

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

ÖSTERGÖTLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.

Östergötlands läns *gränser*, areal och läge, hvilka uti föregående berättelser finnas fullständigt beskrifna, hafva icke under perioden 1886—1890 undergått annan *förändring*, än som blifvit en följd deraf, att Kungl. Maj:t på förslag af Komitén för afhjelpande af oregelbundenheter i rikets administrativa, judiciella, ecklesiastika och kommunala indelningar genom nådiga bref den 26 november 1885, 22 december 1887 och den 7 februari 1890 förordnat:

dels att den del af Dälhems socken, nemligen Fagerdal n:o 1, 1 mantal, och n:o 2, en såg, samt Örshult n:o 1, $\frac{1}{8}$ mantal, om tillsammans 13,060 qv.-ref, som förut tillhört Kinda härad af Östergötlands län, skulle med 1887 års ingång öfverflyttas till Norra Tjusts härad och Kalmar län,

dels att till Qvarsebo socken hörande $\frac{1}{8}$ mantal Häradstorp n:o 1 skulle vid 1889 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Qvarsebo till Tunabergs socken och Jönåkers härad af Södermanlands län,

dels slutligen att den del af Rumskulla socken, innefattande 18 mantal om sammanlagdt 81,031 qv.-ref, som förut räknats till Ydre härad af detta län, skulle från och med år 1891 förläggas till Sevede härad och Kalmar län, dock utan ändring med afseende å väghållningsskyldighetens utgörande samt med vilkor, att ifrågavarande sockendel icke skulle till följd af öfverflytt-

ningen kunna åläggas deltaga i amorteringen af statslån, som Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo samt Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag erhållit, och för hvilkas annuiteter Kalmar läns norra landsting iklädt sig ansvarsförbindelse.

Genom dessa öfverflyttningar har länets ytvidd minskats med 94,091 qv.-ref eller 8,294 hektar, 12 ar och 16 qv.-meter med ett taxeringsvärde å jordbruksfastighet af 389,400 kronor och å annan fastighet af 21,500 kronor.

Härutöfver hafva, ehuru icke berörande länets gränser, följande *förändringar med afseende å dess indelning* under ifrågavarande period inträffat:

Inom Kinda och Ydre härads fögderi:

1:o) Enär af Åtvids socken större delen lydde till Bankekinds härad, hvarest äfven sockenkyrkan var belägen, men en mindre del, omfattande hemman om $1\frac{3}{4}$ mantal, räknades till Kinda härad, har Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 11 mars 1887 förordnat, att sistnämnde sockendel skulle från och med 1888 års ingång öfverföras till Bankekinds härad samt i följd deraf förläggas från Kinda härads norra länsmansdistrikt, Kinda och Ydre härads fögderi, Kinda tingslag samt Kinda och Ydre härads domsaga till Bankekinds härads länsmansdistrikt, Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härads fögderi, Bankekinds tingslag samt Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härads dom-

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse.....	1-40.
1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Invånare.....	8.
3. Näringar.....	11.
Tab. A. Jernhandteringen i Östergötlands län åren 1886-1890.....	16.
Tab. B. Uppfordring af koppar- och nickelmalm i Östergötlands län åren 1886-1890.....	16.
Tab. C. Tillverkning vid de s. k. ädlare verken i Östergötlands län åren 1886-1890.....	17.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	20.
Tab. D. Bränvinstillverkningen inom Östergötlands län.....	20.
Tab. E. Trafiken vid statens jernvägsstationer i Östergötlands län åren 1886-1890.....	21-22.
Tab. F. Fartyg använda till inrikes sjöfart åren 1886-1890.....	26.
5. Kameralförhållanden.....	29.
Tab. H. Bränvinsförsäljningsafgifter i Östergötlands län försäljningsåren 1886-1890.....	29.
6. Politi.....	31.
Tab. I. Laga skiften i Östergötlands län åren 1886-1890.....	31.
Tab. K. Lasarett och kurhus i Östergötlands län åren 1886-1890.....	34.
Tab. L. Sparbankerna i Östergötlands län åren 1886-1890.....	39.
Tab. M. Den kommunala fattigvården i Östergötlands län åren 1886-1890.....	40.
Tabellbilagor.....	41-67.
Tab. 1. Folkmängden i Östergötlands län åren 1886-1890.....	41.
Tab. 2. Allmänna vägar och skjutsning i Östergötlands län åren 1886-1890.....	42.
Tab. 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Östergötlands län år 1890.....	43.
Tab. 4. Egendomar af fideikommissnatur i Östergötlands län år 1890.....	44.
Tab. 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Östergötlands län år 1890.....	46.
Tab. 6. Egendomar tillhörande främmande magters undersåtar, i Östergötlands län år 1890.....	49.
Tab. 7. Brandförsäkringsinrättningarnes verksamhet, i Östergötlands län åren 1886-1890.....	50.
Tab. 8. Fromma stiftelser, stipendiifonder, pensionsanstalter, sjukkassor och dermed jemförliga inrättningar i Östergötlands län år 1890...	50.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

ÖSTERGÖTLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.

Östergötlands läns *gränser*, areal och läge, hvilka uti föregående berättelser finnas fullständigt beskrifna, hafva icke under perioden 1886—1890 undergått annan *förändring*, än som blifvit en följd deraf, att Kungl. Maj:t på förslag af Komitén för afhjelpande af oregelbundenheter i rikets administrativa, judiciella, ecklesiastika och kommunala indelningar genom nådiga bref den 26 november 1885, 22 december 1887 och den 7 februari 1890 förordnat:

dels att den del af Dälhems socken, nemligen Fagerdal n:o 1, 1 mantal, och n:o 2, en såg, samt Örshult n:o 1, $\frac{1}{8}$ mantal, om tillsammans 13,060 qv.-ref, som förut tillhört Kinda härad af Östergötlands län, skulle med 1887 års ingång öfverflyttas till Norra Tjusts härad och Kalmar län,

dels att till Qvarsebo socken hörande $\frac{1}{8}$ mantal Häradstorp n:o 1 skulle vid 1889 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Qvarsebo till Tunabergs socken och Jönåkers härad af Södermanlands län,

dels slutligen att den del af Rumskulla socken, innefattande 18 mantal om sammanlagdt 81,031 qv.-ref, som förut räknats till Ydre härad af detta län, skulle från och med år 1891 förläggas till Sevede härad och Kalmar län, dock utan ändring med afseende å väghållningsskyldighetens utgörande samt med vilkor, att ifrågavarande sockendel icke skulle till följd af öfverflytt-

ningen kunna åläggas deltaga i amorteringen af statslån, som Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo samt Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag erhållit, och för hvilkas annuiteter Kalmar läns norra landsting iklädt sig ansvarsförbindelse.

Genom dessa öfverflyttningar har länets ytvidd minskats med 94,091 qv.-ref eller 8,294 hektar, 12 ar och 16 qv.-meter med ett taxeringsvärde å jordbruksfastighet af 389,400 kronor och å annan fastighet af 21,500 kronor.

Härutöfver hafva, ehuru icke berörande länets gränser, följande *förändringar med afseende å dess indelning* under ifrågavarande period inträffat:

Inom Kinda och Ydre härads fögderi:

1:o) Enär af Åtvids socken större delen lydde till Bankekinds härad, hvarest äfven sockenkyrkan var belägen, men en mindre del, omfattande hemman om $1\frac{3}{4}$ mantal, räknades till Kinda härad, har Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 11 mars 1887 förordnat, att sistnämnde sockendel skulle från och med 1888 års ingång öfverföras till Bankekinds härad samt i följd deraf förläggas från Kinda härads norra länsmansdistrikt, Kinda och Ydre härads fögderi, Kinda tingslag samt Kinda och Ydre härads domsaga till Bankekinds härads länsmansdistrikt, Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härads fögderi, Bankekinds tingslag samt Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härads dom-

saga; dock med vilkor, att öfverflyttningen icke medförde någon rubbning i afseende å rätten till delaktighet i häradsallmänning eller ändring i den sockendelen i fråga åliggande väg- och brohållningsskyldighet, intill dess sådan af annan anledning påkallades.

Inom Gullbergs, Bobergs och Valkebo härads fögderi:

2:o) Genom nådigt bref den 13 november 1885 förordnades, att skattelägenheten Riset n:o 1 skulle från början af år 1887 såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverflyttas från Flistads till Vreta klosters socken.

3:o) Enär större delen af Flistads socken, bestående af $14\frac{3}{8}$ mantal jemte åtskilliga lägenheter, hörde till Gullbergs härad, under det att en annan del med hemman om $8\frac{3}{4}$ mantal räknades till Bobergs härad, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 26 mars 1886 förordnat, att de till Bobergs härad hörande fastigheterna, nemligen skattesäterierna Kullersbro n:o 1, 1 mantal, och n:o 2, $\frac{1}{8}$ mantal, skattehemmanen Hedby n:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal, Kulla n:is 1, 2 och 3, hvartera 1 mantal, samt n:o 4, $\frac{1}{2}$ mantal, Lilla Segorp n:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal, Stora Segorp n:o 2, $\frac{1}{2}$ mantal, Lilla Valla n:o 1, 1 mantal, Stora Valla n:o 2 Norrgården och n:o 3 Södergården, hvartera $\frac{1}{2}$ mantal, samt rå- och rörshemmanet Kullersbro n:o 3, $\frac{7}{8}$ mantal, skulle med 1887 års ingång förläggas till Gullbergs härad samt i följd deraf skiljas från Bobergs härads länsmandsdistrikt, Bobergs tingslag samt Aska, Dals och Bobergs domsaga och förläggas till Gullbergs härads länsmandsdistrikt, Gullbergs härads tingslag samt Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga, dock utan att derigenom skedde någon förändring i rätten till andel i häradsallmänningen, lika litet som i den fastigheterna åliggande väg- och brohållningsskyldighet, förrän ändring deri af annan anledning vidtages.

4:o) I afgifvet betänkande hade förutnämnda komité för reglering af oregelbundenheter i rikets indelningar föreslagit, dels att $\frac{1}{2}$ mantal Höggebo n:o 1, hvilket i alla afseenden tillhörde Gammalkils socken men vore beläget på Nykils sockens område, måtte under namn af Norra Höggebo öfverföras såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken från Gammalkils till Nykils socken, dels ock att ett Nykils socken i alla afseenden tillhörande hemman, jemväl benämndt Höggebo n:o 1, om $\frac{1}{2}$ mantal, hvilket, beläget sydligare än ofvanberörda hemman, omslöt af Ulrika, Gammalkils och Vestra Hargs socknar, måtte under namn af Södra Höggebo i kyrkligt och kommunalt hänseende äfvensom i jordeboken öfverföras från Nykils till Ulrika socken. Genom nådigt bref den 28 maj 1886 har Kungl. Maj:t förordnat, att det till Nykils socken hörande hemmanet Höggebo n:o 1 om $\frac{1}{2}$ mantal skulle under benämning Södra Höggebo vid 1887 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Nykils till Ulrika socken; komiténs förslag i öfrigt fann Kungl. Maj:t deremot icke föranleda vidare åtgärd.

5:o) På anmälan, att inom gränsen för den del af Stjernorps socken, som tillhörde Gullbergs härad, vore belägna Frubergsängen n:o 1, en kronoäng, och n:o 2, en frälseäng, samt häradsallmänningen Snafven, hvilka lägenheter upptoges i jordeboken för Vreta klosters socken, men syntes i kommunalt hänseende räknas till Stjernorps socken, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 9 september 1887 förklarat, att nämnda jordar skola såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken tillhöra Stjernorps socken.

6:o) I afgifvet betänkande hade ofvannämnda komité föreslagit, att, då Slaka socken vore delad mellan olika härad, så att större delen, bestående af $23\frac{7}{8}$ mantal jemte åtskilliga lägenheter, oberäknadt kronotorpet Månstorp, angående hvilket särskildt förslag blifvit framställt, vore med sockenkyrkan belägen i Hanekinds härad och en annan del om $17\frac{3}{4}$ mantal hörde till Valkebo härad, sistnämnde sockendel måtte i jordeboken öfverföras från Valkebo till Hanekinds härad. Genom nådigt bref den 31 maj 1889 har Kungl. Maj:t förordnat, att med 1890 års ingång de till Valkebo härad hörande fastigheter i Slaka socken, bestående af skattesäterierna Normstorp n:is 1, 2 och 3, hvartera 1 mantal, skattehemmanen Berga n:o 1 Pantegården och n:o 2 Östergården, hvartera $\frac{1}{2}$ mantal, samt n:o 3 Rusthållsgården, 1 mantal, Bröttjestad n:o 1, 1 mantal, Karstorp n:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal, Naterstad n:o 1 Vestergården och n:o 2 Östergården, hvartera 1 mantal, Röby n:is 1, 2, 3 och 4, hvartera $\frac{1}{2}$ mantal, samt Åby n:o 1 Storegården, $\frac{3}{4}$ mantal, n:o 2 Lillgården, $\frac{1}{2}$ mantal, och n:o 3 Vestergården, likaledes $\frac{1}{2}$ mantal, frälseäterierna Haddorp n:o 1, $1\frac{1}{2}$ mantal, och Tollstorp n:o 1, 1 mantal, frälsehemmanen Berga n:o 4 Frälsegården, 1 mantal, Lilla Kullstad n:o 1, 1 mantal, Åby n:o 4 Norrgården och n:o 5 Gyllengården, hvartera $\frac{1}{4}$ mantal, Åby n:o 6 Källgården, $\frac{1}{2}$ mantal, och n:o 7 Södergården, $\frac{1}{4}$ mantal, jemte skatteutjorden Berga n:o 5 samt frälseutjordarne Berga n:o 6, Bröttjestad n:o 2 och Åby n:o 8, skulle i jordeboken öfverföras från Valkebo härad till Hanekinds härad samt sålunda förläggas från Valkebo härads länsmandsdistrikt, Gullbergs, Bobergs och Valkebo härads fögderi, Valkebo tingslag samt Vifolka, Valkebo och Gullbergs härads domsaga till Hanekinds härads länsmandsdistrikt samt Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads fögderi, tingslag och domsaga; dock med vilkor, att öfverflyttningen icke verkade rubbning i hemmanens rätt till delaktighet i häradsallmänning eller i den af en del skjutskyldige inom Valkebo härad inköpta Bankebergs gästgifvaregård, samt att väg- och brohållningsskyldigheten fortfarande skulle utgöras enligt gällande vägdelningar, intill dess ändring deri af annan laglig anledning kunde varda föreskrifven; i sammanhang hvarjemte Kungl. Maj:t bestämde, att, då inom Slaka sockens Hanekindsdel förut funnes i jordeboken upptagna fyra särskilda hemman och lägenheter med benämningen Lilla Åby, de till socknens Valkebodel hörande hemmanen Åby n:is 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7 samt lägenheten Åby n:o 8 skulle efter deras öfverflyttning till Hanekinds härad betecknas i jordeboken, hemmanen med n:is 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11 samt lägenheten med n:o 12.

7:o) Med förmälan, att Hacksta eller Skräddarehemmet n:o 4, en utjord, samt Tollstad n:o 6, en äng i Betsleberg, i alla afseenden tillhörde Sjögestads socken men vore belägna, den förre inom Gammalkils och den senare inom Vikingstads socken, hvaremot ängen Bonnorp n:o 1, som väl i kyrkligt och kommunalt afseende räknades till Sjögestads socken, men i jordeboken fördes under Gammalkils socken, vore belägen inom Sjögestads sockens område, hade förutnämnda komité föreslagit, att från Sjögestads socken måtte öfverflyttas såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken lägenheten Hacksta till Gammalkils och lägenheten Tollstad till Vikingstads socken, samt att lägenheten Bonnorp måtte öfverföras i jordeboken från Gammalkils till Sjögestads socken; med anledning häraf för-

ordnades genom nådigt bref den 21 juni 1889, jemte det förslaget, i hvad detsamma anginge lägenheten Tollstad, ansågs icke böra föranleda vidare åtgärd, att lägenheterna Bonnorp och Hacksta eller Skräddarehemmet n:o 4, skulle vid 1890 års ingång öfverflyttas, den förra i jordeboken från Gammalkils till Sjögestads socken och den senare såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken från Sjögestads till Gammalkils socken; med vilkor likväl, att dåvarande presterskapet och kyrkobetjeningen i Sjögestads socken skulle för sin tjenstetid bibehållas vid dem tillkommande löneförmåner från lägenheten Hacksta.

8:o) Genom nådigt bref den 27 september 1889 har Kungl. Maj:t förordnat, att med 1890 års ingång i jordeboken skulle öfverföras dels till Gullbergs härad och Ljungs socken $\frac{1}{2}$ mantal Bjerka n:o 1, dels ock till Bobergs härad och Brunneby socken $\frac{1}{2}$ mantal Licka n:o 1, samt till följd deraf förläggas, hemmanet Bjerka från Bobergs härads länsmansdistrikt, Bobergs tingslag samt Aska, Dals och Bobergs härads domsaga till Gullbergs härads länsmansdistrikt, Gullbergs tingslag samt Vifolka, Valkebo och Gullbergs härads domsaga, samt $\frac{1}{2}$ mantal Licka n:o 1 från nyssnämnda länsmansdistrikt, tingslag och domsaga till Bobergs härads länsmansdistrikt, Bobergs tingslag samt Aska, Dals och Bobergs domsaga, dock utan rubbning med afseende å rätten till delaktighet i häradsallmänning eller ändring i hemmanens väg- och brobyggnadsskyldighet, intill dess sådan af annan anledning blefve föreskrifven.

Inom Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads fogderi:

9:o) Kungl. Maj:t har i nådigt bref den 28 maj 1886 förordnat, att kronotorpet n:o 1 Månstorp skulle vid 1887 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Slaka till Skeda socken, dock att presterskapet och kyrkobetjeningen i Slaka socken egde för sin tjenstetid bibehålla dem tillkommande lönerättigheter af lägenheten.

10:o) Genom nådigt bref den 8 oktober 1886 förordnades om följande förändringar i indelningen af Landeryds och Vårdsbergs socknar, att gälla från och med 1887 års ingång, nemligen:

att från Vårdsbergs till Landeryds socken skulle så i kyrkligt och kommunalt som i kameralt hänseende öfverföras $\frac{5}{8}$ mantal Sviestad n:o 1, med benämning n:o 6, och 1 mantal Månestad n:is 1 och 2, med benämning n:is 5 och 6, samt i kyrkligt och kommunalt hänseende det enligt jordeboken till Landeryds socken hörande 1 mantal Månestad n:o 2 Skattegården,

att från Landeryds till Vårdsbergs socken skulle såväl i kyrkligt och kommunalt som i kameralt hänseende öfverföras hemmanen Rogestad n:is 1 och 2, hvaridera 1 mantal, och Vång n:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal, samt

att med undantag af förenämnda, till Vårdsbergs socken öfverförda hemman Rogestad och Vång hela den till Bankekinds härad hörande delen af Landeryds socken skulle förläggas till Hanekinds härad och i följd deraf tillhöra Hanekinds härads länsmansdistrikt och tingslag.

11:o) Enär af Grebo socken större delen, med hemman om $21\frac{3}{4}$ mantal, tillhörde Bankekinds härad, under det att en mindre del, bestående af ej mindre $\frac{1}{2}$ mantal Föltoorp n:o 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Hedingstorp n:o 1 samt skattelägenheterna Kongshäll n:o 1 och Olofsmålen n:o 1, hvilka hemman fördes i jordeboken under Vists socken, men i kyrkligt och kommunalt hänseende

till Grebo socken, än ock de på egorna till Torpa by i Vists socken belägna så kallade Säbytorpen, nemligen Stora och Lilla Tjugumålen, Häradstorp eller Kolbotten, Häradsveden och Nysätter, räknades till Hanekinds härad, har Kungl. Maj:t beslutat, att med 1888 års ingång dels sist omnämnda torplägenheter skulle i hvarje hänseende tillhöra Vists socken, derinom de voro belägna, dels att hemmanen Föltoorp och Hedingstorp samt lägenheterna Kongshäll och Olofsmålen skulle i jordeboken öfverföras till Grebo socken samt i följd deraf skiljas från Hanekinds härads länsmansdistrikt och Hanekinds tingslag för att läggas till Bankekinds härads länsmansdistrikt och Bankekinds tingslag.

12:o) Genom nådigt bref den 11 juni 1887 förordnades, att hemmanen 2 mantal Gärstad n:is 1 och 2 samt frälseutjorden Gärstad n:o 3 skulle från början af år 1888 i kommunalt hänseende samt i jordeboken öfverföras från Örtomta socken och Bankekinds härad till Gistads socken, dit nämnda hemman samt utjord förut i kyrkligt hänseende räknats. Den för fastigheterna gällande väg- och brodelning skulle dock fortfarande ega bestånd, till dess ändring deri af annan anledning påkallades, hvarjemte deras ansvarsskyldighet för återstående amortering af Örtomta kommuns jernvägslån kvarstode.

13:o) På anmälan af nämnda komité, att af Rystads och Näsby i kyrkligt och kommunalt hänseende förenade socknar större delen hörde till Åkerbo härad, men $1\frac{1}{4}$ mantal Ryckelösa n:is 1 och 2, hvilka hemman i jordeboken upptoges inom Rystads socken, lydde till Bankekinds härad, samt att dessa socknar borde enligt jordeboken utgöra allenast en socken, som odelad tillhörde Åkerbo härad, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 30 september 1887 förordnat, att med 1888 års ingång skulle dels de Näsby socken tillhörande hemman och lägenheter föras i jordeboken för Åkerbo härad under Rystads socken samt Rystads med Näsby kyrkosocken och kommun derefter benämnas endast Rystad, dels ock hemmanen Ryckelösa öfverföras från Bankekinds till Åkerbo härad samt på grund deraf förläggas från Bankekinds härads länsmansdistrikt och Bankekinds tingslag till Åkerbo härads länsmansdistrikt och Åkerbo tingslag, hvarefter hemmanen skulle, då inom Rystads sockens Åkerbodel redan funnes ett hemman Ryckelösa n:o 1, efter öfverflyttningen betecknas med n:is 2 och 3. Genom öfverflyttningen skedde likväl ingen ändring vare sig med afseende å delaktighet i häradsallmänning eller beträffande den hemmanen i fråga åliggande väghållningsskyldighet, som fortfarande skulle utgöras enligt gällande vägdelning, till dess ändring deri af annan anledning vidtoges.

14:o) Genom nådiga bref den 28 januari 1890 har Kungl. Maj:t förordnat, att hemmanen 2 mantal Himna n:is 1—4 och Södra eller Lilla Vänge n:o 1, 1 mantal, jemte utjorden Södra Vänge n:o 2 i Vårdsbergs socken skulle med 1891 års ingång öfverföras från Åkerbo till Bankekinds härad samt sålunda förläggas från Åkerbo härads länsmansdistrikt till Bankekinds härads länsmansdistrikt; dock utan ändring i hemmanens rätt till delaktighet i häradsallmänning eller i den dem åliggande väg- och brohållningsskyldighet.

15:o) Enligt nådigt bref den 7 mars 1890 fann Kungl. Maj:t skälighet förordna, dels att $\frac{1}{2}$ mantal Kumla n:o 1 samt lägenheterna Kumla n:is 2 och 3 skulle med 1891 års ingång i kyrkligt afseende öfverflyttas från Gistads till Törnevalla socken, dock med vilkor att dåvarande presterskap och kyrkobetjening

i Gistads församling under sin tjenstetid bibehölles vid dem tillkommande löneförmåner af hemmanet och lägenheterna, dels att likaledes med 1891 års början ej mindre $1\frac{1}{2}$ mantal Bölings-tomta n:is 1 och 2 samt $2\frac{5}{8}$ mantal Stratomta n:is 1—3 jemte utjordarne Bölingstomta n:is 3 och 4 och kronotomten Törnevalla skulle i jordeboken öfverföras från Törnevalla socken och Bankekinds härad till Törnevalla socken och Åkerbo härad samt i följd deraf förläggas från Bankekinds härads länsmansdistrikt till Åkerbo härads länsmansdistrikt, än äfven hemmanet Gärstad n:o 1 Nedergården, 1 mantal, och Gärstad n:o 2, en utjord, skulle såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Törnevalla till Gistads socken samt i följd deraf förläggas från Bankekinds härad, samma härads länsmansdistrikt, Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härads fögderi, tingslag och domsaga till Skärkinds härad, detta härads länsmansdistrikt, Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi, Skärkinds tingslag samt Hammarkinds, Stegeborgs skärgårds och Skärkinds härads domsaga; dock utan rubbning med afseende å hemmanens rätt till delaktighet i häradsallmänning eller ändring i gällande väg- och brobyggnadsskyldighet, förrän ändring deri af annan anledning ifrågakomme, samt med vilkor att presterskapet och kyrkobetjeningen i Törnevalla socken under sin tjenstetid bibehölles vid dem tillkommande löneförmåner; hvarjemte vid det förhållande, att inom Törnevalla sockens Åkerbodel förut funnes i jordeboken upptagna två lägenheter med benämningen Törnevalla samt inom Gistads socken två hemman och en lägenhet med namnet Gärstad, lägenheten Törnevalla n:o 1 efter öfverflyttningen skulle betecknas med n:o 3, hemmanet Gärstad n:o 1 Nedergården med n:o 4 och lägenheten Gärstad n:o 2 med n:o 5.

16:o) Uti nådigt bref den 28 mars 1890 förordnades, att hemmanen Himna n:o 1 Storgård, 1 mantal, och n:o 2 Östergård, $\frac{1}{2}$ mantal, från och med år 1891 skulle föras i kommunalt hänseende och i jordeboken från Törnevalla till Vårdsbergs socken, samt att hemmanet Himna Storgård dervid erhöles namnet n:o 5, i stället för n:o 1, och Himna Östergård n:o 6, i stället för n:o 2.

Inom Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi:

17:o) Genom nådigt bref den 6 maj 1886 förordnades, att kronoängen Borrmossen n:o 1 skulle i såväl kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Drothems till Vestra Husby socken.

18:o) Under förmälan, att till Drothems socken och Hammarkinds härad hörde hemmanet Evelund n:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal, hvilket hemmans egor vore till större delen belägna inom S:t Johannes socken af Lösings härad, sammanblandade och i sambud med $\frac{1}{4}$ mantal Evelund n:o 1 i sistnämnda socken, hade förutnämnde regleringskomité föreslagit, att för vinnande af en redig sockengräns förstberörda hemman måtte öfverföras till S:t Johannes socken. I anledning deraf förordnades genom nådigt bref den 3 april 1890, att det till Drothems socken hörande $\frac{1}{4}$ mantal Evelund skulle med 1891 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från nämnda socken till S:t Johannes samt förläggas från Hammarkinds härad, härads västra länsmansdistrikt, Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi, Hammarkinds tingslag, samt Hammarkinds, Stegeborgs skärgårds och Skärkinds härads domsaga till Lösings härad och länsmansdistrikt, Lösings, Björkekind och Östkind härads fögderi, Lösings, Bråbo och Memmings tingslag samt Björkekind, Östkind, Lösings, Bråbo och Memmings

domsaga; dock med vilkor, att dåvarande presterskap och kyrkobetjening i Drothems socken under sin tjenstetid bibehölles vid dem tillkommande löneförmåner från hemmanet, att ingen ändring skedde i dess rätt till delaktighet i häradsallmänning eller i hemmanets väg- och brohållningsskyldighet, samt att, enär i jordeboken för S:t Johannes socken förut funnes ett hemman Evelund, ifrågavarande hemman efter öfverflyttningen skulle betecknas med n:o 2.

Under perioden har dessutom underdånig framställning gjorts derom, att Valdemarsviks köping måtte värda skild från Ringarums och Tryserums socknar, dit den för närvarande hör, samt för framtiden få bilda en särskild kommun. Frågan härom har likväl vid periodens utgång ännu icke hunnit afgöras.

Inom Finspånga läns samt Bråbo och Memmings härads fögderi:

19:o) Genom nådigt bref den 12 mars 1886 har Kungl. Maj:t förordnat, att lägenheten n:o 1 Valknuten skulle från och med ingången af år 1887 i kyrkligt och kommunalt hänseende äfvensom i jordeboken öfverföras från Simonstorps till Qvillinge socken.

20:o) Kungl. Maj:t har genom nådigt bref den 4 juli 1887 föreskrifvit, att $\frac{1}{8}$ mantal frälse Gåsetorp n:o 1, hvilket tillhört Risinge socken, skulle vid 1888 års början såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras till Östra Eneby socken, inom hvars område det vore beläget, samt i följd deraf förläggas från Finspånga läns härad, Risinge, Hällestads och Vånga länsmansdistrikt, Risinge, Hällestads och Tjällmo tingslag samt Finspånga läns domsaga till Bråbo härad och länsmansdistrikt, Lösings, Bråbo och Memmings tingslag samt Björkekind, Östkind, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga; dock med vilkor, att presterskapet och kyrkobetjeningen i Risinge egde under sin tjenstetid åtnjuta de till dem af hemmanet utgående löneförmåner, hvarjemte dess väg- och brohållningsskyldighet skulle utgöras enligt gällande vägdelniugar, intill dess ändring derutinnan af annan laglig anledning påkallades.

21:o) Genom särskilda nådiga bref af den 22 juli 1887 har Kungl. Maj:t förordnat:

dels att i Kimstads socken belägna skattesäteriet 1 mantal Rundstorp eller Örsätter, skattehemmanet 1 mantal Stora Boda n:o 1 samt frälsehemmanen $\frac{1}{2}$ mantal Lilla Boda n:o 2, 1 mantal Fröjerum n:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal Hundstorp n:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal Stafsätter n:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal Sättra n:o 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Ulfveryd n:o 1 skulle från 1888 års ingång förläggas från Risinge, Hällestads och Vånga länsmansdistrikt, Risinge, Hällestads och Tjällmo tingslag samt Finspånga läns domsaga till Memmings härads länsmansdistrikt, Lösings, Bråbo och Memmings tingslag samt Björkekind, Östkind, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga;

dels att i Kullerstads socken belägna skattesäterierna 3 mantal Hällestad eller Ribbingsholm n:is 1—3 samt frälsehemmanen $\frac{1}{8}$ mantal Brogetorp n:o 1, 2 mantal Haget n:is 1—3, $\frac{1}{2}$ mantal Järsäter n:o 1, 1 mantal Ljusfors n:o 1, $2\frac{1}{2}$ mantal Näs n:is 1—3, $\frac{1}{2}$ mantal Sund n:o 1, 1 mantal Åby n:is 1 och 2 samt $\frac{1}{8}$ mantal Öna n:o 1, äfvensom kronolägenheterna Ljusfors n:o 2, en äng, och Högstad n:o 5, en utjord, skulle med 1888 års ingång förläggas från Risinge, Hällestads och Vånga länsmansdistrikt, Risinge, Hällestads och Tjällmo tingslag samt Finspånga läns domsaga till Memmings härads länsmansdistrikt, Lösings, Bråbo och Memmings tingslag samt Björkekind, Östkind, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga.

Vid samtliga dessa öfverflyttningar skulle dock väg- och brohållningsskyldigheten fortfarande utgöras enligt gällande vägindelningar.

22:o) Genom nådigt bref den 2 december 1887 förordnades, att lägenheten Orga n:o 1, en qvarntomt med qvarn, skulle i såväl kyrkligt och kommunalt som administrativt och judicielt afseende förflyttas från Vånga socken och Finspånga läns härad till Kullerstads socken af Memmings härad.

23:o) På hemställan af samma komité, att de hemman och lägenheter, hvaraf Stjernorps sockendel i Finspånga läns härad bestode, måtte sammanföras under Stjernorps socken i Gullbergs härad, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 23 mars 1888 förordnat, att med 1889 års ingång de till Stjernorps socken hörande frälsehemmanen $\frac{1}{4}$ mantal Axhult n:o 1, 1 mantal Bryttjorp n:o 1, 1 mantal Elmestorp n:o 1, 1 mantal Häggetorp n:o 1, $\frac{1}{3}$ mantal Pukhult n:o 1, 1 mantal Rådsåla n:o 1 och $\frac{1}{8}$ mantal Slumperhult n:o 1 jemte kronoallmanningen Slumperhult skulle öfverflyttas från Finspånga läns härad till Gullbergs härad och i jordeboken för sistnämnda härad sammanföras under Stjernorps socken samt vidare förläggas från Risinge, Hällestads och Vånga länsmansdistrikt, Finspånga läns med Bråbo och Memmings härads fögderi, Risinge, Hällestads och Tjällmo tingslag samt Finspånga läns domsaga till Gullbergs härads länsmansdistrikt, Gullbergs, Bobergs och Valkebo härads fögderi, Gullbergs härads tingslag samt Vifolka, Valkebo och Gullbergs härads domsaga; dock utan ändring i gällande väg- och brohållningsskyldighet.

24:o) Genom nådigt bref den 21 juni 1889 förordnades, att 1 mantal Grimstad n:o 1, i kommunalt hänseende samt i jordeboken räknadt till Qvillinge, men i kyrkligt hänseende till Östra Eneby socken, skulle vid 1890 års början i förstnämnda begge afseenden öfverflyttas till Östra Eneby socken.

Inom Lösings, Björkekinds och Östkinds härads fögderi:

25:o) På anmälan, att utjorden n:o 1 Gustorp i alla afseenden hörde till Häradshammars socken, men vore belägen inom Jonsbergs sockens område, samt att deremot de till sistnämnda socken i alla afseenden hörande ängarne n:o 1 Glaskärrsången och n:o 1 Köpingsången vore belägna på häradsallmanningen inom Häradshammars socken, förordnades genom nådigt bref den 11 juni 1886, att vid 1887 års början skulle i såväl kyrkligt och kommunalt afseende som i jordeboken öfverföras, utjorden n:o 1 Gustorp från Häradshammars till Jonsbergs socken samt lägenheterna n:o 1 Glaskärrsången och n:o 1 Köpingsången från Jonsbergs till Häradshammars socken.

26:o) Enär de till Östra Husby socken i alla afseenden hörande allmänningskärren Romåsen n:is 1—3 omslötos af egot till hemman inom Östra Stenby socken, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 25 juni 1886 förordnat, att nämnda allmänningskärr skulle från och med år 1887 i kyrkligt och kommunalt hänseende samt i jordeboken öfverföras från Östra Husby till Östra Stenby socken.

27:o) Genom nådigt bref den 11 mars 1887 har Kungl. Maj:t förordnat, att frälsehemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Djurstorp n:o 1 och skatteförsålda lägenheten Svartkärret n:o 1, hvilka i kommunalt hänseende och i jordeboken räknats till Tingstads socken, men i kyrkligt afseende tillhört Vestra Husby socken, skulle med 1888 års ingång i allo förläggas från Tingstads socken och Lösings härad till Vestra Husby socken och Hammarkinds härad samt i följd deraf öfverflyttas från Lösings härads länsmans-

distrikt, Lösings, Östkinds och Björkekinds härads fögderi, Lösings, Bråbo och Memmings tingslag samt Björkekinds, Östkinds, Lösings, Bråbo och Memmings härads domsaga till Hammarkinds härads vestra länsmansdistrikt, Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi, Hammarkinds tingslag samt Hammarkinds, Stegeborgs skärgårds och Skärkinds domsaga.

28:o) Genom nådigt bref den 26 maj 1887 har Kungl. Maj:t förordnat, att skattelägenheten Ludden n:o 9 eller lotten litt. I af förra allmanningen, hvilken i jordeboken varit upptagen under Vestra Husby socken, der den jemväl vore belägen, men i kyrkligt och kommunalt hänseende räknats till S:t Johannes socken, skulle från 1888 års början i sistnämnda hänseenden öfverflyttas från S:t Johannes till Vestra Husby socken.

29:o) Enär hemmanen 2 mantal Bjärka n:is 1—3 i kyrkligt och kommunalt hänseende tillhörde Drothems socken, men i jordeboken räknades till Tåby socken samt utjorden Eketorp n:o 1 af Klostorp, som i alla afseenden räknades till sistnämnda socken, vore belägen på Drothems sockens område, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 11 juni 1887 föreskrifvit, att nämnda hemman och utjord skulle med 1888 års ingång, hemmanen endast i jordeboken, men utjorden i hvarje hänseende, öfverföras från Tåby till Drothems socken samt i följd deraf förläggas från Björkekinds härads länsmansdistrikt, Lösings, Björkekinds och Östkinds härads fögderi, Björkekinds och Östkinds tingslag samt Björkekinds, Östkinds, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga till Hammarkinds härads vestra länsmansdistrikt, Hammarkinds och Skärkinds härads fögderi, Hammarkinds tingslag samt Hammarkinds, Stegeborgs skärgårds och Skärkinds domsaga; dock skulle härigenom icke ske någon ändring uti ifrågavarande fastigheters vare sig rätt till delaktighet uti Tåby sockens allmanning eller i deras väg- och brohållningsskyldighet, till dess ändring i senare hänseendet egde rum af annan laglig anledning; hvarjemte bestämdes, att förenämnde utjord efter öfverflyttningen skulle benämnas Eketorpet n:o 2.

30:o) Genom nådigt bref den 7 juni 1889 förordnades, att med 1890 års ingång hemmanen 4 mantal Svensksund eller Svinesund n:is 1—4 skulle förläggas från Lösings härads länsmansdistrikt samt Lösings, Bråbo och Memmings tingslag till Björkekinds härads länsmansdistrikt samt Björkekinds och Östkinds tingslag; dock utan rubbning med afseende å hemmanens andel i häradsallmanning eller för dem gällande väg- och brohållningsskyldighet.

31:o) Enär hemmanen 2 mantal Alm n:is 1 och 2, hvilka i kyrkligt och kommunalt hänseende tillhörde Tingstads socken, i jordeboken upptoges inom Tåby socken, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 12 juli 1889 föreskrifvit, att med 1890 års ingång nämnda hemman skulle i jordeboken öfverföras från Tåby socken och Björkekinds härad till Tingstads socken och Lösings härad samt i följd deraf förläggas från Björkekinds härads länsmansdistrikt samt Björkekinds och Östkinds tingslag till Lösings härads länsmansdistrikt samt Lösings, Bråbo och Memmings tingslag; dock med vilkor att härigenom icke skedde någon ändring med afseende å hemmanens delaktighet i häradsallmanning eller deras väg- och brohållningsbesvär.

32:o) Under förmälan, att till Krokeks kyrkosocken med den omfattning, densamma enligt nådiga brefvet den 13 mars 1857 skulle ega, hörde bland annat $\frac{1}{4}$ mantal Fagervik n:o 1, $\frac{1}{8}$ mantal Grufstugan n:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal Holmtorp n:o 1, $\frac{1}{4}$

mantal Mörkhult med Nöden n:o 1 och $\frac{1}{4}$ mantal Oxåker n:o 1 jemte torpen Löfsgatan n:o 1 och Nils Karlssonstorp n:o 1 samt åtskilliga i jordeboken icke upptagna lägenheter, hvaribland Marmorbruket samt Konungsunds och Tåby socknars andelar af förra allmanningen Kolmården äfvensom $\frac{1}{2}$ mantal Timmergata n:o 1 och $\frac{1}{4}$ mantal Lögsjö n:o 1, af hvilka hemman och lägenheter likväl, innan berörda nådiga brefs bestämmelser trädt i verkställighet, de båda sistnämnda hemmanen tillhört Östra Stenby samt öfrige hemman och lägenheter Konungsunds kyrkosocken, samt att i jordeboken hemmanen Timmergata och Lögsjö fördes under Östra Stenby socken, till hvars kommun de äfven räknades, men att öfriga hemman och lägenheter upptoges under Konungsunds socken och tillhörde en särskild kommun, kallad Konungsunds Kolmårdsrote, hade komiterade för reglering af oregelbundenheter i rikets indelningar föreslagit, att omförmälda hemman och lägenheter måtte i jordeboken öfverföras från Östra Stenby och Konungsunds socknar till Krokeks socken och förklaras skola, så snart föreningen med denna kyrkosocken komme till stånd, räknas till Krokeks kommun. Med bifall härtill förordnade Kungl. Maj:t i nådigt bref den 7 mars 1890, att ifrågarvarande hemman och lägenheter skulle, efter att hafva blifvit i jordeboken öfverförda från Östra Stenby och Konungsunds socknar till Krokeks socken, räknas till sistnämnda kommun samt i följd deraf förläggas, hemmanen Timmergata och Lögsjö från Östkinds härad och länsmansdistrikt samt Björkekinds och Östkinds tingslag, och öfriga ofvan uppräknade hemman och lägenheter från Björkekinds härad och länsmansdistrikt samt Björkekinds och Östkinds tingslag till Lösings härad och länsmansdistrikt samt Lösings, Bråbo och Memmings tingslag; dock med vilkor att någon rubbning icke skedde i den vederbörande hemman samt Konungsunds och Tåby socknar tillkommande rätt till delaktighet i allmanning, samt utan ändring i den hemmanen åliggande väg- och brohållningsskyldigheten, innan sådan af annan ledning påkallades.

Inom Göstrings och Vifolka härads fögderi:

33:o) Genom särskilda nådiga bref af den 23 november 1888 har Kungl. Maj:t förordnat:

att utjorden n:o 1 Bäck skulle med 1890 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverflyttas från Östra Tollstads till Viby socken; dock egde presterskapet och kyrkobetjeningen i förstnämnda församling för sin tjenstetid bibehålla dem tillkommande lönerättigheter från utjorden;

att dels å Göstrings häradsallmanning belägna ängarne Björnmossen n:is 1 och 2, Nickebo n:is 1 och 2, Susarekärr n:o 1, Brännebålskärr n:is 1—5, Bullerbäcksmossen n:o 1, Rågets-kärr n:is 1 och 2, Enemossen n:o 1, Farfarskärr n:o 1, Gubbhufvud n:o 1, Gubbekärr n:is 1 och 2, Harhultsfällan n:o 1, Klämmersmålen n:o 1, Klokakärret n:o 1 och Lagerstorp n:o 1, intägeterna Moen n:is 1 och 2 och Stutarp n:o 1 samt kronotorpet Randen n:o 1 skulle vid ingången af år 1890 öfverflyttas i kommunalt hänseende och i jordeboken från Ekeby till Rinna socken, dels ock utjorden Jordmålen eller Perstorp n:o 1 skulle vid samma tid i kommunalt hänseende och i jordeboken öfverflyttas från Ekeby till Åsbo socken, samt att vid 1890 års ingång dels torpet Horsköpet n:o 1 skulle såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från Vestra Skrukeby till Hogstads socken, dels ock, med uteslutande ur

jordeboken af Vestra Skrukeby socken, de under denna socken förda hemman och lägenheter med undantag af torpet Horsköpet n:o 1 skulle vid ingången af år 1890 upptagas inom Högby socken, hvarefter Högby och Vestra Skrukeby kyrkosocken och kommun borde benämnas allenast Högby.

34:o) Genom nådigt bref den 28 februari 1890 har Kungl. Maj:t förordnat, dels att med 1891 års ingång de Mjölby och Sörby socknar tillhörande hemman och lägenheter skulle i jordeboken sammanföras under Mjölby socken, samt Mjölby med Sörby kyrkosocken och kommun derefter benämnas allenast Mjölby, dels ock att till denna socken och Vifolka härad skulle i jordeboken öfverföras från Högby socken och Göstrings härad hemmanen Lärketorp n:o 1 och Slominarp n:o 1, hvartera 1 mantal, hvilka hemman derefter skulle förläggas från Göstrings härads länsmansdistrikt och tingslag samt Lösings och Göstrings domsaga till Vifolka härads länsmansdistrikt och tingslag samt Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga; härigenom skedde dock ingen rubbning med afseende å hemmanens rätt till delaktighet i häradsallmanning eller dem åliggande väg- och brohållningsskyldighet.

Inom Lösings, Dals och Aska härads fögderi:

35:o) Enligt nådigt bref den 6 maj 1886 hafva från och med 1887 års början hemmanen Åsby n:is 1 och 2 om $1\frac{3}{4}$ mantal samt hemmanen Yxstad n:is 1 och 2 om $1\frac{1}{2}$ mantal såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverförts, de förra från Källstads till Rogslösa socken och de senare från sistnämnda socken till Källstads socken; hvarjemte förordnats, att dåvarande presterskap och kyrkobetjening i nämnda församlingar skulle under sin tjenstetid bibehållas vid sina från hemmanen innehafvande löneförmåner, samt att, enär inom Rogslösa socken förut funnes 6 nummer i Åsby by, af nu ifrågarvarande hemman n:o 1 Åsby erhöles n:o 5 och n:o 2 Åsby n:o 6.

36:o) I enlighet med nådiga brefven den 23 november 1888 har dels lägenheten V. Snällhalls-skärret vid 1890 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt afseende som i jordeboken öfverförts från Stora Åby till Röks socken, dels ock kronoutjordarne n:is 1 och 3 Egbola från samma tid i alla hänseenden öfverflyttats från Svanhals till Heda socken.

37:o) I anledning deraf att $1\frac{1}{2}$ mantal Häggstad n:is 1 och 2, hvilka i alla afseenden räknades till Ödeshögs socken, hade en del af sina egor inom Heda socken och i öfrigt nästan omslöttes af egor till hemman inom sistnämnda socken, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 30 november 1888 föreskrifvit, att nämnda hemman skulle vid 1890 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras till Heda socken; likväl skulle presterskapet och kyrkobetjeningen inom Ödeshögs församling för sin tjenstetid bibehållas vid dem tillkommande löneförmåner från hemmanen, hvarjemte dessa fortfarande skulle ansvara för å dem belöpande andelar af lån, som för Ödeshögs församlings gemensamma räkning upptagits för byggande af skolhus och pastorsboställe, men deremot icke kunna tillförbindas att deltaga i gäldandet af de lån, som kunde vara af Heda församling före öfverflyttningen upptagna.

38:o) Enligt nådigt bref den 21 december 1888 har från och med år 1890 såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverförts utjorden Gummetorp n:o 1, kallad Guntorp, från Väfersunda till Rogslösa socken och utjorden Åsby n:o 2 från Rogslösa till Väfersunda socken.

39:o) Enär Ekebyborna socken tillhörde med $20\frac{3}{4}$ mantal Bobergs härad, hvarest jemväl sockenkyrkan vore belägen, men med hemman om $15\frac{5}{8}$ mantal Aska härad, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 15 februari 1889 förordnat, att med ingången af år 1890 de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken tillhörde Aska härad, skulle öfverföras till Bobergs härad, samt i följd deraf skiljas från Aska härads södra länsmandistrikt, Lysings, Dals och Aska härads fögderi och Aska tingslag samt förläggas till Bobergs härads länsmandistrikt, Gullbergs, Bobergs och Valkebo härads fögderi och Bobergs tingslag; dock att denna öfverflyttning icke finge medföra någon rubbning med afseende å rätten till delaktighet i häradsallmänning, samt att ifrågavarande hemman fortfarande skulle utgöra sin väg- och brohållningsskyldighet enligt gällande vägdelningar, intill dess ändring deri af annan laglig anledning viddoges.

40:o) Enligt nådigt bref den 14 juni 1889 har utjorden Högbohyckan n:o 1, som dittills med ena hälften tillhört Heda och med andra hälften Röks socken, med 1890 års ingång i allo öfverförts till sistnämnda socken.

41:o) Enligt nådigt bref den 21 juni 1889 har Kungl. Maj:t förordnat:

att hemmanet Hesslesund n:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal, skulle i kommunalt hänseende och i jordeboken öfverföras från Stora Åby till Trehörna socken;

att den till Stora Åby socken hörande del af Lysings härads allmänning skulle i kyrkligt och kommunalt hänseende öfverflyttas från Stora Åby till Trehörna socken;

att hemmanet Sandkulla n:o 1 samt jordlägenheterna Lidfallakärret n:o 1, Långmåsen n:o 1, Hålet n:o 1, Skrålebokärret n:o 1, Sörås n:o 1, Tjufvakärret n:is 1—3 och Stenbäckskärret n:o 1 skulle i alla afseenden öfverföras från Stora Åby till Trehörna socken;

att lägenheten Videkärren n:o 1 (Stora och Lilla) skulle såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken förläggas från Röks till Trehörna socken;

att ängsmaden Gissletorp n:o 1 skulle i alla afseenden öfverflyttas från Trehörna till Röks socken; samt

att alla dessa öfverflyttningar skulle vidtagas från och med år 1890, dock att dåvarande presterskap och kyrkobetjening i Stora Åby socken för sin tjenstetid skulle bibehållas vid dem tillkommande löneförmåner af de från sistnämnda församling öfverflyttade fastigheter.

42:o) Enligt nådigt bref den 31 januari 1890 har Kungl. Maj:t förordnat, att den till Aska härad hörande del af Bjälbo socken, bestående af $1\frac{3}{4}$ mantal Elgsjö n:is 1 och 2 jemte utjordan, skulle skiljas från Aska härads södra länsmandistrikt, Lysings, Dals och Aska härads fögderi, Aska tingslag samt Aska, Dals och Bobergs domsaga och förläggas till Göstrings härads länsmandistrikt, Göstrings och Vifolka härads fögderi, Göstrings tingslag samt Lysings och Göstrings domsaga; dock med vilkor att genom öfverflyttningen ingen rubbning skedde vare sig med afseende å rätten till delaktighet i häradsallmänning eller uti det ifrågavarande hemman åliggande väg- och brohållningsbesvär.

43:o) Enär ängen Herrestadsmåse n:o 1, hvilken i alla afseenden tillhörde S:t Pers socken, vore belägen inom Herrestads sockens område, förordnades genom nådigt bref den 10 oktober 1890, att med 1891 års ingång nämnda äng skulle såväl i kyrk-

ligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverföras från S:t Pers till Herrestads socken samt förläggas från Aska härad, härads södra länsmandistrikt och Aska tingslag till Dals härads länsmandistrikt och tingslag; dock skulle dåvarande presterskapet och kyrkobetjeningen i S:t Pers församling under sin tjenstetid bibehållas vid dem tillkommande löneförmåner af lägenheten.

Beträffande *städernas områden* hafva följande förändringar under perioden inträffat:

Enligt nådigt bref den 12 april 1889 har kronolägenheten Ålebrumslyckan n:o 1, hvilken tillhörde S:t Lars socken, men vore belägen på Linköpings stads område, med 1890 års ingång blifvit i såväl kyrkligt och kommunalt som i administrativt och judiciellt hänseende öfverförd till staden samt sålunda skild från S:t Lars socken, Hanekinds härad och länsmandistrikt samt Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads fögderi, tingslag och domsaga; likväl skulle lägenheten bibehållas vid densamma åliggande roteringsskyldighet.

Norrköpings stad har, för att såvidt möjligt förhindra uppkomsten af oregelbundna byggnadskomplexer i stadens granskap, under perioden inköpt betydliga jordarealer, hvaribland särskildt böra nämnas egendomen Ståthöga med underlydande, $\frac{3}{8}$ mantal Ingelstad och delar af Sandby utjord, lägenheten Ektorps kronolägenheterna Hospitalsgärdet, Slottshagen och Vestra Ladugårdsgärdet samt en del ännu obebyggda områden af den i förra femårsberättelsen omförmälda Sandby utjord i Östra Eneby socken, men deremot fortfarande på allt sätt motsatt sig och sökt förhindra genomförandet af den för allmänna ordningen, säkerheten och sedligheten synnerligen vigtiga frågan om införlifvande med staden af de så kallade Norrköpings norra förstäder, hvilka, innefattande en byggnadskomplex strax invid norra delen af stadens planlagda område med omkring 5,000 invånare, hufvudsakligen bebodd af löst folk, som har sitt arbete i staden, men der ej kunnat eller af någon anledning ej velat skaffa sig bostad, här gjort framställning om förstädernas förläggande under staden, och hvilket ärende, som utgör nära nog en lifsfråga för säkerhet, ordning, helsovård och barnundervisning derstädes, af Konungens Befallningshafvande på det lifligaste tillstyrkt, nu är beroende på nådig pröfning.

Genom nådig resolution den 5 april 1889 har Kungl. Maj:t förordnat, att lägenheterna Alboga och Augustsberg, hvilka tillföre ansetts belägna inom Söderköpings stads område, men af 1883 års taxeringskomité för Drothems socken uppförts i dess bevilningstaxeringslängd, skulle uteslutas ur stadens och i stället införas i Drothems sockens taxeringslängd för sistnämnda år; dessutom har staden år 1886 med vederbörligt tillstånd till Göta kanalverk afhändt sig 7 hektar 36·3 ar af sin donationsjord i de så kallade Tegelbrukstäpporna. I sammanhang härmed må jemväl nämnas, att stadsfullmäktige i Söderköping beslutat låta anställa utredning, huruvida icke den till staden donerade jorden ursprungligen omfattat vida större areal, än nuvarande innehafvet utvisade, ehuru under tidernas lopp andelar deraf fränhändts staden.

I Skeninge har, sedan Kungl. Maj:t genom domar den 14 juli 1885 och den 9 april 1889 tillerkänt staden besittningsrätten till de så kallade kronoåttningarne, en del af dessa, enligt förut träffad förlikning, till förre innehafvarne upplåtits mot årlig afgäld, hvaremot de återstående för stadens räkning utarrenderats.

Äfven i Vadstena hafva de förberedande undersökningar, hvilka mot slutet af förra femårsperioden påbörjats med anledning af väckt förslag att söka till staden återvinna till densamma donerade, men sedermera obehörigen afhända jordar, ledt derhän, att staden under hösten 1890 till rådstufvurätten derstädes instämt innehafvarne af tvenne af dessa jordar, med påstående om jordarnes afträdande till staden utan lösen.

Uti länets *administrativa* indelning har ingen förändring under perioden inträffat, utan är detsamma fortfarande fördeladt i 8 fögderier och 28 länsmansdistrikt.

I *judicielt* hänseende är länet indeladt i 8 domsagor och 17 tingslag. De senares antal har under perioden minskats med två, i det att Kungl. Maj:t, som den 21 december 1883 på derom af vederbörande gjord framställning förordnade, att Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads skulle förenas till ett tingslag med tingsställe i Linköping, men på ansökning af Bankekind häradsbor den 17 april 1885 uppsköt föreningens verkställande tillsvidare, genom nådigt bref den 16 december 1887 bestämt, att den beslutade regleringen skulle träda i verkställighet med 1889 års ingång. Gemensamma tingssammanträden för Åkerbo, Bankekind och Hanekinds härads domsaga togo för den skull sin början i januari månad sistnämnda år och höllos i Åkerbo och Hanekinds gemensamma tingshus till september månad 1890, hvarefter de egt rum i det prydliga och tidsenliga nya tingshus, som de tre häradena gemensamt under tiden uppbyggt i Linköping å tomt, afsöndrad från det förra tingshusets område.

I *Riksdagen* har länet 21 representanter, deraf 8 i Första och 13 i Andra kammaren. Sedan år 1873 utser Norrköpings stad egen riksdagsman i Första kammaren och i den Andra väljer staden från och med år 1890 tre riksdagsmän. Af länets kommuner komma i medeltal 20.3 på hvarje valkrets. Främst står i detta afseende Aska, Dals och Bobergs härads domsaga med 26 kommuner jemte 5 kommundelar och sist kommer Finspångs läns domsaga med 7 kommuner och 1 kommundel. Antalet valberättigade i förhållande till folkmängden var år 1890 å landsbygden 4.1 procent och i städerna 5.3 procent, under det motsvarande siffror för hela riket samma år utgjorde respektive 5.9 samt 6.5 procent. Inom samtliga valkretsar är det omedelbara valsättet genomfördt.

I *eklesiastiskt* hänseende tillhör länet Linköpings stift, med undantag af Qvarsebo församling, som hör till Strengnäs stift, samt är fördeladt i 15 prosterier. Norrköpings stad är från och med den 1 maj 1885 delad i tre territoriella församlingar: S:t Olai, Hedvigs och Norra församlingen, af hvilka den sistnämnda församlingen år 1887 lagt grunden till sin numerä färdiga kyrka,

kallad S:t Matheus. Till dess denna blifvit fullbordad, hafva församlingens gudstjenster förrättats i S:t Olai kyrka.

I Skinberga socken, som med Söderköpings stad har gemensam kyrkoherde, väcktes efter den senaste innehafvarens, teologie doktor C. Petrellis bortgång fråga om församlingarnes skiljande i berörda hänseende, hvilken fråga dock den 13 innevarande månad blifvit af Kungl. Maj:t afslagen.

Inom länet, som jemte Kalmar och Jönköpings län bildar *andra militärdistriktet*, äro förlagda hela Första och största delen af Andra lifgrenadierregementet, äfvensom ett till Karlskrona station hörande båtsmanskompani.

Östergötland är med afseende å *helso- och sjukvården* fortfarande indeladt i 6 provinsialläkaredistrikt och 6 lasarett-distrikt, hvarjemte 6 distriktsläkare äro der anstälde.

I fråga om *bergshandteringen* och *skogsvården* tillhör länet Östra bergmästare- och Östra skogsdistriktet, samt med afseende å tullförhållanden Östra tulldistriktet.

Från och med år 1888 är länet med afseende å *justeringen* af *mått* och *vigter* deladt uti tvenne justeringsdistrikt, n:is 9 och 10, af hvilka det förra utgöres af Dals, Lysings, Göstrings, Vifolka, Bobergs, Aska, Hanekinds, Valkebo och Gullbergs härads, Rystads socken i Åkerbo härads samt städerna Linköping, Vadstena, Skeninge och Motala, hvaremot det senare består af Finspångs läns, Bråbo, Memmings, Björkekind, Östkind, Lösings, Hammarkinds, Skärkind, Kinda, Ydre, Bankekind och Åkerbo härads, med undantag af Rystads socken, äfvensom städerna Norrköping och Söderköping.

Landtmäteristaten inom länet utgöres af 1 förste landtmätare, 4 kommissionslandtmätare samt 1 vice kommissionslandtmätare.

Af Generalstabens topografiska afdelning upprättade specialkartor öfver alla delar af länet hafva under perioden utkommit, hvarjemte *kartor* öfver länet utgifvits dels af N. Selander, dels skolkarta med stadsplaner utarbetad med anslag af landstingsmedel af Generalstabens litografiska afdelning under medverkan af seminariadjunkten C. F. Hedblad. I öfrigt hafva icke från trycket utkommit några länet rörande mera betydande eller särskildt nämnvärda arbeten, sedan det af kaptenen A. Ridderstad utgifna historiskt-geografiska och statistiska lexikon öfver Östergötland med år 1880 fullständigt utkommit samt den af samma person utarbetade kalender öfver Östergötlands län år 1884 utgafs.

Med afseende å länets *naturbeskaffenhet* får Konungens Befallningshafvande hänvisa, till hvad derom blifvit i senaste femårsberättelsen meddeladt.

2. Invånare.

Länets *folkmängd*, som vid utgången af år 1885 utgjorde, enligt presterskapets uppgifter, 267,842 men jemlikt mantalslängderna 267,902 personer, har, på sätt vidfogade **tabell 1** utvisar, under sistförflutna femårsperiod minskats, enligt presterskapets meddelanden till 266,619 och jemlikt mantalslängderna till 267,638 personer, eller enligt de förra med 1,223 och enligt de senare med 264 personer. Äfven under denna period är det befolkningen å landsbygden, som aftagit, under det deremot städernas invånareantal i det hela ökats. Så har folkmängden i

Norrköping vuxit enligt presterskapets uppgifter från 28,503 år 1885 till 32,826 personer år 1890. Invånareantalet i Linköping, som under perioden 1881—1885 ökades i högre grad än något annat stadssamhälle inom länet, eller med nära 30 procent, har under senaste perioden ytterligare ökats, enligt presterskapets anteckningar från 11,284 till 12,649 och efter mantalslängderna från 11,302 till 12,630 personer.

I Söderköping har folkmängden, som vid slutet af år 1885 utgjorde efter mantalslängden 1,904 och jemlikt uppgifterna från

prestenskapet 1,909 personer, deremot under perioden minskats, enligt mantalslängden med 22 och enligt presterskapets uppgifter med 69 personer. Då antalet födde under periodens sista år var lika stort som antalet döde, men under hvar och ett af periodens öfriga år öfverstigit antalet af de senare, är folkmängdens minskning sålunda att tillskrifva skedda utflyttningar.

Invånareantalet i Motala har under perioden oafbrutet stigit och utvisade vid dess slut en tillökning af 354 personer efter mantalslängden och 391 enligt presterskapets anteckningar.

I Vadstena och Skeninge har befolkningens antal äfven under denna period varit stadd i oafbrutet sjunkande, enligt hvad som uppgifves beroende på utflyttningar.

Orsaken till minskningen i länets folkmängd torde hufvudsakligen böra sökas i emigrationen till Amerika.

För de så kallade *Norrköpings norra förstäder*, bestående af kvarteren Fredriksdal, Sandby och Marielund af Östra Eneby socken, äro numera enligt Konungens Befallningshafvandes utslag den 18 augusti 1883, som den 20 februari 1885 blifvit af Kungl. Maj:t i nåder fastställt, ordningsstadgan, byggnadsstadgan samt brandstadgan för rikets städer gällande, hvaremot helsevårdsstadgan ännu icke till efterrättelse faststälts. Att den sammangyttade massa af bostäder, inrymmande en befolkning af omkring 5,000 personer, som här under tidernas lopp uppstått, och af hvilka många ursprungligen ej varit afsedda till meniskoboningar, men i den mån, bostadsbehovet ökats, därför tagits i anspråk, skall medföra väsentliga olägenheter i flera afseenden, är lätt att inse. Hvarken ortens vanliga kronobetjening eller de särskilda polistjenstemän, som af Konungens Befallningshafvande derstädes förordnats, förslå att bland de talrika, till icke ringa del af löst folk bestående invånarne i förstäderna upprätthålla ordning och säkerhet samt aktning för bestående lagar och författningar. Och då befolkningen så godt som utslutande består af arbetare vid stadens fabriker med sina familjer, hvilka vid inträffande arbetsbrist eller oförmåga att arbeta falla Östra Eneby socken till last, utgör densamma för landskommunen en stor tunga i fattigvårdshänseende. De största olägenheterna torde dock vara tillfinnandes i sanitärt hänseende, i det att förstäderna, ehuru de till namnet ega en helsevårdsnämnd, lida total brist på hvarje spår till renhållningsväsen, hvarjemte beskaffenheten af bostäderna, hvilka delvis bestå af stora baracker, hvarest ända till 400 personer sammanpackats i ett enda hus, göra dessa förstäder i högsta grad ohelsosamma och flerstädes bilda permanenta pesthärder, i hvilka farsoter nästan ständigt förekomma. Äfven för Norrköpings stad torde detta granskap i händelse af en utbrytande allmänna farsot kunna blifva ödesdigert, derest icke åtgärder i tid vidtagas för en genomgripande förbättring af förstädernas sundhetsväsen.

Den *frireligiösa rörelsen* inom länet torde icke under det nu tilländagångna qvinquenniet hafva vunnit någon starkare utbredning. Den egendomliga form deraf, som under namn af »frälsningsarmén» under de första åren af sitt uppträdande här i länet genom sina nära nog teatraliska föreställningar, särskildt i städerna Linköping, Norrköping och Motala, men äfven flerstädes på landsbygden, såsom Kisa, Mjölby och Boxholm, vann en icke obetydlig tillslutning, synes numera, af vissa tecken att döma, till stor del upphört att äfven på de efter allt nytt begärliga folklagen utöfva lockelse.

Bland sekterna, hvilkas anhängare utträdt ur statskyrkan, hafva endast baptister och metodister erhållit någon nämnvärd anslutning bland befolkningen, hvilken äfven på de orter, der pietismen eller det så kallade läseriet är mest utbreddt, såsom i Ydre härad, fasthåller vid statskyrkan. I Norrköping ega, förutom nyssnämnda sekter, äfven katolsk-apostoliske bekännare tillstånd till fri religionsöfning samt hafva sina särskilda församlingslokaler. I Motala har den der bildade metodistförsamlingen sett antalet medlemmar för hvarje år minskas, från 214 år 1886 till 175 år 1890. I Söderköping har samma sekt under någon tid haft predikant anställd och hållit sammankomster i förhyrd lokal, men icke nått någon nämnvärd utveckling, lika litet som i Valdemarsvik, der metodistförsamlingen lär vara stadd i upplösning. Deremot uppgifves baptisternas antal inom Göstrings och Vifolka härad hafva ökats.

Mormoner finnas i Norrköping till ett antal af omkring 50, äfvensom enstaka medlemmar af sekten inom Lösings, Björkekinds och Östkinds härads fögderi.

Byggnadsverksamheten, som i Linköping på grund af folkmängdens långsammare tillväxt under denna period betydligt aftagit, har deremot i Norrköping varit synnerligen liflig. Så hafva i sistnämnda samhälle kvadraterna Granen, Stopet, Staren, Sparfven och Vestra Huken fullständigt samt kvadraterna Diket, Sippan, Ärlan och Trätan delvis bebygts, och husen hafva i allmänhet inredts till bostäder åt arbetarefamiljer. Äfven i äldre stadsdelar har uppförts en mängd nya boningshus, så att antalet af de i staden under perioden uppförda uppgår till 174. Genom dessa nybyggnader har den derstädes rådande bristen, synnerligast på arbetarebostäder, blifvit i väsentlig mån afhjelpat.

Några offentliga byggnader af anmärkningsvärd art hafva, med undantag af det förut omnämnda, af Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds härad gemensamt uppförda tingshuset, samt de betydliga kajanläggningar, för hvilka längre fram skall närmare redogöras, under perioden icke fullbordats i *Linköping*.

Deremot torde böra omnämnas den efter ritningar af arkitekten H. Zettervall begynta, men under perioden icke fullt afslutade reparationen af slottet eller residenset, hvarigenom detta numera erbjuder ett i arkitektoniskt hänseende mera värdigt yttre.

I *Norrköping* har, förutom den i senaste femårsberättelsen omförmälda, utmed den så kallade sydvästra promenaden uppförda John Lennings väfskola, hvilken invigdes den 15 augusti 1887 och genom sin utställning vid senaste industrimöte i Göteborg redan ådragit sig berättigad uppmärksamhet, under perioden ytterligare tillkommit John och Mathilda Lennings hem för obotligt sjuka, beläget invid sydvästra promenaden och med utrymme för 81 patienter, ehuru på grund af bristande tillgångar ännu ej kunnat intagas flere än 41.

Denna ståtliga byggnad invigdes den 1 november 1888 och har, planerings- och planteringsarbeten inberäknade, kostat 275,263 kronor 92 öre, hvarjemte inventarier och utredningspersedlar anskaffats för en kostnad af 27,872 kronor 72 öre. Efter invigningen hafva till inrättande af 6 frisängar vid sjukhemmet donerats tillhopa 47,000 kronor.

Bland byggnadsföretag, som under perioden utförts, torde vidare förtjena att nämnas: en dårstuga för profkursbehandling med plats för 12 patienter, uppförd på stadens bekostnad för omkring 37,000 kronor; Bergsbro bolags enskilda, storartade

dambyggnader med tunnlar och turbiner, påbörjade år 1883 och fullbordade år 1887, hvilka i anläggning kostat 222,732 kronor; ett å samma bolags område för en kostnad af 52,092 kronor uppfördt ångpannehus med skorsten, mätande från grunden 46 meter i höjd, samt ett fabriks- och fabriksaktiebolags nya pappersbruk, som i anläggning kostat 150,000 kronor, hvarjemte elektrisk belysning med 2 bågampor och 300 glödlampor inrättats för upplysning af bolagets träsliperi, pappersbruk och kontorslokal; ett af aktiebolaget Gripen, hvilket jemväl i öfrigt utvidgat sina fabriksbyggnader, uppfördt ångpannehus med en 45 meter hög skorsten för en kostnad af öfver 200,000 kronor; tvenne i stadens norra del uppbygda större boningshus, tillhöriga jernvägspersonalens enke- och pupillkassa; en nyanlagd marmeladfabrik, som kostat 60,000 kronor; Norrköpings bomullsväveriaktiebolags och Drags aktiebolags nyuppförda, storartade fabriks- hus, samt Jean Lawskis prydliga, i kvarteret Bron uppförda boningshus i fransk renaissancestil.

Det i förra femårsberättelsen omnämnda, för lång tid tillbaka väckta förslaget att omgifva staden äfven å dess sydvästra, södra och sydöstra sidor med boulevarder, liknande den redan befintliga så kallade Norra promenaden, har nu så långt framskridit, att Sydvestra promenaden, med körbana i midten, för en kostnad af omkring 50,000 kronor utsträckts från Källvindsgatan förbi Lenningska sjukhuset till Linköpingsvägen, samt österut förbi kvadraten Blomman. Dessutom har Norra promenaden utsträckts från Norr tull vesterut längs planen för Norra församlingens kyrka, i samband hvarmed denna plan försetts med prydliga planteringar. Sedan gården och tomten n:is 1 och 2 i kvadraten Gamla Spinnhuset af staden inlösts för 10,000 kronor, har Norra Strömmsgatan utdragits ända till hamnkajen och är nu jemte dess fortsättning, Broddgatan, stadens längsta gata. Drottninggatan har utsträckts till Sydvestra promenaden och Vestra Nygatan samt Hörngatan hafva utlagts vid kvadraterna Djupet, Diket, Almen och God Vän. Slutligen har Karl Johans torg med betydliga kostnader, som bestridts uteslutande af konsul John Philipson, förvandlats till en synnerligen prydlig promenadplats, hvars make få städer i landet torde hafva att uppvisa.

I Söderköping hafva 8 nya boningshus under perioden fullbordats, af hvilka tvenne äro af för stadens förhållanden beaktansvärd storlek. I Storån nedanför den så kallade Jernbron, i ändamål att hålla vattnet öfver de träbäddar, hvarå brokaren hvila, uppfördes år 1886 en ny dambyggnad i utbyte mot den mindre prydliga fördämning af lösa, på hvarandra vältrade stenar, som förut der varit anbragt. Dessutom har den under förra perioden påbörjade, genomgripande reparationen af stadens åldriga tempel år 1886 blifvit fullbordad, hvarefter detsamma nu till såväl det yttre som det inre erbjuder en särdeles tilltalande anblick och äfven framstår i ett mera stilenligt skick än tillföre. Reparationen har dragit en kostnad af omkring 20,000 kronor. Stadens gatureglering i öfverensstämmelse med regleringskarta af år 1876 har, särskildt beträffande Munkbrogatan, Drothemsgatan, Folkskolegatan och Prestgatan, hvilken sistnämnda under perioden till största delen utlagts till bestämd bredd, samt Garfvaregränden, som blifvit i sin helhet reglerad, gått märkbart framåt.

I Motala har icke under perioden något byggnadsföretag af betydighet utförts, och i Skeninge samt Vadstena har byggnads-

verksamheten inskränkt sig till reparationsarbeten å äldre hus hvarjemte i Vadstena ekonomibyggnaderna vid hospitalet blifvit utvidgade och vattenledning från Vettern anbragt.

Mjölby stora kyrkoby, som i storlek och industriel lifaktighet är stadd i snabb utveckling, och i betydighet torde kunna täfla med många mindre städer och köpingar, har erhållit en mängd nya boningshus, hvarjemte en snickerifabrik blifvit anlagd derstädes.

För Ydre härad har under perioden ett stort och rymligt *tingshus*, inrymmande förutom häradshäkte äfven bostad åt betjeningen, uppförts å det gamlas plats i närheten af Sunds kyrka.

Bland nya *kyrkobyggnader* märkas förutom den i Norrköping nybygda S:t Matheuskyrkan, om hvilken förut talats, Orlunda församlings under åren 1888—1890 med egna medel för en kostnad af 45,000 kronor uppförda korsformiga centralkyrka (korskyrka) i götisk stil, rymmande 500 personer. Under samma år har jemväl Ödeshögs kyrka blifvit dels nybygd, dels restaurerad, för en kostnad af omkring 26,000 kronor, hvarjemte densamma såsom gåfva af enskild person erhållit ett tornur af 1,200 kronors värde.

Omfattande reparationer hafva företagits å Heda, Godegårds, Borgs, Tåby och Östra Husby församlingars kyrkor, hvarjemte tornet å Vånga sockenkyrka försetts med takbetäckning af koppar. Deremot har Krokeks kyrka genom vådeld nedbrunnit, utan att ännu hafva blifvit åter uppförd.

I allmänhet kan sägas, att byggnadsverksamheten på landet gått framåt, särskildt genom den ökade hänsyn man tagit till husens prydlighet, soliditet och sundhet. Detta gäller icke minst de på många ställen uppförda nya ladugårdsbyggnader och ekonomihus, vid hvilkas inredande flere tidsenliga förbättringar vidtagits, så att de i afseende å renlighet, ljus och luftvexling i allmänhet lemna intet öfrigt att önska.

Den olikhet i *klädedrägten*, som fordom förefanns emellan skilda folkklasser, samt mellan stads- och landtbefolkningen, fortfar, i jemnbredd med bortfallandet af ståndsskiljaktigheter i allmänhet och i samma mån industriens billigare fabrikat leta sig väg jemväl till landsbygden, att försvinna. Att i följd häraf klagomål öfver den stigande lyxen bland arbetare- och tjenstehjonsklassen, synnerligast den qvinliga delen deraf, höras temligen allmänt, är desto mindre förvånande, som husflit och hemslöjd allt mera kommit ur bruk, sedan deras alster börjat undanträngas af fabrikernas godtköpskram.

Bruket af spirituösa drycker uppgifves öfverallt hafva märkbart aftagit, särdeles på landsbygden, der detta resultat väsentligen torde vara att tillskrifva den svårighet, som är förenad med deras anskaffande. I städerna torde förtjensten af minskningen i spritdryckskonsumtionen hufvudsakligen böra tillräknas de der mera än på landsbygden talrika och lifaktiga nykterhetsföreningarne, tillhörande Goodtemplarorden och »Blå bandet». Särskildt räknar den förstnämnda orden talrika anhängare i städerna, der den äfven flerstädes, såsom i Linköping, Norrköping och Söderköping, är i besittning af egna lokaler.

Den minskning, som sålunda inträdt i konsumtionen af spritdrycker, lär dock, enligt hvad från flere håll uppgifves, gifvit anledning till en betydligt ökad konsumtion af maldrycker, framför allt bäjerskt öl, hvilket med den nuvarande lagstiftningen utan svårighet kan erhållas snart sagdt öfverallt på landet. Så länge i hvarje handelsbod får försäljas öl till afhemtning,

blir, synnerligen med afseende å de få kvalifikationer, som för vinnande af handelsrättighet erfordras, handeln ofta endast en skylt, hvarunder i skydd af lagen den egentliga rörelsen, eller maltdrycksförsäljningen, bedrivnes.

Befolkningens *sedlighet* och *laglydnad* uppgifves från alla håll vara den bästa, om hvilket gynsamma förhållande de under perioden lagförda brottens såväl minskade antal som lindrigare beskaffenhet jemväl lemna ett vittnesbörd. Förtjensten häraf torde, utan förbiseende af den välgörande inverkan på folket, det minskade bruket af rusdrycker och tidsandans humanare riktning i allmänhet haft, kunna i icke ringa mån tillskrifvas det förädlande inflytande, *arbetareföreningarna*, särskildt de äldre bland dem, med sina sjuk- och begravningskassor utöfvat och fortfarande utöfva. Vid sidan om dessa äldre föreningar har dock under de senare åren behovet af sammanslutning bland arbetsskassen i städerna gifvit upphof till en mängd så kallade *fackföreningar*, bildade af arbetarna inom samma yrke, hvilka, om än deras tendens i allmänhet icke visat sig farlig, likväl i ett och annat fall, särskildt der de påverkats från socialistiskt

håll, hänsynslöst sökt med rätt eller orätt af sina arbetsgifvare tilltvinga sig högre aflöningar eller i allmänhet gynsammare villkor.

De forna skarpskytteföreningarna inom länet, af hvilka numera endast föreningen i Norrköping till namnet finnes kvar, ehuru dess öfningar längesedan inställts, hafva flerstädes uppgått uti de nybildade *skyttegillena*. Sådana finnas numera i alla länets städer, der antalet medlemmar för närvarande uppgår till 554, äfvensom på landsbygden till ett antal af 14. Det är otvifvelaktigt, att det intresse, hvarmed dessa gillen omfattas bland folket, till icke ringa del har sin grund i en vaknande insigt om nödvändigheten att stärka landets försvarsväsen, och ur denna synpunkt kan man säga, att skyttegillena båda godt för framtiden.

Den stegrade *folkupplysningen* har hos allmänheten alstrat ökad smak för och behof af läsning, men bristen på en verkligt god och billig folklitteratur har föranlett, att man för tillfredsställelse af detta behof endast haft att tillgå de billiga nyhets- och politiska tidningarna af ett ofta mindre godt eller för okritiska läsare mindre lämpligt innehåll.

3. Näringar.

A) **Jordbruket.** Denna länets hufvudnäring har, oakadt den svåra ekonomiska kris, som under 1880-talet öfvergick densamma, likväl genom odlingsarbeten, täckdikningar i ganska stor omfattning, ett särskildt vid det intensiva jordbruket allt mera ökad användande af artificiella gödningsämnen, såsom benmjöl, kali, thomasfosfat m. m., samt nya och förbättrade landbruksredskap och maskiner oafbrutet utvecklats i tidsenlig riktning. Genom gynsammare skördeförhållanden och en icke obetydlig prisstegring å jordbrukets produkter under periodens sista år har landbrukarnes ställning, om än icke i ekonomiskt hänseende tryggats, likväl väsentligen förbättrats, hvilket äfven framgår af den nu inträdda anmärkningsvärda minskningen uti de under periodens föregående år i hög grad talrika konkurserna och utmätningarna bland landsbygdens befolkning.

Vidden af de *jordförbättringar*, som under perioden verkstälts, framgår af följande öfversigt:

	Nyodlingar. Hektar.	Vattenafledningar. Hektar.	Täckdikningar. Hektar.
År 1886.....	1,024	480	2,185
• 1887.....	827	321	2,161
• 1888.....	504	202	1,898
• 1889.....	436	83	2,027
• 1890.....	582	135	2,522

Bland *vattenafledningar* samt *större dikningsföretag* må nämnas följande: vid Norra Hårstorp i Motala socken genom Bispmotala egor, hvarigenom 54 hektar jord blifvit torrlagda; vid Klinga i Borg och Löts socken, der 74 hektar af den så kallade Resebro mosse afdikats; vid Dagsberg-Furingstad med en torrlagd areal af omkring 300 hektar; vid Gyllinge-Glödingstad-Emestad i Östra Husby socken; reglering af Varaåns utlopp vid Tuna och Rotenberg inom Östra Husby och Östra Stenby socknar med en 8 meter bred graf; vid Jemjö-Skränga i Östra Husby socken med åtskilliga förgreningar, hvardera 3 kilometer i längd; vid Berga-Vållingstad-Eggeby i Östra Husby

socken; vid Rippetorp-Fettsätter i Hårdshammars socken; vid Önsätter-Möckeläng i Hårdshammars och Jonsbergs socknar; vid Gnedby-Gisselö i Kuddby socken med en 3½ kilometer lång graf; vid Hestad-Fjerdingsstad i Hårdshammars socken; vid Odenstomta-Lundby i Kuddby och Å socknar till en sträckning af 2 kilometer, hvarjemte det 6 kilometer långa afloppet mellan Norrmoen och Lyngsjön blifvit utvidgadt för en kostnad af cirka 4,000 kronor, dervid 250 hektar mark torrlagts.

Enligt nådigt bref den 12 april 1889 beviljades från odlingslänefonden ett låneunderstöd af 20,600 kronor till afdikning och odling af kärrmarker tillhörande Uppsala, Blixhult, Öna, Fräsabola, Stengårdshult, Klöfdala, Stora Aleryds och Stora Skräddarps byar i Stora Åby socken af Lysings härad i Östergötlands län samt Lilla Skräddarps, Fotsjö och Ulsbo byar i Adelöfs socken af Norra Vedbo härad och Jönköpings län, äfvensom i sammanhang dermed till sänkning af Klintasjön jemte ändring af Uppsala qvarn. Af låneunderstödet hafva hittills lyftats 7,000 kronor, hvarmed företagits sänkning af nyssnämnda, inom Stora Åby och Adelöfs socknar belägna sjö, genom hvilken sänkning de af företaget berörda hemman vunnit ett jordområde af omkring 200 hektar.

Genom sänkning af sjön Laxfjärden i Kimstads och Kulerstads socknar hafva omkring 40 hektar jord blifvit torrlagda och uppodlade.

Antalet af de i enlighet med 29 § i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879 af Konungens Befallningshafvande meddelade förordnanden till förrättande af laga syn för pröfning af frågor rörande vattenafledningar utgjorde: 10 år 1886, 6 år 1887, 8 år 1888, 6 år 1889 och 11 år 1890.

Vid *agronomiska förrättningar*, såsom uppgörande af planer för växtföljden, afdikningar och täckdikningar, odlingar samt invallningar m. m., har biträde lemnats af länets landbruksingenjör, och hafva de af honom utförda förrättningar omfattat en areal af 1,995·80 hektar år 1886, 1,300 år 1887, 1,441·02 år 1888, 1,339·33 år 1889 samt 2,242 år 1890. Dessutom hafva

14 à 15 ordinarie och 2 extra ordinarie täckdikningsförmän af Hushållningssällskapet adönats, med hvilkas biträde följande arealer täckdikats till här angifna kostnad:

	Täckdikning. Hektar.	Kostnad. Kronor.
År 1886	401	2,664.00
• 1887	473	3,408.11
• 1888	405	2,504.00
• 1889	424	2,302.05
• 1890	460	2,450.58

Efter öfverenskommelse med Meteorologiska Centralanstalten i Stockholm har Hushållningssällskapets förvaltningsutskott under månaderna augusti och september 1890 äfvensom under följande årens somrar anordnat *väderlekssignaler* medelst olidfärgade flaggor å 17 olika ställen inom länet, hvilka signaler grundat sig på tvenne gånger dagligen från nämnda anstalt erhållna telegrafmeddelanden. De härmed förenade kostnaderna uppgingo förstnämnda år till 536 kronor 81 öre.

Den af Hushållningssällskapet år 1878 för åstadkommande af ett förbättrade utsäde iurättade *frökontrollanstaltens* verksamhet har under perioden fortgått, och är dervid att märka, att de till undersökning inlemnade fröproffen så godt som uteslutande varit af svensk odling, hvilket vittnar om, att den inhemska fröodlingen är i stadigt framåtgående, och att svenskt frö numera börjat undantränga det importerade. Endast under år 1888 förekom en del undersökningar af klöfverfröprof utaf norsk odling, hvilka undersökningar närmast företogs för att söka utröna, huruvida sjelfva undersökningsorten kunde ega något inflytande på den tid, som erfordras för klöfverfröets utgroning, hvilket af en norsk frökontrollant vid frökongressen i Trondhjem ifrågasatts, men vid dessa försök visade sig detta icke vara fallet, i det att groningstiden i Sverige för de norska fröproffen, hvaraf flertalet utgjordes af s. k. »totenklöfver», noga öfverensstämde med den i Norge för samma prof angifna. Undersökningsorten tycktes sålunda, åtminstone i dessa fall, icke hafva något som helst inflytande, oaktadt skilnaden mellan de olika platsernas läge öfver hafvet. Deremot syntes af de utförda försöken framgå, att det norska klöfverfröet i allmänhet erfordrar en vida längre tid för sin fullständiga utgroning än det svenska.

Den här bildade och af Hushållningssällskapet understödda *föreningen för inhemska fröodling* har med sällskapets medverkan inrättat ett sädes- och frörensningssmagasin, som flitigt anlåtats och uppgifves hafva rensat under år 1886 i 92 särskilda poster omkring 1,800 hektoliter säd och 13,900 kilogram diverse frön, år 1887 i 75 poster omkring 825 hektoliter säd och 5,860 kilogram diverse frön, år 1888 omkring 635 hektoliter säd och 17,660 kilogram diverse frön, år 1889 i 70 poster omkring 86,000 kilogram säd och 14,000 kilogram diverse frön samt år 1890 i 102 poster omkring 58,000 kilogram säd och 17,650 kilogram diverse frön. Derjemte har föreningen bidragit till befrämjandet af odling af rotfruktsfrön, hvilken kan anses vara i sitt slag allenastående i landet, enär densamma uteslutande bedrifves af provinsens allra minsta jordinnehafvare, grenadierer, torpare och statkarlar med flere, hvilka årligen gratis erhålla utsädesfrö och sedermera till föreningen försälja de af dem skördade fröna, som efter genomgången skarprensning af föreningen afyttras till fröhandlare. För öfvervakande af denna odling är anställd en sär-

skild instruktör, som meddelar undervisning och råd rörande odlingssättet och fröets rätta behandling, på samma gång han utförvar kontroll öfver, att gifna föreskrifter följas, så att arterna bibehållas rena, hvarförutan denna fröodling vore otänkbar i större skala. Såsom exempel, på hvilken betydelse odlingen i fråga, med omsorg skött, kan hafva för den mindre jordlotsinnehafvaren, må anföras, att under år 1890 af odlarne en grenadier kunnat leverera kålrotsfrö för 103 kronor, en arbetare för 170 kronor och en arbetareenka för 83 kronor, ett icke obetydligt bidrag till ett arbetarehems underhåll. Föreningens frö har äfven å marknaden tillvunnit sig det bästa förtroende.

Såsom understöd till den förening, hvilken, omfattande mel-lersta och södra Sverige, år 1887 bildats för befrämjande af *mosskulturen*, har af länets Hushållningssällskap anslagits, åren 1887 och 1888 400 kronor samt åren 1889 och 1890 600 kr.

Markgångsprisen, hvilka till och med år 1887 voro i ständigt sjunkande samt nämnda år stodo lägre, än i mannaminne varit fallet, hafva under periodens senare år ånyo stigit och utgjorde:

Sädesslag.	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
	Kronor pr kub.-f.	Kronor per hektoliter.			
Hvete	2.40	8.41	11.46	11.00	11.00
Råg	1.80	5.35	7.64	8.00	8.25
Korn	1.85	4.97	7.07	7.25	7.25
Hafre	1.05	3.25	3.44	3.50	4.00
Blandsäd	1.32	3.82	4.66	4.75	5.08
Årter	2.15	7.07	11.46	11.50	11.00

B) Boskapsskötseln, åt hvilken landtbrukarne under de för sädesproduktionen ogynnsamma åren egnade en större omtanka och en mera rationell omvårdnad, för att ur denna näring söka vinna någon ersättning för den minskade direkta inkomsten af jordbruket, har i följd deraf under perioden gått synnerligen framåt.

För *hästafvelns* befrämjande hafva åtgärder fortfarande vidtagits af såväl Hushållningssällskapet som inom länet bildade hingstföreningar, samt medfört ganska vackra resultat, i det icke allenast vid de hästmarknader, som numera särskildt hållas i Linköping, Norrköping och Skeninge, antalet utmärktare djur ökats och vunnit afsättning till andra orter, jemväl Danmark, utan äfven arbetsrasen nu i allmänhet, synnerligast i länets vestra del, visar vackra och kraftiga djur, som fördenskull betingade ganska höga pris, uppgående till 1,000 à 1,500 kronor för paret.

Icke blott vid de större egendomarne hafva *ladugårdarne* och kreatursbesättningarna förbättrats, utan äfven de mindre landtbrukarne hafva, tack vare nötboskapspremieringar samt bildandet af tjuvföreningar och dylikt, fått sig rätta vägen att förädla sina kreatursstammar anvisad. Såsom ett resultat af detta sträfvande kan omnämnas, att inom länet numera finnas flere rena rastjurar än inom något annat län i riket.

Till denna närings utveckling har *Hushållningssällskapet* väsentligen bidragit. Så hafva af sällskapet

år 1886 vid sextonde allmänna svenska landbruksmötet i Stockholm för ett sammanlagdt belopp af 10,000 kronor, hvilka

såsom län erhållits ur den under Kungl. Landtbruksakademiens förvaltningskomités inseeende ställda fonden för svenska hornboskapsafvelns förbättrande, inköpts dels 2 tjurar och 20 hondjur af ayrshireras, födda inom landet, för bildande af tvenne stamholländerier om 1 tjur och 10 hondjur hvarterda, hvilka uppstälts, det ena vid egendomen Hestra i Ydre härad och det andra å egendomen Stjernvik i Kinda härad, dels 11 tjurar af samma ras för att utlemnas till jordbrukare, som vore villiga att på vissa villkor mottaga desamma; anordnats 6 gödkreatursutställningar, 3 i Linköping och 3 i Skeninge, dervid i pris utdelats 9 silfver- och 16 bronsmedaljer samt 1,860 kronor i penningar; till pris vid de af staten anordnade hästuppvisningar inom länet utbetalts 3,042.60 kronor; såsom lönebidrag till 11 distriktsveterinärer utgifvits 5,250 kronor; samt bekostats undervisning åt 4 lärningar i hofbeslagning vid Alnarps hofslageriskola, åt 4 i hästskötsel samt åt 8 i nötkreatursskötsel;

år 1887 till pris dels vid 3 gödkreatursutställningar i Linköping och 2 i Skeninge utdelats 11 silfver- och 13 bronsmedaljer samt i penningar utbetalts 1,179.31 kronor; dels vid statens hästpremieringar anslagits 2,750 kronor; samt såsom lönebidrag till 11 distriktsveterinärer utgifvits 5,250 kronor;

år 1888 anslagits 10,000 kronor till inköp af 6 yorkshire korthorns- och 19 ayrshiretjurar, de förra från England och de senare från inom landet välkända stammar; i pris vid 6 gödkreatursutställningar, 3 i Linköping och 3 i Skeninge, utdelats 1,490 kronor samt 18 silfver- och 25 bronsmedaljer; till de af staten anordnade hästuppvisningar bidragits med 2,685.72 kronor; till länets landsting öfverlemnats 4,000 kronor såsom bidrag till distriktsveterinärväsendets ordnande; samt bekostats undervisning åt 4 lärningar i hofbeslagning;

år 1889 utdelats i pris vid årets utställningar af gödkreatur, vid hvilka äfven en afdelning för unga afvelsdjur anordnats, 1,840 kronor i penningar jemte 34 silfver- och 42 bronsmedaljer; till anordnande af samt pris vid statens hästpremieringar utbetalats 2,704.60 kronor; för utbildande af dugliga kreatursskötare anvisats 600 kronor; samt utgifvits 780 kronor till bekostande af undervisning åt 4 lärningar i hofbeslagning;

år 1890 inköpts 34 unga ayrshiretjurar för en sammanlagd kostnad af 8,564.50 kronor; såsom pris vid de af sällskapet anordnade utställningarne af gödboskap och unga afvelsdjur utdelats 1,655 kronor kontant samt 17 silfver- och 45 bronsmedaljer; anslagits 600 kronor till bekostande af undervisning i nötkreatursskötsel åt 3 lärningar; till pris vid de af staten anordnade hästpremieringarne under året bidragits med ett ordinarie anslag af 2,750 kronor samt ett extra anslag af 1,000 kronor; bekostats undervisning å 4 hofslagerilärningar vid hofslageriskolan å Alnarp med en utgift af 772 kronor samt resekostnaden för 5 lärningar, hvilka på allmänna svenska qvinnoföreningens för djurens skydd föranstaltande och bekostnad åtnjutit undervisning i slagtkonsten vid Frögrenska slagteriet i Stockholm.

Dessutom har sällskapet för att väcka och underhålla det allmänna intresset för boskapsskötseln från och med år 1885 anordnat årliga *nötkreaturspremieringar*, för hvilket ändamål ett årligt förslagsanslag af 3,500 kronor af sällskapet beviljats. Länet har indelats i tvenne premieringsdistrikt, inom hvilka turvis hvarannat år premiering egt rum. Premieringsnämnden utgöres af 3 ledamöter och 3 suppleanter, valda för 4 år, bland

hvilka Hushållningssällskapets förvaltningsutskott utser 2 ledamöter och 2 suppleanter samt det hushållningssgille, inom hvars område premieringen försiggår, 1 ledamot och 1 suppleant. Vid dessa premieringar uppvisades år 1886 vid 16 olika platser 350 djur, af hvilka 223 belönades, 22 med större silfvermedalj, 18 med mindre dito, 17 med bronsmedalj samt 29 med första, 70 med andra och 67 med tredje klassens penningpris, om tillsammans 1,015 kronor, hvarjemte ett hedersdiplom utdelades. De följande åren uppvisades: år 1887 vid 17 olika platser 687 djur, af hvilka 424 premierades; år 1888 vid 16 olika platser 584 djur, af hvilka 383 belönades; år 1889 vid 17 olika platser 1,533 djur, deraf 1,076 premierades eller godkändes; samt år 1890 å 19 särskilda platser 1,252 djur, af hvilka 863 blefvo prisbelönda.

Vid periodens slut uppgick anmälda *nötkreatursstocken* inom länet till 172,567 djur, deraf 98,421 kor.

Det ökade intresse, hvarmed landtbefolkningen under perioden egnat sig åt förbättrande af kreatursafveln jemte en hellsammare och noggrannare utfodring af hornboskapen, har jemväl i lika grad kommit *mejerihandling*en tillgodo, hvilken näring kan sägas på senare år hafva gått framåt med jättesteg, härvid understödd af de på detta område gjorda viktiga tekniska uppfinningar. Separatoren, som i förra femårsberättelsen omnämndes, och hvilken numera finnes vid de allra flesta större mejerier inom länet, der densamma utträngt den förut brukliga så kallade ismetoden, har efterföljts af extraktorn, medelst hvilken man direkt ur mjölken framställer smöret. Genom förbättrade metoder vid smörets beredning och behandling, hvaribland må nämnas den så kallade pasteuriseringen, som afser att genom uppvärmning döda de för smörets hållbarhet skadliga bakterier, äfvensom borttaga sådana fel som rofsmak, stallsmak och dylikt, samt smörets syrning genom renodling af mjölksyrebakterier, har man så småningom kommit derhän, att det producerade prima eller så kallade herrgårdssmöret i kvalitet och renhet numera anses fullt jemngodt med det bästa danska och jemväl erhållit fast marknad i England, dit en stor del deraf numera exporteras direkt öfver Göteborg, i stället för, såsom förr var fallet, öfver Malmö och Köpenhamn.

Enär afseende allt mera börjat fästas vid mjölkens förmåga att lemna stort smörutbyte, har man på många ställen genomfört den ändring i liqviden, att mjölken betalas efter *fetthalten*, i stället för efter rymdmått eller efter vikt.

I ändamål att befrämja denna reform har af Hushållningssällskapet inrättats en *mjölkundersökningsanstalt* i Linköping, som den 1 oktober 1886 började sin verksamhet och till hvilken inköptes en De Lavals laktokrit samt en Marchands laktobutyrometer, hvarigenom, då en Saxhlets fettbestämningsapparat redan förut förefanns, mjölkanalyser kunde ega rum efter den af dessa metoder, som för hvarje fall ansågs fördelaktigast, eller ock medelst kemisk analys. Till den 1 januari 1887 hade vid anstalten undersökts 346 mjölkprof och under de följande åren uppgick antalet undersökta dylika prof år 1887 till 7,833, år 1888 till 8,005, år 1889 till 7,444, samt år 1890 till 6,083. Kostnaden för anstaltens underhåll utgjorde under samma år respektive 946.90, 1,098.00, 1,357.86 samt 1,255 kronor, hvartill Hushållningssällskapet bidragit med tillsammans 2,020 kronor. Till de *mejeriutställningar*, som hållits i Göteborg, har Hushållningssällskapet äfven lemnat ett årligt anslag, som utgått

åren 1886 och 1887 med 300 kronor, men från och med år 1888 höjts till 500 kronor.

Ehuru *trädgårdsskötseln* och *fruktodlingen* ännu mångenstädes inom länet icke torde vara uppskattade till sitt rätta värde för landthushållningen, har dock en ökad insigt om dessa näringsgrenars vikt och betydelse så småningom bibragts allmänheten, dels i folkskolorna, dels genom den verksamhet, de af Hushållningssällskapet antagne och aflönade länsträdgårdsmästarna utvecklat. Så hafva desse under år 1886 haft sammanlagdt 401 förrättningar med 317 förrättningsdagar, år 1887 383 förrättningar med 338 förrättningsdagar, år 1888 387 förrättningar med 334 förrättningsdagar, år 1889 399 förrättningar med 399½ förrättningsdagar, samt år 1890 386 förrättningar med 413 förrättningsdagar.

Såsom i föregående femårsberättelser blifvit antydt, har äfven *Linköpings läns och stifts trädgårdsförening* genom utbildning af dugliga trädgårdsmästare samt tillhandahållande af plantor, frön och skolträd från sina vidlyftiga, dyrbara och välskötta planteringar, trädskolor och orangerier icke obetydligt bidragit till trädgårdsskötselns fortsatta utveckling, hvarjemte föreningen, som utöfvat sin hufvudsakliga verksamhet på mark, som för vissa år, hvilka gå till ända år 1899, af kronan arrenderats år 1889, på det att dess dyrbara inrättningar skulle förernas med ovilkorlig och ständig dispositionsrätt till den jord, hvarå de blifvit anlagde, med Linköpings stad öfverenskommit att till staden skänka all sin egendom, mot det staden åtagit sig, bland annat, att för all framtid utan minskning af den för föreningen nu begagnade jord uppehålla de i föreningens stadgar för densamma angifna ändamål, och i sådant afseende af kronan tillbyta sig den jord, hvarå föreningens hus och dyrbara anläggningar funnos; hvilket numera, sedan Riksdagen på nådig proposition detta utbyte medgifvit, från och med nästa år, då staden öfvertager föreningens åligganden och för detta ändamål för all framtid upplåter de omkring 25 tunnland, som af föreningen begagnats, träder i verkställighet.

Biskötseln, för hvars befrämjande den i förra berättelsen ommämnda biskötareföreningen fortfarande nitiskt verkat, bland annat genom utgifvandet af en tidning för biodlare, har under perioden gått framåt, och torde den alltmer spridda kännedomen om denna viktiga näringsgren för många i små omständigheter varande landtbor beredt en ingalunda föraktlig inkomst. Plats för bigård och undervisning har lemnats i trädgårdsföreningen, som derjemte lemnat ett årligt kontant bidrag af 200 kronor, som staden åtagit sig att fortsätta med.

Dagsverksprisen och *tjenstehjonslönerna* hafva i allmänhet hållit sig oförändrade och endast under de senare åren af perioden visat någon tendens till stigning. Så uppgifvas de förra hafva varit för jordbruksarbetare under sommaren 1·50 à 2·25 kr. för mans- och 75 öre à 1 krona för qvinsdagsverken samt under vintern 1 à 1·50 kr. för mans- och 50 à 80 öre för qvinsdagsverken, allt på egen kost. I stad har mansdagsverket betalats med 1·25 à 2 kr. om sommaren och 1 à 1·25 kr. om vintern, samt qvinsdagsverket med 75 öre à 1 krona om sommaren och 60 à 67 öre om vintern. Tjenstehjonslönerna uppgingo under periodens sista år i medeltal till 150 kronor för dräng och 80 kronor för piga.

Värdet af *lön och stat* har under perioden jemväl något stigit, från 337 kronor för statkarl och 201 kronor för statpiga

till 350 à 400 kronor för de förra och 200 à 220 kronor för de senare.

C) Skogshushållning, jakt och fiske. Endast å de häradsallmänningar och kronodomäner samt af kronan omedelbart disponerade boställen inom länet, der skogen är stäld under skogsstatens vård och förvaltning samt afverkningen sker efter fastställda hushållningsplaner, kan man säga, att skogarne skötas på ett för deras bestånd fullt betryggande sätt. Å de enskildes hemman deremot, med undantag för några större egendomar, betraktas skogen, vare sig att den afverkas till husbehof eller till försäljning, i regel endast såsom en inkomstkälla för tillfället, deraf man icke tvekar att vid behof draga största möjliga fördel, utan tanke på att genom återplantering eller en planmessig hushållning betrygga återväxten. Äfven är att beklaga, att en ej obetydlig del af den unga granskogen afverkas till gärdesgårdar, ett sätt att hägna som ännu är inom länet det allmännast brukliga.

Ehuru således *skogsplanteringar* under perioden förekommit hufvudsakligen vid de under skogsstatens vård stående skogarne, har dock äfven vid en och annan sockenallmänning samt några enskilda skogar skogssådd egt rum. Så utplanterades å Kuddby sockens allmänning år 1887 omkring 30,000 och under nästföljande år omkring 50,000 granplantor. Skötseln af Finspongs och Boxholms aktiebolags betydliga skogar bedrifves fullt rationellt, hvarjemte nämnvärda skogsplanteringar äfven egt rum vid egendomarne Vittinge, Söfverstad, Valingstad, Skarpenberga, Evelund och Svensksund.

Kronoparkerna inom länet, som vid periodens början voro 6 till antalet, nemligen Kungs-Norrby, Omberg, Malmskogen, Ycke, Gaddstigen och Uppsalatorp, hafva ökats med ytterligare 1, nemligen Maljeryd inom Kinda revir om 227·29 hektar, hvarjemte kronoparken Ycke inom samma revir blifvit tillökad med 53·94 hektar genom inköp af lägenheterna Rönnäs och Kronoborg med Högliden. Sammanlagda arealen af dessa parker utgjorde vid periodens slut 3,332·81 hektar, deraf likväl 429·70 hektar bestodo af impedimenter. Det från kronoparkerna samt öfriga af kronan disponerade skogar försålda virket utgjorde år 1886 6,070·9 kubikmeter, år 1887 4,962·4 kubikmeter, år 1888 5,884·5 kubikmeter, år 1889 9,625·1 kubikmeter samt år 1890 6,212·8 kubikm.

Öfriga allmänna skogar inom länet hade vid periodens slut en sammanlagd areal af 49,256·93 hektar, fördelade på följande sätt: kungsgårdars och andra för statsverkets räkning utarrenderade eller af kronan disponerade hemmans samt militieboställens skogar 12,807·75 hektar; civila boställens skogar 1,354·35 hektar; ecklesiastika boställens skogar 10,499·56 hektar; allmänna inrättningar tillhörande hemmans skogar 604·64 hektar samt häradsallmänningars skogar 23,990·63 hektar.

Följande *vägbyggnadsarbeten* hafva under perioden verkstälts å allmänna skogar, nemligen: år 1886 fortsattes påbörjade vägarbeten å Ombergs kronopark på en sträcka af 350 meter, hvarjemte å allmänning inom reviret brutits 926 meter skogsvägar; år 1887 upptogos å allmänningar inom Ombergs revir 5,175 meter nya vägar; år 1889 påbörjades å Ycke kronopark inom Kinda revir en ny väg till en längd af 900 meter; år 1890 fortsattes sistnämnda väganläggning.

Från de *häradsallmänningar*, som stå under skogsstatens vård och förvaltning, utlemnades år 1886 till delegarnes omedel-

bara disposition 20,374·9 kubikmeter och till diverse andra ändamål 496·5 kubikmeter virke, år 1887 till delegarnes omedelbara disposition 14,429 kubikmeter och till diverse andra ändamål 410·2 kubikmeter, år 1888 till delegarnes omedelbara disposition 17,808·2 kubikmeter samt till diverse andra ändamål 181·9 kubikmeter, år 1889 till delegarnes omedelbara disposition 18,098·4 kubikmeter och till diverse andra ändamål 124·9 kubikmeter, samt år 1890 till delegarnes omedelbara disposition 16,889 kubikmeter och till diverse andra ändamål 119·7 kubikmeter.

Från de *ecklesiastika boställens skogar*, af hvilkas afkastning medel ingå till presterskapets löneregleringsfond, försålles år 1886 2,757·4 kubikmeter virke, år 1887 3,206 kubikmeter, år 1888 344 kubikmeter, år 1889 1,855 kubikmeter samt år 1890 2,776·3 kubikmeter. Extra afverkning till förmån för de ecklesiastika boställenas skogsfond skedde år 1886 med 105 kubikmeter, år 1888 med 230·3 kubikmeter samt år 1890 med 9 kubikmeter.

Utsynning af ekar egde rum år 1886 på 35 hemman, der 1,404 träd med ett kubikinnehåll af 1,763·9 kubikmeter utsynades, år 1887 på 25 hemman, der 834 träd om 1,285 kubikmeter utsynades, år 1888 vid 27 hemman, der 626 träd om 719·1 kubikmeter utsynades, år 1889 vid 29 hemman, der 928 träd om 1,787·6 kubikmeter utsynades, samt år 1890 vid 21 hemman, der 727 träd om 841·2 kubikmeter utsynades.

Bland åtgärder till *skogsskötselns främjande å de enskilda skogarne* må särskildt framhållas:

att Hushållningssällskapet fortfarande aflönat en länsskogsmän samt tvenne skogsplantörer, hvilkas antal från och med 1889 ökats till tre, af hvilka den förstnämnde tillhandagått med biträde vid skogssådd och plantering samt anläggning af plantskolor äfvensom vid utsynningar samt tillika meddelat råd och upplysningar i skogskultur, nemligen: år 1886 hos 77 requirenter med tillsammans 158 arbetsdagar, derunder 21 nya plantskolor anlagts och i äldre sådana omkring 17,000 plantor omskolats samt omkring 28,000 plantor af gran, tall och lärkträd direkt å hyggen utplanterats; år 1887 hos 61 requirenter med 152 arbetsdagar, derunder 8 nya plantskolor anlagts, 5,300 plantor omskolats samt 39,500 plantor af tall, gran och ek utplanterats; år 1888 hos 64 requirenter med 163 arbetsdagar, derunder 13,600 tall- och granplantor utplanterats, en mängd nya plantor omskolats och nya frösängar anlagts; år 1889 hos 79 requirenter med 172 arbetsdagar, derunder, bland annat, platser utsetts för ordnande af 12 stycken distriktsplantaskolor, som sällskapet beslutat anlägga; samt år 1890 hos 57 requirenter med 138 arbetsdagar, af hvilka 22 användts till ordnande och öfvervakande af arbetet vid nyssnämnda, våren 1889 anlagda distriktsplantaskolor.

Några mera betydande *skogseldar* hafva icke under perioden förekommit med undantag af år 1887, då en sådan härjade å egorna till hemmanen Skinnartorp, Särstad, Strömkullen och Ljungby i Rinna och Ekeby socknar, der den åstadkom en till 4,000 kronor beräknad skada. Under den ovanligt långa och starka torka, som rådde försommaren 1888, yppade sig visserligen åtskilliga tillbud till skogseldar, men genom kraftig och skyndsamt mellankomst afvändes faran, innan större skada hunnit förorsakas.

Svedjande är numera ytterst sällsynt och förekommer endast i inhägnade hagmarker; *tjårubräddning* har så godt som

alldeles upphört. *Kolning* eger rum hufvudsakligen inom Fin-spånga läns härad och å Boxholms aktiebolags vidsträckta marker samt annorstädes i de delar af länet, der bruksrörelse drifves. Vid den af Jernkontoret inrättade kolaeskola vid Ekeberg i Kinda härad åtnjöto år 1886 medelst af Hushållningssällskapet derför beviljad anslag af 1,500 kronor 30 lärningar från länet kostnadsfri undervisning.

Åtal för förbrytelser emot skogsförfattningarne hafva egt rum år 1886 i 14 fall, år 1887 i 11 fall, år 1888 i 20 fall, år 1889 i 22 fall samt år 1890 i 17 fall.

Jagten idkas fortfarande nästan uteslutande för nöjes skull. Endast för befolkningen vid kusten och i skärgården kan sjöfogelskyttet tidigt på våren samt i än högre grad sälfångsten i yttre hafsbandet sägas utgöra en binäring. Sjöfogeln består hufvudsakligen af knipor, som skjutas på vettar, samt ejder, af hvilken i den till Jonsbergs socken hörande yttre skärgården ett trettiotal årligen skjutas. Sälarna pläga tidtals i stora massor infinna sig vid vissa af skärgårdsbefolkningen väl kända nakna skär, så kallade klabbar, der fångstmännen under iakttagande af den största försigtighet stundom lyckas öfverrumpla och döda de ytterst skygga djuren till ett antal af ända till 60 å 70 åt gången. Då hvarje säl, förutom det ej värdelösa skinn, lemnar ända till 300 kilogram späck, kan denna fångst sägas vara ganska lönande, synnerligen som köttet af ungsälken äfven får tjena till människoföda.

Tillgången på matnyttigt vildt uppgifves i allmänhet vara god och särskildt lär rapphönsens antal ökats betydligt. Af det ädlare villebrådet lära elgstammarne, trots en ganska betydlig beskattning, som inom ett enda fögderi under perioden uppgått till ett femtiotal årligen, hållit sig ganska talrika, och äfven rådjur äro numera icke så sällsynta.

Skadedjuren och framförallt råfvarne hafva betydligt ökats i antal, hvartill möjligen bidragit, förutom den goda tillgången på smärre matnyttigt villebråd, Landstingets åtgärd att nedsätta skottpenningarne för råf, dödad mellan 1 april och 1 oktober, från 4 till 2 kronor; under den öfriga delen af året utgör premien för råf 1 krona, likasom äfven för höns- och duflök. För unge af nämnda foglar utgår skottpremien med 50 öre samt för kråka med 10 öre.

Antalet dödade rofdjur utgjorde:

År.	Råfvar.	Örnar.	Ufvar.	Hökar.	Kråkor.
1886.....	1,084	2	2	1,178	13,654
1887.....	1,179	3	5	1,358	18,247
1888.....	1,372	1	2	1,508	19,322
1889.....	988	4	5	1,094	13,411
1890.....	1,248	—	1	1,071	4,788.

I skottpenningar härför utbetalades 3,494·30 kronor år 1886, 4,369·10 kronor år 1887, 4,617·30 kronor år 1888, 3,554·20 kronor år 1889 samt 3,946 kronor år 1890.

Den skada, som rofdjuren anställt bland husdjuren, har dock varit mindre än i de allra flesta andra län och uppgick: år 1886 för 150 får och 1,417 fjäderfän till 1,721·58 kronor, år 1887 för 201 får, 2½ getter och 1,724 fjäderfän till 2,390·10 kronor, år 1888 för 210 får och 1,711 fjäderfän till 2,461·30 kronor, år 1889 för 122 får, 1 get och 2,298 fjäderfän till 2,719·60 kronor, samt år 1890 för 165 får, 4 getter och 2,031 fjäderfän till 2,942 kronor.

Förbrytelser mot jagtförfattningarna hafva af skogspersonalen åtalats år 1886 i 2 fall, år 1887 i 15 fall, deraf 13 inom Östskinds revir, år 1888 i 3 fall, år 1889 i 2 fall, samt år 1890 i 6 fall.

Fisket i saltsjön är fortfarande ganska gifvande och utgör fördenskill för skärgårdsbefolkningen en viktig näringskälla. Afsättningen af fångsten underlättas numera derigenom, att från tyska Östersjökusten ångare med inbygda fisksumpar under hösten pläga infinna sig i den yttre skärgården och uppköpa, bland annat, all den lefvande ål, som under de mörka höstnätterna der fångas i stor myckenhet. Så afyttras ensamt från Gryts sockens skärgård färsk ål för minst 40,000 kronor om året. Deremot uppgifves strömmingsfisket vara i aftagande, likväl med undantag för Bråvikens norra strand, der fångsten i allmänhet varit god, under år 1889 till och med riklig, samt beräknas lemna en årlig afkastning af 10,000 kronor.

Insjöfisket säges för hvarje år försämrats, oaktadt den bättre tillsyn och vård, som på senare tid kommit detsamma till godo. Sedan Eders Kungl. Maj:t i nådigt bref den 5 september 1890 för inrättande vid Finspong af en fiskkläkningsanstalt med der-till hörande biologisk anstalt till fiskodlingens främjande anvisat ett belopp af 6,500 kronor samt till anstaltens underhåll under första året ytterligare 1,000 kronor, har genom Kungl. Landbruksakademiens försorg, efter det att nyttjanderätt under 50 år till erforderlig mark förvärfvats, den antydda anstalten med tillhörande 5 dammar kommit till stånd vid Finspongs styckebruk, der kläckning och uppfödande af laxöring, ål, gös och braxen med flere slags insjöfisk sedermera egt rum. Äfven i Motala ström, der laxfisket på senare år aftagit, har Holmens bruks- och fabriksaktiebolag i Norrköping, å hvars vatten årligen omkring 1,500 laxar pläga fångas, för att upphjelpa detta fiske, inrättat en laxodlingsanstalt, till hvilken vatten tages från stadens vattenledning. Efter kläckningen utsläppes ynglet i strömmen nedanför staden.

På framställning af åtskillige delegare i sjön Roxen har Konungens Befallningshafvande, efter det vederbörande fiskerintendent blifvit i ärendet hörd, med ändring af förut i detta afseende gällande bestämmelser, den 1 februari 1890 förordnat, att för fångst af agn i nämnda sjö må användas not af högst 9 meters längd å hvardera armen och 3 meters djup samt bunden och icke väfd, hvilken not dock endast får användas för att dermed fånga bete till krokfisk, hvadan således den, som fiskar med sådan not, måste vara försedd med sump för att deruti förvara agnfisken.

Kräftfisket inom länet uppgifves lemna god afkastning, hvar-till jemväl torde hafva bidragit, att tiden, hvarunder sådant fiske är tillåtet, genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 12 maj 1888 på framställning af länets landsting ytterligare inskränkts, så att kräftor numera endast få fångas mellan den 10 augusti och 31 december hvarje år, hvarjemte stadgats, att kräftor hållande mindre än 9 centimeter från pannhornets spets till stjertfenan, icke må fångas eller saluhållas.

D. Bergs- och brukshandtering. Beträffande denna handtering torde få åberopas följande af bergmästaren i södra distriktet hit ingifna uppgifter angående bergshandteringen i Östergötlands län åren 1886—1890.

Jernhandteringen tillstånd utvisas af *tabell A*.

Af malm af annat slag än jernmalm hafva *kopparmalm* och *nickelmalm* uppfodrats till de quantiteter, som angifvas i *tabell B*.

Tillverkningen vid de så kallade ädlare verken utvisas af *tabell C* (sid. 17).

Gjutgods af annan metall än jern har tillverkats dels vid Motala mekaniska verkstad i Motala socken och dels vid mekaniska verkstaden Vulcan i Norrköping samt till följande belopp:

	År 1886. Deciton.	År 1887. Deciton.	År 1888. Deciton.	År 1889. Deciton.	År 1890. Deciton.
Motala mekaniska verkstad ...	—	342.70	319.36	443.75	531.43
Mekaniska verkstaden Vulcan	—	—	—	76.05	83.84
Summa	—	342.70	319.36	519.80	615.27

Tab. A. Jernhandteringen i Östergötlands län åren 1886—1890.

	År 1886. Deciton.	År 1887. Deciton.	År 1888. Deciton.	År 1889. Deciton.	År 1890. Deciton.
a) <i>Malmuppfodring:</i>					
Nartorps grufvor ²⁾	43,759	69,463	58,419	62,394	47,618
b) <i>Tackjernstillverkning:</i>					
Finspong ³⁾	19,063	35,845	55,794	21,480	16,116
Grafvenfors ⁴⁾	93,101	90,433	92,990	84,189	80,347
Boxholm ⁵⁾	45,363	38,168	53,579	51,203	53,702
c) <i>Gjutgodstillverkning:</i> ¹⁾					
Finspong ³⁾	6,746	5,379	5,834	5,485	7,249
Motala mek. verkstad ⁶⁾ ..	6,854	4,065	5,141	6,548	7,391
Hult ⁴⁾	1,403	1,150	868	1,172	1,604
d) <i>Stångjernstillverkning</i>	194,513	227,526	248,270	248,267	239,389
e) <i>Ståltillverkning</i>	1,399	63,298	227,526	57,531	70,233
f) <i>Jern- och stålmanufaktur-tillverkning</i>	82,243	67,616	105,103	128,063	115,254

¹⁾ Tillverkning af gjutgods genom tackjerns omsmältning vid de egentliga gjuterier, om hvilkas anläggning anmälan hos bergsöfverstyrelsen egt rum och från hvilka i följd deraf uppgifter rörande tillverkningen skolat till nämnda styrelse ingå. ²⁾ Skällviks socken. ³⁾ Risinge socken. ⁴⁾ Qvillinge socken. ⁵⁾ Ekeby socken. ⁶⁾ Motala socken.

Tab. B. Uppfodring af koppar- och nickelmalm i Östergötlands län åren 1886—1890.

	År 1886. Deciton.	År 1887. Deciton.	År 1888. Deciton.	År 1889. Deciton.	År 1890. Deciton.
<i>Kopparmalm:</i>					
Storgruvan ¹⁾	26	—	—	—	—
Bondschaktet ¹⁾	994	17,284	24,822	10,198	7,099
Steffenburgsgrufvan ¹⁾	25,002	23,513	32,381	28,058	50,195
Grönhögsgruvan ²⁾	149	—	—	—	—
Ruda koppargruva ³⁾	3,401	—	—	—	—
Summa	29,572	40,797	57,203	38,256	57,294
<i>Nickelmalm:</i>					
Hagggrufvan ³⁾	1,275	850	6,000	850	6,156
Bryggaregrufvan	425	—	—	—	—
Summa	1,700	850	6,000	850	6,156

¹⁾ I Värna socken. ²⁾ I Björsäters socken. ³⁾ I Skedevi socken.

Marmor har tillverkats vid Kolmårdens marmorbruk och har värdet af denna tillverkning utgjort: 4,491 kr. år 1886, 4,800 kr. år 1887, 5,000 kr. år 1888, 6,200 kr. år 1889 samt 5,319 kr. år 1890.

Den *arbetskraft*, som vid bergshandteringen inom länet användts, utvisas af följande öfversigt:

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.	Summa arbetare.
Jerngrufvorna	45	42	42	37	37	203
Jernverken	1,481	1,518	1,773	1,724	1,759	8,255
Andra verk och grufvor	328	416	378	383	428	1,933
Summa arbetare	1,854	1,976	2,193	2,144	2,224	10,391

Resolutioner hafva utfärdats beträffande *anläggning* år 1889 af Igelfors liefabrik i Regna socken, samt beträffande *nedläggning* år 1889 af Ljusfallshammars manufakturverk i Hällestads socken.

Härutöfver torde få meddelas:

att de enda *jerngrufvor*, der malmbrytning under perioden förekommit, varit Nartorps grufvor i Skällviks socken, hvarifrån den brutna malmen afyttrats till Finspångs och Grafversfors bruk inom länet och till Eds bruk i Kalmar län. Trybblefältet i Godegårds socken, der malmbrytning ännu år 1885 egde rum, har, såvidt känt är, icke under perioden bearbetats;

att vid de *masugnar* inom länet, der tackjernstillverkning bedrifvits, på sätt enligt bergmästarens uppgifter ofvan angifvits, blåsningstiden utgjort år 1886 vid 3 ugnar 1,413 dygn, år 1887 vid likaledes 3 ugnar 1,503 dygn, år 1888 vid 5 ugnar 1,825 dygn, år 1889 vid 5 ugnar 1,405 dygn, samt år 1890 vid likaledes 5 ugnar, 1,355 dygn;

att *stångjernstillverkning* under perioden idkats år 1886 vid 18 verk, bland hvilka i första rummet kommer Finspångs med dertill hörande Lotorps bruk, som i detta afseende är det fjerdte i ordningen i riket, år 1887 vid 21 verk, år 1888 vid 19 verk, år 1889 vid 17 verk samt år 1890 vid 16 verk, hvarjemte vid dessa verk jemväl bedrifvits en omfattande tillverkning af smältstycken, som år 1888 uppgick ända till 532,468 centner;

att *tillverkningen af stål*, som år 1886 endast egde rum i ringa skala vid Finspång, der under året 3,291 centner s. k. martinstål tillverkades, redan följande år vid två verk uppgick

Tab. C. Tillverkning vid de s. k. ädlare verken i Östergötlands län åren 1886—1890.

	År 1886. Kilogr.	År 1887. Kilogr.	År 1888. Kilogr.	År 1889. Kilogr.	År 1890. Kilogr.
<i>Guld:</i>					
Åtvidabergs kopparverk	0.145	0.340	0.422	0.444	—
<i>Silfver:</i>					
Åtvidabergs kopparverk	30.231	106.350	157.002	137.420	132.528
<i>Koppar:</i>	Deciton.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	Deciton.
Åtvidabergs kopparverk	513.53	1,734.08	2,305.96	1,504.54	2,243.79
<i>Messing:</i>					
Gusums messingsbruk	789.03	911.22	1,301.31	1,690.77	1,084.92

K. Maj:s Befallningshafvandes femårsberättelser 1886—1890. Östergötlands län.

till 148,909 centner af martinmetall och med afseende å detta stålslag endast öfverträffades af Kopparbergs och Vermulands län;

att *jern- och stålmanufakturstillverkningen*, som under den förra femårsperioden var den största i hela riket, och under denna period endast öfverträffats af Kopparbergs läns, hufvudsakligen bestått af plåt och spik, hvaraf tillverkningen år 1890 vid 15 verk utgjorde, af förra slaget 71,490.73 deciton och af det senare 27,536.54 deciton, deraf 1,178.27 deciton s. k. rälsspik;

att *Motala mekaniska verkstad*, hvars aktiebolag dock under förlidet år gått öfver ända, fastän rörelsen likväl i förminskad skala upptagits af ett nytt bolag, förut under perioden ytterligare utvidgat sitt etablissement, särskildt valsverket och lokomotivverkstaden, samt infört elektrisk belysning såväl utanför som inuti verkstäderna;

att vid *Boxholms bruk*, som sysselsätter inemot 500 arbetare, anlagts en elektrisk jernväg från verkstäderna till jernvägsstationen, hvarjemte äfven der elektrisk belysning blifvit införd;

att af *silfver- och blymalmer* upphemtats vid det till en del inom länet, men till största delen inom Örebro län belägna Åmmebergsfältet år 1886 ur 15 grufvor 31,241.47 centner, år 1887 ur 17 grufvor 42,839 centner, år 1888 ur 18 grufvor 58,978 centner, år 1889 ur likaledes 18 grufvor 12,060 deciton, samt år 1890 ur 13 grufvor 16,500 deciton;

att *kopparmalm*, som hufvudsakligen upptagits vid de till Åtvidabergs kopparverk hörande, inom Värna och Björsäters socknar belägna grufvor, hemtats år 1886 ur Steffenburgsgrufvan, Bondschaktet, Storgrufvan och Grönhögsgrufvan, till ojemförligt största delen eller 25,001.61 deciton ur den förstnämnda, år 1887 ur Bondschaktet och Steffenburgsgrufvan till en myckenhet af 17,283.60 deciton i den förra och 23,512.87 deciton i den senare, år 1888 från Bondschaktet med 24,822.31 och från Steffenburgsfältet med 32,381 deciton, år 1889 från samma fält respektive 10,198 och 28,058 deciton, samt år 1890 likaledes från samma fält 7,099 och 50,195 deciton.

Vid *Kolmårdens marmorbruk* inom Konungsunds socken, hvilket innehafves af Nya marmorbruks-aktiebolaget, har verksamheten under hela perioden fortgått, och resultatet deraf framgår af följande uppgift rörande bolagets tillverkningar:

År.	Marmorarbeten. Kr.	Murtegel. Stycken.	Taktegel. Stycken.	Dikesrör. Stycken.	Värde. Kr.
1886	4,491	860,000	27,300	166,700	21,241
1887	4,800	1,008,000	47,700	259,200	23,274
1888	5,000	925,700	51,000	311,200	21,696
1889	6,200	856,700	50,300	258,100	26,555
1890	5,320	1,044,500	60,700	460,000	32,723
Summa	25,811	4,694,900	237,000	1,455,200	125,489

År.	Kalk.		Kalksten.	
	Släckt. III.	Osläckt. III.	Värde. Kr.	Värde. Deciton.
1886	17,000	3,350	9,460	5,153
1887	19,700	4,000	8,252	4,328
1888	9,000	6,340	7,922	1,640
1889	16,800	6,900	11,499	4,605
1890	20,700	6,200	15,168	5,183
Summa	83,200	26,790	52,301	20,909

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga bref den 24 maj 1889 har norske undersåten Christofer Borsch erhållit tillstånd att bearbeta tvenne *bly- och zinkmalmsfyndigheter* å egorna till hemmanet Östergadden i Hällestads socken. *Nickelgrufvor* hafva äfven inmutats å egorna till hemmanet Ruda samt kyrkoherdebostället Hageryd, begge i Skedevi socken, hvilka grufvor, efter hvad af verkställda sprängningar hittills kunnat utrönas, visa god tillgång på rikt gifvande malmer.

Några *olycksfall* vid grufbrytningen af mera omfattande art hafva icke under perioden förekommit, utan är i detta afseende endast att omnämna, att år 1887 vid Gladhammars grufvefält 4 lindrigare olycksfall inträffade; att år 1888 vid Bersbo grufva 1 man blifvit dödad af en från bergväggen omedelbart efter skottlossning nedfallande sten; samt att år 1889 vid samma grufva 2 arbetare omkommit, den ene genom fall från en stege, den andre genom fall från en byggnadsställning.

Antalet vid bergverks- och bruksrörelse använda *arbetare och ångmaskiner* uppgick år 1886 till 1,854 arbetare med 1 maskin, år 1887 till 1,976 arbetare med 3 maskiner, år 1888 till 2,193 arbetare med 10 maskiner, år 1889 till 2,144 arbetare med 9 maskiner, samt år 1890 till 2,224 arbetare med 9 maskiner.

E) Fabriker, manufaktur och handverk. *Fabriksindustrien*, med afseende å hvilken länet intager fjerde rummet i riket, har under perioden utvecklats, så att tillverkningens sammanlagda värde, som år 1886 i jemna tusental uppgick till 23,049,000 kronor, eller 12·14 procent af fabriksproduktionens värde i hela riket, år 1890 ökats till 30,441,000 kronor, ehuru procentantalet något sjunkit, eller till 11·28 procent af tillverkningsvärdet i riket. Antalet af de vid industrien använda arbetare ökades under samma tid från 8,737, deraf i städerna 6,274 och på landet 2,463, till 10,294, deraf i städerna 6,965 och på landet 3,329.

Norrköpings stad utgör fortfarande länets utan jemförelse förnämsta industriort och är med afseende å vissa industri-grenar, såsom klädesfabrikation, trikåväfnadsindustrien och fabrikation af litografiska arbeten, den förnämsta i hela riket. Vid stadens fabriker sysselsattes år 1886 6,047 arbetare, af hvilka 847 voro under 18 år, men år 1890 hade deras antal ökats till 6,592, af hvilka 997 voro under 18 år.

Tillverkningen vid stadens 38 klädesfabriker, hvilken år 1886 hade ett värde af 6,296,798 kronor och år 1890 hade stigit till 7,421,968 kronor, öfverträffar värdet af tillverkningen vid rikets samtliga öfriga fabriker af samma slag. Drags och Bergsbro aktiebolag stå fortfarande främst med afseende å denna industri, men har under senare åren äfven Richard Wahrens aktiebolags tillverkning af gröfre kläden stigit till betydande belopp och äfven lemnat jemförelsevis god afkastning.

Vid Norrköpings bomullsfabriker, der tillverkningen år 1886 hade ett värde af 2,153,166 kronor, hade tillverkningsvärdet år 1890 ökats till 2,638,334 kronor.

Trikåväfnadsfabrikationen har jemväl intagit ett framstående rum i stadens industri, och har tillverkningen vid stadens enda fabrik af detta slag, den Viechelska, under periodens sista år representerat ett värde af 373,875 kronor, utvisande en ökning från år 1886 af 132,759 kronor.

I staden hafva under perioden drifvits tvenne fabriker för åstadkommande af litografiska arbeten, hvilka fabrikers till-

verkning, som år 1886 hade ett värde af 856,576 kronor, under perioden något nedgått och utgjorde år 1890 775,301 kronor. Det oaktadt intager staden jemväl i denna näringsgren fortfarande främsta rummet i riket och öfverträffar betydligt Stockholm, som kommer närmast, med en tillverkning värderad år 1886 till 245,597 kronor och år 1890 till 255,840 kronor.

Stadens sockerraffineringsfabrik, hvars tillverkning år 1886 värderades till 988,813 kronor, har under perioden betydligt utvidgat sin verksamhet, så att tillverkningens värde år 1890 uppgick till 1,513,350 kronor.

Vid pappersfabriken, der under år 1885 tillverkades för 1,044,094 kronor papper, hade tillverkningsvärdet år 1886 nedgått till 1,033,408 kronor, men steg sedermera ånyo och utgjorde under periodens sista år 1,619,647 kronor.

Ölbryggeriernas antal i staden har under perioden utgjort 5, vid hvilka tillverkningens värde, som år 1886 utgjorde 328,180 kronor, år 1890 stigit till 339,458 kronor. Vid stadens enda garfveri minskades deremot tillverkningsvärdet från 146,907 kronor år 1886 till 135,000 kronor år 1890.

Tobaksfabriker funnos år 1886 till ett antal af 3 med ett tillverkningsvärde af 334,360 kronor, men år 1890 endast 2 med ett tillverkningsvärde af 372,689 kronor. Ensamt vid Schwartzska snusfabriken ökades tillverkningens värde under perioden från 289,645 till 316,989 kronor.

Deremot har såväl värdet af tillverkningen vid såpfabriken, som år 1886 utgjorde 215,000 kronor, under perioden minskats till 205,450 kronor, som ock färgerilönen, hvilken år 1886 vid stadens dåvarande 4 färgerier beräknades till 192,207 kronor, numera, sedan 2 af dessa upphört med rörelsen, betydligt nedgått och utgjorde år 1890 74,968 kronor.

Vid de mekaniska garnspinnerierna, der år 1886 tillverkades för 1,790,081 kronor bomullsgarn och för 260,426 kronor ullgarn, hade tillverkningens värde år 1890 stigit och utgjorde för bomullsgarn 2,066,503 och för ullgarn 283,256 kronor.

Tillverkningen vid Norrköpings dåvarande enda mekaniska verkstad uppgick år 1886 till 53,558 kronors värde. År 1890 funnos 2 verkstäder med ett sammanlagdt tillverkningsvärde af 168,757 kronor. Denna industrigren har sålunda under perioden gått framåt, ehuru den ännu icke uppnått samma utveckling som under närmast föregående period, då ifrågavarande tillverkning representerade ett värde af 329,717 kronor.

Stadens tvenne kakelugnsfabriker hade år 1886 ett tillverkningsvärde af 96,000 kronor, hvilket år 1890 nedgått till 86,500 kronor. Tapetfabriken, hvars tillverkning år 1886 hade ett värde af 110,855 kronor, ökade detta under periodens sista år till 330,645 kronor.

Kemisk-tekniska fabriker funnos år 1886 till ett antal af 2 med en tillverkning, värderad till 26,938 kronor, och år 1890 3 med ett sammanlagdt tillverkningsvärde af 31,175 kronor.

Mekaniska snickerifabriker hade staden under perioden 2 med en tillverkning, hvars värde år 1886 utgjorde 110,000 kronor, och år 1890 hade ökats till 180,000 kronor.

Trämassefabriken uppdref under perioden sin tillverkning från ett värde af 109,882 kronor år 1886 till ett värde af 202,719 kronor år 1890. Tillverkningsvärdet vid koksfabriken ökades likaledes från 22,368 till 33,782 kronor, men minskades deremot vid korkfabriken från 20,500 till 13,467 kronor. Vid stadens gasverk, som med afseende å storleken är det fjerde i ordnin-

gen i riket och numera öfvertagits och innehafves af staden sjelf, tillverkades år 1890 1,117,837 kubikmeter gas.

Under perioden har för en kostnad af 60,000 kronor anlagts en marmelad- och konfektfabrik, som uppgifves drifvas med mycken framgång. Deremot hafva såväl stärkelsefabriken, hvars tillverkning under förra periodens sista år hade ett värde af endast 16,312 kronor, som tändsticksfabriken upphört med sin verksamhet.

Tillsammans funnos i staden år 1886 91 i gång varande fabriker med ett sammanlagdt tillverkningsvärde af 16,319,016 kronor; år 1890 funnos likaledes 91 fabriker, och dessas tillverkning värderades då till 19,890,800 kronor.

Bland öfriga fabriker inom länet äro hufvudsakligen att märka:

i *Vadstena* en af firman Prytz et Wiencken i det forna sockerbrukets anseliga byggnader under åren 1886 till hösten 1889 drifven tobaksfabrik i stor omfattning, hvarvid sysselsattes öfver 100 arbetare. Sedan firman emellertid sistnämnda år afträtt sin egendom till konkurs, öfvertogs fabriksanläggningarne i Vadstena år 1890 af ett nybildadt bolag för cigarrfabrikation, som vid periodens slut sysselsatte omkring 30 arbetare, men numera upphört;

i *Motala* en fabrik för destillering och förädling i stor skala af spirituosa, samt en under perioden anlagd mekanisk verkstad jemte gjuteri; samt

på *landsbygden* aktiebolaget Linköpings jäst- och spritfabriks anläggningar vid Gumpekulla i S:t Lars socken; ett vid egendomen Ljung i socknen med samma namn inrättadt tegelbruk med en ganska betydlig tegeltillverkning; Tannefors triåfabrik i S:t Lars socken med ett tillverkningsvärde år 1890 af omkring 70,000 kronor; Holmgrenska ullspinneriet i Tannefors med ett tillverkningsvärde af omkring 70,000 kronor; Nybble klädesfabrik och spinneri i Drothems socken för tillverkning af kläden, andra tyger samt filtar och spånad; Norrbo och Loddby tegelbruk, det förra i Vestra Husby och det senare i Drothems socken, för tillverkning af flere slags byggnadstegel; Borkhults cellulosa-fabrik i Yxnerums socken för tillverkning af pappersmassa utaf trä till export; samt Gusums messingsbruk i Ringarums socken, hvilket under perioden betydligt utvecklats, för tillverkning af knappnålar och andra messingsvaror; Fiskeby fabriksaktiebolags pappersbruk i Östra Eneby socken, der från och med år 1886 äfven tillverkats tryck-, tapet- och omslagspapper, och vid hvilket tillverkningsvärdet, som år 1885 utgjorde 514,000 kronor, år 1890 uppgick till 1,004,000 kronor; Skärblacka aktiebolags fabrik i Kullerstads socken för tillverkning af träpappersmassa och tryckpapper, hvars tillverkningsvärde, som år 1885 utgjorde 340,793 kronor, år 1890 ökats till 366,725 kronor; Reijmyre glasbruk i Skedevi socken, vid hvilket tillverkningsvärdet år 1885 uppgafs till 194,059 kronor, men år 1890 ökat detsamma till 256,633 kronor; Stockholms bomullsväveri- och spinneriaktiebolags spinneri vid Torshag i Qvillinge socken med ett tillverkningsvärde år 1885 af 519,202 kronor och år 1890 af 638,564 kronor; Johanssons et Kanths fabrik vid Qvarntorp i Qvillinge socken för tillverkning af yllespånad och ylleväfnader med ett tillverkningsvärde år 1890 af 170,032 kronor; Borggårds bruk i Hällestads socken för tillverkning af handredskap efter amerikanska modeller med ett tillverkningsvärde år 1885 af 34,500 kronor och år 1890 af 38,000 kronor;

Grytgöls bruk i Hällestads socken för tillverkning på kall väg af alla sorters jern- och ståltråd med en tillverkning, som år 1885 värderades till 75,000 kronor, men år 1890 ökats till 100,000 kronor; John Fröbergs litografiska anstalt och accidenstryckeri vid Lotorp i Risinge socken för tillverkning af visitkort, stämplat samt accidenstryck, hvars tillverkningsvärde under perioden ökats från 63,220 kronor till 76,187 kronor; mekaniska verkstaden Vulcan vid Fredriksdal i Östra Eneby socken för tillverkning af maskiner och gjutgods med ett tillverkningsvärde år 1885 af 200,000 kronor, hvilket år 1890 ökats till 423,346 kronor.

Bland under perioden tillkomna *nya fabriksanläggningar* äro hufvudsakligen att omförmäla:

Tannefors ullspinneri i S:t Lars socken med ett tillverkningsvärde år 1890 af omkring 45,000 kronor; en vid Skorpa i Vists socken af konsul O. Ekman anlagd trämassfabrik, der värdet af tillverkningen, som tog sin början den 1 oktober 1890, till samma års slut utgjorde 9,000 kronor; en i Motala f. d. pappersbrukslokaler inrättad klädesfabrik, hvars produkter uppgifvas hafva vunnit stor afsättning; en å platsen för de numera nedrifna s. k. Holms qvarnar och verk invid Motala ström anlagd större qvarn samt pappersbruk, hvilket sistnämnda dock ej ännu trätt i verksamhet.

Dessutom har Katrinefors jernbruk och knipphammare i Motala socken, som förut innehafts af enskild person, under perioden öfvergått till ett aktiebolag, hvarefter tillverkningen, bestående af skyfflar, spadar och diverse manufaktursmiden, betydligt ökats.

Motala tändsticksfabrik, som utarrenderats till egaren af tändsticksfabriken i Södertelge, har försetts med tidsenliga maskiner och bedrifves der nu mera en ganska betydlig, för export afsedd tändstickstillverkning.

Vid Dagsmosse, belägen emellan Vestra Tollstad, Svanhals och Väfersunda socknar, är under anläggning en torfkolsfabrik, hvarest likväl vid periodens slut ännu ingen tillverkning egt rum, utan blott profbränning, och som numera upphört.

Handtverkerierna inom länet befinna sig på ungefär samma ståndpunkt som under förra perioden; någon utveckling af desamma torde icke heller vara att förvänta, tryckta, som de äro, af svårigheten att uthärda den genom storindustriens snabba utveckling och det ökade användandet af maskiner i snart sagdt alla industriella grenar allt svårare vordna konkurrensen.

Den omständigheten, att de egentliga handtverkarnes antal under perioden icke undergått någon synnerlig förändring, under det att antalet arbetare vid handtverkerierna varit i jemnt stigande, tyder äfven på svårigheten, särskildt för de smärre handtverkarna, att kunna täfla med de handtverksmästare, som genom rörelsens bedrifvande i större skala kunna sälja sin tillverkning billigare.

Antalet handtverkare och hos dem anstälde arbetare utgjorde: år 1886 1,163 män och 18 kvinnor med 1,564 manliga och 81 qvinliga arbetare; år 1887 1,218 män och 16 kvinnor med 1,583 manliga och 81 qvinliga arbetare; år 1888 1,210 män och 26 kvinnor med 1,843 manliga och 83 qvinliga arbetare; år 1889 1,188 män och 34 kvinnor med 1,894 manliga och 116 qvinliga arbetare, samt år 1890 1,316 män och 37 kvinnor med 2,015 manliga och 157 qvinliga arbetare.

Emot fabriks- och handtverksarbetarnes *sedlighet och laglydnad* kunna, om än på sina ställen, särskildt i städerna, kring-

resande agitatorer sökt utbreda socialistiska idéer och derigenom väcka oro i sinnen, några grundade anmärkningar icke framställas. De här såsom inom andra län år 1890 tillställda s. k. majdemonstrationerna aflupo öfverallt utan nämnvärda oordningar. Endast till Norrköping hade man ansett nödigt att, för ordningens upprätthållande bland den stora arbetarebefolkningen derstädes, vid nämnda tillfälle försända militärhandräckning, som dock icke kom att biträda med annat än ordningshållning, utan användande af vapen.

Den ekonomiska ställningen bland fabriks- och handverksarbetarne har under perioden förbättrats, i det att nästan inom alla yrkesgrenar arbetslönerna stigit, mångenstädes med ända till 50 procent.

Arbetsföreningarna och de i sammanhang dermed inrättade sjuk-, understöds- och begravningskassorna hafva fort-

farande utöfvat ett välgörande inflytande, på samma gång deras verksamhet för afhjelpande af ekonomiskt betryck och nöd är värd allt erkännande.

Rörande den *hemslöjd*, som ännu här och der på landsbygden bedrifves, ingenstädes dock, såvidt känt är, annat än till husbehof, är ingenting att omförmäla.

Såväl antalet *brännerier* som kvantiteten tillverkad bränvin har under perioden icke obetydligt nedgått, det förra från 27 år 1886 till 21 år 1890 och tillverkningsbeloppet från 2,541,524 liter förstnämnda år till 1,947,577 liter år 1890.

I öfrigt torde med afseende härå få åberopas nedanstående i *tabell D* i enlighet med landskontorets räkenskaper lemnade öfversigt.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

A) **Landtkommunikationer.** Hvad härvid först beträffar *statsbanorna* inom länet, har deras längd under perioden icke undergått någon förändring, utan utgjorde densamma vid slutet af år 1890 fortfarande 194 kilometer, så att på hvarje 10,000-tal invånare kommo 7·271 och på 100 qvadratkilometer af länets yta 1·753 kilometer jernväg. Om både statens och enskilda jernvägar medräknas, är länet i förhållande till folkmängden sämre utrustadt med jernvägar än riket i sin helhet, hvaremot i förhållande till ytvidden kilometertalet jernväg öfverträffar medeltalssiffran för hela riket.

Bland de för statsbanornas i länet nybyggnad samt underhåll under perioden verkställda arbeten äro att märka:

år 1886: utläggning af ett stickspår vid Karlsby station för en kostnad af 946 kronor; nedläggande af nya stålskenor i stället för de gamla jernskenor på bandelen Katrineholm—Norrköping på en sträcka af 5,141 meter, å bandelen Linköping—Nässjö på en sträcka af 26,370 meter samt å Mjölby—Hallsbergsbanan på en sträcka af 15,463 meter; uppförande af en lyftkran vid Norsholm samt vedbodas vid Sya station;

år 1887: utbytande af de gamla stålskenor mot nya å bandelen Hallsberg—Mjölby på en sträcka af 19,762 meter; utläggning af ett sidospår vid Mantorps station för en kostnad af 2,363·74 kronor; spårutvidgningar vid Norrköpings station med en kostnad af 3,221·75 kronor; uppförande af en boställsbyggnad samt utläggning af ett stickspår vid Sya station, dragande en kostnad, den förra af 3,966·14 kronor och den senare af 1,482·25 kronor; tillbyggnad af ett godsmagasin vid Mjölby för ett belopp af 2,037·42 kronor och ett dylikt vid Skeninge för 740·96 kronor;

år 1888: utläggning af nya stålskenor å linierna Katrineholm—Norrköping på en sträcka af 0·013 kilometer, Norrköping—Linköping å en sträcka af 8·882 kilometer, Linköping—Boxholm å en sträcka af 0·011 kilometer, Boxholm—Nässjö å en sträcka af 17·494 kilometer samt Mjölby—Hallsberg å en sträcka af 10·662 kilometer; uppförande af boställshus för betjening vid Åby, Fiskeby och Kimstads stationer för en sammanlagd kostnad af 6,146·51 kronor; utvidgning af godsexpeditiionslokalen i Linköping med en utgift af 2,272·2 kronor samt tillbyggnad af

Tab. D.

Bränvinstillverkningen inom Östergötlands län.

År.	Antal bränne- rier.	Tillverknings- belopp.	Medel- tillverkning per brän- neri.	Under- tillverk- ning.	Tillverknings- avgifter.	Nederlags- avgifter.	Afgift för undertill- verkning.	Summa avgifter.	Kontroll- kostnader.	Kontroll- kostnader i % af avgifter.
		L i t e r.				K r o n o r.				
1886	27	2,541,523·6	94,130·5	4,602·4	1,016,609·44	4,672·25	460·24	1,021,741·93	50,894·38	4·98
1887	27	2,373,147·2	87,894·3	—	949,258·88	3,466·75	—	952,725·63	48,350·55	5·07
1888	24	2,185,250·7	91,052·1	—	964,813·18	1,000·00	—	965,813·18	45,881·74	4·75
1889	21	2,004,653·8	95,459·7	—	1,002,326·90	1,469·00	—	1,003,795·90	40,420·20	4·02
1890	21	1,947,577·4	92,741·8	—	973,788·70	1,338·00	—	975,126·70	42,549·60	4·36
Summa	120	11,052,152·7	461,278·4	4,602·4	4,906,797·10	11,946·00	460·24	4,919,203·34	228,096·47	—
Medeltal per år 1886—1890	24	2,210,430·5	92,255·7	920·5	981,359·42	2,389·20	92·05	983,840·67	45,619·29	4·63
» » » 1881—1885	40	2,851,236·2	71,280·9	7,672·7	1,118,425·33	4,477·75	811·02	1,123,714·10	57,050·63	5·07
» » » 1876—1880	61	5,093,106·7	83,493·5	—	1,626,285·61	6,762·00	43·22	1,633,090·83	71,493·32	4·37

¹⁾ Deraf 1,278,121·7 liter med tillverkningsavgift af 40 öre, 907,129 liter med tillverkningsavgift af 50 öre per liter.

lokomotivstallet vid Motala verkstad för en kostnad af 7,032.52 kronor;

år 1889: nedläggande af nya stålskenor å bandelen Boxholm—Nässjö till en utsträckning af 19.182 kilometer samt å Mjölby—Hallsbergbanan på en sträcka af 9.965 kilometer; utvidgning af stationsområdet och spårsystemet vid Kimstad för en kostnad af 14,136.19 kronor; uppförande af boställshus derstädes för 4,499.52 kronor samt tillbyggnad af godsmagasinet vid Tranås för 2,013.68 kronor;

år 1890: utläggande af nya stålskenor å linien Mjölby—Hallsberg till en utsträckning af 5.251 kilometer.

Med afseende på *trafiken* på statsbanorna inom länet torde böra nämnas, att inkomsterna vid *de förnämsta jernvägsstationerna*, Norrköping, Linköping och Mjölby, utgjorde:

	Norrköping.	Linköping.	Mjölby.
År 1886	1,093,328.73 kr.	531,566.56 kr.	186,473.54 kr.
» 1887	1,043,869.45 »	536,612.89 »	169,922.65 »
» 1888	1,121,214.17 »	577,359.45 »	195,290.56 »
» 1889	1,182,082.79 »	582,758.69 »	208,908.50 »
» 1890	1,204,890.70 »	571,070.11 »	225,999.67 »

Största ökningen i inkomster under perioden utvisar Norrköping med 111,561.97 kronor, dernäst kommer Mjölby med 39,526.13 kronor och sist Linköping med 39,503.55 kronor. Jemväl med afseende å person- och godstrafiken inom länet kommer Norrköping främst, och i andra rummet: beträffande persontrafiken Linköping och med afseende å godstrafiken Boxholm.

Af de för länet viktigaste godsslagen, spanmål och större boskapsdjur, afsändes under hela perioden de största kvantiteterna spanmål från Norrköpings station eller 17,000 ton år 1886, 15,000 år 1887, 14,000 år 1888, 18,000 år 1889 och 19,000 ton år 1890 samt till största antalet boskapsdjur från Linköpings station eller 4,130 år 1886, 3,654 år 1887, 3,471 år 1888, 3,792 år 1889 och 4,227 år 1890. Dessa båda städer intaga äfven med afseende å ifrågavarande godsslag främsta rummet icke blott i länet utan i hela riket. I öfrigt torde med afseende å *trafiken vid statens jernvägsstationer*, af hvilka Norrköping fortfarande intager främsta rummet med afseende såväl å person- och godstrafik som å inkomster, få återopas här intagna *tabell E*.

Tab. E.

Trafiken vid statens jernvägsstationer i Östergötlands län åren 1886—1890.

Stationens namn.	Efter antalet resande.			Efter godstrafik.		Summa inkomst.	
	Ordningssnummer inom hela riket.	De resandes antal.	Inkomst af försälda personbiljetter. Kronor.	Ordningssnummer inom hela riket.	Vigten af gods- trafik. Ton.	Ordningssnummer inom hela riket.	Influtna afgifter för gods- och person- trafik. Kronor.
<i>Norrköping.</i>							
År 1886	5	220,349	170,719.08	6	142,986.6	4	1,081,166.48
» 1887	5	220,771	169,397.98	4	140,982.7	4	1,031,958.68
» 1888	5	224,669	177,074.51	5	147,166.8	4	1,109,830.80
» 1889	5	245,059	180,118.00	5	163,068.8	4	1,168,673.15
» 1890	5	261,578	180,062.00	4	170,689.6	4	1,190,290.39
<i>Linköping.</i>							
År 1886	6	186,449	153,391.95	39	25,825.7	10	530,997.03
» 1887	7	183,754	153,351.17	32	28,761.1	9	536,003.41
» 1888	6	188,828	155,652.58	38	32,774.0	9	576,673.44
» 1889	6	203,034	151,135.00	43	32,133.3	9	582,093.54
» 1890	6	213,081	146,862.00	43	32,964.2	9	570,090.30
<i>Boxholm.</i>							
År 1886	102	19,440	10,422.16	27	36,456.9	42	193,943.44
» 1887	108	17,579	10,097.74	25	40,728.5	34	194,392.00
» 1888	108	18,097	9,062.26	30	40,748.8	36	205,584.21
» 1889	102	20,550	9,778.00	29	46,840.8	36	225,993.50
» 1890	98	22,452	9,863.00	27	47,784.2	38	211,323.05
<i>Mjölby.</i>							
År 1886	27	60,191	42,484.75	54	19,541.8	44	186,284.74
» 1887	26	59,043	42,627.43	62	17,013.6	40	169,750.96
» 1888	27	59,773	45,632.75	60	21,048.2	39	195,129.08
» 1889	24	67,813	46,347.00	57	24,445.9	39	208,694.75
» 1890	23	79,424	56,826.00	58	24,602.7	34	225,700.12
<i>Motala.</i>							
År 1886	42	41,660	37,388.62	95	11,950.1	52	154,553.47
» 1887	42	39,910	36,493.42	71	13,973.7	49	158,785.25
» 1888	44	40,487	38,091.18	67	17,274.8	46	183,514.40
» 1889	41	46,332	37,811.00	73	20,544.9	45	197,997.07
» 1890	38	54,257	39,891.00	73	19,670.6	43	193,930.34
<i>Motala verkstad.</i>							
År 1886	177	10,649	9,914.41	74	14,086.3	82	95,155.17
» 1887	174	10,445	10,560.13	90	11,488.2	97	78,246.52
» 1888	171	10,876	11,718.66	74	16,534.6	84	108,795.79
» 1889	173	12,093	4,420.00	75	20,338.8	78	127,710.62
» 1890	169	13,429	12,099.00	83	17,455.7	80	121,456.24
<i>Norsholm.</i>							
År 1886	58	33,204	26,032.67	82	13,450.1	86	92,210.51
» 1887	57	30,828	24,874.47	91	11,415.0	105	75,161.80
» 1888	60	31,052	29,204.32	85	14,909.4	99	88,849.23
» 1889	59	32,649	27,165.00	96	14,321.0	103	91,790.02
» 1890	58	36,160	23,474.00	116	11,820.4	97	93,201.55
<i>Grafsversfors.</i>							
År 1886	86	22,907	4,503.19	19	44,628.8	87	91,888.13
» 1887	95	20,831	4,029.09	26	39,899.6	113	68,297.15
» 1888	131	14,738	3,650.57	31	38,084.6	130	65,866.35
» 1889	139	15,754	3,795.00	30	45,161.4	118	79,898.48
» 1890	125	18,278	4,271.00	31	39,318.4	119	74,571.51
<i>Skeninge.</i>							
År 1886	50	66,034	16,527.30	158	6,025.3	90	88,427.77
» 1887	51	33,663	15,570.88	176	5,149.3	93	82,210.95
» 1888	54	33,059	15,999.04	167	6,824.9	90	94,842.05
» 1889	50	37,592	16,178.00	175	6,971.6	104	90,953.63
» 1890	51	40,200	17,207.00	169	7,939.1	94	97,375.58
<i>Åby.</i>							
År 1886	22	68,685	14,388.42	132	8,024.4	129	60,008.83
» 1887	20	71,110	14,722.55	133	7,931.8	120	61,939.26
» 1888	20	75,368	15,149.72	112	11,051.4	114	75,040.56
» 1889	17	84,282	16,494.00	140	9,700.8	130	68,709.31
» 1890	17	87,557	16,424.00	127	10,301.2	129	68,561.86
<i>Bankeberg.</i>							
År 1886	70	26,705	8,404.46	167	5,480.8	176	38,679.43
» 1887	79	24,012	8,111.49	173	5,397.1	174	37,028.23
» 1888	79	23,959	8,120.39	191	5,132.7	183	38,906.44
» 1889	76	25,517	7,951.00	203	5,469.3	188	42,272.49
» 1890	75	27,956	8,279.00	214	5,491.1	195	41,130.34
<i>Simonstorp.</i>							
År 1886	148	12,964	6,390.20	124	8,628.1	179	37,872.84
» 1887	157	11,964	5,799.41	129	8,176.7	184	33,965.01
» 1888	156	12,352	6,104.57	110	11,121.9	173	41,871.94
» 1889	152	13,769	6,656.00	127	10,707.9	184	44,370.62
» 1890	163	14,241	6,436.00	121	11,312.8	191	42,510.76

(Forts. å nästa sida.)

Beträffande de enskilda jernvägarne inom länet, hvilkas sammanlagda längd år 1890 utgjorde 144·4 kilometer, är att omförmåla *utsträckandet af Fogelsta—Vadstenabanen* genom Dals och en del af Lysings härad till *Ödeshög*, hvilken handel, 32 kilometer lång, i slutet af år 1889 öppnades för allmän trafik. Stationer äro inrättade, förutom vid Vadstena och Ödeshög, vid Arneberga, Herrestad, Rogslösa, Borghamn, Värversunda, Omberg, Alvastra och Hästholmen, hvarjemte anhaltsstationer finnas vid Norehoff, Källstad och Sjöstorp. För jernvägens byggande har statslån lemnats till belopp af 300,000 kronor, samt öfriga anläggningskostnader, hvilka jemte utgifter för anskaffande af nödig materiel i sin helhet uppgått till 542,017·61 kronor, erhållits genom aktieteckning af kommuner och enskilde. Bruttoinkomsten för hela linien Fogelsta—Vadstena—Ödeshög uppgick, enligt styrelsens berättelse, under år 1889 till 70,318·21 kronor

och under år 1890 till 72,351·97 kronor. Nettobehållningen under samma år utgjorde respektive 22,750·90 kronor och 19,243·45 kronor, men någon utdelning till aktieegarne kunde icke under perioden ifrågakomma.

Sedan år 1889 är ett *förslag* å bane att med en jernväg af 3 fots spårvidd sammanbinda städerna Norrköping och Söderköping, samt att från trakten af Kummelby i Tingstads socken draga en bibana af samma spårvidd genom Vikbolandet ut till hafvet vid Arkösund. Detta förslag har i nämnda städer äfvensom på Vikbolandet vunnit god anslutning, ehuru detsamma icke under den gångna perioden hunnit förverkligas.

Äfven en annan ganska vigtig förbindelseled har under perioden blifvit påtänkt, i det att ett bolag, benämndt Mellersta Östergötlands jernvägsaktiebolag, är under bildning och har till ändamål att anlägga och trafikera en jernväg af 0·891 meters

Tab. E (Forts.)

Trafiken vid statens jernvägsstationer i Östergötlands län åren 1886—1890.

Stationens namn.	Efter antalet resande.			Efter godstrafik.		Summa inkomst.	
	Ordningsnummer inom hela riket.	De resandes antal.	Inkomst af försälda personbiljetter. Kronor.	Ordningsnummer inom hela riket.	Vigten af gods- trafik. Ton.	Ordningsnummer inom hela riket.	Influtna afgifter för gods- och person- trafik. Kronor.
<i>Mantorp.</i>							
År 1886.....	94	20,726	8,710·52	215	3,143·9	189	34,063·32
» 1887.....	103	18,633	9,239·24	230	2,846·3	182	34,153·15
» 1888.....	100	19,961	9,088·66	227	3,714·2	196	36,582·54
» 1889.....	82	24,164	9,430·00	267	2,461·9	210	36,065·68
» 1890.....	83	25,246	9,479·00	269	2,903·6	205	36,208·75
<i>Sya.</i>							
År 1886.....	170	10,956	5,084·55	199	3,973·2	190	33,800·19
» 1887.....	175	10,392	4,985·18	232	2,793·0	206	28,025·84
» 1888.....	170	11,006	5,001·43	236	3,300·5	209	30,702·83
» 1889.....	177	11,595	4,706·00	216	4,655·4	192	41,695·42
» 1890.....	152	15,234	5,119·00	234	4,167·7	207	35,638·32
<i>Malmslätt.</i>							
År 1886.....	40	44,181	10,724·39	268	1,524·5	193	32,534·44
» 1887.....	40	43,119	10,104·94	267	1,714·6	186	33,475·05
» 1888.....	37	45,747	10,534·60	263	2,179·2	188	37,418·70
» 1889.....	38	49,096	10,413·00	271	2,394·1	207	37,686·62
» 1890.....	39	54,102	11,719·00	279	2,339·8	200	38,509·92
<i>Godegård.</i>							
År 1886.....	229	6,873	4,412·99	185	4,430·9	195	31,984·77
» 1887.....	229	6,656	4,887·17	158	5,993·7	187	33,393·02
» 1888.....	226	7,371	5,076·67	157	7,407·3	190	37,229·81
» 1889.....	222	8,375	4,618·00	151	8,567·8	162	51,501·74
» 1890.....	218	9,680	5,497·00	153	8,847·5	168	48,949·72
<i>Gistad.</i>							
År 1886.....	93	20,756	6,731·70	173	5,206·2	206	29,551·35
» 1887.....	94	20,969	6,917·79	188	4,571·2	208	27,394·89
» 1888.....	92	21,447	7,416·36	193	5,091·6	208	31,543·80
» 1889.....	93	21,760	7,177·00	232	4,014·3	229	27,923·69
» 1890.....	91	23,608	7,368·00	225	4,535·5	220	29,744·46
<i>Linghem.</i>							
År 1886.....	64	29,276	7,424·57	219	3,072·5	213	26,993·66
» 1887.....	66	28,132	7,270·85	212	3,594·0	211	26,962·84
» 1888.....	67	28,412	7,357·46	240	3,204·0	220	27,459·66
» 1889.....	69	29,677	7,479·00	266	2,548·9	233	26,437·19
» 1890.....	60	32,701	7,833·00	264	3,013·1	225	28,300·90
<i>Fogelsta.</i>							
År 1886.....	130	15,515	8,587·96	255	1,963·6	216	26,046·18
» 1887.....	123	15,176	9,013·19	243	2,413·4	197	30,193·96
» 1888.....	132	15,936	9,596·67	200	4,889·3	162	46,071·91
» 1889.....	110	18,796	9,752·00	240	3,643·3	203	39,512·38
» 1890.....	117	19,347	8,687·00	295	1,871·5	246	24,793·75
<i>Fiskeby.</i>							
År 1886.....	212	7,890	2,978·81	172	5,321·7	225	24,725·20
» 1887.....	207	7,909	2,675·03	172	5,405·7	226	23,195·20
» 1888.....	208	8,457	3,056·25	149	8,105·6	206	32,529·10
» 1889.....	206	9,635	3,428·00	115	11,605·0	186	42,732·24
» 1890.....	175	12,760	3,187·00	119	11,396·1	186	43,370·61
<i>Strålsnäs.</i>							
År 1886.....	182	10,095	4,234·33	193	4,089·4	233	20,328·61
» 1887.....	200	8,563	3,873·47	153	6,302·0	234	20,341·70
» 1888.....	201	8,664	3,687·87	215	4,254·4	239	22,335·39
» 1889.....	205	9,678	3,845·00	235	3,914·3	257	19,497·99
» 1890.....	189	11,630	4,165·00	245	3,781·1	277	18,069·61
<i>Karlsby.</i>							
År 1886.....	244	5,930	2,722·51	211	3,364·0	249	16,114·05
» 1887.....	239	5,990	2,543·57	203	3,986·0	247	17,372·16
» 1888.....	240	6,156	2,800·66	214	4,284·4	255	18,358·34
» 1889.....	246	6,511	2,771·00	230	4,153·5	261	18,062·00
» 1890.....	236	4,763	2,751·00	229	4,202·0	251	20,731·00
<i>Degerön.</i>							
År 1886.....	247	3,269	1,835·90	231	2,620·0	263	13,953·92
» 1887.....	276	3,069	1,717·78	252	2,170·0	270	11,495·49
» 1888.....	276	3,179	1,531·92	230	3,662·0	268	15,571·81
» 1889.....	285	3,441	1,428·00	221	4,410·7	258	18,517·83
» 1890.....	272	4,863	1,767·00	219	4,854·9	261	19,880·10
<i>Kimstad.</i>							
År 1886.....	192	9,314	3,337·53	266	1,685·7	268	12,969·09
» 1887.....	189	9,261	3,585·89	275	1,562·3	272	10,961·13
» 1888.....	188	9,510	3,824·22	293	1,209·8	295	10,491·54
» 1889.....	180	11,267	4,002·00	285	1,958·2	292	12,437·77
» 1890.....	190	11,613	4,085·00	292	1,948·5	301	12,458·20
<i>Okna.</i>							
År 1886.....	159	11,864	3,581·35	276	1,199·6	276	10,952·07
» 1887.....	167	10,967	3,366·68	289	1,038·7	282	9,969·21
» 1888.....	175	10,439	3,767·04	296	1,051·9	291	10,898·66
» 1889.....	155	13,303	4,008·00	301	1,064·9	295	11,039·77
» 1890.....	181	12,066	3,557·00	325	737·9	316	9,152·04
<i>Eksund.</i>							
År 1886.....	232	6,751	1,769·94	187	4,302·0	284	9,105·17
» 1887.....	226	6,690	1,504·12	179	5,009·0	287	9,498·71
» 1888.....	222	7,493	1,610·87	192	5,123·6	292	10,793·54
» 1889.....	234	7,675	1,581·00	152	8,558·9	289	12,719·49
» 1890.....	249	7,042	1,513·00	179	7,201·1	309	10,825·68

spårvidd från Fogelsta jernvägsstation till Linköping, å hvilken jernvägsanläggning Eders Kungl. Maj:t under nästlidna år meddelat koncession.

Af *de enskilda jernvägarne* inom länet kommer, med afseende å totalinkomstens storlek, i förhållande till banlängden Finspång—Norsholmsbanan främst och Vadstena—Fogelstabanen i sista rummet, på sätt nedanstående tabell utvisar:

Banornas namn.		Ban- läng- den. Km.	Byggnads- kostnad pr km. Kronor.	Inkomst per ban- kilo- meter. Kronor.	Drift- kostnad per ban- kilo- meter. Kronor.	Öfver- skott i % af bygg- nadskost- naden.
Finspång—Norsholm	År 1886	27	43,109	3,711	1,349	5.48
	» 1887	27	43,427	3,480	1,437	4.70
	» 1888	27	43,617	4,072	1,573	5.73
	» 1889	27	43,651	4,019	1,717	5.27
	» 1890	27	43,845	3,911	1,573	5.33
Pålsboda—Finspång	År 1886	58	36,932	2,775	1,333	3.90
	» 1887	58	36,953	2,570	1,123	3.92
	» 1888	58	36,964	2,827	1,080	4.73
	» 1889	58	36,965	2,881	1,185	4.59
	» 1890	58	36,995	2,985	1,342	4.44
Norsholm—Vestervik —Hultsfred	År 1886	184	40,756	2,299	1,267	2.53
	» 1887	184	40,766	2,222	1,169	2.58
	» 1888	184	40,788	2,510	1,202	3.21
	» 1889	184	40,978	2,610	1,235	3.36
	» 1890	184	41,217	2,689	1,232	3.53
Fogelsta—Vadstena —Ödeshög.	År 1886	10	37,598	2,077	1,664	1.10
	» 1887	10	37,598	2,008	1,664	0.92
	» 1888	14	21,975	1,989	1,391	2.72
	» 1889	42	19,787	1,674	1,132	2.74
	» 1890	42	20,073	1,727	1,269	2.28

Följande enskilda jernvägar inom länet hafva vid sin anläggning erhållit statsunderstöd i form af lån, nemligen: Vestervik—Åtvidaberg—Bersbobanan, med en längd af 85 kilometer, 1,865,000 kronor; Finspång—Norsholmsbanan, med en längd af 27 kilometer, 500,000 kronor; samt Norsholm—Bersbobanan, med en längd af 33 kilometer, och Vadstena—Ödeshögsbanan, med en längd af 32 kilometer, hvardera 300,000 kronor. Statsanslag har icke åtnjutits af någon enskild bana i länet, och utan något som helst statsunderstöd hafva bygts Pålsboda—Finspångs och Vadstena—Fogelsta jernvägar, den förra 58 och den senare 10 kilometer i längd.

Med afseende å *lands-, härads- och sockenvägarne*, hvilkas längd, m. m. härefteråt införda **tabell 2** närmare utvisar, torde särskildt böra omnämnas:

att den inom Drothems socken belägna, 0.21 nymil långa del af allmänna vägen mellan Norrköping och Söderköping, hvilken, enligt hvad i förra berättelsen omförmäldes, blifvit ombygd för en kostnad af 6,540 kronor, under perioden afsynats samt, jemlikt Landshöfdingeembetets resolution den 16 maj 1887, den 18 juli samma år till allmänt underhåll indelats på 15¹¹/₁₂ mantal jord i Drothems socken;

att af anslaget till vägars anläggning och förbättring Kungl. Maj:t anvisat:

år 1886: 8,130 kronor till omläggande af vägen från Måla by i Kisa socken till Ulrika kyrka, hvilken 4.23 kilometer långa vägsträcka år 1887 undergått besigtning, dervid planeringsarbetet befunnits till största delen utfördt; 14,340 kronor dels till anläggning, dels till ombyggnad af väg från Ulrika kyrka till Björkhult i Gammalkils socken, hvilken väg, 8.12 kilometer i längd, besigtigades år 1888, då större delen af terrasseringsarbetet var fullbordadt; samt 7,330 kronor till omläggning af den 9.71 kilometer långa vägen mellan Motala och Borensnult, hvilken år 1887 fullbordades; återstoden af kostnaden för denna väg, 3,500 kronor, erhöles dels af enskilde, dels af Motala och Kristbergs kommuner;

år 1887: 3,300 kronor till iståndsättande af vägen från Borghamn förbi Rogslösa kyrka till allmänna landsvägen i Dals härad, samt 9,670 kronor till förbättring af vägen emellan Boxholm och Karsbotorp i Åsbo socken;

år 1888: 7,500 kronor till omläggning af vägen från gränsen mellan Åsbo och Ekeby socknar vid Karsbotorp till Bösebo i Blåviks socken, hvilket arbete samma år besigtigades, dervid större delen af bankanläggningen befanns utförd; 12,900 kronor för anläggning af ny väg mellan Bösebo och Somvik i rigtning mot Örsebo i Kisa socken, hvilken väg följande år var fullbordad till en längd af 5.2 kilometer och vid afsyningen befanns synnerligen väl bygd; 18,900 kronor, enligt nådigt bref den 18 juni 1888, till förbättringar och omläggningar å vägen mellan Reijmyre glasbruk i Skedevi socken och Simonstorps jernvägsstation;

år 1889: 5,400 kronor, enligt nådigt bref den 4 februari samma år, för omläggning af 3 backar å vägen mellan Godegårds och Prestköps jernvägsstationer, hvilket vägarbete vid afsyning lemnats utan anmärkning; samt 20,000 kronor till fortsättning af ny väg från Somvik till Norsholm inom Malgesanda socken i rigtning mot Örsebo i Kisa socken;

att, förutom nyssnämnda med statsbidrag utförda väganläggningar, på enskild bekostnad anlagts en väg från Nora by i Skedevi socken till Strängsjö jernvägsstation i Södermanlands län, hvarigenom väglängden mellan dessa platser till stort gagn för orten förkortats från 1.5 till 0.7 nymil, samt åtskilliga sockenvägar inom Drothems och Vestra Husby socknar till en sammanlagd sträcka af 0.79 nymil, hvarför den till 2,454 kronor beräknade kostnaden, som helt och hållet bestridts af nämnda kommuner, dock endast till ringa del utgjorts medelst kontanta penningebidrag;

att den s. k. A-B-C-bron i Kullerstads socken samt Kappelsbro på gränsen mellan Hanekinds och Valkebo härad å allmänna landsvägen från Linköping till Bankebergs gästgifvaregård blifvit ombygda, den förra till största delen och den senare helt och hållet;

samt att fråga väckts att på norra stranden af Bråviken från trakten af Oskarshäll anlägga en väg öfver Sandviken, Marmorbruket och Timmergata till Qvarsebo för en beräknad kostnad af 12,150 kronor, af hvilket belopp 8,100 kronor erhållits såsom statsbidrag för den del af denna väg, som kommer att genomlöpa Krokeks socken, och återstoden erhålles af nämnde kommun, dels såsom kontant penningebidrag, dels genom kostnadsfri upplåtelse af mark.

Vägarnes längd inom länet utgjorde vid periodens slut 332.322 nymil, af hvilka 5.34 nymil äro nyanlagda. Kostnaden

härför har uppgått till 145,421 kronor, deraf såsom statsbidrag erhållits 93,600 kronor.

Vägpenningar och broavgifter förekomma numera icke inom länet, men *färjpenningar* upptagas vid Ulfvesund i Kinda härad för öfverfart öfver Åsunden, vid Färjestaden i Östkinds härad för öfverfart öfver Bråviken, vid Stegeborg i Hammarkinds härad för öfverfart öfver Slätbaken, vid Fredrikstorp i Gullbergs härad för öfverfart öfver Svartån samt vid Stråkevads bro i Bergslags fögderi.

Till sin *beskaffenhet* hafva vägarne under perioden i allmänhet förbättrats, ehuru på de ställen, der tillgång på naturligt grus saknas, anskaffandet af s. k. makadamiseringsgrus är förenadt med ganska betydande kostnader för de vägbyggnads-skyldige.

Grindar förekomma å allmänna landsvägarne numera endast i skogsbygden å de ställen, der sådana för inegors fredande äro oundgängliga, och äfven å de mindre vägarne förminskas deras antal, särskildt i skoglösare trakter, der man börjat inse, att det är förenadt med mindre kostnad att låta vakta kreaturen än att kringgärda sina egor med ett dyrbart stängsel.

Med afseende å *skjutsanstalterna* inom länet, hvilkas antal under perioden icke undergått någon förändring, har i öfverensstämmelse med föreskrifterna i nådiga skjutsstadgan den 31 maj 1878 skjutsningsbesväret allestädes upplåtits på entreprenad. De nuvarande entreprenörerna, med hvilka nya kontrakt uppgjordes år 1888, att gälla under fem år från den 1 påföljande februari, ega öfverallt uppbära den af Konungens Befallningshafvande fastställda maximilegan: 1.80 kronor för gammal mil, motsvarande 1.70 kronor för nymil, jemte fordonslega, utom vid Fillinge skjutsanstalt, der skjutslegan utgått med 1.68 kronor för nymil.

Landstingets bidrag till skjutsentreprenaderna har utgjort 23,899 kronor emot 16,245 kronor under föregående period. Största bidraget åtnjuter Linköpings skjutsstation med 2,000 kronor årligen och det minsta Hesters skjutsstation med 150 kronor. Anledningen till det ökade bidraget till skjutsentreprenaderna torde vara att söka i den omständigheten, att antalet utgångna skjuthästar under perioden betydligt nedgått.

Någon kungsskjuts har icke förekommit och kronoskjuts högst obetydligt samt nästan endast för forsling af sjukt beväringsmanskap. Sedan under sista hälften af 1870-talet postdiligenserna indragits, har någon diligensfart icke varit anordnad i länet.

Beträffande *telegrafväsendet* får Länsstyrelsen nämna, att några nya telegrafstationer icke under perioden anlagts, hvar emot de genom Vadstena—Ödeshögsbanans byggande tillkomna nya jernvägsstationerna satts i förbindelse med telegrafnätet. På grund af den minskning i telegrafkorrespondensen, som blifvit en följd af, bland annat, tillkomsten af talrika enskilda telefonförbindelser, hafva Bergs, Hästholmens, Mems, Horns, Kisa och Skeninge telegrafstationer indragits.

Antalet telegrafstationer utgjorde vid periodens början 13 statsstationer och 43 jernvägsstationer samt vid dess slut 7 statsstationer och 46 jernvägsstationer. De från statsstationerna inom länet afsända taxerade telegrammens antal, som år 1886 utgjorde 30,434, hade år 1890 ökats till 44,471, beroende detta väsentligen på nedsättningen af telegramportot. Denna ökning faller hufvudsakligen på städernas telegrafstationer, hvarest telegrammens antal under perioden stigit: i Norrköping från 16,007

till 24,067, i Linköping från 4,563 till 6,813, i Motala från 3,703 till 6,709, i Söderköping från 1,286 till 1,733 samt i Vadstena från 1,157 till 1,884.

Statstelegrafnätet har under år 1890 ytterligare blifvit utsträckt med en ledningstråd af 47.1 kilometers längd mellan Norrköping och Linköping, hvarför kostnaden uppgick till 2,667.83 kronor. Dessutom upplades enligt föreskrift i nådigt bref den 12 april 1889 nya ledningstrådar på den förut befintliga stolplinien mellan Motala och Jönköping, 159.4 kilometer i längd.

Telefonen har under perioden kommit allt allmänare i bruk och det af bröderna Haglind anlagda, numera af staten öfvertagna telefont nätet, som omfattar Östergötland, förutom Norrköpings stad, samt en del af angränsande län, hade i juli 1890 öfver 1,000 abonnenter inom länet. Tryckta förteckningar öfver abonnenterna utgifvas tid efter annan och finnas tillgängliga vid centralstationerna samt hos abonnenterna. Centralstationernas antal, som i förra berättelsen uppgafs till 11, hade år 1890 ökats till 34, nemligen: Bankeberg, Berg, Borensberg, Boxholm, Brokind, Elgmyra, Fettjestad, Godegård, Horn, Vestra Husby, Jonsberg, Kisa, Linghem, Linköping, Mjölby, Motala, Norsholm, Qvarsebo, Rimforsa, Rogslösa, Skeninge, Skeppsås, Skärblacka, Sommen, Svanshals, Svinstad, Sya, Sörby, Tegneby, Tjällmo, Vadstena, Åtvidaberg, Ödeshög och Öringe.

Sedan, enligt Kungl. Maj:ts nådiga bref den 5 oktober 1889 och den 6 juni 1890, tvenne statens dubbelledningar mellan Stockholm och Malmö upplagts, med 2 stationer för telefonsamtal inom länet, Norrköpings, som öppnades den 16 oktober, och Linköpings, som öppnades den 1 november, träffade Telegrafstyrelsen sistnämnda år aftal om inköp af det Haglindska telefont nätet samt telefont nätet i Norrköping, med tillträde den 1 jan. 1891. Antalet samtal å rikstelefon under samma år utgjorde vid stationen i Linköping 205 och vid stationen i Norrköping 2,714. Dessutom befordrades telegram medels rikstelefon å ytterligare tvenne statens telegrafstationer i länet, Motala och Valdemarsvik.

En dubbeltrådig förbindelseledning anordnades jemväl under år 1890 mellan Norrköping och Katrineholm, och nya rikstelefont nätet anlades i Linköping med 8 och i Norrköping med 30 abonnenter.

Postkontor finnas, förutom i länets 6 städer, i Borensberg, Finspång, Kisa, Mjölby, Tjällmo, Valdemarsvik, Åtvidaberg, Ödeshög och Östra Husby. Dessutom egde länet vid periodens slut 89 poststationer, deraf 44 vid länets jernvägsstationer. Nya poststationer hafva inrättats vid Skeda och Grebo i socknarna af samma namn, hvarjemte benämningen å Skällviks poststation numera ändrats till Stegeborg.

Enligt Generalpoststyrelsens berättelse uppgick antalet af inom länet till postbefordran aflemnade försändelser:

År 1886 till 3,749,576	eller 14	på hvar invånare,
» 1887 » 3,712,099	» 14	» » »
» 1888 » 4,482,140	» 17	» » »
» 1889 » 4,354,806	» 16	» » »
» 1890 » 4,833,018	» 18	» » »

Postuppbörden utgjorde år 1886: vid postkontoret i Norrköping 94,823.20 kronor, då de afgångna försändelsernas antal uppgick till 933,144 förutom 3,303 requirerade tidningsexemplar; i Linköping 69,480.09 kronor, med 1,031,967 afgångna försändelser förutom 3,448 requirerade tidningsexemplar; i Söder-

köping 20,134·38 kronor, med 219,208 afgångna försändelser förutom 2,513 requirerade tidningsexemplar; i Motala 16,910·90 kronor, med 180,785 afgångna försändelser förutom 866 requirerade tidningsexemplar; i Vadstena 13,026·81 kronor, med 179,250 afgångna försändelser förutom 938 requirerade tidningsexemplar; samt i Skeninge 6,245·26 kronor, med 63,312 afgångna försändelser förutom 523 requirerade tidningsexemplar. Samma uppbörd utgjorde år 1890: i Norrköping 114,768·16 kronor, med 1,181,781 afgångna försändelser förutom 7,313 requirerade tidningsexemplar; i Linköping 68,368·35 kronor, med 1,684,221 afgångna försändelser förutom 4,588 requirerade tidningsexemplar; i Söderköping 21,386·99 kronor, med 257,955 afgångna försändelser förutom 3,322 requirerade tidningsexemplar; i Motala 17,635·89 kronor, med 216,577 afgångna försändelser förutom 1,001 requirerade tidningsexemplar; samt i Skeninge 7,480·81 kronor, med 156,833 afgångna försändelser förutom 786 requirerade tidningsexemplar; men i Vadstena blott 10,190·81 kronor för 235,027 afgångna försändelser samt 824 requirerade tidningsexemplar.

B) Sjökommunikationer. Med afseende å kanalerna inom länet har den förnämsta af dem eller *Göta kanal* fortfarande underhållits med stor omsorg, i hvilket afseende särskildt är att nämna: att Söderköpings kaj blifvit ombygd samt dess grund förstärkt; att Borens hults hamnarm fullständigt omlagts med ny sten; att vid Motala utefter kanalens hela längd vackra och goda strandskoningar blifvit utförda; att inloppet till slussen vid Norsholm, som vid besigtning år 1890 befanns vara för trångt, under påföljande vinter utvidgats till behöflig bredd af 7·27 meter; att Snöfveltorps bro i Vestra Husby socken år 1889 blifvit ombygd; samt att sammanhängande telefonledning utefter östra kanallinien från Motala till Mem blifvit anbragta. Genom reglering af sjön Roxen har man äfven lyckats begränsa vexlingen i vattenhöjden i denna sjö, hvilket icke varit utan betydelse för kanalen.

Antal fartyg, som passerat kanalen, och trafikinkomsterna hafva under perioden varit följande:

	Segelfartyg och båtar.	Ångfartyg.	Trafikinkomst. Kronor.
År 1886.....	3,357	1,169	237,166·59
• 1887.....	3,327	1,540	217,838·05
• 1888.....	3,160	1,502	209,817·01
• 1889.....	2,901	1,528	231,819·45
• 1890.....	2,936	1,558	220,829·87

Kinda kanal, som med deri ingående båtled genom sjöarne Erlängen, Stora och Lilla Rengen, Jernlunden och Åsunden för befolkningen i Kinda och Ydre härad, hvilka helt och hållet sakna jernvägsförbindelse, utgör en synnerligen vigtig kommunikationsled, har under perioden sett sina trafikiinkomster förminska nästan för hvarje år. Anledningen härtill torde hufvudsakligen vara att söka deri, att timmerflottningen och transporten af sågadt virke från den nämnda sjöar omgifvande skogsbygden har aftagit, beroende detta åter dels på de för trävaruindustrien i allmänhet dåliga konjunkturerna, dels på den minskade tillgången på skog i dessa trakter.

Under åren 1887 och 1888 hafva betydande underhållsarbeten utförts vid denna kanal, som med sina anläggningar, slussar, broar och byggnader befinner sig i fullt tillfredsställande skick.

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1886—1890. Östergötlands län.

Kanalen trafikerades åren 1886—1890 af följande antal turer med segelfartyg eller båtar samt med ångfartyg med nedan-nämnda inkomstbelopp:

	Segelfartyg och båtar.	Ångfartyg.	Inkomst. Kronor.
År 1886.....	1,212	1,442	37,502·07
• 1887.....	1,168	1,340	28,564·81
• 1888.....	1,105	1,363	32,862·80
• 1889.....	953	1,145	29,622·37
• 1890.....	1,215	1,285	26,945·85

För jemförelses skull må meddelas, att kanalen tio år före periodens början eller år 1876 lemnade i inkomst för 256 segelfartygsresor och 1,496 ångfartygsresor 44,655·06 kronor.

Den rätade delen af Stångån från Nyquarn till Roxen visade vid år 1886 företagna pejlingar i allmänhet större djup än det föreskrifna, endast på få ställen förekommo uppslamningar med knappt vattendjup.

Farleden till Norrköping har under perioden fullbordats i enlighet med den därför uppgjorda planen. Den uppmuddrade segelrännan är omkring en mil lång från Oskar Fredriks bro i staden till Grytholmen samt har en bottenbredd af 35·6 meter och i svårare krökar ända till 89 meter samt ett djup af 5·6 meter öfver lägsta vattenståndet.

Sedan den så kallade *Storån*, som förbinder Söderköping med Slätbaken, under förra perioden med betydlig kostnad uppmuddrats och försatts i segelbart skick, har Konungens Befallningshafvande dels år 1886 fastställt taxa å afgifter för trafiken i ån, dels den 24 december 1887 fastställt reglemente för samma trafik. Den ångare, som förut nödortfitt underhållit trafiken å denna förbindelseled, har efterträds af ett nytt och större fartyg, tillhörigt ett aktiebolag.

Ett större *kanaliseringsföretag* är ifrågasatt emellan och igenom sjöarne Hunn, Tisnaren och Fjöllaren med hållplats vid sistnämnda sjö och östra stambanan, ungefär midt emellan Strängsjö och Simonstorps jernvägsstationer, och torde denna kommunikationsled, hvartill Skedevi socken tagit initiativ, och som skulle komma att sträcka sig genom sjön Hunn och Svartån med sluss vid Skärfors till Tisnaren och vidare genom sundet vid Nora bro, Brosjön, Viskan, Starrnäsån, Starrsjön och Fjöllaren, att inom en ej allt för aflägsen framtid blifva en verklighet, och beräknas den att kosta, enligt af löjtnant C. A. Ahlbom uppgjort förslag, 96,150 kronor.

Beträffande *hamnarna* inom länet är att omförmäla, huru-som i Norrköping kajbyggnader af sten å norra sidan af inre hamnen under perioden fullbordats 100 fot nedan den i senaste femårsberättelsen omförmälda punkt, hvarjemte sten-kaj uppförts utefter norra delen af strömmen från Oskar Fredriks bro till kvadraten Vett och Vapen. Packhusområdet är jemväl utvidgadt, så att gods numera utan särskild afgift för förtullningen får lossas längs den cirka 500 meter långa kajsträckan från Orangerigrändan till Motala varfs torrdocka. Genom inköp dels af nyssnämnda varfs fastigheter å södra sidan af Motala ström, dels af egendomen Ståthöga har staden beredt sig eganderätt till större delen af stranden utmed segelleden.

I Linköping har en omkring 300 meter lång kaj af huggen sten på pålgrund fullbordats, hvarjemte ofvanför den egentliga hamnen och bortom jernvägsbron öfver Stångån en sten-kaj af 60 meters längd anlagts.

Vid Hästholmens hamn har under år 1889 en förlängning af kajen inåt stranden utförts samt ett hamnspår dit neddragits från stationen med samma namn på Vadstena—Ödeshögsbanan.

Hamnafgifterna för fartyg och varor uppgingo under perioden till följande belopp:

	Antal fartyg.	Dräktighet. Ton.	Afgift. Kronor.	Varor. Afgift i kr.
<i>Norrköping.</i>				
År 1886.....	3,444	427,845	36,955·20	56,484·12
» 1887.....	3,264	392,417	32,872·67	52,929·16
» 1888.....	3,387	403,985	26,558·47	50,018·71
» 1889.....	3,855	460,732	27,951·88	54,802·19
» 1890.....	3,668	475,677	30,119·77	58,224·33

<i>Linköping.</i>				
År 1886.....	2,161	119,237	3,265·31	11,409·96
» 1887.....	1,978	103,262	2,592·39	8,148·93
» 1888.....	1,932	97,156	2,646·40	10,607·71
» 1889.....	1,594	81,594	2,553·16	10,277·78
» 1890.....	1,834	93,159	2,885·80	10,215·04

Vadstena.

År 1886.....	1,498	130,218	6,510·86	4,633·39
» 1887.....	1,378	121,798	6,089·90	4,233·71
» 1888.....	1,124	92,982	4,649·10	5,124·83
» 1889.....	1,280	111,188	2,035·00	3,982·42
» 1890.....	1,270	117,306	5,865·80	4,095·46

Söderköping.

År 1886.....	136	32,308	1,815·53	1,455·94
» 1887.....	135	25,263	1,455·87	907·08
» 1888.....	65	19,404	897·00	967·25
» 1889.....	67	13,842	785·79	565·62
» 1890.....	74	13,119	760·36	682·40

Motala.

År 1889.....	164	5,974	491·44	—
» 1890.....	200	6,890	514·43	—

Valdemarsvik.

År 1886.....	732	72,835	2,385·50	1,300·32
» 1887.....	795	78,797	2,553·67	1,201·67
» 1888.....	787	74,705	2,378·98	751·80
» 1889.....	659	58,829	2,038·03	1,063·40
» 1890.....	646	59,069	1,967·75	911·89

Hästholmen.

År 1886.....	742	59,520	680·80	—
» 1887.....	750	62,020	776·68	—
» 1888.....	738	55,488	736·64	—
» 1889.....	706	57,738	758·44	—
» 1890.....	706	57,738	758·44	—

Med afseende på Norrköping är härvid att märka, att, ehuru från och med år 1888 en ny hamntaxa tillämpats, som vid sitt upprättande ansågs skola medföra en minskning i hamnafgifterna af 20,000 kronor, sammanlagda beloppet af dessa afgifter år 1890 var i det närmaste lika stort som vid periodens början.

De länets stapelstäder, hvilka dertill varit berättigade, hafva under perioden i *tolagsersättning* erhållit:

År.	Norrköping. Kronor.	Linköping. Kronor.	Söderköping. Kronor.
1886.....	87,990·48	5,301·15	1,799·07
1887.....	83,031·15	5,187·27	972·86
1888.....	106,879·26	5,294·51	1,659·29
1889.....	112,812·37	5,935·67	990·77
1890.....	110,377·25	6,908·17	1,157·40

I Norrköping hafva dessa medel hufvudsakligen användts såsom bidrag till aflöningar samt bestridande af stadens allmänna utgifter, i Linköping att förränta och amortera stadens skuld för tullhusbyggnaden samt bestrida åtskilliga utgifter för tullkammaren och i Söderköping såsom bidrag till aflöningar, reparation af rådhuset, underhåll af tulllokaler vid Mem m. m.

Öfver antalet af de, invånare i länets städer, köpingen Valdemarsvik samt länets landsbygd tillhöriga, fartyg, hvilka under perioden begagnats till *inrikes sjöfart*, lemnas uppgifter i efterföljande *tabell F*.

Tab. F. *Fartyg använda till inrikes sjöfart åren 1886—1890.*

	Segelfartyg.		Ångfartyg.			Summa.	
	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.	Häst-krafter.	Fartyg.	Ton.
<i>Norrköping.</i>							
År 1886.....	4	346	10	1,131	365	14	1,477
» 1887.....	4	346	10	1,120	365	14	1,466
» 1888.....	4	346	10	1,120	365	14	1,466
» 1889.....	4	346	10	1,023	352	14	1,369
» 1890.....	2	102	9	1,003	332	11	1,105
<i>Linköping.</i>							
År 1886.....	2	67	5	409	172	7	476
Åren 1887—1890.....	2	67	6	432	177	8	499
<i>Söderköping.</i>							
År 1886.....	1	139	—	—	—	1	139
<i>Vadstena.</i>							
Åren 1886—1889.....	—	—	1	38	30	1	38
<i>Motala.</i>							
År 1886.....	2	230	5	836	170	7	1,066
» 1887.....	2	230	3	515	115	5	745
» 1888.....	2	230	4	778	160	6	1,008
Åren 1889—1890.....	1	155	7	1,128	255	8	1,283
<i>Valdemarsvik.</i>							
År 1886.....	9	465	—	—	—	9	465
» 1887.....	11	619	—	—	—	11	619
» 1888.....	11	606	—	—	—	11	606
» 1889.....	12	688	—	—	—	12	688
» 1890.....	—	—	—	—	—	—	—
<i>Länets landsbygd.</i>							
År 1886.....	58	2,964	18	241	191	76	3,205
» 1887.....	63	3,214	22	603	294	85	3,817
» 1888.....	47	2,459	14	184	140	61	2,643
» 1889.....	61	3,394	15	290	179	76	3,684
» 1890.....	48	2,618	18	933	322	66	3,551

Till *utrikes sjöfart* har följande antal fartyg, tillhöriga invånare i länet, under perioden användts:

från Norrköping åren 1886—1888 2 ångfartyg om tillsammans 598 ton och 150 hästkrafter samt åren 1889 och 1890 1 ångfartyg om 318 ton och 70 hästkrafter;

från Söderköping åren 1887—1890 1 segelfartyg om 139 ton;

från köpingen Valdemarsvik år 1886 4 segelfartyg om tillsammans 436 ton; åren 1887—1889 3 segelfartyg om tillsammans 333 ton och år 1890 2 segelfartyg om tillsammans 290 ton; samt

från länets landsbygd år 1887 7 segelfartyg om tillsammans 670 ton, år 1888 6 segelfartyg om tillsammans 579 ton, år 1889 5 segelfartyg om tillsammans 425 ton samt år 1890 6 segelfartyg om tillsammans 497 ton.

Med afseende å *lots- och fyrväsendet* tillhör länet Norrköpings lotsfördelning, som vid periodens slut omfattade 14 lotsplatser och lika många uppassningsställen samt 39 fyrplatser, med en personal af 86 lotsar och lotslärlingar samt 37 fyrvaktare och fyrbiträden, häre jemväl inberäknadt 1 öfverlots och 2 lotsäldermän samt 3 fyrmästare. Af länets lotsplatser kommer Arkö främst med afseende å antalet lotsningar, hvilka derifrån utgjort: 466 år 1886, 383 år 1887, 350 år 1888, 305 år 1889 och 204 år 1890; samt Mem sist, med följande antal lotsningar: 74 år 1886, 68 år 1887, 50 år 1888, 39 år 1889 och 27 år 1890.

Fasta fyrinrättningar hafva under perioden blifvit uppförda:

år 1886: vid Kopparbo i Bråviken, der en fyr med omvexlande hvitt och rött sken samt en lysvidd af för det hvita skenet 5·4 och för det röda 3 minuter blifvit anbragt; ljusets höjd öfver vattenytan är 5 meter; vid Stora Gjuten i Bråviken, der en liknande fyr, visande hvitt och rött reguliert klippsken med en lysvidd för det hvita ljuset af 5·4 och för det röda af 3 minuter uppförts; fyrhuset hvilat på en träställning, som omger ett förut befintligt stenkummel, och ljusets höjd öfver vattenytan är 6 meter; vid Djupgående Grundet i farleden mellan Arkö och Norrköping, der en fyr lanternan blifvit uppsatt, som lyser med fast hvitt sken rundt horisonten;

år 1887: vid Alen i farleden från Femörehufvud i Södermanlands län till Arkö, der en fyr blifvit anbragt, som visar fast hvitt och rött sken, och hvars ljushöjd öfver vattnet är 4 meter; vid Logen, söder om Alen, der en fyr med hvitt och rött klippsken inrättats; vid Lundö, söder om Logen, hvarest en liknande fyr som på sistnämnda ställe blifvit uppförd;

år 1889: vid Bokö fyr, der spegelapparaten blifvit utbytt mot en linsapparat af sju storleken; vid Stångåns utlopp i Roxen, hvarest en mindre fyr blifvit uppsatt, som i inseglingsrännan visar hvitt samt öster derom rött klippsken; samt i Vadstena, der stadens enskilda hamnfyr reglerats sålunda, att två mindre sektorer, belysta med hvitt sken, utvisa de begge inseglingsrännorna, den östra och vestra.

Den tid, under hvilken fyrarne i länet skola vara tända, utsträcktes under år 1889 jemväl till tiden från den 1 april till den 15 maj.

Grundstötningar och strandningar inträffade år 1886 på 6 olika ställen, utan att dock åstadkomma någon betydligare skada, hvarjemte en slup led haveri på Bråviken, derigenom att masten gick öfverbord; år 1887 på 7 olika ställen, utan att i något fall svårare skada deraf förorsakades; år 1888 i 4 olika fall, dervid

bland annat en ångare på väg från Newcastle till Norrköping med last af styckegods grundstötte vid Sörbobotten, öster om Arkö lotsplats, samt måste, enär fartyget sprungit svårt läck, sättas på land vid Gränsö; fartyget, som med hjälp af annan ångare togs af grund, led betydlig skada; hvarjemte en galeas på väg från Königsberg till Norrköping grundstötte midt för Gränsö i följd af underlåtenhet att begagna lots; år 1889 på 2 olika ställen, utan att orsaka svårare skada, hvarjemte en jakt, som på resa från Kappelshamn till Norrköping med last af kalk under nordvestlig storm med hårda regnbyar mistade riggen sydvest om Håradsskärs fyr, blef fullkomligt vrak; år 1890 i 5 olika fall, bland hvilka må nämnas ångaren Dunlucés strandning på Vikas grund, nordvest om Håradsskärs fyr; ångaren, som var på väg från Hull till Brevik, med last af stenkol, strandade i disigt väder, på grund af felaktigt bestick, på 3 till 4 meters djup omkring två sjömil nordost om Hårstenö i Gryts socken, samt blef, sedan en del af lasten förts i land, under höststormarne sönderslagen och sjönk.

C) *Varubyten*. Med afseende härå torde, förutom hvad vid redogörelse för hamnutrafiken ofvan blifvit i ämnet anfördt, få anföras följande i *tabell G* (sid. 28) intagna uppgifter angående *importen och exporten vid Norrköpings stad*, som i detta afseende intager främsta rummet i länet.

I länets stapelstäder utgjorde *tulluppbörden*, såvidt den omfattar tull- och inregistreringsavgifterna för införda varor:

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Norrköping	Kr. 1,335,035	1,235,789	1,712,714	1,831,599	1,782,988
Linköping	106,023	103,745	105,890	118,742	138,363
Söderköping (Mem) ..	19,541	10,604	18,030	10,803	12,604
Vadstena	4,012	11,222	40,086	45,291	33,255

Förutom tullkammarna i nämnda städer finnas tullstationer i köpingen Valdemarsvik, vid Hästö i Jonsbergs socken samt vid Barösund på Kettilön i Gryts socken.

Antalet *in- och utklarade fartyg* har under perioden uppgått till:

	Svenska fartyg.		Främmande fartyg.	
	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.
<i>Inklarade:</i>				
Norrköping, år 1886	96	26,834	145	38,205
" 1887	86	24,383	117	40,307
" 1888	91	23,644	118	45,142
" 1889	108	29,526	156	54,438
" 1890	118	32,702	136	54,616
Linköping, år 1887	—	—	1	56
" 1889	—	—	1	93
Söderköping, år 1886	59	8,567	35	6,728
" 1887	52	9,491	44	7,421
" 1888	31	4,540	14	5,154
" 1889	46	8,233	13	3,007
" 1890	52	8,607	10	1,691
Vadstena, år 1886	3	209	—	—
<i>Utklarade:</i>				
Norrköping, år 1886	118	2,853	108	27,844
" 1887	127	31,760	103	27,364
" 1888	128	28,481	82	25,513
" 1889	118	27,762	110	28,725
" 1890	141	35,434	76	22,796
Linköping år 1887	—	—	1	56
Söderköping år 1886	52	9,703	43	9,963
" 1887	50	11,169	41	7,133
" 1888	33	7,051	24	8,980
" 1889	39	7,815	17	4,049
" 1890	47	8,028	12	1,970
Vadstena år 1887	1	78	—	—

Tab. G. Import till och export från Norrköping åren 1886—1890.

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Import:					
Alun	kg. 481,430	—	774	327,920	867
Raffinerad pottaska	146,725	96,936	130,709	179,502	172,036
Benmjöl	104,550	150,000	230,000	311,043	698,543
Bomull, ofärgad	2,300,874	1,884,371	1,978,482	2,089,625	2,426,643
Brännvin och sprit..	l:r 50,207	47,929	33,050	45,003	30,274
Bönor	kg. 144,463	145,650	—	133,597	162,583
Koks	hl. 42,666	27,108	44,137	24,160	57,567
Fisk (sill)	kg. 886,714	961,169	1,070,094	980,293	995,389
Fläsk	215,471	242,660	79,692	6,166	152,355
Garn	53,399	58,866	21,305	82,428	110,170
Gryu	460,439	386,209	390,555	220,639	287,227
Gödningsämnen	355,900	639,110	2,604,196	2,315,994	4,231,978
Hampa	125,499	89,622	83,972	139,916	167,714
Hudar och skinn obe-					
redda	113,041	90,123	149,768	105,036	279,420
Jern, tackjern	865,245	1,291,851	640,043	773,728	1,157,270
» stångjern	17,880	6,572	7,011	1,852	20,421
Kaffe	872,449	655,197	738,721	894,549	488,585
Kem.-tekn. preparat kr.	47,928	21,207	14,362	54,613	19,523
Kläder	81,601	87,641	121,777	97,640	132,198
Lumpor	kg. 303,139	83,705	279,515	75,991	239,814
Maskiner f. industrin kr.	215,906	181,991	526,936	336,952	489,190
Natron	kg. 1,548,176	1,524,615	1,982,863	1,954,918	1,737,453
Oljekakor	1,046,469	631,775	1,896,159	599,800	2,734,151
Oljor	1,032,475	1,037,362	1,446,371	1,017,951	1,017,949
Papper	126,792	141,556	220,461	184,103	311,107
Sirup	883,141	832,851	1,336,696	1,061,252	1,136,893
Socker, raffineradt ..	854,329	542,500	394,250	377,729	324,188
» oraffineradt ..	1,653,128	1,560,119	1,824,860	1,702,349	2,281,384
Spanmål, omalen:					
Hvete	1,273,824	1,835,687	2,521,682	3,096,901	2,666,827
Råg	16,646,608	13,564,862	15,007,840	13,471,027	12,843,995
Spanmål, malen:					
Hvetemjöl	183,206	62,269	1,046	99	62,593
Rågmjöl	440,275	1,330,406	89,111	—	266,667
Stenkol	hl. 561,697	501,327	702,078	526,570	747,674
Stenkolstjära	kg. 409,580	313,574	566,350	337,000	933,379
Tobak, oarbetad	84,529	103,830	106,302	99,490	63,074
Ull, ofärgad	599,243	644,098	834,352	629,522	623,671
Vin, på fat	l:r 33,917	31,928	34,236	36,064	27,104
Export:					
Tackjern	kg. 81,770	178,003	2,632,220	349,120	3,093,602
Smältstycken	360,490	426,780	93,400	124,700	—
Stångjern	3,710,714	5,680,540	5,987,631	6,589,464	4,667,545
Spik	56,316	76,300	73,470	84,668	118,660
Papper	49,149	478,657	988,412	997,431	1,956,685
Spanmål, omalen:					
Hafre	29,159,857	28,329,153	7,826,300	13,509,545	9,281,366
Hvete	50,222	—	—	—	—
Korn	553,380	499,369	—	400,000	—
Tändstickor	79,860	213,616	214,450	729,070	30,660
Väfnader, ylle-	16,081	20,376	52,021	39,052	53,411
» bomulls-	31,993	33,056	43,475	36,753	61,248

Uppbörden af *lastpenningar* för in- och utgående fartyg, till eller från utrikes ort, utvisas af nedanstående öfversigt:

	Norrköping.	Linköping.	Söderköping.	Vadstena.
År 1886	Kr. 9,900	—	1,901	21
» 1887	8,853	12	1,712	—
» 1888	9,174	—	1,039	8
» 1889	11,443	9	1,113	—
» 1890	11,496	—	938	—

Vid *sjömanshusen* inom länet voro under perioden inskrifne följande antal fartygsbefälhafvare och sjöfolk, som varit använda till utrikes sjöfart med svenska fartyg:

	Norrköping.	Linköping.	Söderköping.	Vadstena.
År 1886	7 bef. 118 man	—	5 bef. 67 man	1 bef. 3 man
» 1887	8 » 107 »	—	11 » 78 »	1 » 6 »
» 1888	10 » 110 »	2 man	9 » 65 »	— 3 »
» 1889	8 » 128 »	2 »	6 » 68 »	1 bef. 14 »
» 1890	9 » 120 »	7 »	8 » 52 »	— 6 »

Export af hafre har fortfarande egt rum från Norrköpings och Valdemarsviks hamnar äfvensom från för sådant ändamål särskildt uppförda magasin vid Mem i Tåby socken, Ring i Å socken och vid Mauritzberg i Östra Husby socken. Denna export har likväl under de sista åren af perioden betydligt nedgått.

Den ökade produktionen vid mejerierna i länet, hvilken varit en följd dels deraf, att landtbrukarne, såsom ofvan anmärkts, allt mera bemödat sig om en rationel ladugårds- och kreatursskötsel, dels af de åtgärder, som af staten och länets hushållningssällskap samt enskilde vidtagits i ändamål att för produkter af denna nu mera än förr vigtiga näringsgren utomlands bereda en fast marknad, har gifvit ökad fart åt exporten af mejeriprodukter, hvilken export numera härifrån länet hufvudsakligen sker öfver Göteborg.

Marknader hållas fortfarande årligen: i Linköping en hästmarknad; i Norrköping en ull- och remontmarknad; i Skeninge en kreatursmarknad samt två hästmarknader; och i Vadstena en hästmarknad; samt en marknad i Regna, en i Ulrika, en kreatursmarknad i Kisa, en i Byle by och två vid Österbymo, hvaremot marknaden i Söderköping under perioden indragits. I städerna äfvensom på åtskilliga ställen å landsbygden hafva numera anordnats månatliga *kreatursmöten*, hvarjemte *torg-dagar* flerstädes hållas, vid hvilka dock endast försäljas matvaror, landtmannaprodukter samt alster af orternas hemflit och husslöjd.

Så kallade *skärkarlsmarknader*, vid hvilka färsk eller salt fisk, hufvudsakligen strömming och sill från skärgården, i ganska betydliga kvantiteter afsättes, förekomma fortfarande i Linköping, Norrköping och Söderköping.

Gärdfarihandeln är numera utan all betydelse, sedan öfverallt på landsbygden och ända invid städerna handelsbodas inrättats, hvilka, om de ock flerstädes kunna sägas fylla ett behof hos befolkningen, der afståndet från stad försvårar anskaffandet af vissa nödvändighetsvaror, likväl i allmänhet verka synnerligen skadligt genom lättheten för folket att derifrån anskaffa en del öfverflödsartiklar samt i ekonomiskt afseende ruinerande genom de i förhållande till varornas värde öfverdrifna prisen och lockande till skuldsättning. Härtill kommer, att ge-

nom den så kallade landthandeln konsumtionen af maltdrycker på landsbygden, tack vare dessa hundratals handelsbodas, af hvilka en ej obetydlig del hufvudsakligen tjenstgör såsom ölkrogar, är i beständigt stigande, och klagomål höras ganska allmänt öfver det missbruk och de oordningar, som genom ölförsäljningens bedrivande i sammanhang med vanlig handelsrörelse blifvit en följd.

Antalet *landthandlande* i länet, som år 1886 uppgick till 304 män och 25 kvinnor, hvilka i bevillning erlade sammanlagt 2,416 kronor 15 öre, hade år 1890 ökat till 345 män och 34 kvinnor, som i bevillning betalade tillsammans 2,750 kronor 75 öre.

I *städerna* utgjorde de handlandes antal:

i Linköping: år 1886 72 män och 13 kvinnor med en betjening af 70 män och 48 kvinnor och en sammanlagd bevillning af 3,149 kronor 20 öre, samt år 1890 97 män och 12 kvinnor med en betjening af 105 män och 51 kvinnor och en sammanlagd bevillning af 3,164 kronor 42 öre;

i Norrköping: år 1886 160 män och 26 kvinnor med 288 manliga och 66 qvinliga biträden samt en till 6,418 kronor uppskattad bevillning, men år 1890 254 män och 97 kvinnor med 383 manliga och 123 qvinliga biträden, hvilka i bevillning tillsammans erlade 9,274 kronor 65 öre;

i Motala: år 1886 23 män och 4 kvinnor med 25 manliga och 13 qvinliga biträden och en sammanlagd bevillning af 697 kronor, samt år 1890 34 män och 6 kvinnor med 41 manliga och 12 qvinliga biträden och en till 723 kronor 50 öre uppskattad bevillning;

i Söderköping: år 1886 21 män och 7 kvinnor med 27 manliga och 11 qvinliga biträden, hvilka i bevillning erlade tillsammans 498 kronor, samt år 1890 33 män och 5 kvinnor med 45 manliga och 14 qvinliga biträden och en sammanlagd bevillning af 625 kronor;

i Vadstena: år 1886 20 män och 4 kvinnor med 22 manliga och 9 qvinliga biträden och en till 718 kronor 63 öre uppskattad bevillning, och år 1890 21 män och 10 kvinnor med 20 manliga och 12 qvinliga biträden, hvilka i bevillning tillsammans erlade 739 kronor; samt

i Skeninge: år 1886 19 män och 3 kvinnor med 10 manliga och 5 qvinliga biträden och en bevillning af 269 kronor 50 öre, men år 1890 21 män och 4 kvinnor med 7 manliga och 10 qvinliga biträden och en till 221 kronor 50 öre uppskattad bevillning.

Med afseende å *bränvinshandeln* i länet samt beloppet af de under densamma erlagda försäljningsavgifter torde få åberopas nedanstående *tabell H*, af hvilken framgår, att inkomsten af minuthandeln med och utskänkningen af bränvin på landet något nedgått, under det att i städerna deremot en icke obetydlig ökning i inkomsten af spirituosa försäljningen visat sig.

Städernas behållna andelar af avgifterna hafva uppgått till:

Linköping: år 1886—1887 kronor 31,086·95; år 1887—1888 kronor 41,417·91; år 1888—1889 kronor 40,737·26; år 1889—1890 kronor 40,718·89; år 1890—1891 kronor 52,819·69;

Norrköping: år 1886—1887 kronor 90,792·12; år 1887—1888 kronor 90,922·47; år 1888—1889 kronor 96,132·10; år 1889—1890 kronor 116,790·69; år 1890—1891 130,010·02;

Söderköping: år 1886—1887 kronor 9,249·79; år 1887—1888 kronor 9,497·86; år 1888—1889 kronor 8,572·50; år 1889—1890 kronor 7,575·45; år 1890—1891 kronor 7,552·82;

Vadstena: år 1886—1887 kronor 6,352·51; år 1887—1888 kronor 6,156·40; år 1888—1889 kronor 6,156·41; år 1889—1890 kronor 6,244·95; år 1890—1891 kronor 7,000·39;

Skeninge: år 1886—1887 kronor 3,359·28; år 1887—1888 kronor 3,359·28; år 1888—1889 kronor 3,359·27; år 1889—1890 kronor 4,240·89; år 1890—1891 kronor 4,194·81;

Motala: år 1886—1887 kronor 7,562·77; år 1887—1888 kronor 8,061·78; år 1888—1889 kronor 8,748·08; år 1889—1890 kronor 8,193·03; år 1890—1891 kronor 10,265·59.

5. Kameralförhållanden.

För *hemman och lägenheter* samt *stadsjordar* m. m. år 1890 lemnas summarisk redogörelse uti härefteråt intagna *tabell 3*.

Vid jämförelse med motsvarande uppgifter för nästföregående femårsperiod inhemtas, att hemmanens sammanlagda mantal nedgått, det oförmedlade från 6,799·419 till 6,797·770 och det förmedlade från 5,491·127 till 5,489·875; att taxeringsvärdet

å jordbruksfastigheterna å landet minskats från 164,581,800 kronor till 157,712,400 kronor, hvaremot taxeringsvärdet å annan fastighet å landet ökat från 25,514,700 kronor till 27,730,500 kronor; att i städerna taxeringsvärdet å hus och tomter ökat från 54,722,600 kronor till 64,716,670 kronor, men å jordar minskats från 2,163,200 kronor till 1,954,700 kronor; att an-

Tab. H.

Bränvinsförsäljningsavgifter i Östergötlands län försäljningsåren 1886—1890.

År.	De biterade.			Fördelade till						
	I städerna.	Å landet.	Summa. Kronor.	Stads- kommuner.	Hushållnings- sällskap.	Landsting.	Stats- kontoret.	Provisioner m. m.	Lands- kommuner.	Summa. Kronor.
1886—1887.....	246,969·50	25,400·62	272,370·12	148,403·42	27,197·18	28,453·74	50,160·86	398·36	17,756·56	272,370·12
1887—1888.....	268,921·71	20,437·50	289,359·21	159,415·70	28,895·48	31,813·12	54,550·88	404·47	14,279·56	289,359·21
1888—1889.....	274,523·16	20,446·95	294,970·11	163,705·62	29,456·74	31,447·16	55,671·47	402·81	14,286·31	294,970·11
1889—1890.....	301,129·81	19,964·55	321,094·36	183,763·90	32,071·78	30,774·78	60,158·07	376·67	13,949·16	321,094·36
1890—1891.....	349,748·48	22,662·20	372,410·68	211,843·32	37,766·67	37,257·23	69,879·07	395·97	15,268·37	372,410·68

talet af nybygda boningshus utgjort under perioden 1881—1885 i Linköping 84, i Norrköping 76, i Söderköping 5, i Skeninge 1 och i Motala 18 samt under åren 1886—1890 i Linköping 46, i Norrköping 174, i Söderköping 8 samt i Motala 20.

Skatteköp hafva under de år, berättelsen afser, beviljats efterföljande hemman och lägenheter emot de för dem utförda belopp, nemligen:

År 1886.	Dängsles n:o 2, Mellangården, $\frac{3}{4}$ mtl.	kr. 33:28
	58 qv.-ref 7 qv.-stänger af kronolägenheten Skinmyra n:o 2, 13 ängstegar	0:22
	132 qv.-ref 76 qv.-stänger af kronolägenheten Skinmyra n:o 2 af Romåsen, ett allmänningskärr, 2 tunnland 5 kappland, till $\frac{1}{2}$ mtl Visärka n:o 2 Lingården samt af Romåsen 1 d:o, 1 tunnland 19 kappland till $\frac{3}{8}$ mtl Visärka n:o 3 Norrgården ..	0:49
År 1887.	Kronolägenheterna Stora och Lilla Videkärren samt Bullerbäckskärret	0:94
		5:68
År 1888.	Kronolägenheten »Anders Nymanstorp» på allmanningen Sandekogen	6:56
	Kronolägenheterna Brännbålskärr n:o 3, en äng, i äldre jordeböcker benämnd »Brännbålskärr, äng till Norräng» samt Brännbålskärr n:o 5, en äng, äfven kallad »Brännbålskärr, äng till Stenstorp», båda belägna å Göstrings häradsallmanning	6:25
	Kronolägenheten Kokakärsmossen n:o 1, en äng å Göstrings häradsallmanning	0:62
	Kronolägenheten Kullfällesmossen, en äng å d:o d:o	2:50
	Kronolägenheterna Fridhem och Valingsbo, den förstnämnda 8 t:ld 6 kappl. af allmänningskärr Romåsen, som tilldelats $\frac{3}{4}$ mtl Höckerstad, den sistnämnda 10 t:ld 14 kappl. af samma kärr, som lydt under $\frac{1}{2}$ mtl Valingstad n:o 3 ...	35:68
År 1889.	$\frac{1}{6}$ mtl krono af Ullevid n:o 8 Södergården, egentligen Vestergården (i Nederholmen), samt derå belöpande andel $\frac{1}{18}$, eller egentligen $\frac{32}{876}$, af Olofstorps afhyta utjord af krononatur	27:74
	Kronolägenheten Hannasekärret eller Porsmåsen n:o 1, en uppodling på Bobergs härads norra allmanning	2:89
År 1890.	Kronolägenheten Rågetekärret, en uppodling af ängskärr, på Gatekulla allmanning	6:07
	Kronolägenheten Lidfallakärret under Tuna på Lysings härads allmanning	7:81
	$\frac{1}{2}$ mtl krono Sånby n:o 1	59:17
	»Pinan», en kronomjölqvarn med 1 par stenar	33:75
	Kronolägenheten Myrkärr, utjord under Lindenäs	6:66
	$\frac{11}{32}$ mtl af Hallstra krono n:is 2, 3 och 4, om tillsammans $1\frac{3}{8}$ mtl	50:37
	Kronolägenheten Junkerstorp n:o 1, ett torp eller »Junkers- torps sockenhandtverkareboställe »på allmanningen i Qvarsebo socken	20:78

Härförutom hafva på grund af äldre skattebref och jemlikt Kungl. Kammarkollegii derom meddelade skrivelser blifvit från krono till skatte omfödda: $\frac{1}{2}$ mtl af Stora Ljunga Norrgård n:o 6 om 1 mtl samt lägenheten Lilla Sjögarp n:o 2, ett torp.

De jordafsöndringar, hvarå Konungens Befallningshafvande under femårsperioden fastställt afgäld, hafva utgjort: 34 år 1886; 47 år 1887; 58 år 1888; 19 år 1889; och 42 år 1890, eller tillsammans 200 och således i medeltal för hvarje år 40. Af förenämnda afsöndringar hafva 6 varit af den betydighet, att andel i stamhemmanens mantal och ränta blifvit lägenheterna åsatta.

Eders Kungl. Maj:t har genom särskilda nådiga beslut meddelat tillstånd till 5 afsöndringar från boställen eller andra kronohemman.

Följande hemman och kronolägenheter hafva blifvit för kronans räkning försälda i enlighet med derom meddelade nådiga beslut:

Lägenhetens namn.	Nådiga brevets datum.	Betingad köpeskilling i kronor.
Gården n:o 21 S:t Kors kvarter i Linköping	$\frac{30}{7}$ 1886	8,800
Högsborfvan, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{12}{6}$ 1885	325
Åkerkroken d:o	$\frac{12}{6}$ 1885	350
Jägershult, $\frac{1}{16}$ mtl, indraget skogvaktareboställe	$\frac{3}{7}$ 1885	2,855
Rosenkällehumpan, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{15}{8}$ 1886	1,510
Hammarträppan d:o	$\frac{28}{1}$ 1887	1,750
Partebrokärr d:o	$\frac{28}{1}$ 1887	1,450
Tryfallet, $\frac{1}{8}$ mtl indraget skogvaktareboställe	$\frac{11}{2}$ 1887	4,205
Mjölby n:o 6, en utjord, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{17}{6}$ 1887	1,405
Åsberga mosse d:o	$\frac{17}{6}$ 1887	245
Ulja äng d:o	$\frac{5}{8}$ 1887	1,526
Snarhemmet, en utjord	$\frac{5}{8}$ 1887	1,500
Ebbetorp, en ängshump, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{29}{7}$ 1887	1,321
Hospitalsgårdet å Sandby utjord	$\frac{19}{8}$ 1887	5,200
Ekelundstorp, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{26}{8}$ 1887	3,170
Vadstena, gräστοmt n:o 128, d:o	$\frac{3}{2}$ 1888	120
Bossgård n:o 2, $\frac{1}{8}$ mtl, f. d. hospitalshemman	$\frac{23}{4}$ 1888	4,150
Moarp, ett torp, f. d. kronoskogvaktareboställe	$\frac{8}{6}$ 1888	1,030
Härna n:o 3, $\frac{3}{8}$ mtl, f. d. kronofjerdingsmansboställe	$\frac{31}{8}$ 1889	7,475
Broby n:o 2, $\frac{1}{2}$ mtl, f. d. skogvaktareboställe	$\frac{31}{8}$ 1889	8,100
Lönsås n:o 1, $\frac{1}{4}$ mtl, f. d. kronofjerdingsmansboställe	$\frac{7}{6}$ 1889	12,450
Bränshult, $\frac{1}{3}$ mtl, danaarfshemman	$\frac{28}{6}$ 1889	8,000
Slottshagen eller Kristinelugn, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{21}{6}$ 1889	9,500
Vestra Ladugårdsgärdet, d:o	$\frac{31}{12}$ 1889	5,000
Källare eller Davidshem, $\frac{1}{8}$ mtl, f. d. pipareboställe ..	$\frac{24}{1}$ 1890	7,110
Grytmålen, $\frac{1}{4}$ mtl, f. d. hospitalshemman	$\frac{24}{1}$ 1890	9,045
Leberg n:o 7, $\frac{1}{4}$ mtl, f. d. korporalsboställe	$\frac{15}{3}$ 1890	15,100
Hageby n:o 6, en utjord, f. d. kronofjerdingsmansbost.	$\frac{7}{3}$ 1890	6,485
Högby n:o 3, $\frac{3}{4}$ mtl, f. d. profossboställe	$\frac{7}{3}$ 1890	16,150
Moen n:o 1, ett uppodladt torp	$\frac{25}{6}$ 1890	700
Elfvestad n:o 5, f. d. hospitalslägenhet	$\frac{19}{6}$ 1890	4,300

Följande boställen och löningsjordar, hvilka varit på lön anslagna, hafva blifvit till statsverket indragna och för dess räkning utarrenderade, nemligen:

från den 14 mars 1886: af Kungsladugårdsgårderna, lotten n:o 4, landtränsmästarens i länet f. d. löningsjord, inom S:t Lars socken, Åkerbo härad, enligt kungl. brevet den 2 november 1884; samt Flämmestad n:o 1 om $\frac{1}{2}$ mantal, f. d. kronofogdeboställe inom Mogata socken, Hammarkinds härad, enligt kungl. brevet den 31 maj 1878;

från den 14 mars 1887: Skogsby n:o 1 om 1 mantal, f. d. häradsskrifvareboställe, i Väfversunda socken, Dals härad, enligt kungl. brevet den 24 juli 1886; och Skackebo n:o 1 om $\frac{1}{2}$ mantal, f. d. öfverjägmästareboställe, i Nykils socken, Valkebo härad; samt

från den 14 mars 1890: Norrö n:o 1 om ett mantal, f. d. kronolänsmansboställe, inom Heda socken, Lysings härad, enligt kungl. brevet den 15 augusti 1879; och Måla n:o 1 om $\frac{1}{2}$ mantal, f. d. mönsterskrifvareboställe, i Nykils socken, Valkebo härad.

Enligt K. Maj:ts nådiga bref den 9 mars och 13 april 1888 hafva för kronans räkning inköpts dels lägenheterna Rönnäs mot 2,500 kronor och Kronoberg med Högliden mot 5,000 kronor, hvilka lägenheter blifvit tillagda kronoparken Ycke, dels

för en köpeskilling af 70,000 kronor ett till egendomen Hofgården i Väfversunda socken lydande utmarksskifte om 476 tunnland, hvilket blifvit tillagdt kronoparken Omberg.

Följande *skattefrälshe*mmen, hvilkas räntor blifvit för statsverkets räkning inlöste, hafva i länsjordeboken blifvit till *skatte omförde*, nemligen: 1 mtl Stora Söd n:o 4; 1 mtl Lilla Söd n:o 1; $\frac{1}{4}$ mtl Vallby n:o 1; 1 mtl Trälsäter n:o 1; 1 mtl Bjerkhusa n:o 5; 1 mtl Bjerkhusa n:o 4; 1 mtl Gårdsjö n:o 3; $\frac{1}{2}$ mtl Melby n:o 2; 1 mtl Balderum n:o 3 Mung; $\frac{23}{36}$ mtl af Mullsäter n:o 1 om 1 mtl; $\frac{1}{4}$ mtl af Hult n:o 4 Norrgård om $\frac{1}{2}$ mtl; $\frac{1}{4}$ mtl af Östra Kattala n:o 1 om 1 mtl; $\frac{1}{3}$ mtl Gultorp n:o 1; $\frac{1}{2}$ mtl af Vagelö n:o 1 om 1 mtl; 1 mtl Bjälbrunna n:o 3 Lillgården; 1 mtl Hälla n:o 1; 1 mtl Skåra n:o 1; 1 mtl Ingelstad n:o 3 Mellangård; 1 mtl Fröberga n:o 1; $\frac{5}{48}$ mtl af Fjersbo med Glysebo n:o 1 om 1 mtl; $\frac{1}{2}$ mtl Lida n:o 1; 1 mtl Lilla Ulfvebo n:o 1; $\frac{1}{4}$ mtl Krogersbo n:o 1; $\frac{3}{8}$ mtl af Ödjersbo n:o 1 om $\frac{1}{2}$ mtl; 1 mtl Öfverby n:o 1; 1 mtl Tärnestad n:o 1; Svinsbo, en utjord; Vamnarsäng, dito; samt Måns i Boda n:o 2, $\frac{1}{3}$ i Bredal, en dito. Sålunda tillsammans 18¹³⁷/₁₄₄ mtl.

För den verksamhet, som under perioden utvecklats i och för bestyret med lokalförvaltningen af länets *kronodomäner*,

hvilka vid 1890 års slut uppgingo till ett antal af 334, lemnas följande redogörelse:

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
	Antal egendomar.				
Auktioner hafva hållits för utarrendering af...	33	43	103	5	12
D:o d:o för försäljning af	14	15	2	11	10
Arrendeuppskattningar hafva skett å	30	24	11	36	16
Laga af- och tillträdessyner samt laga syner af annan orsak hafva förrättats å	33	45	103	17	37
Besigtningar hafva hållits å	49	35	17	31	34

Hvad slutligen i öfrigt vidkommer *egendomar af fideikommissnatur, egendomar tillhörande inhemska aktiebolag samt egendomar tillhörande främmande magters undersåtar*, hänvisas till de deröfver upprättade **tabeller 4, 5 och 6.**

Med afseende å *landtmäteriförhållandena* inom länet meddelas nedanstående **tabell 1.**

6. Politi.

A) **Landstingets** verksamhet har under den nu förflutna perioden fortfarande hufvudsakligen egnats åt sjukvården och veterinärväsendet, folkundervisningen, anstalterna för vanvårdade och sinnesslöa barns samt döfstummas uppfostran och undervisning, hvarjemte medel anvisats till premier för dödande af rofddjur samt till skjutsentreprenadbidrag, och torde med afseende å dessa förhållanden särskildt böra omförmälas:

med afseende å *sjukvården*:

att landstinget år 1886 beslutat att tillerkänna dels lasarettsläkaren i Linköping såsom kontant lön 2,500 kronor samt rätt till förhöjning med 500 kronor efter fem och med ytterligare 500 kronor efter tio tjensteår, dock med afdrag af 500 kronor om året, så länge läkaren finge disponera fri bostad vid lasarettet; dels läkarne vid sjukvårdsanstalterna i Söderköping och Vadstena hvardera 2,000 kronor i årlig lön med rätt till samma förhöjning, som ofvan sagts beträffande lasarettsläkaren i Linköping; dels lasarettsläkaren i Finspång 1,000 kronor i år-

lig lön med rätt till förhöjning efter fem år med 250 kronor och efter tio år med ytterligare 250 kronor — dock med föreskrift att dessa förändringar icke skulle ega tillämpning på de dåvarande lasarettsläkarne —; dels dåvarande lasarettsläkaren i Vadstena ett personligt lönetillskott af 200 kronor om året; dels slutligen afgående lasarettsläkaren i Linköping L. A. Åman en årlig pension af 1,500 kronor; samt

att för år 1887 bevilja ett förslagsanslag ej öfverskridande 6,533 kronor 25 öre i och för anordnande af vatten- och afloppsledning jemte brandposter vid sjukvårdsanstalten i Vadstena; att berättiga lasarettsdirektionen i Söderköping att af det årliga förslagsanslaget till lasarettet använda 600 kronor till förändring eller utvidgning af den vid lasarettet befintliga isoleringscell; samt att för år 1887 bevilja brunnslasarettet i Medevi för uppförande af en matsal ett räntefritt lån å 2,000 kronor, att amorteras inom tio år med 200 kronor om året;

Tab. I.

Laga skiften i Östergötlands län åren 1886—1890.

År.	Antal sökta skiften.	Antal afslu- tade laga skiften.	Skiftade nuva- rande mantal.	Qvarboende delegare.				Utflyttade delegare.				Summa skiften.	Skiftade hektar.						Afgifter till landt- mätare och gode män.	Öfriga beräknade utgifter.
				Antal skiften.			Summa.	Antal skiften.			Summa.		Åker.	Äng.	Od- lings- mark.	Afrüs- nings- jord.	Impe- dimen- ter.	Summa.		
				1.	2.	3.		1.	2.	3.										
																			Kr.	Kr.
1886.....	8	8	8 700	24	5	2	31	5	3	2	10	57	334	259	32	1,157	50	1,832	10,694	5,174
1887.....	9	6	4 998	21	8	3	32	2	6	—	8	60	327	98	18	592	60	1,095	5,118	3,057
1888.....	6	2	2 751	11	5	5	21	1	6	1	8	52	180	61	—	443	4	688	1,955	—
1889.....	2	4	10 759	18	8	6	32	8	7	3	18	83	383	104	81	1,314	8	1,890	6,636	9,605
1890.....	7	3	3 000	4	4	2	10	1	9	2	12	43	144	55	—	282	6	487	2,332	1,372
Summa	32	23	30 208	78	30	18	126	17	31	8	56	295	1,368	577	131	3,788	128	5,992	20,735	19,208

att Landstinget år 1887 till brunnslasarettet i Söderköping för år 1888 beviljat ett anslag af 1,500 kronor, hvarjemte till pensioner åt medlemmar af tjenstepersonalen anslagits 200 kronor; att Landstinget samma år beslutat dels utse en komité af tre personer med uppdrag att till följande års Landsting inkomma med förslag till veterinärväsendets ordnande, dels och för år 1888 anvisa ett förslagsanslag af 100 kronor till godtgörande af komiténs resekostnader, äfvensom ett belopp af 3,900 kronor till veterinärernas aflöning, att fördelas mellan veterinärdistrikten, på sätt komitén funne lämpligt;

att Landstinget år 1888 beviljat för fem år från och med 1889 ett årligt anslag af 400 kronor åt hvar och en af veterinärerna i Skeninge, Vadstena, Vikbolandets, Åtvidabergs, Ödeshögs, Motala, Söderköpings, Kinda, Ydre, Boxholms, Tjällmo och Risinge distrikt samt 200 kronor åt hvar och en af veterinärerna inom Linköpings, Norrköpings och Valdemarsviks distrikt, under förutsättning att länets hushållningssällskap och vederbörande distrikt lemnade hvar för sig samma belopp; hvarjemte samma år blifvit beslutadt, dels att till Norrköpings veterinärdistrikt skulle läggas Memmings härad och till Linköpings distrikt de delar af Bankekinds, Valkebo, Gullbergs och Bobergs härad, som ligga närmast staden, dels att tillsättandet och afskedandet äfvensom öfverinseendet öfver veterinärerna jemte alla dertill hörande bestyr skulle uppdragas åt en distriktsstyrelse om minst tre ledamöter inom hvarje distrikt, dervid valrätt tillkomme alla, som bidroge till den för distriktet utgående veterinärlönen, men att bestämmandet af valsättet skulle öfverlätas åt distriktet sjelft; i sammanhang hvarmed taxa för distriktsveterinärerna blifvit beslutad och fastställd;

att Landstinget år 1889 beviljat Medevi brunnslasarett, hvilket under åren 1885—1889 åtnjutit ett årligt anslag af 1,500 kronor, för ytterligare fem år, räknade från och med år 1890, ett årligt anslag till samma belopp, under enahanda villkor som förut, eller att lasarettsvården skulle uppehållas på sätt som dittills skett, att lasarettsskatten för fattiga sjuklingar från länets landstingsområde ej sattes högre än 12 kronor för termin; hvarjemte samma år utanordnats 1,332 kronor 18 öre för betäckande af vid Reijmyre sjukstuga uppkommen brist; samt

att Landstinget år 1890 beviljat ett anslag för år 1891 af 500 kronor att utgå till Eugeniahemmet såsom bidrag åt fattiga, obotligt sjuka barn från landstingsområdet; ökat lasarettsläkarens i Linköping lön till 3,000 kronor, hvaraf 1,000 kronor beräknats skola utgå såsom en personlig hyresersättning, från den dag lasarettsläkaren afflyttade från sitt dåvarande boställe; beviljat från och med år 1891 dels lasarettsläkaren i Söderköping ett ålderstillägg af 1,000 kronor och dels lasarettsläkarne i Vadstena och Finspång ålderstillägg af 500 kronor; samt anslagit 4,000 kronor till anbringande af plåttak å sjukhuset i Vadstena, i öfverensstämmelse med af lasarettsdirektionen upprättadt kostnadsförslag.

Enär *länslasarettet i Linköping*, fränsedt dess otidsenliga beskaffenhet med i allmänhet små sjuksalar, otillräcklig ventilation och trånga korridorer, blifvit alltmåra otillräckligt för att kunna emottaga det ständigt växande patientantalet, uppdrogs af 1886 års Landsting åt lasarettsdirektionen att anställa utredning dels rörande behovet af lasarettets ombyggnad och utvidgning, dels angående Landstingets eganderätt till den nuvarande lasarettstomten med derå uppförda byggnader samt tomtens

och byggnadernas saluvärde, dels slutligen, huruvida i stadens närhet finnes annan lämplig tomt för uppförande af nytt lasarett. Sedan direktionen till 1887 års Landsting inkommit med den äskade utredningen tillsattes en komité, bestående af lasarettsdirektionen och tre af tinget särskildt valde ledamöter, till hvars förfogande ställdes ett förslagsanslag af 1,500 kronor och som till 1888 års Landsting afgaf ett omfattande betänkande och förslag i ämnet. Enligt detta skulle nytt lasarett uppföras å en söder om staden belägen plats, som i anseende till friskt och sundt läge, fast grund, frihet från besvärande granskap och billig kostnad för nybyggnad ansågs synnerligen tjenlig. Efter det sedermera Linköpings stad, i enlighet med ofvan omnämnda betänkande samt enligt öfverenskommelse med Linköpings läns och stifts trädgårdsförening, förbundit sig att, efter egoutbyte med kronan, utan lösen upplåta den föreslagna byggnadstomten samt afgiftsfritt lemna de träd- och blomplantor, som vore behöfliga för lasarettet och dess parkanläggningar, beslöt Landstinget år 1889 att under berörda villkor, å den af komitén föreslagna platsen, låta uppföra ett nytt sjukhus på 100 sängar, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med utaf arkitekten Kumlien uppgjorda, af Kungl. Medicinalstyrelsen godkända ritningar och förslag, samt att uppdraga åt lasarettsdirektionen att försälja den gamla lasarettstomten med derå uppförda byggnader.

Till bestridande af den till 281,000 kronor beräknade kostnaden för nybyggnaden samt nödiga utredningspersedlar för densamma, för hvilket ändamål likväl finnes att tillgå det genom den gamla tomtens försäljning inflytande belopp, beslöt Landstinget att till Kungl. Maj:t ingå med begäran om tillstånd att få upptaga ett lån af 220,000 kronor att amorteras under loppet af 40 år. I anledning af dessa Landstingets beslut blef den gamla lasarettstomten med tillhörande byggnader, efter det densamma den 20 december 1889 utbudits å offentlig auktion, utan att dervid något anbud afgifvits, försäld till framlidne majoren S. G. Hjertstedt för ett belopp af 60,000 kronor. Tillika verkställdes egoutbyte mellan den till nya lasarettet afsedda, kronan förut tillhöriga jorden och annan stadens jord, hvilken förrättning emellertid blef af ombudsmannen hos Kungl. Domänstyrelsen öfverklagad. Besvären voro vid periodens utgång icke af Kungl. Maj:t afgjorda, men, sedan de blifvit af Kungl. Maj:t i Högsta Domstolen gillade, har Kungl. Maj:t, på särskild ansökning, aflåtit nådig proposition i ämnet till Riksdagen och, sedan denna medgifvit egoutbytet, dertill lemnat nådigt bifall mot mellangift, som Linköpings läns och stifts trädgårdsförening, på sätt ofvan är berördt, erlagt, efter öfverenskommelse med staden att för all framtid fylla det med föreningens stiftelse afsedda ändamål.

Sjukvårdsafgiften har under hela perioden bibehållits vid sitt högsta tillåtna belopp, 50 öre för man och 25 öre för qvinna.

Legosängsafgiften vid samtliga länslasarettarna har utgått med 75 öre om dagen för första klassens patienter och 40 öre för andra klassens patienter, hvarjemte för plats i enskildt rum betalats under åren 1886—1889 1 krona 50 öre och under åren 1889 och 1890 2 kronor. Afgiften för sinnessjuks vårdande har under hela perioden utgjort 1 krona 50 öre för bemedlade och 75 öre för obemedlade patienter.

Till befrämjande af *undervisningen* har Landstinget:

år 1886 med anledning af dels stadsfullmäktiges i Norrköping hemställan om delaktighet för staden i länets uppfostran

ringsanstalt för sinnesslöa barn, dels ock ett af styrelsens för nämnda anstalt väckt förslag att inrätta ett arbetshem för från inrättningen utgångna elever, beslutat utvidga ifrågavarande uppfostringsanstalt med 16 nya platser utöfver de förutvarande 24 samt af dessa upplåta 10 för elever från Norrköping, mot det att staden deltog i kostnaden för den sålunda utvidgade idiotanstaltens underhåll under år 1887 med en fjerdedel, eller med 11,250 kronor, samt sedermera årligen bidroge till samma ändamål med en fjerdedel af den därför af Landstinget såsom erforderlig beräknade summan; i sammanhang hvarmed beviljats ett förslagsanslag af 5,000 kronor till uppförande af en nybyggnad för hemmets inrymmande i sålunda utvidgadt skick;

beviljat dels ett anslag af 400 kronor att utgå med 100 kronor till hvardera af 4 sådana examinerade småskolelärarinnor inom landstingsområdet, som redan vunnit anställning, men som ville under hela sista terminen af läsåret begagna sig af undervisningen vid småskolelärarinneseminariet; dels ett anslag af högst 500 kronor till Östergötlands småskolelärarinnors understödsförening, dels ock ett förslagsanslag för år 1887 af högst 2,000 kronor till understöd med högst 200 kronor åt hvarje behöfvande barn, hvilket som betalande elev vore eller blefve intaget vid döfstummeanstalt;

år 1887, dels bemyndigat styrelsen för länets uppfostringsanstalt för sinnesslöa barn att för anstaltens räkning förvärfva dispositionsrätt till $\frac{1}{8}$ mantal Lilla Bossgård, derest fastigheten komme att efter dåvarande arrendetidens utgång ånyo utarrenderas, men i annat fall, om den komme att försäljas, inköpa densamma i öfverensstämmelse med hvad år 1886 blifvit af Landstinget beslutadt; dels för åren 1888—1892 beviljat ett förslagsanslag af 2,500 kronor åt skolor för qvinlig handaslöjd, inrättade i förening med folk- eller småskolor inom landstingsområdet och ordnade efter af styrelsen för småskoleseminariet godkända grunder;

år 1888, dels för åren 1889—1893 beviljat Östergötlands folkhögskoleförening ett årligt anslag af 2,500 kronor för den manliga skolan, under vilkor att frielevsplatser fortfarande komme att beredas åt minst tre ynglingar från länet, samt 500 kronor till folkhögskolan för qvinliga elever; dels för år 1889 beviljat ett förslagsanslag, högst 3,000 kronor, hvaraf 1,000 kronor företrädesvis voro afsedda för eleverna vid döfstumskolan i Linköping, till understöd åt behöfvande barn inom länet, som voro eller kunde blifva vid döfstumanstalt såsom betalande elever intagna, med högst 200 kronor åt hvarje;

år 1889 utsett 2 ombud och 2 suppleanter att tillsammans med öfriga ombud från första döfstumskoledistriktet upprätta förslag till döfstumundervisningens ordnande inom detsamma, samt till bestridande af kostnaden för förslagens upprättande anslagit 500 kronor; beviljat dels för år 1890 ett förslagsanslag af högst 3,000 kronor, hvaraf 1,500 kronor — med 150 kronor för hvarje barn — företrädesvis voro afsedda för elever vid döfstumskolan i Linköping, till understöd åt behöfvande barn från länet, hvilka voro eller kunde blifva i döfstumanstalt såsom betalande elever intagna, med högst 200 kronor åt hvarje; dels ock för fem år, räknade från och år med 1890, ett anslag af 350 kronor årligen till underhåll af utställningen af undervisningsmateriel för folkskolor; samt

år 1890 ställt ett förslagsanslag af 1,250 kronor till förvaltningsutskottets förfogande, att på requisition af direktionen öfver

Manilla döfstummeinstitut utgå med 300 kronor för hvarje barn, som höstterminen år 1891 från landstingsområdet intoges vid institutet, äfvensom beviljat dels för år 1891 ett förslagsanslag af 2,550 kronor att utgå med 1,500 kronor till döfstumskolan i Linköping och med 1,050 kronor till anstalten i Hjorted, dock högst 150 kronor för hvarje landstingsområdet tillhörande barn inom hvardera anstalten; dels för hvarterdera af åren 1891—1895 ett förslagsanslag af 4,000 kronor för upprätthållande af Landstingets seminarium för bildande af småskolelärarinnor och till bestridande af dermed förenade utgifter.

Förutom nu nämnda åtgärder till undervisningens befrämjande har Landstinget *hvarje år* för enahanda ändamål beviljat:

dels i likhet med åren 1883, 1884 och 1885 ett förslagsanslag af högst 1,000 kronor, som stälts till domkapitlets i Linköping förfogande för att, med högst 250 kronor för hvarje, understödja sådana fattiga blinda barn från länet i en ålder af från 7 till 11 år, som kunde blifva intagna vid blindskolan i Vexjö eller, från år 1889, vid blindinstitutet å Tomtebodas, och för hvilka medellöshetsbetyg af vederbörande församlingars fattigvårdsstyrelser föredro;

dels ett anslag af 100 kronor att användas till premier och understöd, hvarje å 20 kronor, åt skickliga, i torftiga omständigheter varande elever vid småskoleseminarium, som ådagalagt berömvärd flit och stadga till uppförande;

dels ett anslag till beförande af qvinlig handaslöjd, som år 1886 utgått med 1,000 kronor och följande åren med 500 kronor;

dels ett anslag af högst 4,000 kronor, som utdelats till sådana skolor inom länet, hvilka på lämpligt sätt anordnat slöjdundervisning för gossar, med belopp af minst 50, högst 150 kronor till hvardera;

dels ett förslagsanslag, uppgående år 1889 till 900 och följande åren till 1,200 kronor, afsedt till understöd åt de folkskollärare, som ämnade genomgå en kurs vid Nääs eller annat väl ordnad slöjdseminarium, att utgå med högst 75 kronor åt hvarje;

dels ett anslag af högst 600 kronor till rese- och traktementsersättning åt en slöjdskoleinspektör;

dels ett förslagsanslag, ej öfverstigande 2,000 kronor, att ställas till direktionens öfver läroanstalten för öfveråriga döfstumma i Vadstena disposition, att användas till understöd med högst 100 kronor för hvarje af de från länet vid anstalten intagne behöfvande elever af föreskrifven ålder, hvilka af direktionen pröfvades vara mest i behof af understöd, med rättighet för direktionen att, om det beviljade anslaget för detta ändamål ej utginge, använda öfverskottet till understöd med högst 200 kronor åt hvarje sådan behöfvande elev från länet, hvilken på grund af gällande åldersbestämmelser icke kunde få del af det för anstalten beviljade statsanslaget;

dels ock ett förslagsanslag till upprätthållande af länets uppfostringsanstalt för sinnesslöa barn, hvilket utgått år 1886 med 4,500 kronor, åren 1887 och 1888 med 4,000 kronor, år 1889 med 5,700 kronor och år 1890 med 6,200 kronor.

Tillika har Landstinget till räddningshemmet i Fölåsa beviljat år 1887 1,800 kronor samt hvarterdera af åren 1888, 1889 och 1890 1,830 kronor.

Östergötlands museum, till hvars bildande första uppropet utgick i september 1884 och som till en början inrymdes i den

s. k. slottsflygeln och derefter i den af Landstinget år 1885 till dess förfogande utan afgift upplåtna, å Linköpings lasarettstomt belägna s. k. »Hospitalskyrkan», har under perioden genom talrika gåfvor af enskilde sett sina samlingar betydligt utvidgade. Förtjensten häraf tillkommer hufvudsakligen museets stiftare, kapten A. Ridderstad, som hos allmänheten väckt och underhållit intresset för museet äfvensom, utan bidrag af allmänna medel, bestridt dess utgifter. De besökandes antal vid museet sedan slutet af år 1886 har utgjort omkring 6,000 personer.

Till skottpremier för rofådjurs utdödande beviljade Landstinget år 1886 ett årligt förslagsanslag af 5,000 kronor, att utgå tillsvidare och intill dess annorlunda kunde vara beslutadt, i sammanhang hvarmed bestämdes, att de af 1884 års Landsting utfästa skottpremier, utgörande 2 kronor för hvarje mellan den 1 maj och den 1 november skjuten räfsamt 1 krona för hvarje under den öfriga tiden af året dödad räfs, räfung och höns- eller dufbhök; 50 öre för hvarje unge af sådan hök samt 10 öre för kråka, skulle fortfarande utgå.

Landstingsskatten utgick under hela perioden med 15 öre på bevillningskronan, undantagandes året 1889, då dessutom en särskild landstingsskatt af 10 öre på bevillningskronan beviljades till betäckande af första årets annuitet å det lån, som till bestridande af kostnaden för en blifvande ny lasarettbyggnad i Linköping skulle upptagas, och året 1890, då utom den ordinarie landstingsskatten, som detta år bestämts till 20 öre per bevillningskrona, jemväl särskild landstingsskatt af 10 öre på bevillningskronan upptogs till det blifvande lasarettets byggnadsfond.

Beloppet af landstingsskatten beräknades för år 1886 till 20,500 kronor, för hvarterdera af åren 1887 och 1888 till 20,000, för år 1889 till 19,000 och för år 1890 till 31,600 kronor.

Sjukvårdsafgiften beräknades komma att utgöra: 50,000 kronor år 1886, 44,000 år 1887, 43,000 hvarterdera af åren 1888 och 1889 samt 42,000 kronor år 1890.

B) Helsovården. Till hvad härofvan anförts beträffande denna, torde få ytterligare i tabell K lemnas uppgifter om antal patienter och underhållsdagar samt kostnadernas belopp under perioden för sjukvårdsanstalterna inom länet.

Vid Vadstena hospital har år 1886 den året förut påbörjade vattenledningen fullbordats, i sammanhang hvarmed nya badrum inredts inom kvinnoafdelningens första, andra och tredje afdelningar samt inom mansafdelningens första afdelning, hvarjemte samtliga badrum försetts med kopparkaminer för badvattnets uppvärmande. De vid ingången till kvinnoafdelningens cellflygel förut belägna tvenne badrum apterades samma år till korridor, dagrum och badrum. År 1888 iordningställdes de inom kvinnoafdelningens västra afdelning belägna förut af entreprenören och förste uppsyningsmannen disponerade rum till bostad och förrådsrum åt arbetsförestånderskan samt till expeditorsrum åt öfverläkaren, bibliotek, direktionsrum och matrum för ekonomibetjeningen, hvarjemte förra allmänna köket förvandlades till dagrum för andra afdelningens patienter. Tillika undergingo mansafdelningens celler fullständig reparation, och de förra tegelugnarne, hvilka eldades från källarvåningen, ersattes af mantelklädda ugnar efter Wimans system, hvilka eldas från korridoren.

Antalet vid hospitalet vårdade samt kostnaderna för dessas vård har utgjort:

	Antal patienter.	Kostnad. Kronor.	Deraf för utspisning.	Deraf för läkemedel.
År 1886.....	427	129,540·61	41,611·27	1,573·07
» 1887.....	406	126,377·78	41,226·04	1,528·29
» 1888.....	432	121,753·50	37,946·39	1,822·05
» 1889.....	448	131,463·44	46,008·25	1,853·96
» 1890.....	442	130,691·07	44,434·23	1,637·67

Tab. K. Lasarett och kurhus i Östergötlands län åren 1886—1890.

Lasarett (och kurhus).	Lasarettet.			Kurhuset.		Totalkostnad. Kronor.	Dagkostnad för patient, i kronor.
	Antal patienter.	Deraf aflidne.	Underhållsdagar.	Antal patienter.	Underhållsdagar.		
<i>Linköpings.</i>							
År 1886	456	25	18,479	—	—	19,572·52	1·06
» 1887	498	12	19,797	—	—	23,661·60	1·20
» 1888	665	27	20,664	—	—	24,830·79	1·20
» 1889	735	26	20,572	—	—	28,198·94	1·37
» 1890	670	25	20,961	—	—	27,964·69	1·33
<i>Vadstena.</i>							
År 1886	197	16	7,152	52	3,333	14,798·84	1·41
» 1887	210	20	7,576	27	1,566	15,968·81	1·75
» 1888	206	22	7,596	33	1,552	13,661·06	1·49
» 1889	181	17	7,076	30	2,030	13,861·43	1·52
» 1890	192	16	8,130	28	2,057	14,943·17	1·47
<i>Söderköpings.</i>							
År 1886	376	17	14,768	17	1,099	20,340·58	1·28
» 1887	354	12	14,510	14	443	20,482·99	1·37
» 1888	346	16	15,229	12	583	21,789·07	1·38
» 1889	358	22	14,937	7	234	20,057·85	1·32
» 1890	404	26	15,008	11	355	20,774·77	1·35
<i>Kisa.</i>							
År 1886	71	5	2,177	—	—	3,940·93	1·81
» 1887	95	5	3,055	—	—	4,474·70	1·56
» 1888	81	9	2,283	—	—	4,999·03	2·19
» 1889	86	10	2,695	—	—	5,676·56	2·11
» 1890	122	10	3,426	—	—	6,619·81	1·23
<i>Finspångs.</i>							
År 1886	115	10	3,111	—	—	6,154·95	1·98
» 1887	98	5	2,133	—	—	5,572·25	2·61
» 1888	136	4	3,680	—	—	6,868·01	1·87
» 1889	123	4	3,682	—	—	6,468·58	1·76
» 1890	117	8	2,869	—	—	5,578·20	1·31
<i>Norrköpings enskilda.</i>							
År 1886	705	50	25,877	80	2,605	45,384·94	1·59
» 1887	761	56	26,543	121	3,456	45,679·00	1·52
» 1888	763	55	26,873	116	3,322	45,691·62	1·51
» 1889	800	59	24,220	77	2,431	45,842·70	1·72
» 1890	840	66	26,720	105	2,445	47,817·26	1·64

1) Deraf 1 aflidit.

I Norrköping har, förutom det af länsstyrelsen här förut omnämnda John och Mathilda Lennings hem för obotligt sjuke, under perioden på stadens bekostnad inrättats en *dårstuga*, afsedd att inrymma sinnessjuke patienter, intill dess de kunna blifva mottagna å allmänt hospital.

De civila läkarebefattningarnes antal i länet uppgick under perioden till 21, nemligen: 6 provinsialläkare, för Linköpings, Söderköpings, Boxholms, Ödeshögs, Tjällmo och Kisa distrikt; 6 distriktsläkare, för Åtvidabergs, Motala, Finspångs, Reijmyre, Valdemarsviks och Torpa distrikt; samt 9 stadsläkare, deraf 2 i Linköping, 3 i Norrköping samt 1 i hvardera af städerna Söderköping, Skeninge, Vadstena och Motala. Antalet verkställda embetsresor för farsoters och smittosamma sjukdomars hämmande samt medicinalfondens utgifter för allmän helso- och sjukvård inom länet uppgick år 1886 till 61 resor med en kostnad af 1,594 kronor och 28 öre, år 1887 51 resor med en kostnad af 2,818 kronor 99 öre, år 1888 till 24 resor med en kostnad af 2,364 kronor 31 öre, år 1889 till 18 resor med en kostnad af 3,061 kronor 44 öre och år 1890 till 17 resor med en kostnad af 2,592 kronor 83 öre.

Under perioden hafva förslag blifvit väckta dels om flyttning af bostaden för provinsialläkaren i Söderköpings distrikt från Söderköping till Stegeborg eller S:t Anna, dels om inrättande af ett nytt läkaredistrikt med bostad för läkaren och med medikamentsförråd vid Stegeborg, dels slutligen om förändring af den i Valdemarsvik inrättade distriktsläkareplatsen till en extra provinsialläkaretjänst; men hade dessa förslag vid periodens slut ännu icke hunnit genomföras.

Med afseende å *helsobrunnarna* inom länet har Söderköpings vattenkuranstalt, hvilken vid periodens början, hufvudsakligen genom en allt för långt drifven välgörenhet, råkat i ekonomiskt obestånd, år 1887 öfvergått till ett nybildadt bolag, benämndt Söderköpings brunns- och badaktiebolag, hvilket den 22 december samma år fick sin bolagsordning af Kungl. Maj:t fastställd. Anstalten har sedan dess med betydliga kostnader, uppgående till omkring 70,000 kronor, undergått väsentliga förändringar och förbättringar. Bolaget, som medgifvit upprättande vid anstalten af ett lasarett under särskild styrelse af tre personer, utsedde en af Konungens Befallningshafvande, en af länets landsting och en af Norrköpings stadsfullmäktige eller, der någon af dessa myndigheter underlåter att utse ledamot, af magistraten i Söderköping, har förbundit sig, dels att årligen under juni, juli och augusti månader till ett antal obemedlade badgäster, ej öfverstigande hälften af de under nästföregående året betalande badgästernas antal, samt högst 250, uti minst 28 dagar lemna bad till nedsatt pris, dels ock att under fem år från bolagets bildande lemna fri bostad under 28 dagar årligen åt 90 lasarettspatienter. På dessa villkor åtnjuter lasarettet anslag från Landstinget å 1,500 kronor årligen äfvensom från Norrköpings stad å 500 kronor om året. En fond har bildats i ändamål att uppföra ett nytt lasarett i stället för det nuvarande föga tidsenliga och dertill numera mycket förfallna, och utgjorde dess behållning vid 1890 års slut 3,386 kronor 98 öre.

Kurgästernas antal vid de förnämsta helsobrunnarna inom länet uppgick år 1886 i Medevi till 1,000 och i Söderköping till 616, år 1887 i Medevi till 1,066 och i Söderköping till 749, år 1888 i Medevi till 1,062 och i Söderköping till 715, år 1889 i Medevi till 1,193 och i Söderköping till 774, samt år 1890 i Medevi till 1,227 och i Söderköping till 706.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 30 november 1888 medgifvit, att ett nytt personligt privilegieradt *apotek* finge anläggas i Linköping, samt detta apotek, benämndt »Kronan», år 1890 blifvit öppnadt, finnas inom länet 10 apotek. Filialapoteken och medikamentsförråden, hvilka år 1886 voro 5 till antalet, äro nu, sedan medikamentsförrådet vid Reijmyre sjukhus, som inrättats den 23 november 1883, den 31 december 1888 indragits, endast 4.

Veterinärernas antal, hvilket år 1886 uppgick till 15, deraf, förutom länsveterinären, 6 distriktsveterinärer samt 5 enskilda legitimerade och 3 icke legitimerade veterinärer, var vid periodens slut oförändradt, i det att förutom länsveterinären då funnos 9 distriktsveterinärer, 1 enskild legitimerad och 4 icke legitimerade veterinärer. Antalet af dem verkställda embetsresor för sjukdomars hämmande bland husdjuren, af hvilka resor de flesta hafva föranledts af sjukdomen mjeltbrand, utgjorde 1 år 1886, 7 år 1887, 2 år 1888 och 18 år 1889.

Någon svårare farsot bland husdjuren har icke under perioden förekommit.

Antalet *barnmorskor*, af hvilka år 1886 funnos 123, hade vid periodens slut minskats till 120.

Skyddskoppor inympades år 1886, då motsvarande antal lefvande födda utgjorde 7,159, på 5,927 personer eller 82.7 procent, år 1887, då antalet lefvande födda utgjorde 7,204, på 5,141 personer eller 71.2 procent, år 1888, då antalet lefvande födda utgjorde 7,245, på 6,074 personer eller 83.8 procent, samt år 1889, då antalet lefvande födda utgjorde 7,045, på 5,694 personer eller 80.8 procent och år 1890, då antalet lefvande födda utgjorde 6,899, på 5,613 personer eller 81.3 procent.

Slutligen torde kunna nämnas, att till förbättrande af helsevårdsanordningarne inom Linköpings stad Konungens Befallningshafvande den 11 juni 1889 fastställt renhållningsstadga för staden.

C) **Undervisningsväsendet.** Med afseende å detta är särskildt att omförmåla det stigande intresset för folkskolorna, hvilket i synnerhet framträdte i den offervillighet, kommunerna ådagalagt för åstadkommande af ändamålsenliga skolhusbyggnader. Hvad sålunda först beträffar städerna, finnas i *Norrköping*, utom allmänna läroverket och tekniska skolan, 7 folkskolehus, hvilka i anläggning kostat 623,732 kronor 66 öre samt äro brandförsäkrade, fastigheterna för 566,800 kronor och inventarierna för 41,700 kronor. Till underhåll af dessa skolor utgick år 1890 i personela afgifter 5,982 kronor 75 öre och efter allmän beviljning 142,417 kronor 25 öre, motsvarande 1 krona 95 öre per beviljningskrona. Totalomkostnaderna uppgingo år 1890 till 171,664 kronor 39 öre, och skolbarnens antal har under perioden i medeltal utgjort 3,606, dervid kostnaden för hvarje skolbarns undervisning utgjort 41 kronor 61 öre.

Vidare finnas här de på donationer grundade folkskolorna Swartziska friskolan med 19 elever år 1890, Gustavianska barnhuset med 32 elever och den i senaste femårsberättelsen omförmålda Moberg-Eggerska flickskolan med 30 elever, samt följande enskilda skolor: Förberedande skolan för allmänna läroverket med 12 elever, Norrköpings högre skola för qvinlig ungdom med 86 elever, Norrköpings nya läroverk för flickor med 93 elever samt ytterligare 5 enskilda skolor med tillsammans 105 elever.

Dessutom hafva af stadsfullmäktige år 1890 upplåtits 2 tomter i kvadraten Blomman till uppförande af ett elementarläroverk för flickor, under vilkor att ett bolag för ändamålet bildades före utgången af år 1891.

I *Söderköping* har allmänna läroverket, som förut under åtskilliga år räknat endast 3 klasser, år 1888 blifvit tillökadt med en fjerde klass, samtidigt hvarmed ytterligare 1 lärare anstälts, så att antalet nu är 4. Tillfälle till denna läroverkets utvidgning har beredts genom en af häradshöfdingen Johan Forseman gjord donation, hvilken numera vuxit derhän, att den fjerde lärarens aflöning bestrides ur denna fond med ett ringa årligt bidrag ur stadens kassa. Med nämnde donation förhåller det sig så, att bemälde Forseman, hvilken genom särskilda testamenten af den 14 januari och den 18 juni 1793 donerat dels 333 kronor 33 öre att användas »till skolungdomens och en lärarens uppmuntran till studii botanici idkande», dels kronor 33³³ att användas till räntefria lån åt ynglingar, hvilka skulle afgå till akademien; dessutom genom testamente den 9 april 1795 till läroverket donerat fastigheterna frälse utjorden Tyketorp och frälse qvarnen Byqvarn i Drothems socken. En del af afkastningen af dessa fastigheter har ständigt kapitaliserats, så att deraf bildats en fond, hvarå räntan jemte årligen efter markgångspris utgående arrendet af fastigheterna numera användes till ofvan omförmälda ändamål.

Söderköpings stads folkskolor hade år 1886 163 elever, deraf 76 gossar och 87 flickor, hvilket antal år 1890 minskats till 145, deraf 65 gossar och 80 flickor. Utgifterna för folkskolorna utgjorde år 1889 1,175 kronor och för hvar och ett af periodens öfriga år 1,300 kronor.

I *Motala* har det år 1876 upprättade femklassiga privata läroverket, som åtnjuter ett årligt anslag från staden af 2,000 kronor, under perioden fortgått med ett antal af omkring 50 lärjungar, hvilka på grund af nådigt tillstånd, sedan de aflagt godkänd afgangsexamen, ega rätt att utan särskild pröfning vinna inträde i sjette klassen vid statens allmänna läroverk.

Östergötlands folkhögskola, som upprättades hösten 1868 och är förlagd till Lunnevad i Sjögestads socken, förfogar öfver ett år 1878 uppfördt, vackert och ändamålsenligt skolhus, innehållande två rymliga skolsalar, bostadsrum åt elever m. m. Folkhögskolan har årligen tvenne kurser, nemligen en vinterkurs för unge män, under tiden från den 1 november till den 1 maj, med ett kort uppehåll vid julhelgen, och en sommarkurs för unga qvinnor, under tre månader från början af maj till början af augusti. Vid den förra kursen var elevantalet: 44 år 1886, 35 år 1887, 21 år 1888, 37 år 1889 och 22 år 1890.

Afgiften för undervisningen vid denna kurs utgjorde under åren 1886 till och med 1888 50 kronor samt under periodens tvenne sista år 40 kronor, hvarjemte full inackordering vid skolan kunde erhållas under åren 1886—1888 till ett pris af 160 kronor samt under åren 1889—1890 till ett pris af 140 kronor. Afdelningen för qvinliga elever genomgicks år 1886 af 26 elever, år 1887 af 19, år 1888 af 28, år 1889 af 33 samt år 1890 af 19 elever; och utgjorde afgiften för undervisningen 20 kronor samt för full inackordering vid skolan 65 kronor.

Med folkhögskolan är förenad en *landtmannaskola*, som upprättades år 1887 och hvilken år 1888 haft 4, år 1889 6 och år 1890 8 elever. Afgifterna vid skolan äro lika som vid folkskolornas manliga afdelning.

Vid det *räddningshem för vanartiga gossar*, som är inrättadt vid Folåsa i Rappestads socken, och till hvilket Landstinget lemnat årligt anslag, hafva under perioden årligen varit intagne och underhållits 18 elever. Underhållskostnaden har uppgått år 1886 till 3,600 kronor, år 1887 till 2,972 kronor, år 1888 till 3,017 kronor, år 1889 till 3,246 kronor och år 1890 till 2,914 kronor, eller i medeltal omkring 3,150 kronor per år. Vid 1890 års slut hade eleverna i sparbanken inestående 1,022 kronor, som de af hemmet erhållit såsom premier för välförhållande, samt i lifrätteanstalten 1,342 kronor, gifna af enskild person. Af de från hemmet utgångna elever, hvilkas antal vid periodens slut utgjorde 131, uppgifvas 70 vara välbergade samt af redbar karakter, 30 hafva sin utkomst genom omvexlande arbete samt vara utan anmärkning till sin frejd, hvaremot 13 varit för stöld tilltalade eller straffade och 10 kunna anses föra ett mera ostadigt och tvifvelaktigt lefnadssätt.

I anseende till sin sysselsättning äro af de från hemmet utflyttade eleverna 44 landbruksarbetare, 26 arbetare utan bestämmd sysselsättning, 11 i militär tjänst, hvaraf 2 aflagt korprals-examen, 10 utflyttade till Amerika, af hvilka om några erhållits goda underrättelser, 7 sjömän, 4 fabriksarbetare, 3 ladugårds-skötare, 3 målare, 3 handlande, 2 kuskar, 1 fjerdingskarl, 1 rörläggare, 1 smed och 1 trädgårdsmästare; af de öfriga äro 8 döde samt de andre utan sysselsättning.

Med länets å lägenheten Förmansgården i Drothems socken befintliga *uppföstringsanstalt för sinnesslöa barn*, hvilken anstalt åtnjuter ett årligt statsanslag af 2,300 kronor, förutom anslag från Landstinget, enligt hvad ofvan blifvit omnämndt, och der under perioden ständigt varit intagne 24 elever, har från och med den 14 mars 1890 förenats det af Landstinget, på sätt jemväl förut blifvit omförmäldt, från statsverket inköpta och omedelbart invid uppföstringsanstalten belägna förra hospitals-hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Bosgård n:o 2 i Drothems socken. Häri-genom har tillfälle beredts icke allenast att till den öfriga undervisningen jemväl bibringa eleverna någon kännedom om åkerbruk och boskapsskötsel, utan äfven att för framtiden emottaga ett ökad antal elever.

Uti *räddningshemmet vid Mamre* på Vallby egor i S:t Johannes socken hafva under perioden 14 flickor erhållit vård och uppföstran. *Sjukhemmet Betesda* på Grymyrs egor i samma socken, hvilket uppehållits hufvudsakligen genom frivilliga bidrag, har deremot upphört med sin verksamhet och försålt sin fastighet till S:t Johannes socken, som numera använder lägenheten till fattighus. Likaledes har det vid *Hageby* i Östra Ny socken befintliga *hem för uppföstran och underhåll af fattiga flickor* på våren 1890 blifvit upplöst.

Undervisning i slöjd meddelas numera vid ett stort antal skolor inom länet, hvartill hufvudsakligen torde hafva bidragit Landstingets åtgärd att, på sätt förut blifvit omnämndt, bevilja anslag åt de skolor, der slöjdundervisning på lämpligt sätt anordnats, samt att anslå medel till understöd åt de folkskollärare, hvilka velat genomgå en kurs vid Nääs eller annat välordnad slöjdseminarium.

Härvid torde jemväl böra omförmälas en af kamrarrätts-rådet C. L. Kinmansson till hvardera af Stora Åby, Ödeshögs, Röks och Heda socknar gjord donation, för hvilken under år 1889 inom hvar och en af dessa kommuner inköpts en tomt, derå anlagts en slöjdskola med trädgårdsplanteringar för slöjdens och

trädgårdsskötselns befrämjande bland skolbarnen, jemte det hvarje skola erhållit ett belopp af 10,500 kronor, hvaraf räntan skall användas till aflöning åt slöjdläraren och anstaltens underhåll i öfrigt.

D) Rättsväsendet, administrationen och fängvården. Med afseende härå torde först få erinras om den genom kungl. brefvet den 28 juni 1889 genomförda *nya organisationen af Linköpings rådstufvurätt* samt magistrat, hvarigenom två lagfarna rådmansstjänster blifvit indragna och i stället tillkommit två extra rådmän och ett lagfaret notariebiträde. I sammanhang med denna omorganisation har ny aflöningsstat för embetsverket äfvensom pensionsstat för borgmästare och rådmän blifvit fastställd.

Likaledes har den i kungl. brefvet den 8 december 1882 föreskrifna nya organisationen af *rådstufvurätten i Söderköping*, hvarigenom bestämdes, att vid dåvarande stadsnotariens afgång den af honom jemväl beklädda lagfarna rådmansstjänsten skulle indragas och i stället tillsättas ytterligare en illiterat rådmän, då de göromål, som bestridts af stadsnotarien, skulle förrättas af borgmästaren, numera, efter dåvarande stadsnotariens den 4 februari 1890 timade fränfalle, trädte i verkställighet. Den nyinrättade icke lagfarna rådmansbefattningen tillsattes den 9 juni samma år.

Under perioden hafva *särskilda polistjenstemän*, hvilka aflönats med bidrag dels af det för sådant ändamål till länsstyrelsens förfogande ställda anslag och dels af vederbörande kommuner eller enskilde personer, varit anställda i Mjölby qvarn- och kyrkoby jemte dervarande jernvägsstation, vid Boxholms bruk, torgplats och jernvägsstation, å Göta kanals område mellan sjöarne Vettern och Boren jemte Motala mekaniska verkstad och gästgifvaregård, uti Norrköpings inom Östra Eneby socken belägna så kallade Norra förstäder, vid Finspångs styckebruk, torgplats och jernvägsstation, vid Ladugårdsbacke i St Lars socken invid Linköpings stad, i Kisa kyrkoby samt vid Åtvidaberg. Förutom dessa polistjenstemän, som haft tjenstgörings-skyldighet hela året om, hafva särskilda polisuppsyningsmän under sommarmånaderna tjenstgjort vid Malmslätt under årets der pågående möten, vid Lilla Åby gästgifvaregård under sönd- och helgdagar eller de dagar, då så kallade lusttåg eljest dit ankomma, samt vid Medevi brunn under sommarmånaderna.

Antalet af de vid allmänna domstolarne i länet *för gröfre brott tilltalade* personer utgjorde:

År.	Antal tilltalade.						Antal sakfäld.							
	Vid häradsrätterna.		Vid rådstufvurätterna.		Summa.		Vid häradsrätterna.		Vid rådstufvurätterna.		Summa.		Deraf födde inom länet.	
	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.
1886	32	8	38	2	70	10	30	6	35	2	65	8	53	8
1887	26	3	43	6	69	9	22	2	41	6	63	8	49	7
1888	34	5	25	1	59	6	30	3	24	1	54	4	41	3
1889	27	4	35	6	62	10	24	3	29	6	53	9	41	8
1890	31	3	33	7	64	10	28	2	30	7	58	9	48	6

Vid länets underrätter hafva under perioden varit *anhängigjorda*:

		Twistemål.	Brottmål.	Ansöknings- ärenden.
År 1886	Vid häradsrätterna.....	1,223	490	7,786
	» rådstufvurätterna	844	701	3,073
» 1887	Vid häradsrätterna.....	1,287	438	7,856
	» rådstufvurätterna	745	643	3,686
» 1888	Vid häradsrätterna.....	1,296	442	7,404
	» rådstufvurätterna	610	621	3,433
» 1889	Vid häradsrätterna.....	944	518	7,888
	» rådstufvurätterna	407	659	3,476
» 1890	Vid häradsrätterna.....	792	451	7,425
	» rådstufvurätterna	411	631	3,129

Konkurs- och urarfvärendenas antal i länet utgjorde:

år 1886 å landet 373 och i stad 157 eller tillsammans 530, af hvilka under året ett af öfverrätt förklarats enligt 17 § konkurslagen icke hafva bort upptagas, 7 afslutats genom förlikning enligt 94 § konkurslagen, 16 genom fastställt ackord, 17 genom afskrifning enligt 126 § konkurslagen och 135 genom slutlig utdelning;

år 1887 å landet 458 och i stad 159 eller tillsammans 617, af hvilka 13 under året afslutats genom förlikning, 12 genom fastställt ackord, 23 genom afskrifning och 161 genom slutlig utdelning;

år 1888 å landet 414 och i stad 168 eller tillsammans 582, af hvilka 11 under året afslutats genom förlikning enligt 94 § konkurslagen, 15 genom fastställt ackord, 27 genom afskrifning och 225 genom slutlig redovisning;

år 1889 å landet 290 och i stad 126 eller tillsammans 416, af hvilka 12 under året afslutats genom förlikning, 5 genom fastställt ackord, 31 genom afskrifning och 160 genom slutlig utdelning; samt

år 1890 å landet 201 och i stad 112 eller tillsammans 313, af hvilka 5 under året afslutats genom förlikning, 6 genom fastställt ackord, 16 genom afskrifning och 130 genom slutlig utdelning.

Lagfart å fast egendom inom länet beviljades år 1886 å 1,745 fång, deraf 835 på grund af köp för en summa af 8,178,569 kronor 90 öre och 806 på grund af arf eller giftorätt, år 1887 å 1,777 fång, deraf 848 på grund af köp för en sammanlagd summa af 10,297,296 kronor 6 öre och 847 på grund af arf eller giftorätt, år 1888 å 1,428 fång, deraf 818 på grund af köp för en sammanlagd summa af 7,314,760 kronor 12 öre och 538 på grund af arf eller giftorätt, år 1889 å 1,840 fång, deraf 849 på grund af köp för en sammanlagd summa af 7,250,343 kronor 30 öre och 875 på grund af arf eller giftorätt, samt år 1890 å 1,526 fång, deraf 679 på grund af köp för en sammanlagd summa af 5,990,083 kronor 5 öre och 778 på grund af arf eller giftorätt.

Saluvärdet å den fasta egendom, som under perioden försålts efter *utmätning eller konkurs*, hvilket utgjorde 1,092,902 kronor år 1886, hade år 1887 ökats till 1,689,076 kronor, men nedgick sedermera till 1,591,136 kronor år 1888 och utgjorde under periodens sista år allenast 478,143 kronor 63 öre.

Inteckningar i fastigheter inom länet hafva blifvit beviljade, förnyade och dödade till följande antal och belopp:

	Beviljade.		Förnyade.		Dödade.	
	Antal.	Kr.	Antal.	Kr.	Antal.	Kr.
År 1886.....	1,521	6,055,365	1,201	6,606,041	322	1,282,395
• 1887.....	1,324	4,805,792	1,715	8,372,907	342	1,377,117
• 1888.....	946	3,318,393	1,951	12,747,110	336	1,803,844
• 1889.....	895	3,838,049	1,790	10,168,916	284	1,313,173
• 1890.....	777	3,395,829	1,126	9,633,076	224	1,346,987

Lagsökningsärendenas antal hos öfverexekutorerna i länet uppgick:

år 1886 till 2,249, hvarigenom 1,386 personer ålagts betalningsskyldighet för 384,965 kronor 32 öre;

år 1887 till 1,760, hvarigenom 1,090 personer ålagts betalningsskyldighet för 692,691 kronor 68 öre;

år 1888 till 1,470, hvarigenom 667 personer ålagts betalningsskyldighet för 420,757 kronor 34 öre;

år 1889 till 986, hvarigenom 457 personer fått sig ålagd betalningsskyldighet för 205,047 kronor 43 öre; samt

år 1890 till 799, hvarigenom 334 personer ålagts betalningsskyldighet för 181,673 kronor 9 öre.

För *sysslolöst kringstrykande och bettlande* häktades och införpassades till länets fångvårdsanstalter i enlighet med bestämmelserna i lagen den 12 juni 1885 om lösdrifvares behandling:

	Antal häktade.		Deraf dömda till tvångsarbete.	
	M.	Qv.	M.	Qv.
År 1886.....	102	22	72	7
• 1887.....	114	11	75	7
• 1888.....	135	15	93	6
• 1889.....	91	18	55	9
• 1890.....	65	18	57	11

Utgifterna för fångvården i länet utgjorde år 1886 44,270 kronor 59 öre, år 1887 42,301 kronor 76 öre, år 1888 40,964 kronor 70 öre, år 1889 39,104 kronor 59 öre och år 1890 40,592 kronor 88 öre.

Antalet *häktade och dömda*, som under perioden förvarats i länets fångvårdsanstalter, var år 1886 859 män och 69 qvinnor, år 1887 717 män och 38 qvinnor, år 1888 692 män och 50 qvinnor, år 1889 621 män och 57 qvinnor samt år 1890 760 män och 73 qvinnor.

E) Bank- och låneinrättningarne i länet hafva under perioden minskats med 1, i det att Stockholms enskilda banks år 1880 till Linköping förlagda afdelningskontor med 1890 års ingång indragits. Af de öfriga bankinrättningarne har

Östergötlands enskilda bank, hvilken erhöi sin första oktroj den 24 februari 1837 under namn af Östgötha bank och år 1846 vid förnyad oktroj kallades Östgötha enskilda bank, sedan år 1856 drifvit bankrörelsen under sin nuvarande benämning. Med afdelningskontor i Söderköping och Vadstena och expeditionskontor i Mjölby, Kisa och Skeninge, har banken, som på grund af de dåliga konjunkturerna för jordbrukarne, bland hvilka densamma hufvudsakligen har sina kunder, under den tidigare delen af perioden arbetat under tryckta förhållanden,

år 1886 haft en vinst på sin rörelse af 251,017 kronor 54 öre, eller, sedan afskrifningar skett till belopp af 168,511 kronor 17 öre, samt omkostnader 82,418 kronor 36 öre afgått, allenast

88·01 kronor i nettobehållning, hvadan någon utdelning detta år icke ifrågakommit;

år 1887 haft en vinst på sin rörelse af 124,692 kronor 36 öre, hvaraf, sedan osäkra fordringar afskrifvits till belopp af 107,528 kronor 27 öre, återstoden 17,164 kronor 9 öre jemte under året influtne osäkra fordringar 34,780 kronor 60 öre samt af reserverade medel 8,055 kronor 31 öre, eller tillsammans 60,000 kronor; motsvarande 4 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats;

år 1888 haft en vinst af 132,473 kronor 22 öre, hvaraf, sedan afskrifningar skett till belopp af 84,956 kronor 72 öre, återstoden jemte 12,483 kronor 50 öre af reserverade medel eller tillsammans 60,000 kronor, motsvarande 4 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats;

år 1889 haft en vinst af 128,344 kronor 37 öre, hvaraf, sedan afskrifningar skett till belopp af 72,127 kronor 41 öre, af återstoden jemte under året influtna osäkra fordringar, 43,251 kronor 62 öre, 90,000 kronor, motsvarande 6 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats;

år 1890 haft en vinst af 177,488 kronor 26 öre, hvaraf, sedan afskrifningar skett till belopp af 50,618 kronor 63 öre, af återstoden, jemte under året influtna osäkra fordringar, 105,000 kronor, motsvarande 7 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats.

Norrköpings enskilda bank, som den 25 september 1856 af Kungl. Maj:t erhöi sin första oktroj och följande år började sin verksamhet, har under perioden haft afdelningskontor i Motala, Finspång och Borensberg, af hvilka dock de tvenne sistnämnda numera indragits, kontoret vid Finspång den 1 januari 1891 och kontoret vid Borensberg den 1 juli samma år. Banken hade

år 1886 en nettovinst på sin rörelse af 112,000 kronor, sedan afskrifningar skett till belopp af 67,133 kronor 81 öre samt omkostnaderna 99,581 kronor 80 öre blifvit bestridda, hvilken vinst, motsvarande 7 procent af aktiekapitalet, till lottegarne utdelades;

år 1887 en nettovinst af 112,000 kronor, sedan afskrifningar skett till belopp af 54,298 kronor 88 öre samt omkostnaderna 106,098 kronor 26 öre blifvit bestridda, hvilken vinst, motsvarande 7 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats;

år 1888 en nettovinst af 159,816 kronor 77 öre, sedan afskrifningar skett till belopp af 7,490 kronor 59 öre samt omkostnaderna, 99,813 kronor 39 öre, blifvit bestridda, af hvilken vinst 112,000 kronor, motsvarande 7 procent å aktiekapitalet, till lottegarne utdelats;

år 1889 en nettovinst af 188,424 kronor 38 öre, sedan afskrifningar skett till belopp af 2,500 kronor samt omkostnaderna 105,456 kronor 67 öre blifvit bestridda, af hvilken vinst 128,000 kronor till lottegarne utdelats, samt 60,424 kronor 38 öre öfverförts till de reserverade medlen; samt

år 1890 en nettovinst af 192,730 kronor 75 öre, sedan afskrifningar skett till belopp af 4,798 kronor 93 öre samt omkostnaderna, 109,082 kronor, blifvit bestridda, af hvilken vinst 128,000 kronor utdelats till lottegarne och 64,730 kronor 75 öre öfverförts till de reserverade medlen.

För länets *sparbanker*, hvilkas antal år 1886 uppgick till 37, år 1887 till 36 samt åren 1888—1890 till 37, meddelas, enligt de årliga revisionsberättelserna, uppgifter i *tabell L* (sid. 39).

Lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Linköping hade år 1886 15,864 delegare, bland dem 51 lifräntetagare, 10 män och 41 qvinnor, hvilka under året i lifräntor uppburit 1,323 kronor 82 öre; delegarnes behållning vid årets början utgjorde 524,811 kronor 29 öre och anstaltens samtliga fonder 556,599 kronor 19 öre, hvaraf under året utbetalades till 87 delegare samlade kapital till ett belopp af 8,757 kronor 53 öre och till 16 delegare ränta och arfsvinst med 1,089 kronor 43 öre;

år 1887 18,345 delegare, bland dem 69 lifräntetagare, 23 män och 46 qvinnor, hvilka under året i lifräntor uppburit 2,019 kronor 52 öre; delegarnes behållning vid årets början utgjorde 556,928 kronor 85 öre och anstaltens samtliga fonder 595,573 kronor 19 öre, hvaraf under året utbetalades till 40 delegare samlade kapital till belopp af 5,208 kronor och till 12 delegare ränta och arfsvinst med 827 kronor 91 öre;

år 1888 16,194 delegare, bland dem 58 lifräntetagare, 18 män och 40 qvinnor, hvilka under året i lifräntor uppburit 2,044 kronor 69 öre; delegarnes behållning vid årets början utgjorde 584,844 kronor 31 öre och anstaltens samtliga fonder 629,540 kronor 89 öre, hvaraf under året utbetalades till 124 delegare samlade kapital till belopp af 15,656 kronor 50 öre och till 24 delegare ränta och arfsvinst med 1,304 kronor 42 öre;

år 1889 16,706 delegare, bland dem 67 lifräntetagare, 23 män och 44 qvinnor, hvilka under året i lifräntor uppburit 2,504 kronor 70 öre; delegarnes behållning vid årets början utgjorde 604,690 kronor 43 öre och anstaltens samtliga fonder 654,927 kronor 7 öre, hvaraf under året utbetalats till 82 delegare samlade kapital till belopp af 12,686 kronor 19 öre och till 26 delegare i ränte- och arfsvinst 1,248 kronor 51 öre; samt

år 1890 16,687 delegare, bland dem 81 lifräntetagare, 29 män och 52 qvinnor, hvilka under året i lifräntor uppburit 2,462 kronor 99 öre; delegarnes behållning vid årets början utgjorde 624,668 kronor 62 öre och anstaltens samtliga fonder 686,844 kronor 40 öre, hvaraf under året utbetalats till 74 delegare samlade kapital till belopp af 12,387 kronor 86 öre och till 28 delegare ränte- och arfsvinst med 1,059 kronor 8 öre.

Den i öfverensstämmelse med kungl. förordningen den 22 juni 1883 inrättade *postsparbanken* för riket har under perioden inom länet haft

år 1886 93 postsparbankskontor, deraf 15 fullständiga, vid hvilka under året i 9,038 poster insattes 68,817 kronor, motsvarande 257 kronor på hvarje 1,000 invånare, och uttogos i 1,298 poster 39,016 kronor 83 öre, motsvarande 146 kronor på hvarje 1,000 invånare;

år 1887 94 postsparbankskontor, sedan ett nytt kontor öppnats vid poststationen i Höfversby, vid hvilka under året insat-

tes i 9,850 poster 125,514 kronor, motsvarande 257 kronor på hvarje 1,000 invånare, samt uttogos i 1,502 poster 45,842 kronor 36 öre, motsvarande 146 kronor på hvarje 1,000 invånare;

år 1888 96 postsparbankskontor, sedan tre nya kontor öppnats vid poststationerna i Alvastra, Arneberga och Borghamn, men deremot ett indragits, nemligen Örberga; under året insattes i 11,318 poster 213,654 kronor, motsvarande 804 kronor på hvarje 1,000 invånare, samt uttogos i 1,775 poster 69,050 kronor 71 öre, motsvarande 260 kronor på hvarje 1,000 invånare;

år 1889 97 postsparbankskontor, sedan ett nytt kontor öppnats vid poststationen i Oppeby, vid hvilka i 13,995 poster blifvit insatte 299,894 kronor, motsvarande 1,124 kronor på hvarje 1,000 invånare, samt uttagits i 2,200 poster 123,251 kronor 29 öre, motsvarande 462 kronor på hvarje 1,000 invånare;

samt år 1890 99 postsparbankskontor, sedan sparbanksrörelse anordnats vid poststationerna i Basarpö och Grebo; under året insattes i 14,743 poster 343,848 kronor, motsvarande 1,290 kronor på hvarje 1,000 invånare, samt uttogos i 2,777 poster 180,240 kronor 38 öre, motsvarande 676 kronor på hvarje 1,000 invånare.

Hypoteksföreningar finnas inom länet trenne, nemligen Östgöta hypoteksförening, som bildades år 1845 och samma år trädde i verksamhet, Östgöta stadshypoteksförening, hvars reglemente af Kungl. Maj:t fastställdes den 22 mars 1867, ehuru föreningens verksamhet började först 1871, och Norrköpings stadshypoteksförening.

Östgöta hypoteksförenings senaste reglemente är af Kungl. Maj:t stadfäst den 4 juli 1878 och dess lånedistrikt omfattar Östergötland samt Norra Tjusts, Södra Tjusts, Tunälans, Sevede och Aspelands härad eller norra delen af Kalmar län. Hypoteksföreningen har varit bildad på två afdelningar, den första och den andra, hvilka förvaltats af en gemensam utaf delegarne utsedd styrelse, men sistlidne år har den förra afdelningen upphört och de då der kvarstående delegarne inträdt i andra afdelningen. Vid periodens början funnos i den första 619 delegare, antecknade för ett fastighetsvärde af 8,645,413 kronor 32 öre, på grund hvaraf i amorteringslån utlemnats 3,671,475 kronor, och med en reservfond vid årets slut af 544,593·39 kronor; och i den andra afdelningen 7,118 delegare, antecknade för ett fastighetsvärde af 129,694,298·77 kronor, på grund hvaraf i amorteringslån utlemnats 47,995,900 kronor, och med en reservfond vid årets slut af 541,571·72 kronor. Vid 1890 års slut funnos i första afdelningen 119 delegare, antecknade för ett fastighetsvärde af 1,447,561·92 kronor, på grund hvaraf i amorteringslån utlemnats 570,575 kronor, och med en reservfond vid räkenskapsårets slut af 554,073·10 kronor, hvilken reservfond från och med den 10 juni 1891 till delegarne utdelades; andra afdelningen hade vid samma års slut 7,491 delegare, antecknade för ett fastighetsvärde af 129,190,701·29 kronor, på grund hvaraf i amorteringslån utlemnats 47,707,800 kronor, och med en reservfond af 543,652 kronor 67 öre.

Östgöta stadshypoteksförenings lånedistrikt omfattar städerna Linköping, Söderköping, Vadstena, Skeninge och Motala, och Norrköpings stadshypoteksförening, hvars senaste reglemente är af Kungl. Maj:t fastställt den 22 oktober 1880, omfattar Norrköpings stad.

Tab. L. Sparbankerna i Östergötlands län åren 1886—1890.

	Insättningar. Kronor.	Uttagningar. Kronor.	Förvaltnings- kostnader. Kronor.	Behållning vid årets början, i kr.	
				Delegarnes fonder.	Bankernas egna fonder.
År 1886	1,810,199	1,874,351	53,380	11,482,705	975,024
• 1887	1,927,096	2,282,184	68,202	12,216,328	977,147
• 1888	2,082,839	2,004,108	59,339	13,523,336	980,850
• 1889	2,207,828	2,119,362	63,326	13,008,456	1,021,493
• 1890	2,257,324	2,157,378	63,045	14,066,989	1,070,697

F) Försäkringsanstalterna i länet äro hufvudsakligen desamma som under förra perioden med undantag deraf, att Vikbolands hästförsäkringsbolag efter sju års verksamhet måst på grund af det stora antalet olycksfall för hvarje år och den i följd deraf ökade uttaxeringen år 1887 upplösas. Öfriga försäkringsanstalter äro:

1:o) För brandskada. Östergötlands läns brandstodsbolag, hvars verksamhet omfattar länet utom städerna, och för hvilket den 24 september 1887 nytt reglemente blifvit af Konungens Befallningshafvande fastställt; Östergötlands nya brandstodsbolag, omfattande hela länet; samt Ydre härads brandstodsbolag, som omfattar endast Ydre härad och Tirserums socken i Kinda härad; med afseende å dessa bolag hänvisas till den härefteråt intagna tabellen 7.

2:o) Å kreatur samt mot hagelskada. Östergötlands kreatursförsäkringsbolag, hvars verksamhetsområde omfattar hela länet; Heda kreatursförsäkringsbolag, omfattande Heda socken i Lysings härad; samt Östergötlands hagelskadeförsäkringsbolag, omfattande hela länet. Deremot har Vikbolands hästförsäkringsbolag under perioden upphört med sin verksamhet.

G) Fattigvård. Med afseende å fattigvården i länet, hvilken fortfarande varit anordnad på gammalt sätt, i det att endast på ett fåtal ställen fattiggårdar ännu äro inrättade, lemnas uppgifter i tabell M.

Enskild fattigvård har under perioden varit anordnad vid Åtvidabergs kopparverk i Åtvids socken, Valla egendom i S:t Lars socken, Husby säteri i Mogata socken, Engelholms gods i S:t Anna socken, Grytgöls bruk i Hällestads socken, Grens-

holmens egendom i Vånga socken, Bråborgs kungsgård i Dagsbergs socken, Landsjö och Löfsta egendomar i Kimstads socken samt Boxholms bruk i Åsbo socken. Af dessa hafva dock egendomarne Valla, Husby och Grensholmen åter fått med socknen gemensam fattiggård.

Motala mekaniska verkstad, som förut utgjort ett från den öfriga delen af Motala socken skildt fattigvårdssamhälle, har numera i fattigvårdshänseende återförenats med nämnda socken, till hvilken jemväl blifvit öfverlemnad den s. k. Motala verkstads fattigvårdsfond, för hvilken fond en större fattigvårdsbyggnad, gemensam för hela socknen, för närvarande är under uppförande.

H) Fromma stiftelser och donationer. Beträffande dessa torde få hänvisas till de uppgifter, hvilka finnas intagna i härvid fogade tabell 8, hvarutöfver allenast särskildt torde få nämnas:

att konsul John Philipson i Norrköping donerat 25,000 kronor, deraf afkastningen skall användas till premier åt fabriksarbetare, som fyllt 60 år och minst 10 år tillhört dervarande arbetareförening;

att framlidne fabrikören Göran Sääf i Norrköping skänkt 15,000 kronor till Vadströmska pensionsfonden för enkor och barn efter tjänstemän och borgare;

att fröken J. de Bruyn i Norrköping till samma fond donerat omkring 30,000 kronor; samt

att kyrkoherden C. G. Söderlund och hans fru, likaledes i Norrköping, genom testamente skänkt 4,000 kronor till pauvres honteux.

Tab. M. Den kommunala fattigvården i Östergötlands län åren 1886—1890.

	Fattigvårdssamhällen.			Fattighus o. dyl. inrättningar.			Antal understödstagare.				Fattigvårdskostnader.	
	Antal.	Deraf indelade i		Antal.	Deraf fattiggårdar.	Utrymme för personer.	Direkta.		Tillhörande barn.	Summa.	Inalles. Kronor.	På hvar understödstagare, i kr.
		rotar.	distrikt.				Mankön.	Qvinkön.				
År 1886.....	155	14	?	234	6	3,817	3,970	7,404	4,437	15,811	551,844	34.90
» 1887.....	155	14	?	237	5	3,903	4,018	7,539	4,750	16,307	547,496	33.57
» 1888.....	155	13	9	207	5	3,838	4,189	7,942	4,937	17,068	567,693	33.26
» 1889.....	155	13	13	206	6	3,889	4,176	7,922	4,753	16,851	608,379	36.10
» 1890.....	155	12	14	209	7	3,968	4,138	8,013	4,858	17,009	684,678	40.25

Linköpings slott i Landskansliet och Landskontoret den 31 december 1892.

ROBERT DE LA GARDIE.

Adolf Wallenberg.

H. Joachimsson.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
		Den 31 december, enligt prester- skapets uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.					
					Hela folkmängden.			Deraf frie från mantals- penningar.		
		Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.
Landsbygden	år 1886.....	108,054	110,991	219,045	108,564	111,906	220,470	52,147	56,630	108,777
	1887.....	106,737	110,170	216,907	107,493	111,153	218,646	51,884	56,344	108,228
	1888.....	105,664	109,283	214,947	106,358	110,143	216,501	51,551	56,032	107,583
	1889.....	105,573	108,978	214,551	105,589	109,368	214,957	51,351	55,654	107,005
	1890.....	104,768	108,359	213,127	105,622	109,297	214,919	51,350	55,598	106,948
Städerna	år 1886.....	21,068	27,447	48,515	20,819	27,163	47,982	9,358	10,761	20,119
	1887.....	21,344	27,833	49,177	21,118	27,539	48,657	9,531	10,875	20,406
	1888.....	22,251	28,658	50,909	21,882	28,299	50,181	10,026	11,329	21,355
	1889.....	22,848	29,401	52,249	22,392	29,105	51,497	10,254	11,661	21,915
	1890.....	23,244	30,248	53,492	22,896	29,823	52,719	10,490	12,008	22,498
Linköpings stad	år 1886.....	5,069	6,606	11,675	5,082	6,641	11,723	2,182	2,356	4,538
	1887.....	5,038	6,639	11,677	5,026	6,649	11,675	2,172	2,351	4,523
	1888.....	5,239	6,771	12,010	5,255	6,765	12,020	2,333	2,412	4,745
	1889.....	5,401	7,040	12,441	5,384	7,060	12,444	2,418	2,530	4,948
	1890.....	5,486	7,163	12,649	5,458	7,172	12,630	2,443	2,585	5,028
Norrköpings stad	år 1886.....	12,606	16,387	28,993	12,316	16,069	28,385	5,685	6,609	12,294
	1887.....	12,900	16,719	29,619	12,633	16,413	29,046	5,826	6,707	12,533
	1888.....	13,531	17,305	30,836	13,145	16,985	30,130	6,144	7,056	13,200
	1889.....	14,007	17,781	31,788	13,536	17,437	30,973	6,283	7,273	13,556
	1890.....	14,317	18,509	32,826	13,968	18,071	32,039	6,494	7,534	14,028
Söderköpings stad	år 1886.....	823	1,062	1,885	847	1,078	1,925	347	411	758
	1887.....	796	1,060	1,856	830	1,085	1,915	342	411	753
	1888.....	795	1,083	1,878	802	1,083	1,885	331	420	751
	1889.....	769	1,062	1,831	789	1,105	1,894	317	418	735
	1890.....	771	1,069	1,840	782	1,100	1,882	313	420	733
Vadstena stad	år 1886.....	946	1,300	2,276	932	1,307	2,239	459	559	1,018
	1887.....	975	1,368	2,343	967	1,345	2,312	479	595	1,074
	1888.....	1,008	1,396	2,404	972	1,345	2,317	476	586	1,062
	1889.....	979	1,400	2,379	957	1,375	2,332	469	577	1,046
	1890.....	883	1,315	2,198	890	1,291	2,181	442	567	1,009
Skeninge stad	år 1886.....	626	852	1,478	633	851	1,484	241	329	570
	1887.....	616	807	1,423	626	798	1,424	243	301	544
	1888.....	611	804	1,415	627	805	1,432	254	302	556
	1889.....	599	797	1,396	615	781	1,396	243	287	530
	1890.....	593	770	1,363	600	767	1,367	237	283	520
Motala stad	år 1886.....	998	1,210	2,208	1,009	1,217	2,226	444	497	941
	1887.....	1,019	1,240	2,259	1,036	1,249	2,285	469	510	979
	1888.....	1,067	1,299	2,366	1,081	1,316	2,397	488	553	1,041
	1889.....	1,093	1,321	2,414	1,111	1,347	2,458	524	576	1,100
	1890.....	1,194	1,422	2,616	1,198	1,422	2,620	561	619	1,180
Hela länet										
	år 1886.....	129,122	138,438	267,560	129,383	139,069	268,452	61,505	67,391	128,896
	1887.....	128,681	138,003	266,684	128,611	138,692	267,303	61,415	67,219	128,634
	1888.....	127,915	137,941	265,856	128,240	138,442	266,682	61,577	67,361	128,938
	1889.....	128,421	138,379	266,800	127,981	138,473	266,454	61,605	67,315	128,920
	1890.....	128,012	138,607	266,619	128,518	139,120	267,638	61,840	67,606	129,446

Tab. 2.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.			
Särskilda slag af vägar.	Längd af hvarje vägs lag vid 1890 års slut.	Deraf under åren 1886—1890		Kostnad för under åren 1886—1890				Längd af indelade, med skjutsanstalter för sedda vägar vid 1890 års slut.	Skjutsanstalter (vid 1890 års slut)					
		fulländade och aflynnade nya vägar.	omlagda eller betydligt förbättrade vägstäckor.	fulländade nya vägar.		omlagda eller betydligt förbättrade vägstäckor.			med entreprenad.		utan entreprenad.			
				Af statsmedel.	Af landstingets eller kommuners medel.	Af statsmedel.	Af landstingets eller kommuners medel.		Gästgifverier.	Skjutsstationer.				
				Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Nymil.	Antal.	Antal.	Antal.			
A landsbygden:														
Allmänna landsvägar.....				110 7432	1 6	0 81	30,070	15,294	12,040	28,623	110 7432	32	15	—
Häradsvägar.....				108 2069	3 69	5 5	63,530	33,527	51,853	26,418	98 96	5	4	—
Sockenvägar.....				109 04	—	1 16	—	—	3,300	5,804	3 5	—	—	—
I städerna.....				4 3331	0 05	0 16	—	3,000	—	1,500	1 49	—	5	—
Summa				332 3232	5 34	7 68	93,600	51,821	67,193	62,345	214 6932	37	24	—
Skjutslegan per nymil utgick vid 1890 års slut med:														
1 70 kronor, hvilket är <i>maximilega</i> med entreprenadbidrag..... vid												37	23	—
1 68 » hvilket är <i>under</i> <i>maximilega</i> »												—	1	—
Summa (skjutsanstalter)												37	24	—
									I kungs- och kronoskjuts.	Vid gästgifverier med entreprenad.	Vid skjutsstationer med entreprenad.	Vid skjutsanstalter utan entreprenad.		
Antal utgångna hästar under år 1886.....									5	6,186	7,139	—		
» » » » » 1887.....									5	5,852	6,299	—		
» » » » » 1888.....									5	7,080	6,726	—		
» » » » » 1889.....									6	7,280	7,123	—		
» » » » » 1890.....									25	7,948	5,610	—		
Summa (hästar)									46	34,346	32,897	—		

Tab. 3.

HEMMAN OCH LÄGENHETER SAMT STADSJORDAR M. M. I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
I. Landsbygden.	Hemman och lägenheter upptagna i jordeboken.			Antal brukningsdelar.	Antal lägenheter, verk och inrättningar utom de i jordeboken särskildt upptagna (i kol. 2—4).					Taxeringsvärdet (i kronor)	
	Antal.	Mantal.			Jord-torp.	Ryttare-, soldat- och båtsmans-torp.	Back-stugor.	Verk och inrättningar.	Hus i köpingar, villor, m. m.	Å jordbruks-fastighet.	Å annan fastighet.
		Oförmed-lade.	Nu-varande.								
1) Under allmän disposition.											
a) Kungs- och kungsladugårdar samt säterier.....	12	53 875	53 875	9	82	—	53	6	—	1,097,200	525,200
b) Boställen: hemman	254	228 458	184 458	248	191	5	376	4	28	4,799,100	149,900
lägenheter.....	100	—	—	66	18	—	7	—	1	237,400	9,200
c) Hemman	280	252 180	197 792	266	175	3	467	4	14	4,992,000	163,900
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Jordlägenheter	175	—	—	130	19	—	61	2	3	1,709,800	296,600
e) Fiskerier	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,700
f) Verk och inrättningar	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	202,500
2) Under enskild disposition.											
a) Säterier	3	2 500	2 500	2	4	1	—	1	—	49,000	2,000
b) Hemman	34	14 705	9 797	45	10	2	37	6	—	225,100	20,900
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Jordlägenheter	685	—	—	486	51	35	105	1	—	637,100	56,700
d) Fiskerier	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800
e) Verk och inrättningar	7	—	—	—	—	—	—	2	11	—	28,200
B. Skatteegendomar.											
a) Boställen: hemman	1	0 250	0 250	1	—	—	1	—	—	10,000	—
lägenheter	6	—	—	3	—	—	—	—	—	15,500	—
b) Säterier	165	174 000	150 375	95	249	66	265	20	24	5,214,400	263,000
c) Hemman	4,110	3,601 812	2,788 816	7,097	2,429	1,367	7,197	294	163	72,226,700	5,423,300
d) Jordlägenheter	1,561	—	—	1,429	126	6	448	23	218	3,934,400	2,367,700
e) Fiskerier	18	—	—	—	—	—	—	—	—	200	22,000
f) Verk och inrättningar	42	—	—	—	—	—	—	9	—	—	1,383,500
C. Frälseegendomar.											
a) Boställen: hemman	5	3 500	2 500	4	—	—	—	—	—	50,200	500
lägenheter	4	—	—	1	—	—	—	—	—	700	—
b) Säterier och ladugårdar	337	401 583	375 333	227	759	4	505	84	41	12,150,100	1,204,600
c) Rå- och rörs-(insockne)hemman	99	63 375	52 250	66	32	2	24	6	1	1,472,400	55,000
d) Hemman (utsockne)	2,552	2,001 532	1,671 929	3,161	1,720	482	2,678	222	77	47,148,700	2,751,600
e) Jordlägenheter	584	—	—	346	52	63	148	8	51	1,742,400	661,900
f) Fiskerier	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,800
g) Verk och inrättningar	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,996,400
D. Andra fastigheter (som ej inräknats härofnan).											
Kyrkor och andra offentliga byggnader	—	—	—	—	—	—	—	—	616	—	7,922,600
Frälseräntor	—	—	—	—	—	—	—	—	95	—	183,000
Summa	11,100	6,797 770	5,489 875	13,682	5,917	2,036	12,372	692	1,343	157,712,400	27,730,500
Deraf fri från bevillning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,656,100	8,798,600
II. Städerna.	Hela antalet nybygda boningshus 1886—1890.	Mantal.		Antal landerier, jordlotter eller andra brukningsdelar.	Tomter.		Befintliga boningshus 1890.	Verk och inrättningar.	Kyrkor o. andra offentliga byggnader.	Taxeringsvärdet	
		Oförmed-lade.	Nu-varande.		Be-bygda.	Obe-bygda.				Å jordar.	Å hus och tomter.
Linköping	46	—	18 250	102	518	99	853	20	23	611,800	14,327,400
Norrköping	174	—	27 125	134	920	50	1,690	69	46	506,800	42,920,500
Söderköping	8	—	13 437	39	195	41	214	8	12	188,500	1,916,600
Vadstena	—	—	21 250	46	258	124	270	—	9	329,900	2,416,170
Skeninge	—	—	21 750	—	135	29	177	2	9	317,700	824,100
Motala	20	—	—	—	186	51	252	2	4	—	2,311,900
Summa	248	—	101 812	321	2,212	394	3,456	101	103	1,954,700	64,716,670
Deraf fri från bevillning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132,700	7,260,400

Tab. 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

44

Östergötlands län.

Tab. 4.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Fideikommissinnehafvarens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Söcken (stad).	M a n t a l.				Summa.	Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.					å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Handlanden J. Marcus arfvingar.....	—	Norrköping.	—	—	—	—	—	—	1	—	22,700	—	22,700
Friherre Theodor Adelswärd på Adelsnäs	Fjersbo m. fl. hemman.....	Kettilstad.	—	1½	—	1½	50½	—	—	195,000	—	—	2,118,700
	Bersebo med underlydande..	Tjärstad.	—	½	1	—		2	—	54,200	—	—	
	Tutebo	Vårdnäs.	—	—	—	—		1	1	3,600	400	—	
	Adelsnäs m. fl.	Åtvid.	—	18½	2	13½		3	8	1,016,700	316,300	1,000	
	Erikstad m. fl.	Svinstad.	—	2½	—	4½		2	3	154,700	11,500	2,900	
	Björbo m. fl.	Värna.	—	1½	—	1		—	1	107,000	125,000	—	
	Grönhög m. fl.	Björnsäter.	—	1½	—	—		—	1	81,000	8,000	—	
	Hedingstorp	Grebo.	—	¾	—	—		—	—	41,400	—	—	
Grefve M. Falkenberg på Brokind....	Brokind med underlydande	Vårdnäs.	—	1	5	15½	22½	1	3	555,200	26,700	1,000	618,800
	Törnevik	Tjärstad.	—	—	—	½		—	—	5,100	—	—	
	Skullebo fr. n:is 1—2 och Ulfskärnsberget	Nykil.	—	—	—	1		1	—	30,800	—	—	
Grefve Ture Bjelke på Sturefors.....	Bestorp med underlydande..	Vårdnäs.	—	—	—	5½	47½	—	—	138,700	—	—	1,265,740
	Rumpebo	Kettilstad.	—	—	—	¼		—	—	12,800	—	—	
	Lilla Folåsa n:is 5, 6.	Rappestad.	—	—	—	½		—	—	32,000	—	—	
	Sturefors m. fl.	Vist.	—	½	4½	10½		—	6	370,200	10,000	—	
	Tinnerö, en äng.....	S:t Lars.	—	—	—	—		1	—	83,500	—	—	
	Bogestad m. fl.	Landeryd.	—	2½	—	8½		2	3	216,000	12,500	—	
	Bölingstomta	Törnevalla.	—	—	—	1½		—	—	30,000	—	—	
	„	Askeby.	—	—	—	—		1	—	1,400	—	—	
	Linneberga m. fl.	Svinstad.	—	—	—	8½		3	—	189,600	—	—	
	Viggebyholm m. fl.	Grebo.	—	1½	2½	1½		2	—	169,000	—	—	
Frälseräntan af Holmtebosåg	Ringarum.	—	—	—	—	—	—	—	—	40			
Kammarherre C. F. Ridderborg	Ribblingshof	Norra Vi.	—	—	2	2½	4½	—	—	83,700	—	1,300	85,000
Erik Gustaf Axel Dankwardt-Lilljeström	Solberga m. fl.	Sya.	—	½	1	½	18½	—	1	62,000	4,000	—	469,200
	Dikarekrog, Målen.....	Vestra Harg.	—	¼	—	1		—	—	45,000	—	—	
	Grimstorp m. fl.	Veta.	—	—	1	4½		—	2	94,000	4,500	—	
	Bötttestadstorp m. fl.	Härberga.	—	½	—	½		—	—	36,200	—	—	
	Norra och Södra Berga m. fl.	Mjölby.	—	2	—	2½		—	—	99,300	—	—	
	Fnråsa	Hof.	—	—	—	½		—	—	12,700	—	—	
	Ödeshög Pilgård.....	Ödeshög.	—	—	—	1		—	—	19,000	—	—	
	Sörby, Montesgärdet o. Mörby	Hvarf.	—	3	—	—		5	—	79,900	—	—	
	Styra, utjord med Foderskulla torp	Styra.	—	—	—	—		2	—	12,600	—	—	

Kollegan J. H. Theorell (Burensköld- ska fideikommisset).....	Solvik	Björnsäter.	—	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	36,000	—	—	501,500
	Salfvedal m. fl.	Yxnerum.	—	$\frac{1}{4}$	—	$\frac{1}{2}$	—	—	—	31,500	—	—	
	Borkhults bruk	Ringarum.	—	$3\frac{1}{2}$	—	$4\frac{1}{2}$	—	—	7	265,000	68,000	—	
			—	$\frac{1}{2}$	—	$1\frac{1}{2}$	—	10 $\frac{1}{2}$	2	99,000	2,000	—	
Löjtnanten friherre J. F. Gripenstedt	Under Bystad (i Örebro län)	Regna.	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$	—	7 $\frac{1}{2}$	2	267,400	7,000	800	275,200
Otto Fredrik Kuylenstierna	Landsjö	Kimstad.	—	$\frac{3}{4}$	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	—	10 $\frac{1}{2}$	1	190,000	5,200	—	265,200
	Vesterby	Skärkind.	—	$\frac{1}{2}$	—	2	—	6	—	70,000	—	—	
Ingeniör Olof Erland Eckerman	Qvarntorp Borgaregård	Qvillinge.	—	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	14,000	—	—	42,500
	Kättsätter	Borg.	—	1	—	—	—	—	—	20,000	—	—	
	Mellantorp, en utjord, roterad för $\frac{3}{4}$ mil, skatte	S:t Johaunes.	—	—	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$	1	8,500	—	—	
Kaptenen, greve Philip von Schwerin	Odensgöl	Yxnerum.	—	—	$\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	—	1 $\frac{1}{2}$	—	74,000	—	—	74,000
Enkegreffinnan Mathilda von Schwerin	Fyllingerum	Ringarum.	—	—	3	$5\frac{1}{2}$	—	—	3	397,500	10,700	—	933,500
		Skinberga.	—	1	$\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	—	1	1	113,900	16,000	—	
		Vestra Husby.	—	1	—	—	—	—	—	14,000	—	—	
		Drothem.	—	$\frac{3}{4}$	—	—	—	15	—	78,300	—	—	
		Mogata.	—	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	—	7	2	261,700	3,000	9,400	
		Börtrum.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,800	
		Skällvik.	—	—	—	—	—	2	—	8,400	—	5,800	
	Ljuskön, en utjord, frälse...	Å.	—	—	—	—	—	25	1	10,000	—	—	
Grefve Fredrik Knut Harald Strömfelt	Hylinge.....	Vestra Husby.	—	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$5\frac{1}{2}$	—	9	1	158,500	7,200	—	267,200
		Drothem.	—	—	—	$\frac{1}{2}$	—	3	2	24,100	8,000	—	
		Gårdeby.	—	—	—	$2\frac{1}{2}$	—	—	—	50,700	—	—	
		Östra Ryd.	—	$\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{4}$	—	10 $\frac{1}{2}$	—	18,700	—	—	
Grefve Carl Axel Spens.....	Engelholm	S:t Anna.	—	1	2	$15\frac{1}{2}$	—	—	1	357,400	1,000	—	618,600
		Börtrum.	—	2	—	$1\frac{1}{2}$	—	—	—	103,000	—	—	
		Gryt.	—	—	—	4	—	—	—	78,000	—	—	
		Ringarum.	—	$1\frac{1}{2}$	—	—	—	—	1	76,500	1,500	—	
		Söderköping.	—	—	—	—	—	27 $\frac{1}{2}$	1	—	1,200	—	
Kaptenen Evert Taube von Block....	Broxvik med underlydande hemman och lägenheter...	Jonsberg.	—	5	—	$6\frac{1}{2}$	—	6	—	184,600	—	4,400	386,300
		Häradshammar.	—	$\frac{1}{4}$	—	2	—	7	—	56,100	—	—	
		Östra Husby.	—	$\frac{3}{4}$	—	—	—	2	—	10,400	—	—	
		Kuddby.	—	2	—	$\frac{1}{2}$	—	1	—	42,000	—	1,100	
		Östra Ny.	—	—	—	$3\frac{1}{4}$	—	—	—	44,500	—	—	
		Å.	—	—	—	$\frac{1}{2}$	—	1	—	7,000	—	1,200	
		Drothem.	—	—	—	1	—	21 $\frac{1}{2}$	—	35,000	—	—	192,100
F. kaptenen m. m. greve Filip Otto Klingspor	Grönlund m. fl.	Åsbo.	—	$2\frac{1}{2}$	—	$3\frac{1}{2}$	—	—	3	169,600	9,500	—	
	Dala n:is 1 och 3	Ekeby.	$\frac{1}{4}$	—	—	$\frac{1}{4}$	—	6 $\frac{1}{2}$	—	13,000	—	—	8,136,240
		Summa	2 $\frac{1}{2}$	69 $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$	160 $\frac{3}{4}$	265 $\frac{1}{4}$	89	57	7,420,600	681,900	33,740	

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	
Aktiebolagets namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.				Summa.	Antal utjordar, ängar o. d. ej i man- tal satt jord.	Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	Frälse.					å jord- bruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	Summa.	
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.								
Stafjöö aktiebolag	Erfvastekärr m. m.	Krokek.	—	$\frac{1}{2}$	—	$\frac{3}{4}$	13	—	1	43,300	9,000	—	69,300	
	Mörkhult med Nöden	Konungund.	—	$\frac{1}{4}$	—	—		—	—	4,000	—	—		
	Lögsjön m. m.	Östra Stenby.	—	—	—	$\frac{1}{4}$		1	—	7,500	—	—		
	Åtorp	Simonstorp.	—	—	—	—		1	—	5,500	—	—		
Nya marmorbruksaktiebolaget	Gusätter m. m.	Krokek.	—	$\frac{1}{4}$	—	—	1	1	1	7,500	2,300	—	170,300	
	Fagervik m. m.	Konungund.	—	$\frac{3}{4}$	—	—		1	2	42,500	118,000	—		
Boxholms aktiebolag	Boxholms jernbruk	Ekeby.	—	2 $\frac{3}{4}$	—	3 $\frac{3}{8}$		3	4	136,300	265,500	1,500		
	Andersbo, Flanhult m. fl.	Blåvik.	—	2 $\frac{1}{4}$	—	3 $\frac{1}{8}$		5	—	208,300	—	—		
	Boxholms jernbruk	Åsbo.	—	2 $\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	2 $\frac{1}{8}$	7	1	138,800	234,000	300			
	Basteberg, Bjärhult m. fl.	Malgesanda.	—	1 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{1}{4}$	—	2	250,500	1,800	—			
	Grytfall	Ulrika.	—	3 $\frac{1}{4}$	—	—	—	—	30,000	—	—			
	Räås	Svinhult.	—	1	—	—	1	—	21,000	—	—			
	Malma	Vestra Ryd.	—	—	3	1 $\frac{1}{2}$	—	1	107,000	1,500	—			
	Graby	Sund.	—	$\frac{1}{4}$	2	—	1	—	125,000	—	—			
	Södra Målen m. fl.	Asby.	—	$\frac{3}{4}$	1	—	—	1	48,000	1,500	—			
	Brevik m. fl.	Torpa.	—	—	—	2	—	1	59,000	800	—			
	Svärdstorp	Norra Vi.	—	—	—	$\frac{1}{2}$	—	1	30,000	5,000	—			
	—	Linköping.	—	—	—	—	33 $\frac{3}{4}$	1	—	15,000	—	1,680,800		
Mjölby qvarnaktiebolag	Qvarn med tillhörande	Mjölby.	—	—	—	—	—	1	1	1,000	122,800	—	123,800	
Mjölby goodtemplars aktiebolag	Mjölby Graf. tomt n:o 17	„	—	—	—	—	—	1	1	400	6,000	—	6,400	
Hästholmens hamn- och magasin- aktiebolag	Magasiner vid Hästholmen	Vestra Tollstad.	—	—	—	—	—	—	1	—	6,000	—	6,000	
Bispmotala tegelbruks aktiebolag	Bispmotala med tegelbruk	Motala landsf.	—	$\frac{1}{2}$	—	—	$\frac{1}{2}$	—	1	24,000	15,000	—	39,000	
Motala mekaniska verkstads aktiebolag	Holm Norrg. och Hårstorp	„	—	$\frac{1}{8}$	—	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	—	—	26,100	—	—	2,099,800	
	Mekaniska verkstaden m. m.	„	—	—	—	—		—	14	—	1,839,700	—		
	—	Norrköping.	—	—	—	—		—	3	—	234,000	—		
W. Aug. Sandbergs manufakturaktie- bolag	Katrinefors jernbruk och knipphammare	Motala landsf.	—	—	—	—		—	1	—	—	32,600		—
Motala tändsticksfabriks aktiebolag	Motala tändsticksfabrik	„	—	—	—	—	—	—	1	—	35,000	—	35,000	
Motala spikfabriks aktiebolag	Motala f. d. spikfabrik	„	—	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	10,000	
Ångbåtsaktiebolaget »Vettern»	Ett magasin	„	—	—	—	—	—	—	1	—	500	—	500	
Medevi nya aktiebolag	Stora Baggeby med Polby m. m.	Vestra Ny.	—	—	—	$\frac{3}{4}$	3	1	—	45,200	—	—	195,200	
	Medevi helsobrunn	„	—	—	—	—		—	1	—	—	150,000		—
Skyllbergs bruks aktiebolag	Skönnarbo bruks- och landt- egendom	Tjällmo.	—	2 $\frac{1}{2}$	—	1 $\frac{1}{8}$		—	1	181,000	36,000	—		
		Godegård.	—	2	—	3		—	—	135,000	—	—		
		Hällestad.	—	—	—	1	92	—	—	9,000	—	—	361,000	

Aktiebolaget Finspångs styckebruk...	Finspångs och Stens bruks- och landtegendomar.....	Hällestad.	—	1	—	15, 1/2	17	2	529,000	22,000	7,800	
		Risinge.	—	2 1/2	4 1/2	23, 3/4	14	11	1,238,700	956,700	32,600	
		Regna.	—	—	—	4 1/8	4	2	180,400	6,230	3,000	
		Skedevi.	—	1	—	—	—	—	22,000	—	—	
		Vånga.	—	1/2	—	2 1/4	14	—	138,300	—	800	
		Östra Eneby.	—	—	—	—	1	—	8,000	—	—	
		Qvillinge.	—	1	—	1 1/2	6	4	115,300	360,700	4,800	
		Simonstorp.	—	1/2	1 1/2	2	11	1	252,700	33,100	—	
	Högbynäs arbetarebostad....	Borg.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,915,130
Reymyre aktiebolag.....	Reymyre glasbruk m. m.	Skedevi.	—	2 1/2	—	2	—	5	407,000	157,500	—	
	Ett magasin.....	Simonstorp.	—	—	—	—	—	1	—	2,000	—	566,500
Fiskeby fabriks aktiebolag.....	Fiskeby pappersbruk.....	Östra Eneby.	—	—	—	—	1	1	11,400	315,800	—	
	Eneby ålfiske.....	Borg.	—	—	—	—	—	1	—	2,500	—	329,700
Aktiebolaget Mekaniska verkstaden Vulkan.....	Mekaniska verkstaden Vulkan	Östra Eneby.	—	—	—	—	—	1	—	222,000	—	222,000
Stockholms bomullsspinneri- och väf- veriaktiebolag.....	Torshags bomullsspinneri ...	Qvillinge.	—	1/2	—	—	4	1	41,600	318,400	—	360,000
Kimstads qvarn- och fabriksaktiebolag	Kimstads qvarn m. m.	Kimstad.	—	1/2	—	1/2	—	2	16,000	89,000	—	105,000
Skärblacka aktiebolag.....	Skärblacka pappersbruk.....	Kullerstad.	—	—	—	—	—	1	—	250,000	—	250,000
Aktiebolaget Lunnevad.....	Lunnevad n:o 1.....	Sjöggestad.	—	1	—	—	—	—	35,000	—	—	
	» qvarn med 3 par stenar o. grynverk	»	—	—	—	—	—	1	—	4,000	—	
	» ett folkhögskolehus	»	—	—	—	—	1	1	—	16,000	—	55,000
Göta kanalbolag.....	Slussinspektorsboställe	Vreta kloster.	—	—	—	—	—	1	—	Ej tax.	—	
	»	Brunneby.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
	Skogsområde	»	—	—	—	—	1	—	26,000	—	—	
	Lilla Ludderhufvud el. Karls- borg.....	Drothem.	—	3/4	—	—	—	—	12,000	—	—	
	Hårstorp, Motala Backg. m. m.	Motala landsförs.	—	1/4	—	1/10	4	—	38,400	—	—	
	Hulta.....	Kimstad.	—	1/2	—	—	—	—	17,000	—	—	93,400
Gusums bruks och fabriks aktiebolag	Gusum	Ringarum.	—	4 1/2	—	—	2	6	270,300	70,000	—	340,300
Nartorps aktiebolag.....	Nartorp	Skällvik.	—	1 1/2	—	—	—	1	54,100	45,200	—	99,300
Skörtinge aktiebolag.....	Skörtinge.....	Skärkind.	—	5	1/2	4	—	—	271,000	—	—	271,000
Säfveåns aktiebolag.....	Södra Bråta m. fl.....	Svinhult.	—	2	—	—	2	2	47,500	3,500	—	51,000
Aktiebolaget Jönköpings mejeri.....	Mejeribyggnad vid Näs.....	Torpa.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000
Aktiebolaget Linköpings jäst- och sprit- fabrik.....	Gumpekulla bränneri.....	S:t Lars.	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	10,000
Östergötlands svinslagteriaktiebolag...	Kullerstad	»	—	—	—	—	—	1	—	21,000	—	21,000
L. T. Brogrens bryggeriaktiebolag....	Stångebro bryggeri	»	—	—	—	—	3	2	4,900	110,200	—	
	Malmen, restauration	Kärna.	—	—	—	—	—	1	—	4,100	—	119,200
Tannefors qvarnaktiebolag.....	Tannefors qvarn n:is 2 och 3	S:t Lars.	—	—	—	—	—	1	—	80,000	—	80,000
Linköpings vattenledningsaktiebolag..	» n:is 5 och 6	»	—	—	—	—	1	1	400	64,600	—	65,000
Linköpings badhusaktiebolag.....	Ladugårdskällan, badhus....	»	—	—	—	—	—	1	—	6,000	—	6,000
Hotellaktiebolaget i Linköping.....	—	Linköping.	—	—	—	—	—	2	—	250,400	—	250,400
Aktiebolaget Grand Hotell i Linköping	—	»	—	—	—	—	—	1	—	120,000	—	120,000
Larssons bryggeriaktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	2	—	77,900	—	
	Malmen, restauration.....	Kärna.	—	—	—	—	—	1	—	19,800	—	97,700

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Aktiebolagets namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.				Antal utjordar, ängar o. d. ej i man- tal satt jord.	Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	Frälse.				Summa.	å jord- bruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Linköpings bryggeriaktiebolag	—	Linköping.	—	—	—	—	—	1	3	700	105,700	—	106,400
Gjuteriaktiebolaget i Linköping.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	38,000	—	38,000
Aktiebolaget Östgöta-Korrespon- dens boktryckeri.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	38,100	—	38,100
Linköpings ridhusaktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	8,000	—	8,000
Linköpings nya varmbadhusaktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	28,300	—	28,300
Träförädlingsaktiebolaget i Linköping	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	72,000	—	72,000
Linköpings bostadsaktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	—	5	—	154,900	—	154,900
Linköpings saluhalls aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	93,600	—	93,600
Försäkringsaktiebolaget Skandia.....	—	Norrköping.	—	—	—	—	—	—	1	—	126,300	—	126,300
Norrköpings utskänkingsaktiebolag..	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	51,800	—	51,800
Aktiebolaget Norrköpings pantaktie- bank.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	33,200	—	33,200
Timmermansföreningens aktiebolag...	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	32,000	—	32,000
Norrköpings tändsticksfabriks aktie- bolag.....	—	»	—	—	—	—	—	—	4	—	131,400	—	131,400
Fiskeby jernvägs- och ångbåtsaktie- bolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	9,200	—	9,200
Norrköpings magasinsaktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	275,800	—	275,800
Aktiebolaget Gripen	—	»	—	—	—	—	—	—	4	—	306,600	—	306,600
Snickeriaktiebolaget i Norrköping.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	28,000	—	28,000
Arbetareaktiebolaget i Norrköping....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	82,000	—	82,000
Lithografiska aktiebolaget	—	»	—	—	—	—	—	—	2	—	432,000	—	432,000
Svenska marmeladaktiebolaget	—	Östra Eneby.	—	2½	—	—	2½	—	1	5,100	6,200	—	443,300
Ströms aktiebolag	—	Norrköping.	—	—	—	—	—	—	2	—	60,000	—	60,000
Bergs aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	6	—	676,400	—	676,400
Norrköpings stärkelsefabriks aktie- bolag.....	—	»	—	—	—	—	—	—	5	—	666,000	—	666,000
Holmens bruks och fabriks aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	35,800	—	35,800
Norrköpings arbetarebostads aktie- bolag	—	»	—	—	—	—	—	—	21	—	3,155,400	—	3,155,400
Norrköpings världsgoodtemplars bygg- nadsaktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	6	—	118,000	—	118,000
Norrköpings världsgoodtemplars bygg- nadsaktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	98,400	—	98,400
Norrköpings bomullsväveriaktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	6	—	1,215,000	—	1,215,000
Norrköpings bryggeriaktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	—	3	—	249,500	—	249,500
Ångtvättaktiebolaget.....	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	27,200	—	27,200
Gamla Bro aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	4	—	158,000	—	158,000
It. Wahrens aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	—	1	—	443,600	—	443,600

Väfreriaktiebolaget Hallen.....	—	Norrköping.	—	—	—	—	—	1	—	122,000	—	122,000	
Bergsbro aktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	8	—	913,200	—	913,200	
Drags aktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	1	12	600	1,306,300	—	1,306,900	
Anderssons bryggeriaktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	4	—	158,300	—	158,300	
Norrköpings mineralvattens aktiebolag.....	—	»	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000	
Söderköpings brunn- och badaktiebolag.....	Hagaqvarteret n:is 1—5, 89, Brunnsområdet m. m.	Söderköping.	—	—	—	—	—	9	—	150,000	—	150,000	
Vadstena badhusaktiebolag.....	—	Vadstena.	—	—	—	—	—	2	—	6,100	—	6,100	
Skeninge bryggeriaktiebolag.....	N:is 61—65, 132 och 134	Skeninge.	—	—	—	—	—	7	—	48,000	—	48,000	
Summa			78	42,342,53105162	1433	77,440,726486	135,313,449711284486	109	239	5,429,300	18,449,930	50,800	23,930,030

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR, I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Främmande magtens och undersåtens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken.	M a n t a l.				Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar.	Taxeringsvärdet (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	Frälse.				Summa.	å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.	å frälse-ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Ryske undersåten greve Nicolai Stenbock	Gottenvik.....	Jonsberg.	—	—	2	—	12	3	—	45,000	—	—	273,900
	Björssätter, en äng	,	—	—	—	—		1	—	900	—	—	
	Hagen, skatte och afhytt ...	,	—	1	—	—		—	—	2,900	—	—	
	Gottenviks tegelbruk, kalkbränneri och såg.	,	—	—	—	—		—	3	—	7,900	—	
	Björssätter	,	—	—	—	1		—	—	15,400	—	—	
	Häggebo med väderqvarn ...	,	—	—	—	2		—	1	30,800	5,000	—	
	Isnäs, sk. rusthåll	,	—	1	—	—		—	—	22,100	—	—	
	Ramsdal	,	—	—	—	1		—	—	12,200	—	—	
	Öbbnebo	,	—	1	—	—		—	—	8,800	—	—	
	Ödebo.....	,	—	—	—	1		—	—	14,600	—	—	
	Kårebo.....	Rönö.	—	—	—	1		—	43,300	—	—		
	Skaketorp under Gottenvik..	,	—	—	—	1		—		—	—		
	Timmerdal.....	,	—	—	—	1		—		—	—		
D:o Otto von Arnold.....	Luddingsbo	Vestra Husby.	—	11	—	—	1	—	65,000	—	—	328,000	
Danske undersåten Nils Joel von Reetz sterbhus	Hofgården	Hof.	—	71	—	—	71	—	—	315,000	—		—
	Väfersunda Karlsgården	Väfersunda.	—	1	—	—		—	—	13,000	—		—
	Summa		—	101	2	7	191	5	4	589,000	12,900	—	601,900

Tab. 7.

BRANDFÖRSÄKRINGSINRÄTTNINGARNES VERKSAMHET, I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.					12.		13.	
Inrättningens namn och verksamhets- område.	År då verk- sam- heten bör- jade.	Influtna försäkrings- avgifter (eller utdebiterade belopp). 1886—1890.	Öfriga inkomster. 1886—1890.	Utbetalda brandskade- ersättningar. 1886—1890.	Afsättningar till fonder. 1886—1890.	Öfriga utgifter. 1886—1890.	Be- fintliga fonder eller till- gångar vid slutet af år 1890.	Försäkringsbelopp		Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 kr. ansvarighetsbelopp.					Eldsvådor, för hvilka under 1886—1890 utbetalts ersättning		Anmärknin- gar.	
								tecknad under loppet af år 1890.	qvar- stående vid slutet af år 1890.						endast för fast eller endast för lös egen- dom.	både för fast och lös egen- dom.		
										1886.	1887.	1888.	1889.	1890.				
								Kr.	Kr.	öre.	öre.	öre.	öre.	öre.	Antal.	Antal.		
Östergötlands läns brand- stodsbolag (omfattar Öster- götlands län utom städerna)	Fast egendom	1841	{ 434,662 213,425 }	{ 98,937 }	{ 381,888 190,249 }	{ 42,542 }	131,935	239,863	2,204,714	110,344,989	5·8	5	5·3	18	6·5	90	{ 236 }	
	Lös egendom								5,109,353	96,057,109	4·7	4·5	4·2	6·5	4·3	114		
Östergötlands nya brand- stodsbolag (omfattar hela länet)	Fast egendom	1876	{ 92,135 72,972 }	{ 2,606 4,253 }	{ 55,903 29,772 }	{ 24,103 20,435 }	32	47,106	863,820	10,394,150	15	12	10	10	14	21	{ 4 }	
	Lös egendom								930,610	11,466,170	6	6	7	7	13	12		
Ydre härads brandstodsbolag (omfattar Ydre härad och Tirserums socken i Kinda härad)	Fast egendom	1856	{ 3,057 2,145 }	{ — — }	{ 2,743 1,856 }	{ — — }	314	—	1,347,690	1,345,690	?	?	?	?	?	4	{ 12 }	
	Lös egendom								1,088,910	1,084,910	?	?	?	?	?	8		
Summa	—		818,396	105,796	662,411	87,080	132,584	330,132	11,545,097	230,693,018	—	—	—	—	—	249	252	
A n m ä r k n i n g a r.																		
1) Uppgiften afser räkenskapsåret från och med den 1 april 1886 till och med den 31 mars 1891. Bolagets fonder äro gemensamma för både fast och lös egendom. Ansvarighetsbeloppen äro desamma som försäkringsbeloppen.																		

Tab. 8.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER, SJUKKASSOR OCH DERMED JEMFÖRLIGA INRÄTTNINGAR I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890 till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärknin-gar.
A. Å landsbygden.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Falkenbergiska donationen.	Årliga röntan att fördelas mellan 6 af Vårdnäs sockens fattiga.	Grefvinnan A. M. Sparre.	1732 ¹⁸ / ₄	6	28	444	—	Sveriges Riksbank.	
Hallstad-donation.	Att vid jul utdela 5 kronor åt fattiga och ålderstigna personer i Tjärstads församling.	Göran Göransson och Petter Jönsson.	1859 ¹ / ₅ o. 1880 ² / ₁	13	62	1,250	—	Kommunalnämnden i Tjärstad.	
Fagerbergiska stiftelsen.	Understöd åt fattiga och brudgäfvor åt väl vitsordade tjänarinnor i Asby socken.	Sadelmakaren Jacob Fagerberg.	1830 ³⁰ / ₉	19	889	27,104	—	Särskild direktion.	

Wibergska fonden.	Till fattiga inom Ljungs socken.	Fabrikör Aug. Wiberg.	1873 $\frac{1}{11}$	12	60	1,000	—	Kommunalnämnden.
Möllerstenska d.o.	D:o d.o.	Fabrikör C. M. Möllersten.	1859 $\frac{21}{8}$	3	180	3,000	—	D:o.
Grönberghska d.o.	D:o d.o.	V. auditör Fr. Grönbergh.	1853 $\frac{1}{10}$	1	17	350	—	Kyrkoherden och kyrkovär- darne. 1)
Dalheimiska donationen.	Till fattiga inom Flistads socken.	Regementsskrifvaren C. Dal- heim.	1876 $\frac{2}{12}$	—	5	60	—	Kommunalnämnden.
Ullanderska d.o.	Julgäfvor åt fattige inom d.o.	Enkefru Joh. Ullander.	1872 $\frac{11}{7}$	12	16	300	—	D:o.
Thollanderska d.o.	Till fattige, oförviltige personer inom d.o.	Enkefru Thollander.	1858 $\frac{19}{5}$	11	16	300	—	D:o.
Johanssonska fonden.	Utdelning åt fattighjonen i Vesterlösa socken.	Landtbrukaren P. A. Jo- hansson.	1868 $\frac{27}{4}$	14	25	500	—	Ordföranden i kommunal- nämnden.
J. L. Petterssons och And. Larssons testamentsmedel.	Att årligen fördelas på julafton mellan de i Klockrike församlings fattighus befintliga hjonen.	Kronojägaren J. L. Petters- son, hemmansegaren A. Larsson.	1872 $\frac{1}{6}$	16	30	600	—	Kommunalnämnden.
Grillska fonden.	Att tilldelas någon inom Klockrike församling.	Brukspatron J. W. Grill.	1863 $\frac{15}{7}$	1	16	250	—	D:o.
Sven Svenssons testaments- medel.	Att utdelas till fattige i d.o.	Hemmansegaren Sven Svens- son.	1884 $\frac{3}{4}$	—	23	200	—	D:o.
Grillska fonden.	Att årligen utdelas till en eller flere fattige inom Brun- neby socken.	Brukspatron J. W. Grill.	1863 $\frac{15}{7}$	5	12	250	—	D:o.
Berndesska d.o.	Understöd till någon fattig och behöfvande, som är bo- satt å egorna till någon af gårdarne Enet, Uddenäs eller Ekebyborna prestgård.	Bruksegaren M. Th. Berndes.	1856 $\frac{22}{3}$	1	10	200	—	D:o.
Melinska d.o.	Understöd åt fattige vid Nordsjö egendom i Kristbergs socken.	Jungfru Elisabeth Melin.	1866 $\frac{26}{5}$	4	80	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen och Nordsjö egare.
Wertmüllerska d.o.	Understöd åt fattige i Kristbergs socken.	Fru Krüger.	1855 $\frac{15}{11}$	—	—	750	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Victoriiska d.o.	Understöd åt fattige vid Elgmyra i d.o.	V. häradshöfding C. H. Vic- torin.	—	—	20	500	—	Kommunalnämnden.
Boijeska d.o.	Till den äldste fattige å Tornby säteris egor inom Fornåsa socken.	Kapten Boije.	—	1	6	120	—	D:o.
Andréeska kassan.	Att lemna hyresbidrag till fattiga husvilla personer inom Rappestads socken.	Prosten C. Andrée.	1848 $\frac{7}{9}$	11	203	3,616	—	D:o.
Sandelinska fonden.	Understöd åt fattige inom Sjögestads socken.	Anna Christ. Sandelin.	1818 $\frac{1}{6}$	12	92	1,841	—	D:o.
Holmströmska d.o.	Underhåll och uppfostran af inom Sjögestads socken födda barn, som icke hafva någon, som vårdar deras uppfostran, eller understöd åt gamla enkör, som sakna förmågan att kunna förtjena födan.	Lagman D. E. Holmström.	1833 $\frac{13}{12}$	12	137	2,765	—	D:o.
Noreenska d.o.	Att utdelas bland Ulrika sockens mest fattige, synner- ligast värnlösa enkör och barn samt sådana, som för- lorat kreatur.	Kamrer J. Noreen.	1832 $\frac{17}{5}$ 1835 $\frac{20}{5}$	19	127	1,514	—	D:o.
F. K.-fonden.	Hjelp åt fattiga barnaföderskor.	Enskildt sällskap.	1887 $\frac{1}{10}$	—	—	389	—	Kyrkorådet i Svinstad.
Alménska donationen.	Gåfva till Grebo fattigkassa.	Prosten J. Almén.	1863 $\frac{2}{3}$	—	—	3,000	—	Kommunalnämnden i Grebo.
Jon J:son Flinks donation.	Årliga räkntan utdelas till 6 ordinarie och 14 extra or- dinarie fattighjon.	F. d. inspektör Jon J:son Flink.	1876 $\frac{15}{12}$	20	30	500	—	D:o d:o.
Grefvinnan von Saltzas fond.	För gamla behöfvande under Sörby.	P. von Saltza.	1853 $\frac{24}{5}$	9	80	1,621	—	Pastor i Örtomta.
Gustaf Palmgrens testamente.	Till hjelp åt Rystads sockens fattigvård.	Landtbrukaren G. Palmgren.	1849 $\frac{30}{6}$	—	—	3,900	3,900	Kommunalnämnden i Rystad. 2)
Friherre Carl Johan Svante Banérs understödsfond.	Understöd åt behöfvande.	Lotten Bergenstråle.	1858 $\frac{19}{3}$	6	30	500	—	Kyrkoherden och kommunal- nämnden i Björsäter.
Strömfeltska fonden.	Understöd till fattiga inom Vestra Husby socken.	Amiralen greve J. G. Ström- felt.	1814 $\frac{22}{2}$	13	30	500	—	Fideikommissarien till Hy- linge.
Juringiiska d.o.	Understöd till fattiga enkör i d.o.	Prosten Em. Juringius.	1809 $\frac{9}{3}$	6	12	200	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Jakob & Marianna Buren- skölds donation.	Understöd till de fattige i Yxnerums kommuns fattighus.	Generalen och grefvinna M. Burensköld.	1731 $\frac{14}{5}$	8	?	6,000	6,000	Kommunalnämnden och fi- deikommissarien till Bork- hult.
Grefve A. F. Mörners un- derstödsfond.	Räkntan utbetalas årligen till jul åt behöfvande.	Grefve G. O. Mörner.	1882 $\frac{29}{12}$	24	50	1,200	—	Kommunalnämnden i S:t Anna. 3)
Sjölanderska donationsfonden.	Räkntan af kapitalet skall hvarje julafton utdelas till hjonen i Skinberga fattighus.	Hyrkuskenkan Carolina U. C. Sjölander, f. Théén.	1828 $\frac{20}{4}$	10	22	375	—	D:o i Skinberga.
Burensköldska donationen.	Understöd åt fattiga i Vestra Husby socken.	Generallöjtnanten J. Buren- sköld med fru och dotter.	1736 $\frac{30}{9}$ 1757 $\frac{3}{12}$	—	600	12,000	12,000	Fideikommissarien till Hy- linge och kyrkoherden i Vestra Husby. 4)
Forsemanska d.o.	Hälften af inkomsten utdelas till fattige, skröplige ar- betare, i synnerhet med flere barn, och andra hälften till litita dugliga ladugårdspigor i Drothems socken.	Häradshöfding Joh. Forse- man.	1795 $\frac{9}{4}$	106	5) 231	46,626	30,000	Tre å kommunalstämma valde ledamöter. 5)
Gullerbo donation.	Understöd åt Ringarums församlings fattige.	Friherre Jakob Burensköld och hans fru.	1724 $\frac{20}{3}$	426	4,759	98,000	25,000	Kommunalnämnden i Rin- garum.
Ollongrenska donationen.	Understöd åt 4 af d:os mest behöfvande och för an- ständig lefnad kända manspersoner.	Protokollssekreteraren Paul Ollongren.	1824 $\frac{19}{8}$	4	60	1,200	—	D:o d:o.
Spaldencreuttska d.o.	Understöd åt fattiga vid Gusums bruk.	Bruksegaren G. Spalden- creuts och hans fru.	1767 $\frac{31}{12}$ o. 1770 $\frac{31}{12}$	5	10	167	—	Gusums bruksegare.
Godlundska testamentskassan.	Understöd åt utfattiga backstugusittare och inhysseshjon inom Godegårds socken.	Direktör Johan Godlund.	1868 $\frac{21}{4}$	59	360	8,000	—	Kyrkoherden och 3 å kyrko- stämma valde.
Bohmanska fonden.	Understöd till fattiga inom d.o.	Rådman Johan Bohman i Norrköping.	1775 $\frac{1}{2}$	7	7	111	—	Godegårds bruksegare.
J. W. Grills testamentsfond.	Understöd åt fattiga inom d:o, dock icke åt sådana, som åtnjuta fattigunderstöd.	Brukspatron Jan Wilhelm Grill.	1863 $\frac{15}{7}$	1	60	1,000	—	D:o.

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890 till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Enkefru Regina Grills fond.	Understöd åt fattige inom Godegårds socken.	R. Grill, f. Nordenfelt.	1872 ²⁰ / ₅	62	75	1,500	—	Godegårds bruksegare.	
Vesteröskas fonden.	Understöd till stiftarens efterkommande fattige släktingar.	Drängen Jan Jansson.	1809 ¹⁰ / ₈	7	2	27	—	D:o	
Ebbeltofftiska d:o.	Understöd till Godegårds sockens mest nödlidande.	Mademoiselle C. C. Ebbeltofft.	1805 ⁴ / ₇	7	3	55	—	D:o	
Anders Srenssons donation.	Understöd till hjonen i Hällestads sockens fattighus.	Hemmansegaren A. Svensson.	—	37	50	1,000	—	Kommunalstämman.	
Buréniska fonden.	Understöd till fattiga under Grytgöls bruk.	Brukspatronen Adolf Burén.	1849	—	71	1,500	—	Kommunalstämmans ordförande i Regna.	
D:o d:o.	Understöd åt behöfvande enkor på det gods, som egdes af fondens stiftare.	Densamme.	1849 ⁴ / ₁	5	90	1,800	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Wallinska d:o.	Understöd åt behöfvande personer inom Skedevi socken och lifrantor för skolbarn.	Fabrikören Magnus Wallin.	1880 ² / ₈	11	950	28,828	—	D:o i Skedevi.	
Engströmska d:o.	Understöd till 12 af d:o församlings fattige, som ej åtnjuta fattigdel.	Hofpredikanten Sven Engström.	1822 ³ / ₁₂	12	450	9,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i d:o.	
Jakob Philipsons donation.	Understöd åt fattiga.	Grosshandlaren J. Philipson.	1858 ¹ / ₁₂	34	90	2,000	—	Kyrkoherden i Östra Eneby.	
D:o d:o.	D:o d:o.	Densamme.	,	5	50	1,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Qvillinge.	
Fru von Aken d:o.	D:o d:o.	Fru Carolina von Aken.	1871 ¹⁴ / ₅	2	120	2,000	—	D:o d:o.	
Lejdenfrostska donationen.	D:o d:o.	Fabrikören Gust. Lejdenfrost.	1856 ²⁸ / ₈	—	30	500	—	D:o d:o.	
Rederska d:o.	D:o d:o.	Brukspatronen D. Reder.	1847 ⁸ / ₅	—	18	300	—	D:o d:o.	
Gripensvaldska donationerna.	D:o d:o.	Öfverstelöjtnanten J. E. Gripensvaldt.	1814 ¹¹ / ₅	3	54	900	—	D:o d:o.	
			1817 ⁵ / ₆ o.						
			1818 ¹ / ₃						
Fru Helena Margareta Malmgrens donation.	D:o d:o.	Handlanden P. J. Malmgren.	1826 ⁵ / ₈	—	6	100	—	D:o d:o.	
Juringiiska donationen.	D:o d:o.	Prosten Emanuel Juringius.	1809 ⁹ / ₃	3	6	100	—	D:o d:o.	
Jaringska d:o.	D:o d:o.	Löjtnanten Carl Juring.	1809 ⁹ / ₃	6	6	100	—	D:o d:o.	
Lidénska d:o.	D:o d:o.	Professor Joh. Henrik Lidén.	1793 ²² / ₄	—	24	400	—	D:o d:o.	
Sperlingska d:o.	D:o d:o.	Kammarherre Lejonhufvud.	1788 ⁶ / ₅	—	4	75	—	D:o d:o.	
Reenstjernska d:o.	D:o d:o.	Landshöfding Fredr. Reenstjerna.	1753 ¹ / ₅	—	9	150	—	D:o d:o.	
Liljehökska d:o.	D:o d:o.	Landshöfding Anders Liljehök.	1682 ² / ₁₂	—	23	380	—	D:o d:o.	
Qvillinge församlings von Leesenska fond.	Fattiggårds inrättande i Qvillinge socken.	Brukspatron J. von Leesen.	1875 ²⁹ / ₄	—	3,294	129,099	—	Särskild direktion.	
Lejdenfrostska donationsfonden.	Understöd till sådana af Qvillinge sockens fattiga, som ej åtnjuta fattigunderstöd.	Fabrikören Gustaf Lejdenfrost.	1855 ²⁰ / ₁₀	70	2,915	59,250	—	På kommunalstämma utsedd styrelse.	
Kuylenstjernska donationen.	Understöd till en behöfvande statdräng.	Friherre J. A. Kuylenstjerna.	—	1	60	1,500	—	Kommunalnämnden i Borg.	
Kuylenstjernska fonden.	Understöd under 2 år åt en f. d. statkarl.	Friherre J. C. Kuylenstjerna.	1852 ¹⁷ / ₄	1	75	1,590	—	Fattigvårdsstyrelsen i Kimstad.	
Hunterska fattigkassan.	Understöd åt fattige i Östra Stenby socken.	Arkiatern Benjamin Hunter och hans fru.	1874 ²⁸ / ₅	—	360	5,890	—	Kyrkorådet i Östra Stenby.	
Erik Nilssons fond.	Bidrag till fattigförsörjningen i Östra Husby socken.	Hemmansegaren E. Nilsson i Mysinge.	Okändt.	—	12	200	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Durietszka donationsfonden.	Understöd åt fattige i Qvarsebo socken.	Kronojägaren P. A. Durietz.	1873 ²² / ₁	—	50	1,208	—	D:o i Qvarsebo.	
K. M. Anderssons extra understödsfond.	Extra understöd till kommunens fattige i Väderstad.	Drängen K. M. Andersson.	1888 ² / ₆	15	72	2,600	—	Kommunalnämnden.	
Norénska fonden.	Årliga räntan utdelas hvarje julhelg till behöfvande i Malgesanda socken.	Bankkamrer Jakob Norén.	1837 ²⁴ / ₅	24	57	1,136	—	Kyrkorådet och kommunalnämnden.	
Wærnsonska donationsfonden m. m.	Räntan utdelas till behöfvande personer i Normlösa socken.	—	—	9	134	3,836	—	Kommunalnämnden.	
Fond till minne af Mjölby arbetarförenings tioårsfest.	Hjelp till behöfvande inom föreningen.	—	1885 ¹⁴ / ₃	—	—	281	—	Vald styrelse.	
Eckermanska fonden.	Understöd åt fattige i Ödeshögs socken.	Enkedoktorinnan Kat. Eckerman.	1787 ²⁷ / ₄	4	9)	9)	—	Pastor och kyrkovärden i Ödeshög.	6)
Erik Nilssons från Mjölna stiftelse.	Understöd åt fattige i Strå socken.	Landtbrukaren E. Nilsson.	1868 ¹ / ₁₂	10	50	1,444	—	Kommunalnämnden i Strå.	
Godlundiska donationsfonden.	Understöd åt fattiga i Fifvelstads socken.	Ekonomiedirektören J. Godlund.	1868 ²¹ / ₄	50	731	14,000	—	Pastor i Fifvelstad och 3 andra.	3
Svanhalsska donationen.	Fattigunderhåll i Vestra Ny socken.	Postmästaren J. A. Svanhals.	1816 ⁵ / ₇	—	170	3,900	500	Kommunalnämnden i Vestra Ny.	7)
Brukspatr. G. Grilla donation.	Fattigunderstöd i d:o.	Brukspatron G. Grill.	1857 ¹ / ₂	—	86	1,716	—	D:o d:o.	7)

J. W. Grills donation.	Understöd åt fattige i Vestra Ny socken, som ej åtnjuta fattigunderstöd.	Brukspatron J. W. Grill.	1866 $\frac{2}{3}$	5	25	500	—	Kommunalnämnden i Vestra Ny.
Prins Oscars fond.	Till extra utdelning vid julen åt fattige i Motala s:n.	H. K. H. Prins Oscar Fredrik.	Förnyad 1885	50	50	1,265	—	D:o i Motala.
M. T. Berndes och hans hustrus donation.	Understöd till 3 behöfvande, företrädesvis på Sätters egor i d:o.	Brukspatron M. T. Berndes.	1852 $\frac{21}{9}$	3	30	694	—	D:o d:o.
Maria Wahlgrens d:o.	Extra fattigunderstöd inom Motala socken.	Enkefru Maria Wahlgren, född Dahl.	1834 $\frac{11}{6}$	13	30	571	—	D:o d:o.
Motala verkstads fattigvårdsfond.	Understöd åt verkstadens arbetare.	Bolaget och dess arbetare.	1868 $\frac{15}{2}$	—	—	—	—	—
Anders Molanders donation.	Extra fattigunderstöd inom Motala socken.	Anders Molander	1811 $\frac{12}{6}$	—	—	235	—	Kommunalnämnden i Motala.
Skytteska fonden.	Understöd åt fattige å Storebergs egor.	—	—	2	6	144	—	D:o i Kristberg.
Bergenstråleska d:o.	D:o å Skrukarp och Storebergs egor.	Bruksidkaren Bergenstråle.	1820 $\frac{12}{11}$	6	30	750	—	D:o d:o.
b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.								
Johannssonska donationen.	Bidrag till kläder och böcker åt inom Tirserum oäkta födda barn i skolföldern.	Kronolänsmannen P. Johansson.	1881 $\frac{2}{6}$	6	14	321	—	Kyrko- och skolrådet i Tirserum.
Salomonssonska d:o.	Premier åt värlartade och flitiga skolbarn inom d:o s:n.	Nämndemannen A. P. Salomonson.	1871 $\frac{1}{6}$	—	—	65	—	D:o d:o.
Bergengrenska donationsfonden.	Underhåll af fattiga barn.	Häradsskrifvaren J. G. Bergengren.	1815 $\frac{20}{1}$	2	106	2,120	—	Kommunalnämnden i Tjärstad.
Bergmanska d:o.	Understöd åt fattiga skolbarn inom Tjärstads socken.	Fältkamrer S. J. Bergman.	1861 $\frac{14}{8}$	30	61	1,131	—	Kyrko- och skolrådet i d:o.
Göranssonska d:o.	D:o d:o.	Kyrkovärden G. Göransson.	1879 $\frac{12}{12}$	20	22	580	—	D:o d:o.
Sara Maja Månsdotters fond.	Fotbeklädnad åt fattiga skolflickor.	Hemmansegarrinnan S. M. Månsdotter.	1878 $\frac{28}{1}$	6	25	536	—	Skolrådet i Vestra Ryd.
Premiekassan.	Premier åt flitiga och värlartade skolbarn.	Kyrkoherden I. Marström.	Okänt.	—	40	423	—	Pastor och skolråd i Norra Vi.
Vreta klosterns barnhemsfond.	Upprätthållandet och utvidgandet af ett beflutligt barnhem inom Vreta klosterns socken.	Genom enskildes bidrag.	1886 $\frac{10}{4}$	—	—	1,605	—	Å kommunalstämma vald styrelse.
P. O. Janssons beklädnadsfond.	Fattiga skolbarns beklädnad inom d:o.	Brukspatron P. O. Jansson.	1879 $\frac{15}{6}$	4	59	1,091	—	Skolrådet.
P. O. Janssons beklädnadsfond för fattige skolbarn.	Att årligen bekläda ett fattigt värlartadt skolbarn inom Stjernorps socken.	Densamme.	1879 $\frac{15}{6}$	3	30	554	—	D:o.
Premiefonden.	Bidrag till premier åt skolbarn inom Ljungs socken.	Församlingen.	1878	—	10	273	—	D:o.
Hultgrenska donationsfonden.	Fattiga barns uppfostran och lärdom i Vesterlösa socken.	Landtbrukaren J. Hultgren.	1870 $\frac{27}{6}$	6	195	5,000	5,000	Ordföranden i kommunalnämnden.
Metzénska stiftelsen.	Bidrag till läsbarn inom Klockrike och Brunneby socknar.	Prosten K. J. Metzén.	1860 $\frac{13}{10}$	6	180	3,584	—	Presterskapet och kyrkorådet i Klockrike.
Wallenstenska fonden.	Utdelas till 6 fattiga skolbarn i Brunneby socken.	Sjökapten A. G. Wallensten.	1830 $\frac{20}{8}$	6	180	3,403	—	D:o d:o i Brunneby och Klockrike.
Hultgrenska d:o.	Understöd åt fattiga barn i Lönsås socken.	Landtbrukaren A. Hultgren.	1807 $\frac{20}{7}$	18	201	4,150	4,000	Kommunalnämnden.
J. A. Petterssons i Qvinslunda donation.	Premier åt flitiga skolbarn inom Skeppsås och Emaus skolor.	Landtbrukaren J. A. Pettersson.	1889 $\frac{22}{4}$	4	16	500	—	Kyrko- och skolrådet.
Holmströmska kassan.	Till fattiga barns uppfostran i Rappestads socken.	Lagman D. E. Holmström.	1833 $\frac{13}{12}$	5	125	2,085	—	Kommunalnämnden.
Hultgrenska donationen.	Till uppfostran åt fattiga, helst föräldralösa barn i Ledebergs socken.	Landtbrukaren A. Hultgren.	1807 $\frac{20}{7}$	17	196	6,000	4,500	Pastor och 2 hemmansegare.
Holmströmska kassan.	Bidrag till fattiga barns och enkors underhåll inom Ulrika socken.	Lagman D. E. Holmström.	1833 $\frac{13}{12}$	—	60	1,225	—	Kyrko- och skolrådet.
Lundska d:o.	Skolväsendets befrämjande inom d:o.	Kyrkoherden Birger Lund.	1777 $\frac{10}{3}$	—	30	1,018	—	Skolrådet.
Holmströmska fonden.	Till fattiga barns underhåll och vård inom Gammalkils socken.	Lagman D. E. Holmström.	1833 $\frac{13}{12}$	2	75	1,500	—	Kommunalstyrelsen.
Scharffska donationen.	Att befordra skolundervisningen i Grebo socken.	Prosten J. O. Scharff.	1816 $\frac{28}{6}$	—	434	8,702	—	Skolrådet i Grebo.
D:o d:o.	D:o d:o i Värna socken.	Densamme.	—	—	276	5,539	—	D:o i Värna.
Hanna Westmans fond för fattiga skolbarn.	Att genom penningar och beklädnad bispringa fattiga skolbarn.	Leonard och Ida Westman.	1888 $\frac{20}{6}$	18	92	13,076	—	D:o i S:t Lars.
Värlafonden.	Att användas till premier och understöd till flitiga samt fattige skolbarn i Östra Skrukeby socken.	Nils Andersson och Anna Lisa Jonsdotter.	1865 $\frac{29}{3}$	57	120	2,120	—	D:o i Östra Skrukeby.
Cederskogska donationsfonden.	D:o d:o.	Riksdagsman Cederskog.	—	—	—	178	—	D:o d:o.
Lackströmska donationen.	Understöd åt fattiga, värlartade nattvårdsbarn.	Enkefru Maria Christina Lackström.	1872 $\frac{25}{6}$	8	72	1,200	—	Pastor och kommunalnämnden i Rystad.
Rosenstjernska donationsfonden.	Beklädnad åt fattiga, flitiga, sediga och snälla barn.	Louise Rosenstjerna, f. Sture.	1870 $\frac{9}{4}$	7	7	300	—	Skolrådet i Björnsäter.
Södra skoldistriktets premiefond.	Premier åt distriktets fattigaste barn, som flitigast besökt skolan.	Bonden C. P. Arridsson.	1875 Febr.	41	53	1,343	—	D:o d:o.
Anderssonska donationen.	Till fattiga medellösa barns uppfostran.	Gruffogden A. Andersson.	1828 $\frac{7}{2}$	—	1,485	27,990	—	Pastor i Åtvid.
Wahlbergsska donationsfonden.	Till beklädnad och understöd åt fattiga skolbarn eller annorledes till förmån för Östra Ryds sockens mest behöfvande invånare.	Bruksegaren Axel Wahlberg.	1836 $\frac{20}{3}$	—	—	510	—	Kommunalnämnden i Östra Ryd.
Johan Henric Cardons fond.	Understöd till fattiga fader- och moderlösa eller behöfvande enkors barn, födda i äkta säng.	Trädgårdsmästaren J. H. Cardou.	1871 $\frac{10}{6}$	—	—	1,802	—	D:o i Yxnrum.

8)

9)

10)

11)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890 till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Hagbergiska donationen.	Bidrag till folkskolorna i Fyllingarum och Sverkersholm i Ringarums församling och till folkskolan i Skinberga församling.	Kamreraren Filip Theodor Hagberg.	1865 ²⁸ / ₉	—	900	20,659	—	Skolrådet i Skinberga.	
Funckska donationsfonden.	Af räkntan skall hälften användas till inköp af böcker och hälften till inköp af ljus och bakverk, att å julaften hvarje år tilldelas 20 å 30 af Skinberga församlings fattiga barn under 13 år.	Friherre Fredrik Alexander Funck och hans fru.	1857 ¹¹ / ₁₂	30	30	500	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Säfvinska kassan.	Inköp af böcker åt fattiga konfirmander.	Okända af kyrko- och skolrådet.	—	50	53	1,357	—	Kyrko- och skolrådet i Ringarum.	
Backeska fonden.	Inköp af biblar åt nattvardsbarn i Skärkinds socken.	Kyrkoherden C. Backe.	—	5	8	150	—	Kyrkorådet.	
Lindbergska d:o.	D:o d:o.	Brukspatron C. Lindberg.	1857	10	15	300	—	D:o.	
von Schewenska d:o.	Årliga räkntan användes numera att bestrida utgifterna för skolkassan i Skärkinds socken.	Öfverstelöjtnant B. J. von Schewen.	1790 ⁹ / ₁	—	90	2,000	—	Skolrådet.	12)
Beurlingska d:o.	Premier åt folkskolebarn i d:o socken.	Major Fr. Beurling och hans fru.	1853 ³ / ₆	2	3	50	—	D:o.	
Håkanssonska d:o.	Räkntan tilldelas Östra Ryds församlings skollärare.	Hemmansegaren H. Håkansson.	1841 ²⁸ / ₇	1	6	100	—	D:o.	
Uppfostrings- och undervisningskassan i Mogata.	Fattiga, företrädesvis fader- och moderlösa skolbarns beklädnad och föda.	Jungfru Maja Lisa Bengtsdotter i Gollsten.	1864 ¹ / ₅ o. 1876 ¹⁴ / ₇	—	200	4,000	—	Skolrådet i Mogata.	
Bleumerska skoleinrättningen.	Lön och boställe åt läraren vid en sockenskola i Skärkind.	Anna Catharina Bleumer.	1825 ⁹ / ₇	1	1,289	22,779	21,000	Skolrådet.	
Hultgrenska fonden.	Underhåll och uppfostran af fattiga barn i Tjällmo socken.	Inspektoren Anders Hultgren.	1807 ²⁰ / ₇	20	213	?	?	2 jordegare i Tjällmo.	
A. V. Tisells och Karl Richters fond.	Beklädnadshjelp åt de fattigaste skolbarnen i d:o socken.	Brukspatron A. V. Tisell och häradshöfding K. Richter.	1861 ²⁰ / ₄	10	69	1,380	—	Kommunalnämnden.	
Gustafva Hellstrands d:o.	Fattiga skolbarns underhåll i d:o socken.	Barnmorskan G. Hellstrand.	1888 ⁸ / ₂	17	40	800	—	D:o.	
Hagenbergiska fonden.	Fattiga barns uppfostran.	Mamsell Hagenberg.	—	11	505	8,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Hällestad.	
Anders Srenssons fond.	Anskaffande af skodon åt fattiga skolbarn.	F. d. hemmansegaren A. Svensson i Bärstorp.	1865 ⁶ / ₂ o. 1881 ¹ / ₄	10	45	1,000	—	Skolrådet i d:o.	
Buréniska fonden.	Löneförhöjning åt folkskoleläraren vid Hällestad kyrkrotes skola.	Brukspatronen Adolf Burén.	1849	2	375	7,500	—	D:o d:o.	
Kullmanska d:o.	Understöd åt fattiga, flitiga och sedliga skolbarn inom Vänga socken.	Handlanden Olof Kullman.	1862 ¹⁸ / ₂	8	48	936	—	—	
Rosvallska fonden och Haggrens fond.	Till kläder åt fattiga skolbarn i Regna socken.	Inspektör Rosvall och kyrkoherden Haggren.	1865 ⁵ / ₄ o. 1877 ⁹ / ₅	6	60	1,700	—	Skolrådet i Regna.	
Renströmska fonden.	Att underhålla en skola samt gifva böcker och föda åt fattiga barn.	Gästgifvaren Nils Renström.	1809 ¹⁹ / ₁₂	—	921	40,000	—	Pastor i d:o och 4 dannedmän.	
Magasinsfonden.	Skolhjelp åt fattiga barn.	Majoren Ernst v. Post.	1788 ¹⁹ / ₁₀	26	129	2,588	—	Kommunalnämnden i Skelevi.	
Holziska donationen.	Uppfostran af fattiga fliekebarn.	Enkefru Lovisa Beata Holz.	1862 ³ / ₁	2	150	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Qvillinge.	
Fogelstrandska d:o.	Beklädnad åt fattiga nattvardsbarn.	Rådmannen Samuel Fogelstrand.	1872 ¹⁸ / ₅	10	100	2,000	—	D:o d:o.	
Hallgrenska fonden.	Fattiga barns kristliga undervisning och uppfostran.	Enkefru A. M. Hallgren, f. Rodin.	1835 ⁴ / ₂	11	210	5,256	—	Skolrådet i d:o.	
Carl Johan Nelins donationsfond.	Premiers utdelning i Borgs församlings folk- och re-peteringsskolor.	Handlanden C. J. Nelin i Norrköping.	1880 ⁹ / ₃	65	100	—	—	Norrköpings stad.	
Flickslöjdskolans premiefond.	Uppmuntran åt flitiga och skickliga barn i flickslöjdskolan.	Borgs skyddsförening.	1889 ¹⁹ / ₂	8	16	510	—	Skolrådet i Borg.	
De Geerska-Piperska fonden.	Uppfostringshjelp till barn af qvinnokön i Kimstads socken.	Öfverhofjägmästaren grefve C. F. Piper.	1859 ¹ / ₃	3	120	5,342	—	Kommunalnämnden i Kimstad.	
Godeniiska donationsfonden.	Uppfostran af fattiga faderlösa barn.	Bruksegaren E. G. Godenius.	1845 ²² / ₁	7	405	7,767	—	Kommunalnämnden och pastor i Kullerstad samt Ribbingsholms egare.	
Hunterska skolkassan.	Inrättande och underhåll af en folkskola i Östra Stenby socken.	Arkiatern Benjamin Hunter och hans fru.	1874 ²⁸ / ₅	—	476	10,360	—	Kyrko- och skolrådet i Östra Stenby.	
Carl Johan Nelins donation.	Uppmuntran åt skolbarn i d:o.	Handlanden C. J. Nelin.	1880 ⁹ / ₃	—	300	—	—	Skolrådet i Norrköping.	
Östra Husby sockens beklädnadskassa.	Understöd till beklädnad åt fattiga nattvardsbarn i Östra Husby socken.	Hemmansegaren A. Jonsson i Boberga och A. Andersson i Orrevalla.	1884 ¹² / ₈	—	46	953	—	Kyrkoherden i Östra Husby.	
Widénska premiefonden.	Premier åt fattiga skolbarn i d:o.	Mamsell Johanna Nystrand.	1883 ²⁰ / ₁	—	280	5,857	—	Skolrådet i d:o.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890 till nedanstående personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
<i>d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.</i>									
Vårdnäs förenings sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Kyrkoherden J. A. Vesterlund m. fl.	1889 april	5	35	308	—	Särskild styrelse.	15)
Tranérskas stiftelsen.	Lasarett- och läkarevård m. m. i Torpa.	Professor J. Tranér.	1825 11/3	3	2,045	104,862	34,800	D:o	
Vreta klostets och Stjernorps socknars sjukhjälpförening.	Understöd vid sjukdoms- och dödsfall.	Skomakaren A. P. Johansson.	1884 12/9	15	237	1,606	—	Årligen vald styrelse.	16)
Skeppsås och Elfvestads sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	—	1890 7/4	4	?	—	—	Särskild styrelse.	17)
Vikingsstads sjuk- och begravningshjälpförening.	D:o d:o.	—	1889 30/10	11	79	257	—	D:o.	18)
Vårdsbergs och Svinstads arbetareförenings sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	Handverkare i socknarne.	1880 20/6	6	76	1,357	—	En styrelse af 5 personer.	19)
Grebo sjukhjälpförening.	Att bereda hjälp vid iråkad sjukdom.	Prosten Axel Sundberg.	1890 5/4	5	33	235	—	En styrelse af 6 personer.	20)
Värna d:o.	Att lemna sjuk- och begravningshjälp.	—	1890 7/4	—	—	149	—	En af medlemmarne vald styrelse.	21)
Vists och Landeryds d:o.	Understöd vid sjukdoms- och dödsfall.	—	1884 27/8	11	190	2,028	—	En styrelse af 5 personer.	22)
Kärna sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	—	1887	4	65	495	—	En styrelse.	
De fattiges i Törnevalla sjuk- och begravningsfond.	D:o d:o.	Genom frivilliga bidrag.	1886 30/6	7	71	2,790	—	Kyrkorådet i Törnevalla.	23)
Ö. Hargs sjukhjälpförening.	D:o d:o.	A. J. Andersson.	1890 15/6	—	—	115	—	En styrelse af 7 personer.	24)
S:t Lars d:o.	D:o d:o.	Snickaren Lundvall och L. J. Sandström.	1877 11/4	20	452	2,724	—	En styrelse af 8 personer.	25)
S:t Lars brödräfsörening.	D:o d:o.	C. G. Sandberg och K. A. Nilson.	1890 9/8	3	69	716	—	D:o d:o.	26)
Rystads sjukhjälpförening.	Att lemna sjuk- och begravningshjälp åt föreningsmedlemmarne.	Rystads sjukhjälpförening.	1890 4/5	—	—	247	—	En styrelse.	27)
De fattiges sjuk- och begravningsfond.	Att vid sjukdoms- och begravningsstillfällen lemna understöd åt sådana medellösa inom Törnevalla församling, som icke ega rätt till understöd af dess fattigvård, af husbonde, målsman eller anförvandt.	—	1888 29/10	—	—	378	—	Kyrkorådet.	
Östergötlands skepparförenings sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Östergötlands skepparförening.	1883 14/6	5	124	2,727	—	Styrelse af 7 personer.	
Sällskapet Vikingaförbundet.	D:o d:o.	20 ledamöter.	1885 12/4	4	30	931	—	D:o af 5 personer.	
Enigheten.	D:o d:o.	Skräddaren O. J. son Siem.	1863 23/3	19	210	2,005	—	D:o af 4 personer.	
Skällviks arbetareförening.	D:o d:o.	C. G. Edqvist m. fl.	1890 15/6	—	—	239	—	En styrelse.	
S:t Anna d:o.	D:o d:o.	Hemmansegaren A. F. Andersson.	1889 23/1	7	101	980	—	Skepparen P. R. Lagnström.	
Finspångs arbetares understödsförsäkring.	D:o d:o.	Arbetarne.	1844	—	1,520	7,512	—	Finspångs arbetare.	
Pålsboda-Finspångsbetjenings sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	Jernvägsbetjeningen.	1884 1/2	—	—	1,072	—	Medlemmar vid jernvägen.	
Finspångs mek. verkstads hundra mannförenings d:o d:o.	D:o d:o.	Arbetarne vid mekaniska verkstaden.	1876	—	184	537	—	Föreningsmedlemmar vid Finspång.	
Gyllenkrookska fonden.	Understöd åt behöfvande sjuke, som ej kunna påräkna fattigvårdens hjälp.	Fröknarne Gyllenkrook.	1871 20/11	1	12	870	—	Kommunalnämnden i Regna.	
Reijmyre sjuk- och begravningsfond.	Att bidraga med hjälp vid sjukdoms- och dödsfall bland bruksfolket.	En förening bland brukets arbetare.	1877 8/3	—	1,356	3,614	—	En styrelse af 8 personer.	
Östra Eneby arbetareförenings sjukhjälp- och begravningsfond.	Sjuk- och begravningshjälp.	Provisor A. P. Rundblom.	1870	74	3,300	4,742	—	Trädgårdsmästaren G. W. Spångberg.	
Östra Eneby arbetareförbund.	D:o d:o.	G. W. Spångberg, C. J. Kämpe och A. Högström.	1881 19/9	72	1,733	4,594	—	En styrelse af 10 personer.	
Hults bruks sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	Hults bruksegare.	1882 5/3	63	788	1,239	—	Vald styrelse.	
Stens understödsfond.	Sjelfhjelp vid sjukdoms- och dödsfall.	Bruksegaren Carl Ekman.	1880 18/1	37	890	9,848	—	Kassören vid Stens bruk.	
Qvillinge arbetareförenings sjuk- och begravningsfond.	Sjuk- och begravningshjälp.	Skolläraren A. Rehnström.	1869	44	530	3,076	—	En styrelse.	

Borgs arbetareförening.	Sjuk- och begravningshjälp.	Orgelnisten Johan Askelöv.	1873 ²¹ / ₇	9	203	2,665	—	En styrelse vald af delegarne.
Norsholms sjuk- och begravnings-sällskap.	D:o d:o.	Handlanden Lambertz m. fl.	1886 ¹ / ₅	35	642	657	—	Handlanden A. P. Rydin i Norsholm.
Skärblacka pappersbruksarbetarens förening till inbördes sjuk- och begravningshjälp.	D:o d:o.	Arbetarne sjelfva.	1877 ²⁵ / ₃	48	1,247	1,156	—	En styrelse af 5 personer.
Hunterska medikamentskassan.	Inköp af medicin för fattiga sjuka i Östra Stenby socken.	Arkiatern Benjamin Hunter och hans fru.	1874 ²³ / ₅	—	265	7,000	—	Kyrkorådet i Östra Stenby.
Östra Husby arbetareförening.	Understöd åt föreningsmedlemmarne vid sjukdomsfall.	Skolläraren J. A. Vidén och målaren L. Högberg.	1877 ¹ / ₂	29	499	7,849	—	Föreningens styrelse. ²⁸⁾
Häradsammars d:o.	Att verka för upplysning, nytta och trefnad samt lemna sjuk- och begravningshjälp.	Landbrukaren Aug. Adams-son.	1889 ¹ / ₁	1	5	876	—	D:o. ²⁹⁾
Östra Ny och Å d:o.	Att verka för upplysning, nytta och trefnad samt lemna sjukhjälp.	Sadelmakaren O. W. Petters-son.	1878 ²¹ / ₃	14	271	2,112	—	Styrelse af 6 personer.
Lösings härads d:o.	Sjuk- och begravningshjälp.	Byggmästaren E. G. Djärf m. fl.	1874 ² / ₁	84	2,147	7,179	—	D:o af 10 personer.
Boxholms arbetarens sjukhjälp- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp åt Boxholms aktiebolags arbetare.	Aktiebolagets disponent, V. Wettergren.	1880 ¹ / ₂	74	2,070	3,265	—	Utsedd styrelse. ³⁰⁾
Mjölby arbetareförenings sjuk-kassa.	Att åt föreningsmedlemmarne utdela sjukhjälp.	—	1875 ¹⁴ / ₃	15	156	4,476	—	Vald styrelse.
Mjölby arbetareförenings be-gravningsfond.	D:o d:o begravningshjälp.	—	1885 ¹ / ₁	1	50	860	—	D:o.
Medevi pauvres-honteuxkassa.	Understöd åt pauvres honteux vid Medevi brunn.	Brunnsintendenten H. C. Keventer.	1823 ⁸ / ₇	6	485	10,007	—	Brunnsintendenten och af brunnssällskapet utsedde komiterade.
Kungl. lasarettet vid Medevi.	Understöd åt militärer, deras hustrur, enkor eller barn, som besöka Medevi helsobrunn.	Konung Karl XIV Johan.	1818	40	918	?	—	H. M. Konungens Hofförvaltning. ³¹⁾
Medevi allmänna brunns-lasarett.	Allmän sjukvård.	Urban Hjärne.	17 ..	455	8,297	19,168	16,926	Lasarettsdirektionen. ³²⁾
Arbetarnes vid Motala verkstad sjuk- och begravningshjälpkassa.	Utdelning af sjuk- och begravningshjälp.	Arbetare vid verkstaden.	1846	169	4,739	2,000	—	6 styrelseledamöter. ³³⁾
Sjukhjälpssällskapet (vid Motala verkstad).	D:o d:o.	D:o d:o.	1870 ²⁰ / ₄	122	3,599	1,653	—	14 d:o. ³⁴⁾
e) Pensionsanstalter.								
Bolinska fonden.	Att utdela lifräntor åt barn från Gröninge.	Edv. Bolin.	1873 ⁹ / ₄	—	—	371	—	Kammarjunkare Paulis sterbhus.
Asby lifräntefond.	Beredande af lifränta åt inom Asby socken födda barn.	Asby fruntimmersarbetsförening.	1873 ¹ / ₁	10	50	852	—	Särskild direktion.
Norrby d:o.	D:o åt barn födda å Norrby egendoms egor.	Enkefru Gustafva Bernh. Grapengiesser, f. Duse.	1874 ¹ / ₁₂	1	5	108	—	D:o.
Pensionsfonden.	Bidrag till folkskollärarnes pensionsavgift inom Ljungs socken.	Församlingen.	1871 ³⁰ / ₁₀	—	40	1,037	—	Kyrkoherden och skolrådet.
Beväringskassan.	Åt beväringmän inom Vesterlösa socken, hvilka i kronans tjänst förlorat helsa eller lemmar.	Kyrkoherden Wallenberg.	1815 ¹ / ₅	—	—	432	—	Kommunalnämnden.
Åtvidabergs bruksfolks pensionskassa.	Att lemna understöd åt älderstigna delegare.	Åtvidabergs bruksfolk.	1854	99	2,448	30,435	—	En direktion af 9 personer. ³⁵⁾
Gerda Grolls donation.	Insättning i ränte- och kapitalförsäkringsanstalten för barn vid Gusums bruk.	Ingenjören O. N. Groll.	1876 ³¹ / ₃	2	18	300	—	Gusums kyrkokassa.
Broman-Lindblomska fonden.	Insättande i lifränteanstalt af minst 5 kr. för hvarje barn, som under året födes och upplefver dess slut.	Kontraktsposten d:r A. J. Broman o. h. h. A. R. Lindblom.	1873 ²³ / ₉	?	—	2,000	—	Kyrkorådet i Skärkind.
Husbondeföreningen.	Lifränta åt fattiga barn i Hällestads socken.	Grefve G. O. Mörner m. fl.	1874 ¹ / ₁₀	49	229	1,639	—	Å kommunalstämma vald styrelse.
S. G. Larssons och Maria Larssons pensionsfond.	Pensioner åt älderstigne tjenare.	Landbrukaren S. G. Larsson o. h. h.	1876 ¹ / ₁₁	11	194	2,663	—	Kyrkorådet i Rök o. Heda.
Motala verkstads d:o.	Till pensioner åt tjenstemän och arbetare vid Motala verkstad.	Bolaget och dess arbetare.	—	—	—	Omr. 32,000	—	Motala mekaniska verkstads styrelse.
M. T. Berndes donation.	Bildande af lifränta för barn till torpare inom Vestra Ny socken.	Brukspatron M. T. Berndes.	1877 ²¹ / ₉	—	—	588	—	Kommunalnämnden i Vestra Ny.
f) Andra stiftelser och inrättningar.								
Segersteenska donationsfonden.	Kettilstads kyrkokassas framtida behof.	Major Joh. H. Segersteen.	1880 ²³ / ₃	—	—	1,780	—	Församlingens kyrkoråd.
Wedinska stiftelsen.	För Stjernorps kommuns bästa.	Landbrukaren E. G. Wedin.	1874 ³ / ₄	—	—	6,615	—	Kommunalnämnden.
D:o d:o.	D:o d:o.	Förraltaren C. E. Wedin.	1881 ³ / ₇	—	—	4,813	—	D:o.
Letterstedtska fonden.	Till välgörande ändamål i Vallerstads socken.	Generalkonsul J. Letterstedt.	1860 ²² / ₁₀	32	100	2,000	—	D:o.
Widegrenska 2:ne donationer.	Anskaffande af ny orgel till Rystads kyrka.	Kassör Per Gust. Widegren.	1878 ²¹ / ₁₁	—	—	7,958	—	Pastor i Rystad.
			1884 ⁹ / ₁₂	—	—		—	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärknin.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
Carlströmska graffonden.	Underhåll af doktor Carlströms graf.	Doktor J. F. Carlström.	1784	—	—	50	—	Skolrådet i Gistad.	
Hans Karlssons och hans hustru Karolina Landerholms i Lilla Yxhult fond.	Anskaffande af en mindre sjukstuga samt kläder och föda åt fattiga skolbarn i Tjällmo socken.	Hemmansegaren Hans Karlsson och hans hustru.	1890 ¹⁰ / ₇	—	—	10,000	—	En komité af 4 personer.	
Forsskålska donationen.	För tjenstehjon, som troget tjenat samma husbondefolk i 5 år.	Godsegaren J. Forsskål.	1847 ³⁰ / ₁₁	5	55	3,000	—	Pastor i Kimstad.	
Swartzska fonden.	Till postporton för afsändning af sparbanksinsättningar.	Ryttmästaren Carl Jacob Swartz.	Obekant.	—	9	150	—	Kommunalnämnden i Jonsberg.	
Odencrantzka grafkassan.	Underhåll af den Odencrantzka grafven samt till de fattige i Vestra Ny socken.	Säteriegaren M. Odencrantz.	1792 ¹⁸ / ₁₀	—	6	714	—	Kyrkoherden i Vestra Ny.	
De Ronska kreditivkassan.	Att utlemna kreditiv till mindre jorinnehafvare inom d:o.	Landtbrukaren Fredrik de Ron.	1868 ²² / ₁	—	—	4,260	—	Af donator tillsatt styrelse.	
Bromanderska donationen.	Underhåll af hus å klockaretomten i Motala församling.	Grosshandlaren Jan. T. Bromander.	1794 ¹⁷ / ₁₂	—	—	1,904	—	Kommunalnämnden i Motala.	
		Summa	—	—	4,292	83,914	1,599,677	500,526	

B. I Linköpings stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Lagman D. E. Holmströms donation.	Ingår i stadens fattigkassa.	Lagman D. E. Holmström.	1833 ¹³ / ₁₂	—	—	25,000	25,000	Linköpings fattigvårdsstyrelse.	
Mörnerska stiftelsen vid Humlebergsgatan.	Att lemna rum och vedbrand åt fattige tillhörande Linköpings stad.	Frih. Hans Didrik Mörner.	1812 ¹⁸ / ₈	16	—	14,500	7,700	Föreståndaren.	
D:o d:o i Tannefors kvarter n:o 108.	Att lemna rum åt d:o d:o.	—	1886 ⁴ / ₉	16	—	17,742	27,161	En styrelse.	
Karolina Seballds minne.	Räntan derå skall användas till gåfvor å bestämdt belopp till de å Mörnerska stiftelsen intagne.	Okänd.	1887 ¹ / ₁₂	10	50	1,000	—	Densamma.	
Falkenbergiska stiftelsen.	Understöd åt 6 fattiga enkör i Vårdnäs.	Grefvinnan Anna M. Falkenberg.	1732	6	28	726	—	Linköpings domkapitel.	
Cederhjelmiska d:o.	Understöd åt fattiga adliga enkör och ogifta fruntimmer i Linköpings stift.	Excellensen G. A. Cederhjelms.	1824 ²⁸ / ₇	21	1,882	³⁶)	—	D:o.	³⁶)
Presterskapets fattigkassa.	Understöd till fattiga prestmän samt under de senare åren förskjutande till stiftets enskilda enkehjelp af bidrag, som dock framdeles, ehuru utan ränta, återbetalas.	—	—	—	—	38,264	—	D:o.	³⁷)
Carin och Carl Magnus Wadstens fond.	Understöd åt 2 behöfvande och välförtjenta borgarenkör eller i brist derpå 2 andra behöfvande fruntimmer i Linköpings stad.	Carin och Carl Magnus Wadsten.	1881 ¹⁴ / ₃	2	209	6,186	—	Linköpings drätselkammare.	
J. A. Norbergs fond.	—	Ingeniör J. A. Norberg.	1884 ¹ / ₁	—	—	769	—	D:o.	³⁸)
Fröken Westrings donationsfond för pauvres honteux.	Understöd åt 6 personer af pauvres honteux inom staden, hvilka äro välkända och fyllt 50 år.	Fröken Maria Sofia Westring.	1868 ¹⁷ / ₈	6	489	12,148	—	D:o.	
Fröken Westrings vedkassa.	Uppköp af ved för utdelning till de fattige vid julen, då kapitalet utgör 1,000 kr.	Densamma.	1872 ³ / ₁₀	—	—	902	—	D:o.	
Anders Thorsellii donationsfond.	Understöd åt 1 vagnmakare-, 1 klensmeds- och 1 snickaregesäll, som minst 4 år tjenat som gesäller i Linköpings stad och der vunnit burskapsrätt.	Mälaren A. Thorselius.	1852 ³¹ / ₁₂	3	257	12,647	—	D:o.	
Sofia Kylanders d:o.	Understöd åt 4 behöfvande väl vitsordade enkör eller döttrar efter magistratspersoner, handlande och handtverksidkare samt ved åt de fattige.	Mamsell S. Kylander.	1869 ²⁶ / ₆ 1870 ¹⁶ / ₃	4	306	8,015	—	D:o.	
A. G. Möllers d:o.	Understöd åt 5 fattiga och för hedrande vandel kända enkör eller döttrar efter inom staden aflidne magistratspersoner, handlande eller idkare af ffordom borgerliga näringar.	Handlanden A. G. Möller.	1869 ¹² / ₁₁	5	250	5,179	—	D:o.	
Auditör Grönberghs d:o.	Understöd åt 2 äldre, ogifta behöfvande döttrar af borgerlig klass.	V. Auditör F. Grönbergh.	1853 ¹⁰ / ₄	2	50	1,003	—	D:o.	
L. W. von Naeckreijis fond.	Efter namngifven persons död tilldelas räntan 3 fattiga äldre fruntimmer i staden, hvarvid enka efter handlande har företräde.	L. W. von Naeckreij.	1877 ²⁵ / ₁₁	1	250	5,000	—	D:o.	
Louise Aschans donationsfond.	Understöd åt 4 pauvres honteux.	Lagmanskan L. Aschan.	1857 ³⁰ / ₁	4	90	2,000	—	D:o.	
Adelswårdska donationsfond.	Understöd för några af stadsförsamlingens mest behöfvande.	Öfverstekammarjunkaren C. Adelswård.	1852 ¹ / ₆	4	34	750	—	D:o.	

Wedinska donationsfonden.	Understöd åt 10 behöfvande personer, som ej åtnjuta allmän fattigvård af staden, med företrädare för stiftarens släktingar.	Bokhållaren C. E. Wedin.	1881 ⁹ / ₁	10	480	10,870	—	Linköpings drätselkammare.	
August och Agnes Lundgrens donationsfond.	Understöd åt 5 behöfvande enkör eller qvinnor, hvilka tillhört staden minst 10 år samt åtnjuta oförvitlig frejd och äro kända för arbetsamhet och redbarhet.	Grosshandl. August Lundgren.	1889 ²² / ₇	5	225	5,078	—	D:o.	
Kristina Söderqvists d:o.	Understöd åt äldre behöfvande borgarenskor och borgaredöttrar.	Enkefru M. K. Söderqvist.	1832 ²⁸ / ₃	6	486	15,762	—	D:o.	
Gustafva Åbergs d:o.	Understöd åt 2 obemedlade borgarenskor eller borgaredöttrar.	Enkefru Gustafva Åberg.	1856 ⁴ / ₈	2	150	4,683	—	D:o.	
Matilda Roxéns d:o.	Understöd åt 3 i armod varande fruar eller ståndspersoner.	Mamsell M. Roxén.	1864 ¹⁵ / ₁	4	196	5,460	—	D:o.	
Öfverste von Gerdtens donation.	Understöd åt fattiga.	Öfverste C. M. von Gerdtén.	1796 ² / ₃	1	7	150	—	D:o.	
Kapten F. Lagersvärd d:o.	Understöd till 1 eller 2 pauvres honteux, då kapitalet uppgår till 500 kr.	Kapten F. Lagersvärd.	1801 ⁸ / ₂	—	—	232	—	D:o.	
Okänd gifvares d:o.	Understöd till 1 fattig och sjuk person.	Okänd.	1852 ¹⁶ / ₉	1	7	150	—	D:o.	
Carolina Liedgrens d:o.	Understöd till fattige, efter fattigvårdsstyrelsens bepröfvande.	Mamsell C. Liedgren.	1865 ¹⁰ / ₉	5	90	2,000	—	D:o.	
Viktoria Tisells d:o.	Understöd till 2 äldre, välfrejdade, fattiga, ogifta, bättre fruntimmer.	Mamsell V. Tisell.	1879 ⁴ / ₉	1	170	4,000	—	D:o.	39)
Claes Fredrik Lundmans donationsfond.	Understöd åt obemedlade, af ålderdomsbräcklighet och sjukdom hemsökte borgare i staden och i lika vilkor varande borgarenskor.	Rådman C. F. Lundman.	1840 ⁵ / ₁₁	4	192	4,457	—	D:o.	
b) Stiftelser och invrättningar för barnavård och barnundervisning.									
Sandbergiska fonden.	Understöd åt frielever vid döfstumstitutet i Hjorted m. m.	Bryggarenskan Gustafva Sandberg.	1864 ⁹ / ₃	—	477	8,347	—	Linköpings domkapitel.	40)
Biskop Brings fond.	Understöd till särskild undervisning åt svaga konfirmander.	Biskop E. G. Bring.	1867 ¹¹ / ₉	—	—	2,159	—	D:o.	
Meurlings d:o.	Inrättande af en »schola popularis» i Linköping.	Kamreraren M. Meurling.	1802 ¹¹ / ₉	3	360	28,697	—	D:o.	41)
Sjösteds d:o.	Uppfostringshjelp åt fattiga komministrars barn inom Linköpings stift.	Kontraktsposten N. J. Sjöstedt.	1856 ³ / ₆	2	170	3,201	—	D:o.	
Sundbergiska stiftelsen för värnlösa barn.	Ett herberge och uppfostran åt fattiga barn, tillhörande Linköpings samhälle.	Enkefru Wilhelmina Sundberg.	1879 ²⁴ / ₉	—	4,130	414,488	18,200	En styrelse af 5 personer.	
c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.									
Ljungstedtska friskolan.	Beredande åt samhället af skickliga näringsidkare.	Generalkonsul A. Ljungstedt.	1817 ¹⁵ / ₉	—	—	307,325	110,925	Skolans direktion.	
Målskjutningsbanans fond.	Obeakt.	Obeakt.	—	—	—	110	—	Rektor och läroverkskollegiet i Linköping.	
Andrés museifond.	Ett naturhistoriskt museum i Linköping.	Prosten Carl André.	1846 ²² / ₁	—	—	382	—	D:o.	d:o.
Wetterdahls stipendiifond.	Stipendium åt någon behöfvande abiturus.	Prostinnan Elisabet Ch. Wetterdahl.	1859 ² / ₂	—	—	1,660	—	D:o.	d:o.
Folkskollärarnes d:o.	Understöd åt någon folkskollärare vid Linköpings allmänna läroverk studerande son.	Stiftets pensionsinrättning för folkskollärare.	1876 ⁴ / ₁₀	1	160	4,331	—	D:o.	d:o.
Sällskapet N. N:s premiefond.	Premium åt någon i svenska språket hemmastadd yngling.	Sällskapet N. N.	1871 ²⁴ / ₃	1	3	94	—	D:o.	d:o.
Östgöta konstförenings premiefond.	Premium åt den yngling vid Linköpings läroverk, som är begåfvad med de bästa anlag för teckning eller som deri gjort de största framstegen.	Östgöta konstförening.	1865 ⁹ / ₆	—	—	121	—	D:o.	d:o.
Seballds fond.	Stipendium vid högre allmänna läroverket i Linköping.	Karolina Sebaldt.	1866	1	47	1,060	—	Domkapitlet i Linköping.	
Wahlqvist-Carlstedts stipendiifond.	Stipendium åt en i Linköping född, mindre bemedlad, för sedlighet, flit och skicklighet väl vitsordad yngling.	Fruarne Fredrique Wallenberg och Axeline Sundström.	1884 ²⁴ / ₆	1	50	2,269	—	Rektor och läroverkskollegiet i Linköping.	
Magnus Lehnbergs d:o.	Understöd åt 1 eller 2 obemedlade ynglingar vid Linköpings läroverk eller derifrån till akademien afgångne.	Löjtnant C. von Feilitzen och h. h., f. Lehnberg.	1865 ⁴ / ₁₀	2	400	10,893	—	D:o.	d:o.
Musikaliska sällskapets d:o.	Stipendium åt någon vid d:o studerande yngling med goda anlag för musik.	Musikaliska sällskapet i Linköping.	1870 ²¹ / ₅	1	17	524	—	D:o.	d:o.
Skarpskyttekårens d:o.	Stipendium åt ynglingar, som utmärka sig i kroppsliga idrotter.	Linköpings skarpskyttekår.	1881 ¹ / ₁₁	1	25	768	—	D:o.	d:o.
Havtons d:o.	Understöd åt en fattig scholaris vid Linköpings gymnasium af ofrälse stånd.	Rådmannen E. Havton i Vestervik.	1853 ²⁷ / ₄	—	—	81	—	D:o.	d:o.
Koskulls d:o.	Stipendium åt studerande vid Linköpings läroverk, helst från Oppeby eller Hägerstad.	Löjtnanten Anders Koskull.	1729 ²⁰ / ₁₁ 1731 ³⁰ / ₁₁	—	—	263	—	D:o.	d:o.
Abraham Malmborgs d:o.	Understöd åt studerande vid d:o, som äro födde i Linköping.	Öfversten A. Malmborg.	1876 ²⁷ / ₃	2	200	5,299	—	D:o.	d:o.
Andrés d:o.	Stipendier åt fattiga gymnasister, helst prestesöner.	Prosten Carl André.	1838 ³ / ₂	1	230	2,463	—	D:o.	d:o.
Nisbeths d:o.	Stipendier åt fattige, sedlige, flitige, med goda anlag för studier begåfvade ynglingar.	Enkefru Maria Nisbeth.	1865 ²⁵ / ₂	4	300	6,371	—	D:o.	d:o.
Erik Birger Leonard Nordvalls d:o.	Stipendium åt yngling med fallenhet för studier och musik eller annan skön konst.	Rådman Adolf Fredrik Nordvall.	1874 ¹⁰ / ₉	1	125	7,311	—	D:o.	d:o.
Stenhammars d:o.	Stipendium åt 2 nitiske och skicklige medlemmar af naturhistoriska sällskapet vid Linköpings läroverk.	Teol. dr Kristian Stenhammar.	1866 ²⁸ / ₁₁	2	21	577	—	D:o.	d:o.

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Johan Gustaf Westmans stipendiifond.	Stipendium åt någon behöfvande yngling i högsta afdelningen af allmänna läroverket i Linköping.	Bankdirektören R., enkefru Ida och löjtnanten H. Westman.	1870 $\frac{7}{4}$ och 1889 $\frac{2}{2}$	1	210	7,648	—	Rektor och kollegium vid allmänna läroverket i Linköping.	
Westlings d:o.	Stipendier dels åt studerande vid d:o, dels åt abituri.	Kyrkoherden C. Westling.	1868 $\frac{29}{5}$ o. 1872 $\frac{19}{8}$	4	378	9,773	—	D:o d:o.	
Luthers d:o.	Stipendium åt den lärjunge vid d:o, som anses genom sedlighet, flit och goda anlag vara mest utmärkt.	Biskopen E. G. Bring.	1864 $\frac{10}{11}$	1	18	762	—	D:o d:o.	
Ehrenborgs d:o.	Pension åt 3 namngifna personer under deras listid och efter deras död understöd åt behöfvande, för uppförande och flit välkände ynglingar vid Linköpings läroverk.	Fröken A. B. U. Ehrenborg.	1872 $\frac{29}{3}$	3	150	3,100	—	D:o d:o.	
Linköpings stifts premie- och fattigkassa.	Premier och understöd till studerande vid stiftets allmänna läroverk samt vid universiteten.	—	—	—	1,640	18,690	—	Linköpings domkapitel.	42)
Hagenbergsska fonden.	Stipendier vid allmänna läroverket i Söderköping.	Maria Helena Hagenberg.	1863 $\frac{17}{3}$	2	70	1,601	—	D:o.	
Söderqvists fond.	Stipendier.	Enkefru M. K. Söderqvist.	1832 $\frac{29}{3}$	2	60	3,432	—	D:o.	
Ohrlings d:o.	Anskaffande af materiel för den fysikaliska undervisningen vid allmänna läroverket i Linköping.	Prosten C. P. Ohrling.	1848 $\frac{2}{9}$	—	—	4,372	—	D:o.	
Välskrifningsfonden.	Skriftpremier vid d:o.	Erkebiskop J. Lindblom.	1806 $\frac{30}{4}$	10	6	257	—	D:o.	
Schedings fond.	Stipendier vid högre allmänna läroverket i Linköping samt vid universiteten.	Fru Kristina Scheding.	1672 $\frac{9}{9}$	4	108	3,738	—	D:o.	
O. J. Nordvalls d:o.	Stipendier vid d:o samt vid Uppsala universitet.	Prosten O. J. Nordvall.	1816 $\frac{6}{10}$	2	600	17,029	16,000	D:o.	
Älfs d:o.	Stipendium till en student af Östgöta nation.	Domprosten Samuel Älf.	1799 $\frac{1}{1}$	1	50	1,283	—	D:o.	
Rederska fonden.	Stipendier åt studerande vid Uppsala universitet af »Östergötlands» stift.	Bruksegaren Didrik Reder.	1847 $\frac{9}{5}$	4	1,350	28,959	—	D:o.	
Nymanssons fond.	Stipendier vid allmänna läroverken i Linköping och Vadstena.	Prosten Adolf Nymansson.	1822 $\frac{1}{3}$	3	100	3,808	—	D:o.	
Forskåls d:o.	Stipendium vid läroverket i Linköping.	Kaptenen Isak Forskål.	1853 $\frac{29}{11}$	1	50	1,134	—	D:o.	
Lindorfs d:o.	Stipendier vid d:o.	Kyrkoherden And. Lindorf.	1783 $\frac{26}{10}$	3	12	369	—	D:o.	
Nikolais d:o.	Stipendium vid d:o.	Lektorn Ragvald Nikolai.	1797 $\frac{21}{1}$	1	9	209	—	D:o.	
Noréns d:o.	D:o	Bankkamreraren J. Norén.	1837 $\frac{24}{5}$	1	80	1,883	—	D:o.	
Palmqvists d:o.	D:o	Frih. C. M. N. Palmqvist.	1876 $\frac{2}{5}$	1	100	2,104	—	D:o.	
Ekenbergs d:o.	D:o	Pastorsenkan Fredrika Ekenberg.	1826 $\frac{29}{9}$	1	20	473	—	D:o.	
Scharffs d:o.	D:o	Prosten I. O. Scharff.	1816 $\frac{28}{5}$	1	75	1,900	—	D:o.	
Nilsson-Aschans stipendiifond.	D:o	Bergsrådet J. L. Aschan.	1850 $\frac{30}{3}$	1	220	4,464	—	D:o.	
Kindboms stiftelse.	D:o	Inspektör Jonas Kindbom.	1776 $\frac{18}{12}$	—	—	45	—	D:o.	
Carlströms fond.	Stipendium och premier vid d:o.	Prosten J. F. Carlström.	1809 $\frac{7}{11}$ o. 1823 $\frac{4}{1}$	9	195	4,074	—	D:o.	
Elgeri stiftelse.	Stipendium för abiturus vid d:o.	Handlanden Peter Elgerus.	1784 $\frac{1}{11}$	1	251	43)	—	D:o.	43)
Westerlinds stipendiistiftelse.	Stipendier vid d:o.	Prosten P. O. Westerlind.	1860 $\frac{13}{3}$	2	641	10,307	9,200	D:o.	
Curmans stiftelse.	D:o.	Prosten Nils Curman.	1776 $\frac{4}{11}$	4	50	44)	—	D:o.	44)
Pipers fond.	D:o.	Kungl. rådet greve C. Piper.	1699 $\frac{1}{11}$	10	195	4,570	—	D:o.	
De Rogiers d:o.	D:o.	Med. dr. G. H. de Rogier.	1814	—	—	1,650	—	D:o.	
Rulanders d:o.	D:o.	Assessor Nils Rulander.	1815 $\frac{1}{7}$	1	35	1,640	—	D:o.	
Falkenbergs d:o.	D:o.	Grefvinnan A. M. Falkenberg.	1732	4	30	776	—	D:o.	
Nilsson-Aschans premiefond.	Premier vid d:o.	Bergsrådet J. L. Aschan.	1852 $\frac{1}{1}$	3	160	3,455	—	D:o.	
Buréns fond.	Stipendier till 2 ofrälse infödde östgötar, som studera vid Linköpings gymnasium.	Bruksegaren Adolf Burén.	1848 $\frac{17}{7}$	2	330	7,768	—	D:o.	
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.									
A. F. Nordvalls o. h. h. Olivia Göhles sjukfond.	Understöd åt behöfvande, långvarigt sjuke, som minst 5 år tillhört Linköping.	Bokhållaren A. F. Nordvall.	1874 $\frac{29}{12}$	12	375	12,087	—	Linköpings drätselkammare.	
C. F. Lundmans fond.	Understöd af sängliggande sjuke och beklädnad af fattiga skolbarn.	Rådman C. F. Lundman.	1840 $\frac{9}{11}$	18	169	3,750	—	D:o.	
Kungl. Första Lifgrenadierregementets musikkårs enskilda sjukhjelpkassa.	Understöd åt delegare vid inträffade sjukdomsfall.	Musikdirektör Carl Mård m. fl.	1884 $\frac{1}{2}$	5	147	2,140	—	En styrelse.	45)

e) Pensionsanstalter.

Crusellska stiftelsen.	Pensioner att utdelas till medlemmar af Kungl. Lifgrenadierregementenas musikkörer samt till deras enkor och barn.	Musikdirektör Bernhard Crusell.	1823 ²⁹ / ₉	45	2,281	39,715	—	Kapten Carl Meurling.	
Linköpings handlandes pensionsinrättning.	Pensioner och understöd åt f. d. idkare af handelsyrket samt enkor och barn efter sådana.	Handlande i Linköping.	1868 ¹² / ₃	11	1,250	30,814	—	Direktion af 5 personer.	46)
Linköpings stads fabriks- och handtverksidkares enskilda pensionskassa.	D:o åt delegare, som genom sjukdom och orkeslöshet eller annan olycka kommit i saknad af nödigt uppehälle.	Bokbindaremästaren Agrell.	1830 dec.	24	1,700	49,556	—	Styrelse af 5 delegare.	47)
Evelina Laurentia Bergqvists donationsfond.	Utdelning af pensioner å 100 kr. till gamla orkeslösa borgare eller borgarens enkor i Linköping eller barn efter sådana, hvilka äro i behöfvande omständigheter.	Skräddaremästaren D. G. Bergqvist.	1890 ¹² / ₉	—	—	12,000	—	D:o.	48)
Westerlinds stiftelse.	Pensioner, 2 till kyrkoherdens enkor, 3 till komministers enkor och 2 till adjunktens enkor.	Prosten P. O. Westerlind.	1857 ¹⁷ / ₆	7	384	8,400	8,000	Linköpings domkapitel.	
Meurlings pensionsfond.	Understöd till prestenka eller prestdotter.	Prosten C. Meurling.	1860 ¹⁴ / ₃	1	12	217	—	D:o.	
Kolmodinska fonden.	Understöd till 2 behöfvande prestdöttrar.	Mamsell Karin Kolmodin.	1864 ⁸ / ₁	2	68	1,513	—	D:o.	
Friedleifeka d:o.	Understöd åt fattiga prostens enkor.	Konsistorienotarien J. Friedleif.	1880 ²⁹ / ₉	5	300	5,326	—	D:o.	
Worsterska d:o.	Understöd till 3 prestenkor.	Biskopinnan Maria Filenia, f. Worster.	1785 ¹⁴ / ₆	3	24	481	—	D:o.	
Staalska d:o.	Pensioner och understöd åt enkor och barn efter aflidne ecklesiastike tjenstemän i Linköpings stift m. m.	Kyrkoherden A. W. och fröken A. K. Staal.	1863 ²⁰ / ₁	—	—	116,478	—	D:o.	
Linköpings stifts enskilda enhjelpskassa.	Understöd åt enkor och vissa döttrar till prester, som afidit före inrättandet af Presterskapets enke- och pupillkassa.	Linköpings presterskap.	1875 ¹⁶ / ₃	91	4,953	—	—	D:o.	49)
Presterskapets emeritikassa.	Understöd åt uttjente eller behöfvande i tjenst varande prestmän m. m.	—	—	7	3,026	65,889	—	D:o.	50)
Muncks fond.	Understöd åt 2 behöfvande prestdöttrar inom Linköpings stad eller, om der saknas tjenliga föremål, inom dess stift.	Fröken Hedda Maria Munck.	1866 ¹⁵ / ₉	2	120	2,188	—	D:o.	
C. J. A. Wallins donationsfond.	Efter namngifven persons död tilldelas räntan 2 äldre behöfvande tjenariunor, som med trohet och ärlighet längre tid tjenat på samma ställe.	Stadsläkaren C. J. A. Wallin.	1881 ⁶ / ₁	1	100	2,500	—	Linköpings drätselkammare.	
Johan Frans Oscar Dimbergs d:o.	Efter namngifven persons död sammanslås det donerade kapitalet med Johanna Lindebergs fond för bildande af ytterligare 4 pensioner i densamma.	Kyparen J. F. O. Dimberg.	1880 ²⁹ / ₁₂	1	180	4,043	—	D:o.	
Johanna Lindebergs pensionsfond.	Understöd åt 1 enka efter officer, 4 andra välfrejdade enkor samt åt Mörnarska stiftelsens fattighus i Linköping.	Enkefru J. Lindeberg.	1877 ²¹ / ₁₁	5	245	7,105	—	D:o.	

f) Andra stiftelser och inrättningar.

Fröken Westrings arbetsfond.	Det orubade kapitalet skall jemte tillkommande räntor utgöra fond för inrättande af arbetshus i Linköping.	Fröken Maria Sofia Westring.	1868 ¹⁷ / ₈	—	—	40,052	—	D:o.	
Minister J. C. Lagerswärds donation.	Reparation af fattighuset, då kapitalet uppgår till 750 kr.	Minister J. C. Lagersvärd.	1831 ⁵ / ₂	—	—	371	—	D:o.	
Linköpings stads och stifts nykterhetssällskaps d:o.	Understöd för nykterhetssällskap i Linköping med ordnad styrelse och vederbörligen sanktionerade stadgar.	Stadens och stiftets nykterhetssällskap.	1864 ²³ / ₁	—	—	2,418	—	D:o.	
Adjunktskassan.	Bidrag till extra ordinarie och vikarierande prestmäns aflöning.	Linköpings stifts presterskap.	1878 ¹⁶ / ₉	12	1,033	310	—	Linköpings domkapitel.	51)
Claes Fredrik Lundmans lifrüntefond.	Lifrünta till stiftarens fosterson, färgaren A. P. Lundman; dör denne utan laglig arfvinge, tillfaller af kapitalet ¹ / ₃ fattigvården, ¹ / ₃ stadens flickskola, ¹ / ₃ staden, att användas till sjuke, fattige äldre borgare och deras enkor samt skolorna.	Rådman C. F. Lundman.	1840 ⁵ / ₁₁	1	1,391	28,520	—	D:o.	
Summa			—	498	37,564	1,600,563	222,186		

C. I Norrköpings stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Sleincourska testamentsfonden.	Understöd åt 2 fattiga inom staden.	Professor Peter Sleincour.	1785 ¹⁵ / ₆	2	20	353	—	Drätselkammaren.	
Moelnars fond.	D:o åt 2 fattiga dygdiga borgarens enkor.	Fru Vendla Moelnar.	1798 ¹⁸ / ₇	2	20	333	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Professor Lidéns d:o.	D:o till behöfvande.	Professor J. H. Lidén.	1798 ²¹ / ₇	1	5	100	—	D:o.	
David Svartz d:o.	D:o vid jultiden till de mest behöfvande.	David Svartz arfvingar.	1823 ¹¹ / ₁₀	6	75	333	—	D:o.	
Norrhénska fonden.	D:o till 1 fattig dygdig kvinna.	Enkan Car. Norrhén.	1831 ⁸ / ₉	1	28	550	—	D:o.	
Enkefru Lemckes fond.	D:o till behöfvande borgarens enkor.	Enkan C. Lemcke.	1832 ⁸ / ₁₂	15	75	1,500	—	D:o.	
Okänd gifvares d:o.	D:o till 1 fattigt, minst 50-årigt fruntimmer.	Okändt.	1840 ¹² / ₁₀	1	90	1,500	—	D:o.	
Strömbergsska fonden.	D:o åt 4 »bättre» fruntimmer.	Mamsell E. Marg. Strömberg.	1846 ²⁴ / ₁₁	4	75	1,500	—	D:o.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890 till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890. Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Enkefru Södevalls fond. Gustaf Eklunds donation. Lindgrenska fonden. Soldins minnesfond. Litografiska aktiebolagets Senefelderfond. Mauritz Philipsons fond.	Understöd till 6 fattiga fruntimmer. D:o åt behöfvande i Hedvigs församling. D:o åt 30 de mest behöfvande enkör af arbetsklassen. D:o åt fattiga fabriksarbetare. D:o åt fattiga stentryckare.	Enkan Brita M. Södevall. Grossh. G. Eklund. Arbetaren Gust. E. Lindgren. Fabrikör A. L. Soldin. Litografiska aktiebolaget.	1848 ²⁴ / ₇ 1851 ² / ₄ 1852 ¹⁰ / ₄ 1860 ²³ / ₅ 1861 ⁶ / ₁₁	6 67 30 234 1	225 150 525 2,238 50	4,500 3,000 10,527 50,848 5,744	— — — — —	Fattigvårdsstyrelsen. Kyrkorådet i Hedvig. Fattigvårdsstyrelsen. Fabriksföreningen. D:o.	
J. Moselii donation.	D:o åt äldre eller sjuka af medelklassen i Hedvigs församling.	Grossh. J. Moselius.	1866 ⁶ / ₇	6	250	5,000	—	Kyrkorådet i Hedvig.	
C. M. Edlunds fond. Maria Sofia Westrings legat. Norrköpings fabriksförenings fond.	D:o åt fattiga enkör och döttrar efter borgare. D:o åt 4 ogifta minst 50-åriga kvinnor. D:o till behöfvande fabriksarbetare inom staden.	Fabrikör C. M. Edlund. Maria Sofia Westring. Fabriksföreningen.	1867 ³⁰ / ₁₂ 1868 ¹⁷ / ₈ 1865 ²⁸ / ₂	38 4 126	3,700 360 2,286	71,566 6,000 28,978	— — —	Fattigvårdsstyrelsen. Drätselkammaren. Fabriksföreningen.	
Enkefru v. Aakens donation. Kapten C. T. Strömbergers fond.	D:o till de mest behöfvande i Hedvigs församling. D:o åt de mest nödlidande och sjuka.	C. M. von Aaken. C. T. Strömberger.	1871 ¹⁸ / ₉ 1871 ²⁷ / ₁₂	2 6	100 120	2,000 2,000	— —	Kyrkorådet i Hedvig. Fattigvårdsstyrelsen.	
Fogelstrandiska donationen. Carol. Gustafva Svartz fond.	Anskaffande af ved till behöfvande. Understöd åt 4 s. k. pauvres honteux.	Rådman Sam. Fogelstrand. Enkefru C. G. Svartzs sterbhus. Grossh. C. D. Philipson.	1872 ¹⁸ / ₅ 1872 ¹¹ / ₁₁ 1872	30 4 48	100 600 1,200	2,000 12,000 26,000	— — —	Kyrkorådet i Hedvig. Fattigvårdsstyrelsen. Särskild styrelse.	
Donationsfonden till behöfvande sjuka. Lärarepersonalens understöds-kassa. Titus och Patrik Lundmarks fond.	D:o åt behöfvande sjuka. D:o åt folkskolelärare vid tillfälliga behof. D:o åt fattiga fabriksarbetare.	Flere personer. Mamsell Eleon. Lundmark.	1875 ²⁶ / ₁ 1875 ²³ / ₁₁	1 24	100 1,500	4,002 30,000	— — —	Skolrådet. Fabriksföreningen.	
Höffmanska donationsfonden. Olof Lindvalls fond. Carl Johan Nelins donation. Föreningen till understöd för pauvres honteux. Lutmanska fonden.	D:o D:o Lindrane af nød hos behöfvande. Understöd åt s. k. pauvres honteux. D:o till mest behöfvande pauvres honteux.	Fabrikör C. Th. Hoffman. Sjöman O. Lindvall. Handlanden C. J. Nelin. En mängd personer. Kyrkoh. O. G. Söderlund.	1876 ¹⁶ / ₁₀ 1877 ⁹ / ₄ 1880 ⁸ / ₃ 1861 ² / ₄ 1884 ¹⁶ / ₁₁	21 1 62 50 —	173 88 6,288 1,450 —	3,342 1,779 293,502 99,992 4,000	— — 100,000 — —	D:o. Fattigvårdsstyrelsen. Drätselkammaren. Särskild styrelse. Drätselkammaren.	52)
b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.									
Gustavianska barnhuset. Alreiska fonden. Mobergska fliekbarnhuset.	Hem åt fattiga barn och deras undervisning. Utvidgning af Gustavianska barnhuset. Understöd och undervisning åt fattiga flickor.	Flere personer. Öfveringenjör A. Alreik. Handlanden Jerem. Moberg.	1772 ²⁹ / ₅ 1863 ¹⁵ / ₉ 1808 ⁸ / ₅	32	13,294	433,654	215,000	Särskild direktion.	53)
Eggerska läse- och arbets-skolan för flickor. F. E. Hjelmns donation. F. E. Hjelmns senare d:o. Karl XIV Johans fond.	Undervisning åt flickor i läsning och slöjd. Utvidgning af Mobergska fliekbarnhuset. D:o Till en läse- och arbetsskola för flickor, af hvilken skola sedermera uppstod Eggerska läse- och arbetsskolan. Tillökning af d:o.	Rådman J. F. Eggers. F. d. kaptenen F. V. Hjelm. D:o Konung Karl XIV Johan.	1829 ³ / ₁₂ 1828 ²⁴ / ₉ 1880 ¹⁸ / ₈ 1819 ¹¹ / ₈ 1837 ²⁹ / ₉					Direktion utsedd af stadsfullmäktige. Densamma.	54)
von Schevens d:o. Enkefru Törnings d:o. Reutersköldska hittebarnhuset.	Bidrag till lön åt en lärarinna vid Eggerska skolan. Uppfostran af värlösa barn.	Regeringsrådet S. v. Scheven. Enkefru C. Maria Törning. Öfverstelöjtnanten C. G. Reutersköld.	1821 1842 ²² / ₉ 1814 ¹³ / ₇	1 78	15 5,036	300 69,789	— —	D:o. D:o. Särskild direktion.	55)
Fru A. S. Reuterskölds fond. Tre värlösa barns d:o. Jakob v. Leensens donation.	Vård och underhåll af en föräldralös flicka. Uppfostran af 3 fattiga barn. Förbättrande af vanartiga barn.	Fru A. S. Reutersköld. Ökändt. Brukspatron J. v. Leesen.	1813 ²⁶ / ₁ 1855 ⁷ / ₅ 1875 ⁸ / ₄	1 3 11	27 360 1,608	450 6,000 100,000	— — —	Fattigvårdsstyrelsen. D:o. Drätselkammaren och skolrådet.	56)
Enhörnings donationsfond. Svartziska friskolan. Norrköpings barnkrubba.	Beredande af räddningshem för vanvårdade barn, när fonden stigit till 20,000 kr. Att till dugande arbetare fostra värlartade gossar, som erhållit goda afgångsbetyg från Norrköpings folkskolor. Vård af minderåriga barn den tid, deras föräldrar äro upptagna af arbete.	Handlanden C. A. F. Enhörning. Fabrikör Peter Svartz. Flere personer.	1877 ³⁰ / ₆ 1772 ²² / ₅ 1874 ⁷ / ₁₀	— 18 28	— 4,319 1,560	13,991 199,800 35,000	— 94,800 —	Skolrådet och familjen Svartz hufvudman.	57)
Gustaf Eklunds donation. Lars Cederbergs d:o.	Till Eggerska skolan. Uppfostran af fattiga föräldralösa barn.	Grosshandlaren G. Eklund. Handlanden L. Cederberg.	1844 ²⁰ / ₅ 1786—88	— 4	— 210	7,026 4,500	— 4,500	Fattigvårdsstyrelsen. St Olai kyrkoråd.	58)

Okänd gifvares fond. Louis De Geers fond.	Anskaffande af kläder åt 8 barn. Uppmuntran och understöd åt barn i stadens högre folkskolor.	Okändt. Subskribenter.	1846 ²⁰ / ₁₀ 1869 ¹⁹ / ₁	8 —	50 385	1,000 7,000	— —	Fattigvårdsstyrelsen. Skolrådet.	
Carl Johan Nelins donation. Forsbergiska donationen.	Premier åt lärjungar i folkskolorna. D:o till afgående elever vid Mobergska skolan.	Handlanden C. J. Nelin. Bokbindaren C. C. Forsberg.	1875 ²⁰ / ₇ 1866 ¹³ / ₄	— 6	480 60	80,400 1,000	80,400 —	D:o. Drätselkammaren och skolans styrelse. Drätselkammaren. Gustavianska barnhuset.	⁵⁸⁾ ⁵⁹⁾ ⁶⁰⁾
C. J. Nelins donation. C. J. Nelins fond.	D:o till flickor i Mobergska skolan. D:o till afgående lärjungar vid Gustavianska barnhuset.	Handlanden C. J. Nelin. D:o.	1875 ²⁴ / ₅ 1874 ²⁵ / ₁₁	— —	— —	3,653 8,544	— —		
c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.									
Konung Karl XV:s fond.	Premier åt fabriksarbetare, som äro elever i Ebersteinska söndags- och aftonskolan.	Konung Karl XV.	1861 ³⁰ / ₁₂	2	60	1,073	—	Fabriksföreningen.	
Lenningska stipendiifonden.	Understöd åt fabriksarbetare för förvärfvande af skicklighet i yrket.	Fabrikör John Lenning.	1875 ² / ₄	6	1,500	27,086	—	D:o.	
John och Math. Lennings väfskola.	Undervisning i textilindustri.	Densamme.	,	—	—	324,854	118,233	D:o.	
Ebersteinska söndags- och aftonskolan.	Undervisning för arbetare i sådana kunskapsgrenar och färdigheter, som för insigtsfull utöfning af deras yrke behöfvas.	Bruksegaren Chr. Eberstein.	1815 ²³ / ₉	279	—	184,129	140,600	Styrelsen för tekniska elementar- och Ebersteinska söndags- och aftonskolan.	
Moseliska donationen.	Stipendier åt behöfvande skickliga elever i Ebersteinska söndags- och aftonskolan eller inköp af böcker och instrumenter för skolan.	Grosshandlaren J. Moselius.	1869 ¹ / ₁₁	3	250	12,802	—	D:o d:o.	
Ebersteinska söndags- och aftonskolans premiekassa.	Belöningar till skolans lärjungar.	Genom terminsafgifter.	1857 ²¹ / ₈	82	500	5,933	—	D:o d:o.	
Carl Johan Nelins donation.	Belöningar åt lärjungar i Ebersteinska söndags- och aftonskolan och tekniska elementarskolan.	Handlanden C. J. Nelin.	1875 ⁸ / ₁	6	900	50,994	—	D:o d:o.	⁶¹⁾
Stackelbergiska beklädnadskassan.	Beklädnadshjelp åt minderåriga gossar i Ebersteinska söndags- och aftonskolan.	Grefve C. A. Stackelberg.	1852 ²⁴ / ₄	3	87	1,545	—	D:o d:o.	
Enhörningska donationsfonden.	Understöd åt obemedlade lärjungar i tekniska elementarskolan.	Grosshandl. P. A. Enhörning.	1882 ²³ / ₃	2	337	11,221	—	D:o d:o.	
Tekniska elementarskolans premiekassa.	Belöningar åt lärjungar i skolan.	—	1859 ⁷ / ₁₁	16	300	1,846	—	D:o d:o.	
Johanssonska donationen.	Premium till lärjunge i elementarläroverket.	Borgmästarinnan Christina Johansson.	1703 ¹² / ₄	1	6	97	—	S:t Olai kyrkoråd och rektor.	
Nyströmska d:o.	Stipendier till d:o.	Grosshandl. C. M. Nyström.	1790 ⁹ / ₁₂	8	570	9,500	—	D:o d:o.	
Thilandska d:o.	Beklädnadshjelp åt d:o.	Rector J. Thilander.	1803 ¹² / ₄	2	63	1,050	—	D:o d:o.	
Sällskapet W. G donationer.	Stipendier åt d:o.	Sällskapet W. G.	1862 ²⁰ / ₂ 1865 ¹⁶ / ₃	4 4	210	3,500	—	D:o d:o.	
C. Th. Strömbergers donation.	Premier åt d:o.	Kapten C. T. Strömberger.	1867 ⁸ / ₄	4	90	1,500	—	D:o d:o.	
C. J. Nelins d:o.	Stipendier åt d:o.	Handlanden C. J. Nelin.	1875 ¹¹ / ₁₁	17	500	62)	—	Skolrådet.	⁶²⁾
Folkskolelärarnes stipendiifond.	Stipendium till son åt folkskolelärare vid d:o.	Numeri upplösta pensionsinrättningen för folkskolelärare i Linköpings stift.	Kungl. resol. 1876 ⁹ / ₁₀	1	205	4,110	—	Rector.	
Soarékassans premiefond.	Premier för teckning, musik och gymnastik.	Behållning å soaréer.	1869 o. 1870	2	50	1,000	—	D:o.	
Fornnordiska förbundets stipendiifond.	Premier till lärjunge i de 4 högsta klasserna.	f. d. Fornnordiska förbundet.	1888	1	50	1,000	—	D:o.	
A. H. Godes stipendii- och understödsfond.	Premier och stipendier m. m.	Handlanden A. H. Gode.	1889	—	—	43,476	10,000	Kyrkorådet i S:t Olai.	⁶³⁾
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor. ⁶⁴⁾									
Per Reinhold Swartz fond.	Sjukhjelp åt fattig ungdom lidande af kronisk åkomma.	Fabrikör John Swartz.	1852 ⁴ / ₈	8	750	15,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	⁶⁴⁾
v. Leesenska fonden för obotligt sjuka.	Beredande af hem och vård åt obotligt sjuka.	Brukspatron J. v. Leesen.	1876 ³ / ₈	3	1,485	50,000	—	Drätselkammaren.	⁶⁵⁾
John och Mathilda Lennings sjukhem.	D:o d:o.	Fabrikör J. Lenning med fru.	1882 ²² / ₄	30	7,855	{ 675,264 47,000 8,479 }	275,264	Särskild styrelse.	
Sex dertill donerade frisängar.	D:o d:o.	6 personer eller sterbhus.	1887—90					Drätselkammaren.	
Lenningska sjukhemets utredningsfond.	Inköp af inventarier.	Fabrikör J. Lenning med fru.	1882 ²² / ₄					Bolagets styrelse.	⁶⁶⁾
Holmens bruks- och fabriksaktiebolags sjuk- och begravningskassa.	Understöd vid sjukdom och dödsfall.	Bolaget.	1876 ¹ / ₁	587	6,793	—	—	D:o.	
Bergsbro aktiebolags d:o.	D:o d:o.	D:o.	1874	—	300	5,000	—	D:o.	
Handtverkande borgerskapets sjuk- och begravningskassa samt nödhjelpsfond.	Sjuk- och begravningshjelp samt understöd åt borgare, deras enkor och barn.	De gamla skråen.	1847	133	8,800	312,575	20,209	Styrelse af 8 personer.	⁶⁷⁾
Norrköpingsarbetareförenings sjuk- och begravningsfond.	Sjuk- och begravningshjelp åt medlemmar.	Arbetareföreningen.	1862	324	18,529	39,058	—	Särskild styrelse.	⁶⁸⁾
e) Pensionsanstalter.									
Lagergrenska fonden.	Beredande af pensioner åt enkor och barn efter stadens embets- och tjenstemän.	Flere personer.	1856 ⁹ / ₅	7	2,162	64,826	—	Drätselkammaren.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER, M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.	Kapital.	Deraf värde af fastigheter.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärknin- gar.
				till nedan- stående antal personer.	af nedan- stående hela belopp. Kronor.	Kronor.	Kronor.		
Enhörnings donationsfond till Lagergrenska fonden.	Beredande af pensioner åt enkör och barn efter stadens embets- och tjenstemän.	Grosshandlaren P. A. Enhörning.	1877 ³⁰ / ₆	—	—	6,956	—	Drätselkammaren.	69)
Lenningska pensionsfonden.	Beredande af pensioner åt personer, som råkat i betryck.	Fabrikör John Lenning.	1879 ¹⁰ / ₂	23	6,400	300,000	—	D:o.	
Bergsbro aktiebolags pensionsfond.	Pensioner åt bolagets arbetare.	Aktiebolaget.	1874	12	943	20,136	—	Bolagets styrelse.	
Jean Longgrens fond.	D:o åt ogifta i. d. tjenarinnor.	Färgaren J. Longgren.	1880 ⁶ / ₁₂	1	125	5,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Vadströmska pensionsfonden.	D:o åt enkör och barn efter tjenstemän och borgare.	Fröken A. M. Vadström.	1859 ³⁰ / ₃	10	1,500	32,323	—	Särskild direktion.	70)
Systrarne Lundmarks pensionsfond.	Ökning af Vadströmska fonden.	Fröken El. Corona Lundmark.	1871 ¹ / ₅	2	1,000	22,381	—	Densamma.	
Enhörnings d:o.	Pensioner åt s. k. pauvres honteux.	Grosshandlaren P. A. Enhörning.	1877 ³⁰ / ₆	2	200	5,417	—	Densamma.	
J. de Bruyns fond.	Ökning af Vadströmska fonden.	Fröken J. de Bruyn.	1887 ¹² / ₁	6	1,500	31,811	—	Densamma.	71)
Jöran Säafs d:o.	D:o d:o.	Fabrikör Jöran Säaf.	1888 ⁷ / ₇	4	675	15,841	—	Densamma.	
Johanna Mathilda Sjöbergs fond.	Pensioner för fattiga tjenarinnor.	Hushållerskan J. M. Sjöberg.	1871 ¹⁵ / ₅	3	335	7,600	—	Densamma.	
Enhörnings d:o.	Ökning af sistnämnda stiftelse.	Grossh. P. A. Enhörning.	1877 ³⁰ / ₆	2	200	5,417	—	Densamma.	
Poliskårens pensionsfond.	Pensioner åt poliskonstaplar.	—	—	—	—	6,939	—	Drätselkammaren.	72)
Lenningska fonden.	Belöningar och pensioner åt arbetare, som äro eller varit i Drags aktiebolags tjenst.	Fabrikören John Lenning.	1879 ¹⁶ / ₁₂	215	4,871	114,306	—	Drags aktiebolag.	
Drags aktiebolags pensions- samt sjuk- och begravningskassa.	Hjelp åt ålderstigna, understöd åt arbetare under sjukdom samt begravningshjelp åt arbetares sterbhus.	Drags aktiebolag.	1860 ² / ₁	—	5,912	70,000	—	D:o.	
John Philipsons donation.	Pensioner åt minst 60-åriga arbetare, som minst 10 år varit medlemmar i Arbetareföreningen.	Konsul John Philipson.	1890	—	—	25,000	—	Arbetareföreningen.	73)
Holmens bruks och fabriks aktiebolags pensionsfond.	Pensioner åt tjenstemän och arbetare vid Holmen.	Bolaget.	1874	14	2,079	38,656	—	Bolaget.	
f) Andra stiftelser och inrättningar.									
Lars Magnus Trozellis fond.	Nyttiga ändamål för staden.	Brukspatronen Henning Trozelli.	1877 ²⁸ / ₃	—	—	486,036	168,000	Drätselkammaren.	74)
F. d. frivilliga brandkårens fond.	Belöningar åt personer, som utmärka sig vid släckning af eldsvådor.	F. d. frivilliga brandkåren.	1877 ⁷ / ₇	—	—	4,563	—	D:o.	
Summa			—	2,871	131,441	4,952,589	1,227,006		
D. I Söderköpings stad.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Forsemanska kassan.	Understöd till inom staden bosatte idkare af borgerliga yrken, deras enkör och barn.	Häradsbörding Johan Forseman.	1794 ²⁶ / ₆ och 1795 ¹⁷ / ₄	10	400	10,391	—	Drätselkammaren.	
Rydbergska stiftelsen.	Understöd till fattiga enkör.	Enkefru Christina Rydberg.	1826 ⁵ / ₉	1	9	150	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Mulachska fonden.	Att lemna fattiga fri bostad i stiftelsens hus.	Med. d:r Carl G. Mulach.	1826 ¹⁹ / ₁₁	—	—	7,750	7,750	D:o.	
Lundvallska donationsfonden.	D:o d:o.	Enkefru Maria Helena Lundvall, född Friman.	1850 ¹⁰ / ₈	—	—	1,699	1,000	D:o.	
Hagenbergska donationen.	Understöd åt 2 pauvres honteux.	Mamsell Maria Helena Hagenberg.	1863 ¹⁷ / ₈	2	60	1,009	—	Drätselkammaren.	
Fonden till minne af Söderköpings arbetareförenings stiftare P. A. Svensson.	Understöd åt behöfvande ledamöter af föreningen.	Bildad genom sammanskott.	1882 ⁵ / ₃	2	25	601	—	Arbetareföreningens direktion.	
b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.									
Donationen till doktor J. O. Lagbergs minne.	Fattiga skolbarns beklädnad.	Okänd.	1884 ²⁸ / ₇	35	—	15,360	—	Kyrko- och skolrådet.	
Mulachska fonden.	Fattiga barns uppfostran.	Med. d:r Carl G. Mulach.	1826 ¹⁹ / ₁₁	—	—	14,430	—	D:o.	
Söderköpings barnhemsfond.	Inrättandet af ett barnhem för fattiga föräldralösa flickor.	Bildad genom sammanskott.	1882 ¹² / ₆	—	—	4,034	—	Drätselkammaren.	

c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.

Forsemanska kassan.	Upprättande af ett nytt kollegat vid stadens elementarläroverk.	Häradsh. Johan Forseman.	1795 $\frac{9}{4}$	1	1,415	41,927	23,500	Rector och kollegium.
Forsemanska stipendiikassan.	Premier åt förtjenta lärjungar vid stadens elementarskola.	Densamme.	1793 $\frac{14}{1}$ o. $\frac{18}{6}$	16	75	3,814	—	D:o.
Hagenbergiska stipendiifonden.	Understöd åt 2 d:o d:o.	Mamsell M. H. Hagenberg.	1863 $\frac{17}{8}$	2	70	1,500	—	Linköpingsstiftsdomkapitel.
Louis de Geers premiefond.	Premier åt förtjente d:o d:o.	Genom sammanskott.	1866 $\frac{16}{6}$	2	20	351	—	Drätselkammaren.
Stipendiifonden till doktor C. M. J. Petrellis minne.	Understöd åt förhoppningsfulla d:o d:o.	Okänd.	1883 $\frac{8}{11}$	14	150	3,000	—	Rector och kollegium.
Basarfonden.	Premier och understöd åt d:o d:o.	Genom basartillställning.	1886	—	—	304	—	Lärarekollegiet.

d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.

Rådbergiska fonden.	Underhåll af lasarettshjon vid stadens vattenkuranstalt.	Okänd.	1850 $\frac{29}{7}$	—	—	1,613	—	Lasarettstyrelsen.
Brunnslasarettsfonden.	Underhåll af lasarettet vid d:o.	Genom sammanskott.	—	—	—	1,708	—	D:o.
S:t Ragnhilds fattigkassa.	Understöd åt behöfvande sjuke vid d:o.	Okänd.	—	—	—	998	—	D:o.
Lasarettshyggnadsfonden.	Att uppföra nytt lasarett vid d:o.	Genom sammanskott.	1888 $\frac{21}{2}$	—	—	3,387	—	D:o.
Söderköpings arbetareförenings sjuk- och begravningskassa.	Behöfvande föreningsmedlemmars sjukvård och begravning.	D:o.	1867 $\frac{12}{8}$	37	1,423	6,419	—	Föreningens direktion.

f) Andra stiftelser och inrättningar.

Kyrkobyggnadsfonden.	Uppförande af ny kyrka vid stadens vattenkuranstalt.	D:o.	1857	—	—	10,312	—	Lasarettstyrelsen vid anstalten.
Summa			—	122	3,617	130,757	32,250	

E. I Vadstena stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Nyfeldtska donationen.	Understöd åt 2 fattiga fruntimmer i staden.	Enkefru A. C. Nyfeldt.	1860 $\frac{23}{11}$	2	150	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Bergensträleska d:o.	Understöd åt 10 af stadens fattiga.	Enkefru Maria Bergenstråle.	1861 $\frac{9}{9}$	10	50	1,000	—	D:o.
Jungfru Hultgrens donation för blinda.	Understöd till 1 blind person inom samhället.	Jungfru Sofia Hultgren.	1880 $\frac{3}{8}$	1	60	1,000	—	D:o.
Mamsellerna Ulla och Charlotta Norlings understödsfond.	Understöd åt 3 staden tillhörande fruntimmer.	Mamsellerna U. och Ch. Norling.	1882	3	172	4,307	—	Kyrkorådet.
Anders Sundéns pensionsfond.	Understöd åt 3 personer bland s. k. »pauvres-honteux».	Lasarettssysslomannen A. Sundén.	1886 $\frac{29}{12}$	3	180	3,000	—	Drätselkammaren.
Josef Isakssons legat.	Understöd åt 5 behöfvande välkända qvinnor inom samhället.	Handlanden J. Isaksson.	1887 $\frac{13}{6}$	5	450	10,000	—	D:o.
Otto och Augusta Sundberghs silfverbröllopsfond.	Understöd åt 2 fattiga välkända personer inom samhället.	Sparbankskamreraren O. V. Sundbergh.	1890 $\frac{5}{9}$	2	20	500	—	Kyrkorådet.

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Konung Oscar II:s drottning Sofias premiefond.	Till premier vid Vadstena folkskola.	—	1882 $\frac{1}{7}$	6	15	300	—	Skolrådet.
Vadstena folkskolas d:o.	D:o d:o.	—	—	—	40	800	—	D:o.
Fru Charlotte W. Dicksons stiftelse.	Uppfostringsanstalt för fattiga och värlösa flickor.	Godsegaren Axel Dickson.	1861 $\frac{10}{4}$	—	—	23,706	15,500	Särskild styrelse.

c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.

Skyttegillet och skarpskyttarnes fond.	Gymnastikstipendier vid stadens allmänna läroverk.	Vadstena skyttegille och skarpskytteförening.	1873 $\frac{3}{8}$ 1873 $\frac{17}{11}$	—	12	315	—	Läroverkets rektor och kollegium.
Kylinska stipendiifonden.	Stipendier vid d:o d:o.	Enkefru Chr. Kylin.	1878 $\frac{13}{12}$	2	20	1,029	—	D:o d:o.
Invigningsfonden.	D:o d:o.	Genom sammanskott.	1879 $\frac{1}{8}$	1	30	1,706	—	D:o d:o.
Sundénska donationen.	D:o d:o.	Bruksegaren A. Sundén.	1885 $\frac{14}{11}$	3	120	3,136	—	D:o d:o.

e) Pensionsanstalter.

Vadstena borgerskaps enskilda pensionskassa.	Pensioner till behöfvande medlemmar inom borgerskapet.	Borgerskapet i Vadstena.	1835 $\frac{9}{2}$	10	345	5,756	—	Drätselkammaren.
Apotekaren Mathias Olof Kylanders stiftelse.	D:o åt 4 för gudsfruktan, arbetsamhet och stilla vandel kända enkor eller döttrar i Vadstena.	Mamsell Sofie Kylander.	1871 $\frac{1}{1}$	4	228	4,558	—	D:o.
Summa			—	52	1,892	64,113	15,500	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890	af nedanstående antal personer.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.	Deraf värde af fastigheter.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
F. I Skeninge stad.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Salanderska donationsjorden.	Årliga afkastningen fördelas lika emellan Skeninge stad och Normlösa församling och tilldelas fattiga föräldralösa barn eller gamla orkeslösa personer, att af dem åtnjutas i 3 år.	Rektor Olof Salander och hans hustru.	1792 ²¹ / ₂	—	⁷⁵)	1,400	1,400	Pastor, borgmästaren och fattigvårdsstyrelsens ordförande i staden, pastor, äldste kyrkovården och egaren af Gåflösa rusthåll n:o 10 i Normlösa.	⁷⁵)
b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.									
Mohlinska fonden.	Till inrättande af en slöjdskola för flickor, då medlen blifvit tillräckliga.	Färgerifabrikören Joh. M. Mohlin.	1869 ⁴ / ₅	—	—	1,926	—	Magistraten.	
Schenmarkska stipendiimedlen.	Att med årliga räkntan genom belöningar befrämja barns undervisning och uppfostran i kristendom.	Kyrkoherden magister Lars Schenmark.	1763 ¹⁵ / ₁₁	—	—	250	—	Skolrådet.	
Storkiska donationen.	Att med årliga räkntan belöna fattiga, flitiga och för godt uppförande kända skolbarn.	Postsekreteraren Joh. Stork.	1820 ⁶ / ₃	—	7	150	—	D:o.	⁷⁶)
Lindgrenska d:o.	D:o d:o.	V. rektor Lars Lindgren.	1837 ³¹ / ₃	—	—	157	—	D:o.	⁷⁶)
Janzonska d:o.	D:o d:o.	F. d. rektor J. P. Janzon.	1866 ⁴ / ₁₂	—	—	100	—	D:o.	
Carlsonska flickskolan.	Att lemna undervisning åt fattiga flickor, tillhörande dels staden och dels Allhelgona församling.	Handlanden Frans Carlsons enka, Mathilda.	1869 ²⁶ / ₇	—	—	11,500	4,500	En styrelse af 8 personer.	⁷⁷)
Folkskolans premiefond.	Utdelning af belöningar åt flitiga och sedesamma samt företrädesvis fattiga barn i folkskolan.	Bildad genom behållningen å baler o. d.	1839	18	56	2,403	—	Stadsförsamlingens skolråd.	⁷⁸)
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.									
F. d. borgerskapets sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp till medlemmar samt deras hustrur och enkor.	Fabriks-, handels- och handtverksföreningens medlemmar.	1869 ¹⁸ / ₁	1	50	1,217	—	Styrelse af 3 personer.	
e) Pensionsanstalter.									
Nanny Carlssons donationsfond.	Årliga räkntan af donationen skall efter namngifven donationstagares död tillfalla 3 mindre bemedlade ogifta fruntimmer, helst borgardöttrar här i staden, som fyllt 30 år eller af sjuklighet äro oförmögna att sig sjelfva försörja.	Handlanden Johan Carlssons dotter Nanny.	1873 ²⁷ / ₄	2	300	6,000	—	Magistraten.	
Summa			—	21	413	25,103	5,900		
G. I Motala stad.									
Dubergska flickskolan.	Uppfostrande af tjenarinnor.	Eukefru D. Duberg.	1857 ²³ / ₁₁	—	—	38,683	9,300	En styrelse af 5 ledamöter.	⁷⁹)
Sjukhjälpsföreningen »Bisamhället».	Sjuk- och begravningshjälp.	Ett antal arbetare.	1883 ¹⁴ / ₆	7	164	130	—	En vald kassör.	
Hundramannaföreningen.	D:o d:o.	Muraren A. Sandberg.	1881 ⁶ / ₂	14	348	431	—	D:o.	⁸⁰)
Motala sjukhjälps- och begravningsförening.	D:o d:o.	Ett antal arbetare.	1869 ²³ / ₁	10	280	2,720	—	7 valde medlemmar.	⁸¹)
Summa			—	31	792	41,964	9,300		

¹⁾ Röntan tilldelas årligen enkan Hedda Grönlund. — ²⁾ Donationen består af $\frac{1}{4}$ mtl Tift i Kärna socken. — ³⁾ Kapitalet ökades nyligen med 200 kr. genom testamente. — ⁴⁾ Alla socknens understödstagare hafva erhållit understöd ur donationen. — ⁵⁾ Dessutom utdeladt 252 kbfot råg. Donationen utgöres af egendomen $2\frac{1}{2}$ mtl Grimstad. Penningefonden har uppstätt, genom att ladugårdspigornas antal under senare åren minskats. — ⁶⁾ Årliga utdelningen 1 tunna korn. — ⁷⁾ Röntan ingår till fattigkassan. — ⁸⁾ Ursprungligen afsedd för understöd åt behöfvande verkstadsarbetare, i händelse verkstaden skulle upphöra. Sedan Motala verkstad fått gemensam fattigvård med den öfriga delen af Motala socken, har ifrågasvarande fond öfverlemnats till kommunen, som därför uppfört en nu färdig fattiggård. — ⁹⁾ Fonden, uppkommen genom bidrag af enskilda personer, ökas årligen genom kommunens tillskott. Utdelning ur fonden eger rum, när den uppgått till 5,000 kr. — ¹⁰⁾ Fonden är stäld på tillväxt. — ¹¹⁾ Röntan ej utdelad, reserverad till följande år. — ¹²⁾ Stiftelsens ändamål var ursprungligen att uppehålla en friskola vid Halleby egendom, men sedan denna skola upphört, och fonden blifvit genom rättegång vunnin till Skärkinds skolkassa, användes den nu till i kol. 2 angifna ändamål. — ¹³⁾ Årsafgifter 1,417.50 kr. — ¹⁴⁾ Afkastningen utgår ännu till 4 af testator utsedda personer. — ¹⁵⁾ Totalbeloppet af influtna delegareafgifter, månadsafgifter och böter uppgick år 1890 till 195.10 kr. — ¹⁶⁾ Delegareafgifter år 1890 utgjorde 568.25 kr. — ¹⁷⁾ D:o 77 kr. — ¹⁸⁾ D:o 280.65 kr. — ¹⁹⁾ D:o 258.30 kr. — ²⁰⁾ D:o 286.25 kr. — ²¹⁾ D:o 149 kr. — ²²⁾ D:o 512 kr. — ²³⁾ D:o 579.05 kr. — ²⁴⁾ D:o 137 kr. — ²⁵⁾ D:o 930.20 kr. — ²⁶⁾ D:o 848 kr. — ²⁷⁾ D:o 252.50 kr. — ²⁸⁾ D:o 795 kr. — ²⁹⁾ D:o 302 kr. — ³⁰⁾ Bolaget bidrog år 1890 med 1,000 kr. Eljest årligen med 500 kr. Medlemmarnes afgifter 1,446.76 kr. — ³¹⁾ Terminsafgift erlagd af 40 personer med 180 kr. Åtnjuter understöd af H. M. Konungens hofförvaltning. — ³²⁾ Terminsafgift år 1890 erlagd af 455 personer med 5,423.12 kr. — ³³⁾ År 1890 influtna årsafgifter 5,000.11 kr. — ³⁴⁾ D:o 3,957.45 kr. — ³⁵⁾ D:o 385.60 kr. — ³⁶⁾ Årsinkomsten utgöres af värdet af 150 tunnor spannmål från Säby och Vesterby gårdar. — ³⁷⁾ Bidraget till enkehjelpskassan utgjorde år 1890 560.32 kr. Understöden till fattiga prestmän utgå för närvarande af emeritikassan, som därför uppbär det fattigkassan egentligen tillhörande bidraget från presterskapet. — ³⁸⁾ Enligt fattigvårdsstyrelsens beslut skall kapitalet fortfarande förräntas. — ³⁹⁾ Röntan på donationen innehafves af fröken V. Tisells tjenarinna. — ⁴⁰⁾ Stiftelsen är öfverlemnad till Linköpings domkapitel d. 18 juli 1864. — ⁴¹⁾ Skolan är ännu ej öppnad. Af kassan utgå årligen 360 kr. såsom bidrag till aflöning åt 3 lärare vid allmänna läroverket i Linköping. — ⁴²⁾ Utdelningen sker från domkapitlet till läroverken, der beloppen fördelas. Stipendiaterna vid universiteten hafva år 1890 varit 8. — ⁴³⁾ Stiftelsen består af en ränta från hemmanet Glyttinge Östergård i Kärna socken, utgående årligen med 20 tunnor spannmål, hälften råg och hälften korn. — ⁴⁴⁾ Donationen utgöres af en ränta å 50 kr. från frälsehemmanet Sörstad i Rinna socken. — ⁴⁵⁾ Delegareafgifterna år 1890 uppgingo till 177 kr. — ⁴⁶⁾ Förut gemensam med Handtverks-

idkarnes pensionskassa. Pensionerna indelas i 3 klasser: 1:a klass 100 kr., 2:a klass 150 kr. och 3:e klass 200 kr., hvarförntan gratifikation utgå med högst 50 kr. för en gång pr år. Delegareafgifter år 1890 199 kr., räntor 1,504.58 kr. — ⁴⁷⁾ Under år 1890 äro af delegarne inbetalda 70 kr. — ⁴⁸⁾ Ur denna donationsfond äro ännu inga pensioner utdelade. — ⁴⁹⁾ Presterskapets och äfven ecklesiastike tjenstemäns bidrag år 1890 utgjorde 3,271.81 kr. — ⁵⁰⁾ Presterskapets afgifter till denna kassa utgjorde år 1890 271.56 kr. Dessutom kollektor 179.51 kr. — ⁵¹⁾ Delegareafgifterna år 1890 utgjorde 710.22 kr. — ⁵²⁾ Lifstidsräntor utgå tills vidare af fonden till personer utsedda af stiftaren. — ⁵³⁾ Fastigheterna bestå af dels den, deri skolan är inrymd, taxerad till 17,000 kr., dels Alreiska donationen tillhörande egendomarne Himmelstalund och Rotenberg, taxerade till 198,000 kr. — ⁵⁴⁾ Mobergska fläckebyhuset och Eggerska läse- och arbetsskolan nu sammanslagna. — ⁵⁵⁾ Ur fonden utgår tills vidare lifstidsränta åt person, utsedd af testator. — ⁵⁶⁾ Ur fonden utgår en lifstidsränta. — ⁵⁷⁾ Röntan lägges till kapitalet, intill dess nytt flickskolehus uppförts. — ⁵⁸⁾ Från fonden utgå amortering af hypotekslån samt belopp till andra kommuner och inrättningar, deribland stipendier vid Linköpings läroverk. — ⁵⁹⁾ Premier utgå först, sedan fonden uppgått till 4,500 kronor. — ⁶⁰⁾ Premier utgå ännu ej af fonden. — ⁶¹⁾ Från fonden utgå årligen 300 kr. till samma persons förut upptagna stiftelse till premier i Mobergska skolan. — ⁶²⁾ Utgår af samma persons förut upptagna stiftelse till premier i Norrköpings folkskolor. — ⁶³⁾ Afkastningen af fonden tillfaller testators syster i hennes lifstid. — ⁶⁴⁾ Dessutom finnes i Norrköping en mängd sjelfhjelpsföreningar med ändamål att vid sjukdomsfall lemna understöd. — ⁶⁵⁾ De sjuka vårdas af Lenningska sjukhemmet. — ⁶⁶⁾ Delegareafgifter år 1890 uppgingo till 3,770.93 kr. Bristen har fylts af bolaget. — ⁶⁷⁾ Delegareafgifter i sjuk- och begravningskassan 2,355 kr. år 1890. — ⁶⁸⁾ D:o 17,986.50 kr. — ⁶⁹⁾ Pensionsfonden skall genom tillagda räntor växa till 10,000 kr. — ⁷⁰⁾ Pensionstagare äro utsedde af stiftarinnan. — ⁷¹⁾ Nuvarande pensionstagare äro utsedda af testator. — ⁷²⁾ Fonden har uppkommit genom besparade bötesandelar. — ⁷³⁾ Delegareafgifter 1,606.65 kr. år 1890. — ⁷⁴⁾ Hvert sjette år användes behållna inkomsten till nyttiga ändamål. Upplypna behållningen utgjorde vid 1890 års slut 115,000.22 kr. Lifräntor utgå ännu af fonden. — ⁷⁵⁾ Donationen utgöres af 6 tunnl. 23 kappland åker, och utdelades år 1890 från fonden 10 tunnor spannmål, $\frac{2}{3}$ råg och $\frac{1}{3}$ korn, deraf staden erhåller hälften. — ⁷⁶⁾ Medlen skola för all framtid inneslå uti kronodonationsjorden till staden. Enligt kungl. brefvet den 10 sept. 1870 få dessa 2 donationer nu mera komma folkskolan i staden till godo samt dess räntor utdelas såsom belöningar i stadens småskola. — ⁷⁷⁾ Stiftelsen, som på en till största delen af staden skänkt tomt låtit uppföra erforderliga byggnader, åtnjuter årligen af staden och Allhelgona församling ett belopp af 100 kr. till lärarinnans aflöning. — ⁷⁸⁾ Penningarne insättas i sparbank och få ej lyftas, förrän insättarne uppnått myndig ålder eller blifvit gifte. — ⁷⁹⁾ Delegareafgifterna år 1890 uppgingo till 147 kr., af 40 medlemmar. — ⁸⁰⁾ D:o 461.25 kr., af 108 medlemmar. — ⁸¹⁾ D:o 570.61 kr.

